

REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD-VEST

PRAI
2016-2025

Actualizat 2017

**PLANUL REGIONAL
DE ACȚIUNE PENTRU
ÎNVĂȚĂMÂNT**

infraed

**PLANUL REGIONAL DE
ACȚIUNE
PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT
(PRAI)**

2016 - 2025

**REGIUNEA DE DEZVOLTARE
NORD-VEST**

ACTUALIZARE 2017

Experții care au elaborat PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest, 2016-2025:

Florin Gheorghe Mărginean	- expert coordonator
Simuț Maria Domnica	- expert pentru învățământul profesional și tehnic
Giurgiu Carmen Tereza	- expert pentru învățământul profesional și tehnic
Mocanu Rodica	- expert pentru învățământul superior
Ionel Vlad	- expert tehnic

Cuprins

CUVÂNT ÎNAINTE.....	8
1. REZUMAT	8
2. CONTEXTUL EUROPEAN, NAȚIONAL ȘI REGIONAL	11
2.1. <i>CONTEXTUL EUROPEAN</i>	<i>11</i>
2.2. <i>CONTEXTUL NAȚIONAL</i>	<i>13</i>
2.3. <i>CONTEXTUL REGIONAL</i>	<i>17</i>
3. ASPECTE DEMOGRAFICE.....	21
3.1. <i>EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA ACTUALĂ</i>	<i>21</i>
3.1.1. <i>Statistica recensământului populației 2011</i>	<i>22</i>
3.1.2. <i>Structura pe grupe de vârstă</i>	<i>23</i>
3.1.3. <i>Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)</i>	<i>27</i>
3.1.4. <i>Distribuția pe sexe</i>	<i>29</i>
3.1.5. <i>Structura etnică</i>	<i>30</i>
3.1.6. <i>Mișcarea migratorie.....</i>	<i>33</i>
3.1.7. <i>Nivelul de trai.....</i>	<i>35</i>
3.2. <i>PROIECȚII DEMOGRAFICE LA ORIZONTUL ANULUI 2060</i>	<i>38</i>
3.3. <i>PRINCIPALELE CONCLUZII DIN ANALIZA DEMOGRAFICĂ. IMPLICAȚII PENTRU IPT</i>	<i>38</i>
4. PROFILUL ECONOMIC REGIONAL.....	40
4.1. <i>EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA ACTUALĂ. PRINCIPALII INDICATORI ECONOMICI</i>	<i>40</i>
4.1.1. <i>Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)</i>	<i>40</i>
4.1.2. <i>Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active</i>	<i>44</i>
4.1.3. <i>Dinamica generală a firmelor din regiune - investiții</i>	<i>48</i>
4.1.4. <i>Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create</i>	<i>50</i>
4.2. <i>PROIECȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI ECONOMICI</i>	<i>53</i>
4.3. <i>ALTE INFORMAȚII ȘI INFORMAȚII PARȚIALE</i>	<i>57</i>
4.3.1. <i>Cercetarea - dezvoltare</i>	<i>57</i>
4.3.1. <i>Cercetarea - dezvoltarea.....</i>	<i>57</i>
4.3.2. <i>Industria</i>	<i>59</i>
4.3.3. <i>Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu</i>	<i>61</i>
4.3.4. <i>Agricultura</i>	<i>62</i>
4.3.5. <i>Turismul</i>	<i>62</i>
4.3.6. <i>Dezvoltarea durabilă.....</i>	<i>63</i>
4.3.7. <i>Zona montană și dezvoltarea durabilă-aspecte specifice ruralului montan.....</i>	<i>66</i>
4.4. <i>PRINCIPALELE CONCLUZII DIN ANALIZA MEDIULUI ECONOMIC. IMPLICAȚII PENTRU ÎPT</i>	<i>66</i>
5. PIAȚA MUNCII LA NIVEL REGIONAL.....	67
5.1. <i>EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA CURENTĂ - PRINCIPALII INDICATORI AI PIEȚEI MUNCII CONFORM ANCHETEI FORȚEI DE MUNCĂ ÎN GOSPODĂRII (AMIGO)</i>	<i>67</i>

5.1.1. Populația după participarea la activitatea economică, pe sexe, medii , grupe de vârstă	67
5.1.2. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii.....	68
5.1.3. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii	69
5.1.4. Șomajul de lungă durată	70
5.2. EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA CURENTĂ - PRINCIPALII INDICATORI AI PIEȚEI MUNCII CONFORM BALANȚEI FORȚEI DE MUNCĂ (BFM)	71
5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică.....	72
5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale	75
5.3. EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA CURENTĂ PRIVIND ȘOMERII ÎNREGISTRAȚI.....	76
5.4. EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA CURENTĂ PRIVIND LOCURILE DE MUNCĂ VACANTE	77
5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale	77
5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații.....	79
5.5. EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA CURENTĂ - EFECTIVUL SALARIAȚILOR LA SFÂRȘITUL ANULUI, PE ACTIVITĂȚI (SECȚIUNI ȘI DIVIZIUNI) ALE INDUSTRIEI	80
5.6. PROIECȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI AI PIEȚEI MUNCII (COMISIA NAȚIONALĂ DE PROGNOZĂ)	82
5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați.....	82
5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului	82
5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat.....	82
5.6.4. Proiecția câștigului salarial mediu net lunar	83
5.7. PROGNOZE PRIVIND CEREREA ȘI OFERTA DE LOCURI DE MUNCĂ.....	84
5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European - CEDEFOP	84
5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale	86
5.7.3. Anchete în firme	88
5.8. PRINCIPALELE CONCLUZII DIN ANALIZA PIEȚEI MUNCII. IMPLICAȚII PENTRU ÎPT	89
6. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN REGIUNE	91
6.1. INDICATORI DE INTRARE ÎN IPT	91
6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență.....	91
6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste) 99	
6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională.....	103
6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional.....	111
6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal	115
6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT - Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2016-2017	117
6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT - Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2016-2017	124
6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional	125

6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici	128
6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT	131
6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi.....	132
6.1.12. Resursele umane din ÎPT	133
6.1.13. Infrastructura unităților școlare din IPT.....	136
6.1.14. Cheltuieli publice pentru educație.....	139
6.1.15. Egalitatea de șanse, nediscriminarea și egalitatea de gen	142
6.2. INDICATORI DE PROCES	142
6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT	145
6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT	145
6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar	146
6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere.....	151
6.3. INDICATORI DE IEȘIRE	151
6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație	151
6.3.2. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED	155
6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație	159
6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED	160
6.3.5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație	166
6.3.6. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA).....	167
6.3.7. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET).....	168
6.3.8. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)	170
6.4. INDICATORI DE IMPACT	171
6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului.....	171
6.4.2. Inserția profesională a absolvenților IPT la 6/12 luni de la absolvire, pe niveluri de educație.....	171
6.5. CONCLUZII DIN ANALIZA ÎPT	171
6.5.1. Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire.....	172
6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)	173
7. MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII PRAI	175
7.1. PROCESUL DE MONITORIZARE	175
7.2. EVALUAREA PROGRESULUI ÎN IMPLEMENTAREA PRAI.....	176
8. ANALIZA SWOT A CORELĂRII OFERTEI DE FORMARE PROFESIONALĂ CU CEREREA.....	179
9. REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI PENTRU PLANUL DE MĂSURI	181
10. PLANUL DE MĂSURI.....	185
11. CONTRIBUȚIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR LA DEZVOLTAREA REGIONALĂ	192

LISTA ABREVIERILOR

ADR- Agenția de Dezvoltare Regională
AJOFM- Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă
AMIGO- Ancheta forței de muncă în gospodărie
ANOFM- Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă
BFM- Balanța Forței de Muncă
BIM- Biroul Internațional al Muncii
BNR- Banca Națională a României
CAEN- Clasificarea Activităților din Economia Națională
CCD- Casa Corpului Didactic
CDL- Curriculum în Dezvoltare Locală
CDR- Consiliul de Dezvoltare Regională
CEDEFOP(eng)- Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale
CJ- Consiliul Județean
CJAPP- Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică
CL- Consiliul Local
CLDPSFP- Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social pentru Formare Profesională
CNDIPT- Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic
CNFPA- Centrul Național de Formare Profesională a Adulților
CNP- Comisia Națională de Prognoză
DGSSF- Direcția Generală de Solidaritate Socială și Familie
ECTS(eng)-Sistemul European de Credite Transferabile
ECVET(eng)- Sistemul European de Credite pentru Formarea Profesională
ENQAVET(eng)-Rețeaua Europeană pentru Asigurarea Calității în Educație și Formare Profesională
EQF(eng)-Cadrul European al Calificărilor
ETF(eng)- Fundația Europeană pentru Formare
ONG - Organizații nonguvernamentale
CBS- program Phare transfrontalier
CR- Consorțiul Regional
IMM- Intreprinderi mici și mijlocii
INS- Institutul Național de Statistică
IPT- învățământul profesional și tehnic
ISCED (în engleză în text)-Clasificarea Internațională Standard a Educației
ISJ- Inspectoratul Școlar Județean
MECI- Ministerul Educației Cercetării și Inovării
OECD(eng)- Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
PAS- Planul de Acțiune al Școlii
PDR- Planul de Dezvoltare Regională
PIB- Produsul intern brut
PLAI- Planul Local de Acțiune pentru Învățământ
PND- Planul Național de Dezvoltare
POR- Planul Operațional Regional
POS DRU- Planul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane
PRAI- Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ
PRAO- Planul Regional de Acțiune pentru Ocupare
SAM- Școala de Arte și Meserii
TVET (în engleză în text)- Învățământul Profesional și Tehnic
VAB- Valoarea adăugată brută
UE- Uniunea Europeană

Cuvânt înainte

Planificarea strategică¹ a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic (IPT) are caracter național și este realizată în raport cu obiectivele asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene.

Obiectivul major al planificării strategice a IPT constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă.

Învățământul profesional și tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educației: economic și social. Prin urmare IPT nu se poate rezuma, în sens restrâns, la satisfacerea cerințelor imediate ale unui loc de muncă, el trebuie să asigure pregătirea pentru dezvoltarea unei cariere de succes care presupune integrare socio - profesională, inclusiv în plan antreprenorial, și/sau continuarea studiilor. În aceste condiții învățământul profesional și tehnic trebuie să asigure absolvenților șansa ocupării unui loc de muncă, văzută ca o etapă, imediată sau ulterioară, în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care include și învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia.

Iată de ce prognoza ofertei IPT realizată în corelare cu o cerere previzionată a forței de muncă și tranziția de la școală la viața activă devin elemente strategice pentru o planificare performantă.

Modelul propus și implementat începând cu anul 2003 urmărește asigurarea unei oferte de formare profesională prin IPT **relevantă** în raport cu nevoile previzionate ale pieței muncii.

Relevanța ofertei de formare profesională se referă atât la aspectul cantitativ (deficitul de competențe și calificări de pe piața muncii) cât și la aspectul calitativ (teritorialitatea ofertei și calitatea rezultatelor învățării)

Modelul de planificare strategică se caracterizează prin:

- descentralizarea deciziei și distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv național, regional, județean și local
- realizarea exercițiului participativ bazat pe acțiunea colectivă a partenerilor economici și sociali multipli (Consortii regionale, Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social, Consilii de Administrație al unității de învățământ)
- combinarea fluxului decizional de sus în jos cu cel de jos în sus
- elaborarea, implementarea și monitorizarea instrumentelor de planificare strategică: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) - nivel regional ; Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) - nivel județean; Planul de Acțiune al Școlii (PAS) - nivelul comunității din aria de acțiune a școlii

Scopul Planului Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional și de a crește contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională, în perspectiva anului 2025. **PRAI** cuprinde:

- ✓ analiza contextului regional din punct de vedere al evoluțiilor și previziunilor demografice, de piață a muncii și economice;
- ✓ analiza capacității sistemului învățământului profesional și tehnic de a răspunde nevoilor identificate prin analiza contextului regional;
- ✓ prioritățile, țintele și acțiunile pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic la nivel regional ca răspuns la nevoile identificate;
- ✓ contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională.

Rolul PRAI este de a furniza cadrul de referință și de a facilita documentarea pentru elaborarea și armonizarea documentelor strategice de la nivel județean și local (PLAI, PAS)

1. Rezumat

¹ Termenul „planificare strategică” este utilizat cu semnificația de „prognoză” pe termen mediu de 5 - 7 ani a ofertei IPT realizată în contextul modelului propus de CNDIPT.

Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ al regiunii Nord-Vest, a fost elaborat având drept repere două direcții majore de acțiune:

- adaptarea ofertei educaționale la nevoile de dezvoltare socio-economice de la nivel local și regional, ținând cont de nevoile și interesele de formare ale elevilor;
- asigurarea calității actului educațional, ca bază a succesului inserției socio-profesionale a absolvenților.

Structura adoptată la nivel național pentru PRAI, asigură comparabilitatea datelor și a rezultatelor la nivel național, pentru a permite monitorizarea progresului realizat în raport cu țintele asumate de România, ca o contribuție la obiectivele europene.

Astfel, **Capitolul 2 Contextul european și național** oferă o sinteză a indicatorilor relevanți pentru ÎPT, indicatori asumați de România pentru următorul interval, cilcu de programare european. Sunt prezentate elemente ale analizei la nivel european, național și regional, pentru a permite ca setul de obiective și activități planificate la nivel regional să constituie o contribuție la realizarea indicatorilor de progres asumați la nivel național. Acest capitol permite totodată să realizăm analiza propriului sistem prin metoda benchmarking, având repere situațiile și exemplele din statele membre ale UE, relevante pentru progresul asumat pentru următoarea perioadă.

Capitolele Aspecte demografice (3), Profilul economic regional (4) și Piața muncii la nivel regional (5) oferă o sinteză a celor mai importante elemente ale aspectelor regionale privind evoluțiile demografice la nivel național și regional, nevoia actuală și cea prognozată de calificări cerute pe piața muncii. Concluziile obținute din interpretarea corelată a datelor specifice aferente acestor domenii constituie imaginea cererii actuale de forță de muncă la nivel regional.

Capitolul 6- Învățământului profesional și tehnic din regiune, oferă imaginea actualizată a capacității sistemului educațional de a răspunde nevoilor de calificări pe nivelele reglementate 3, 4 și 5, în raport cu cererea conturată în capitolele mai sus menționate. Evoluția ofertei de ÎPT urmărită și documentată pentru ultimii 10 ani (pentru majoritatea indicatorilor relevanți) scoate în evidență reducerea ponderii ofertei ÎPT, datorată în primul rând declinului demografic care a afectat oferta regională, dar și a atractivității scăzute a învățământului profesional și tehnic, în contextul unei slabe orientări profesionale în rândul elevilor și părinților

Analizele realizate sunt relevante la nivel regional și pot fi utilizate la nivel județean, pentru actualizarea PLAI. Având în vedere constrângerile de ordin metodologic, compensate prin dialogul social structurat și desfășurat în cadrul Consorțiului Regional și apoi și la nivel de județe în CLDPS, PRAI oferă rezultatele analizelor prin **Capitolul 8-Analiza SWOT** a corelării ofertei de formare profesională cu cererea, pentru ca în **capitolul 9-Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri**, să fie rezumate principalele recomandări care vor fi cuprinse în planul de măsuri.

Pentru a pune în practică recomandările finale, acestea sunt dezvoltate sub forma unui **Plan de măsuri (Capitolul 10)**, structurat pe patru priorități, cuprinzând acțiunile propuse pentru implementare, care vor fi operaționalizate fie la nivel regional, fie la nivel de județ.

Capitolul 11-Contribuția Învățământului superior la dezvoltarea regională, este în concordanță cu principiul asumat de abordare integrată a dezvoltării resurselor umane la nivel regional.

Documentul PRAI urmează să fie actualizat cu date noi conform metodologiei de reactualizare și urmează a fi utilizat la nivelul județelor pentru dezvoltarea și implementarea PLAI - Planul Local de Acțiune pentru Învățământ.

Măsurile din Planul de acțiune vor fi implementate la nivel regional, proces care va fi monitorizat, asigurându-se astfel continuitatea procesului de corelare a ofertei de formare profesională cu cererea de pe piața muncii.

2. Contextul european, național și regional

2.1. Contextul european

Educația și formarea profesională din România din perspectiva Țintelor și indicatorilor derivați din Strategia Europa 2020:

1. Strategia Europa 2020 definește următoarele obiective principale pentru deceniul 2010-2020:

- a) creșterea ratei de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani la cel puțin 75%²;
- b) alocarea a 3% din PIB pentru cercetare-dezvoltare;
- c) obiectivul “20/20/20”: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră sau cu 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens, creșterea cu 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990;
- d) reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii³ la maximum 10%⁴ și creșterea procentului persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani cu studii de nivel terțiar la cel puțin 40%⁵ în 2020;
- e) reducerea la nivelul UE 28 a numărului de persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială cu 20 de milioane de persoane până anul 2020 comparativ cu anul 2008⁶.

2. Țintele strategice pentru anul 2020, adoptate în cadrul ET 2020 sunt următoarele:

- 1) până în 2020, în medie, cel puțin 15 % dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare de-a lungul vieții⁷;
- 2) până în 2020, procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani, cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte⁸, ar trebui să fie mai mic de 15 %;
- 3) până în 2020, proporția persoanelor de 30-34 de ani, care au absolvit învățământul terțiar⁹, ar trebui să fie de cel puțin 40 %;
- 4) până în 2020, proporția părăsirii timpurii a școlii¹⁰ din sistemele de educație și formare, ar trebui să fie sub 10 %;
- 5) până în 2020, cel puțin 95 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară, ar trebui să beneficieze de educație preșcolară;
- 6) până în 2020, proporția de absolvenți angajați¹¹ cu vârste cuprinse în 20 și 34 de ani, care au finalizat sistemul de educație și de formare profesională cu cel mult trei ani înaintea anului de referință, ar trebui să fie de cel puțin 82 %, comparativ cu 76,5 % în 2010¹².

² Față de nivelul de referință de 69% la momentul adoptării Strategiei EFP

³ Prin definiția acceptată de UE încă din 2003 (Reuniunea miniștrilor educației în cadrul Consiliului UE din mai 2003), abandonul școlar timpuriu se referă la persoanele cu vârstă cuprinsă între 18 și 24 de ani care au absolvit cel mult învățământul secundar inferior și care nu-și continuă educația sau formarea profesională

⁴ Față de nivelul de referință de 15% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁵ Față de nivelul de referință de 31% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁶ Pragul național de sărăcie este stabilit la 60% din venitul median disponibil în fiecare stat membru

⁷ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani care a participat la programe de educație și formare în cele patru săptămâni care au precedat ancheta (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

⁸ Sursă: OCDE/PISA

⁹ Nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE)

¹⁰ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care au absolvit doar învățământul secundar inferior sau mai puțin și care nu mai sunt înscrși într-o instituție de învățământ sau de formare (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

¹¹ Se referă la absolvenții învățământului secundar superior (ISCED 3), terțiar nonuniversitar (ISCED 4) și absolvenții învățământului terțiar (ISCED 5-6)

¹² Măsurată ca proporția populației angajată cu vârste cuprinse între 20 și 34 de ani, care a absolvit în urmă cu 1, 2 și 3 ani și care nu este înscrisă în prezent în nici o altă activitate de educație și formare profesională.

3. Pentru obiectivele strategice care vizează educația și formarea profesională, derivate din cadrul strategic ET 2020 și Strategia Europa 2020, sunt prezentate, în continuare, comparativ, evoluția indicatorilor în cazul României și a Uniunii Europene, 28 de state:

Fig.nr.1

Indicatori	Unitate		România Perioada de referință								Media UE-28	Țintă a RO	Țintă a UE
			2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015	2020	2020
Rata de părăsire timpurie a școlii ¹³	%(18-24ani)		19,6	16,6	18,4	17,5	17,4	17,3	17,3	17,3	12	11,3	10
Ponderea absolvenților de învățământ terțiar ¹⁴	%(30-34 ani)		11,4	16,8	18,3	20,3	21,7	22,9	25,0	25,6	38,7	26,7	40
Procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte ¹⁵	%(15 ani)	Citire		40,4			37,3			38,7	19,7		15,0
		Matematică		47,0			40,8			39,9	22,1		15,0
		Științe		41,4			37,3			38,5	23,5		15,0
Participarea adulților în ÎPV ¹⁶	%(25-64 ani)		1,6	1,5	1,2	1,4	1,2	1,8	1,5	1,3	10,7	10	15
Rata de ocupare a absolvenților (ISCED 3-6) ¹⁷	%(20-34 ani)	ISCED 3-8	72,0	77,7	71,2	70,8	70,1	67,2	66,2	68,1	76,9		82
		ISCED 3-4	62,7	69,1	60,8	58,9	59,3	55,0	57,2	59,8	70,9		
		ISCED 5-8	84,7	85,9	82,4	81,3	79,0	77,1	74,2	77,1	81,9		
Rata de ocupare ¹⁸	%(20-64 ani)		63,6	63,5	64,8	63,8	64,8	64,7	65,7	66,0	70,1	70,0	75

Sursa: Pentru datele Eurostat, baza de date online

4. Analizând evoluția indicatorilor de mai sus, comparativ cu media europeană și țintele asumate de România pentru 2020, rezultă următoarele constatări:

- rata părăsirii timpurii a școlii în România, 17,3% în 2015, cu 5,3 puncte procentuale peste media europeană de 12%, este una din cele mai ridicate din Europa, cu o evoluție sinuoasă, fără un progres semnificativ în direcția țintei naționale, de 11,3%, pentru anul 2020;
- ponderea absolvenților de învățământ terțiar a înregistrat un progres bun în direcția țintei naționale, de 26,7% pentru 2020, în creștere de la 16,8% în 2009, la 25,6% în

¹³ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_40)

¹⁴ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_41)

¹⁵ Sursa: Educational Training Monitor 2014, conform OECD (PISA 2009 și 2012),

¹⁶ Sursa: Eurostat (date online, code: trng_lfs_13)

¹⁷ Sursa: Eurostat (date online, code: edat_lfse_32)

¹⁸ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_10)

2015. Cu toate acestea, se constată un decalaj semnificativ între valorile indicatorului la nivel național și cele la nivelul UE 28: media europeană de 38,7% în 2015, ținta europeană de 40% pentru 2020.

- c) impactul redus al serviciilor de orientare în carieră oferite elevilor de gimnaziu, care ar contribui semnificativ la informarea și conștientizarea abilităților native ale elevilor, atât de către aceștia, cât și de către familii și cadre didactice;
- d) România continuă să se situeze pe penultimul loc între țările europene participante în programul PISA¹⁹. În ciuda unui progres bun înregistrat la testarea din 2015 față de testarea din 2012 la matematică, rezultatele tinerilor români, în vârstă de 15 ani, indică un procent foarte ridicat al celor cu competențe scăzute, de 39,9%, în condițiile în care media europeană, în același an, a fost de 22,1%. În 2015 se înregistrează o creștere a ponderii tinerilor cu competențe scăzute la citire și la științe față de 2012. La citire, 38,7% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 19,7% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. La științe, 38,5% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 23,5% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. Ținta din Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020 propusă la nivel european pentru anul 2020 este de 15% pentru toate cele 3 criterii, citire, matematică și științe;
- e) în contextul crizei economice și financiare, rata de ocupare a absolvenților cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 de ani, la cel mult 3 ani de la absolvire, a cunoscut o evoluție descrescătoare după anul 2009, cu o ușoară revenire în anul 2015. În cazul absolvenților de învățământ secundar superior ISCED 3-4, rata de ocupare în 2015 a fost de 59,8%, față de 69,1% în 2009 și față de media UE 28 de 70,9%. Cu o rată a ocupării absolvenților de 68,1% în anul 2015, pe ansamblul nivelurilor de educație ISCED 3-8, România se plasează cu peste 8 puncte procentuale sub media europeană, de 76,9% și departe de ținta de 82%, propusă la nivel european pentru anul 2020;
- f) în ansamblul populației active, cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, rata de ocupare în România a fost, în 2015, de 66% față de media europeană de 70,1%, fără progrese semnificative în perioada analizată, în raport cu ținta de 70%, asumată la nivel național pentru anul 2020;
- g) rata de participare a adulților în programe de formare pe parcursul întregii vieți a fost, în 2015, de 1,3 %, în scădere în ultimii 3 ani, mult sub valoarea europeană de 10,7% și departe de ținta de 10% propusă de România pentru 2020.

5. Ponderea relativ bună a tinerilor înscriși în învățământul profesional și tehnic în totalul elevilor înscriși în învățământul secundar superior, ISCED 3, în 2015, de 56,3%, în România, față de media UE-28 de 48,1%²⁰, demonstrează importanța formării profesionale inițiale pentru piața muncii din România. Cu toate acestea, în perioada 2013-2015 s-a înregistrat o scădere continuă a valorii indicatorului, de la 62,9% în 2013 la 56,3% în 2015.

2.2. Contextul național

Contextul național este definit de o serie de strategii, între care, de o relevanță deosebită pentru educația și formarea profesională se numără:

- Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020;
- Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015 -2020;
- Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România;
- Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015-2020;
- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020;

¹⁹ OECD 2016 - PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education

²⁰ Date actualizate pentru anul 2012, conf. Eurostat (date online, code: *educ_uoe_enra13*)

- Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030;
- Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020;
- Strategia de dezvoltare teritorială a României - România policentrică 2035, Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni;
- Strategia națională pentru competitivitate 2014-2020;
- Strategia guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității române pentru perioada 2014-2020;
- Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020;
- Strategia Națională a României privind Schimbările Climatice 2013-2020;
- Strategia națională de gestionare a deșeurilor 2014-2020;
- Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030;
- Planul strategic național multianual privind activitatea 2014-2020;
- Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020 actualizată pentru perioada 2011-2020;
- Strategia Națională de Sănătate 2014-2020.

Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020 are următoarele obiectivele strategice și direcțiile de acțiune:

Obiectivul strategic 1: Îmbunătățirea relevanței sistemelor de formare profesională pentru piața muncii, având ca țintă strategică creșterea ratei de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 ani, necuprinși în educație și formare, cu nivel de educație ISCED 3 și 4 la 63% până în 2020, față de 57,2% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

1. Actualizarea instrumentelor de descriere a ocupațiilor și calificărilor, a curriculumului și a auxiliarelor curriculare, pe nivelurile de calificare stabilite prin Cadrul național al calificărilor, pentru o mai bună articulare între subsisteme, pentru facilitarea mobilității în educație și formare profesională și pentru creșterea relevanței pentru piața muncii;
2. Dezvoltarea mecanismelor pentru anticiparea competențelor solicitate pe piața muncii, definirea profilurilor profesionale, în scopul dezvoltării/revizuirii calificărilor în concordanță cu abilitățile și cunoștințele relevante pentru nevoile pieței forței de muncă și adaptarea programelor de învățământ la nevoile și tendințele pieței muncii;
3. Monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare;
4. Îmbunătățirea învățării la locul de muncă în formarea profesională;
5. Îmbunătățirea mecanismelor de finanțare publică și privată a formării profesionale;
6. Creșterea implicării partenerilor sociali în dezvoltarea sistemului de formare profesională.

Obiectivul strategic 2: Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională, având ca ținte strategice:

- a) Creșterea ponderii elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional la 60% în 2020, față de 49,8% în 2014;
- b) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

7. Dezvoltarea marketingului programelor de formare profesională și al rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
8. Îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră;
9. Consolidarea și flexibilizarea mecanismelor de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;

10. Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învățământ pentru tineri, cu accent pe cei din grupuri vulnerabile;

Obiectivul strategic 3: Îmbunătățirea calității formării profesionale, având ca ținte strategice:

- a) Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2020, de la 4,2% în 2014 ;
- b) Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reușiți la examenul de bacalaureat la 60% în 2020, de la 45 % în 2014;
- c) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

11. Dezvoltarea unui cadru național de asigurare a calității educației și formării profesionale la nivel de sistem;
12. Asigurarea calității certificării rezultatelor învățării;
13. Îmbunătățirea competențelor persoanelor cu atribuții în furnizarea programelor de formare profesională din formarea profesională inițială și formarea profesională continuă și în evaluarea rezultatelor învățării dobândite în context formal, nonformal și informal;
14. Îmbunătățirea infrastructurii formării profesionale inițiale și continue;
15. Promovarea excelenței în educație și formare profesională.

Obiectivul strategic 4: Dezvoltarea inovării și cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale, având ca ținte strategice:

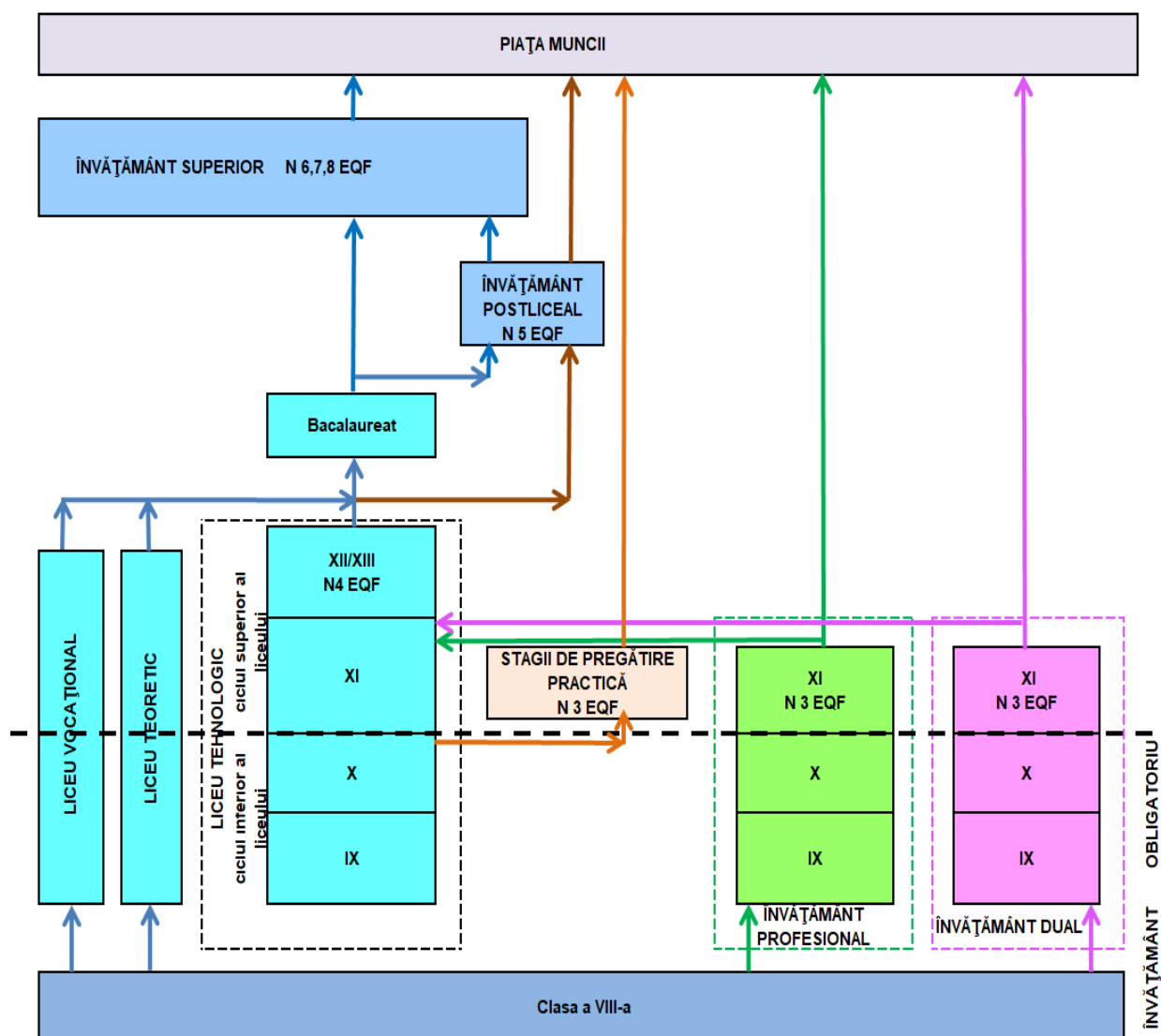
- a) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de inovare și dezvoltarea spiritului antreprenorial la 50.000 în 2020, de la 40.000 în 2014;
- b) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de mobilitate internațională la 4.600 în 2020, de la 2.800 în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

16. Dezvoltarea componentelor privind inovarea, creativitatea și spiritul antreprenorial din cadrul programelor de formare profesională;
17. Dezvoltarea mobilității internaționale în formarea profesională;
18. Extinderea învățării mutuale și a schimbului de bune practici, în vederea asigurării premiselor pentru participarea la o piață a muncii europene incluzive.

Contextul în care se urmărește dezvoltarea învățământului profesional și tehnic prin strategiile menționate mai sus este definit prin Legea Educației Naționale, nr. 1 din 2011, cu modificările și completările ulterioare. Structura învățământului profesional și tehnic este ilustrată în figura de mai jos.

Fig.nr.2

Sursa: MEN

Învățământul liceal asigură continuarea studiilor în învățământul obligatoriu (clasele a IX-a și a X-a) și în ciclul superior (clasele a XI-a și a XII-a), dezvoltând, aprofundând și particularizând competențe (cunoștințe, abilități și atitudini) formate în ciclurile anterioare ale învățării.

Învățământul liceal cuprinde următoarele filiere și profiluri:

- filierea teoretică, cu profilurile umanist și real;
- filierea tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului;
- filierea vocațională, cu profilurile militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic.

Durata studiilor în învățământul liceal, forma de învățământ cu frecvență, este de 4 ani, în conformitate cu planurile-cadru aprobate de Ministerul Educației. Pentru unele forme de învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă, durata studiilor se prelungește cu un an.

Studiile învățământului liceal se finalizează cu examenul național de bacalaureat și cu examen de certificare, pentru absolvenții filierelor tehnologică și vocațională.

Absolvenții de liceu fără diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal și pot obține, ulterior, nivelul 5 de calificare. Absolvenții cu diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal pentru obținerea nivelului 5 sau

în învățământul superior, în orice program de studii și pot obține nivelurile de calificare 6, 7 și 8.

Absolvenții învățământului liceal, filierele tehnologică și vocațională, care promovează examenul de certificare, dobândesc certificat de calificare de nivel 4 al Cadrului național al calificărilor (tehnician) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Învățământul profesional se organizează pentru calificări stabilite în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, județene și locale, pe baza unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ, operatorul economic și elev.

Învățământul profesional are următoarele forme de organizare:

- învățământ profesional, cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2014/ 2015, pe baza unui contract cadru, încheiat între unitatea de învățământ și operatorii economici implicați în formarea profesională a elevilor;
- învățământul dual cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2017/ 2018, pe baza unui contract de parteneriat încheiat între unul sau mai mulți operatori economici sau între o asociație/un consorțiu de operatori economici, unitatea de învățământ și unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară. unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ - agentul economic și elev;
- stagii de pregătire practică cu durata de 720 de ore, organizate după finalizarea clasei a X-a de liceu , formă de organizare specifică în prezent programelor de tip „A doua șansă”.

În învățământul profesional se parcurg disciplinele pentru învățământul obligatoriu și modulele de pregătire de specialitate pentru obținerea calificării profesionale. Studiile se finalizează cu examen de certificare. Absolvenții care promovează examenul de certificare a calificării profesionale dobândesc certificat de calificare de nivel 3 al Cadrului național al calificărilor (muncitor calificat) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

2.3. Contextul regional

Planul de dezvoltare regională (PDR) este principalul document de planificare elaborat la nivel regional și reflectă politicile de dezvoltare relevante la nivel național în raport cu nevoile specifice la nivel de regiune, dar și cu direcțiile strategice de politică ale celorlalți principali finanțatori ai programelor de dezvoltare aferente regiunii respective.

Planificarea are în vedere atât fondurile externe (europene) cât și interne (naționale/guvernamentale, regionale, locale). PDR a fost realizat în conformitate cu orientările metodologice elaborate de către Ministerul Dezvoltării Regionale ce vizează atât conținutul Planurilor de Dezvoltare Regională cât și cadrul partenerial de elaborare, consultare și aprobare al acestora, fiind modificat în urma analizei ex-ante.

Planul de Dezvoltare Regională își propune să contribuie la realizarea celor trei obiective de bază ale politicii de dezvoltare regională în România, stipulate în Legea nr.315/2004 privind dezvoltarea regională:

1. Diminuarea dezechilibrelor regionale existente,
2. Corelarea politicilor sectoriale guvernamentale la nivelul regiunilor,
3. Stimularea cooperării inter-regionale, interne și internaționale, transfrontaliere.

PDR 2014-2020 pornește de la analiza cantitativă și calitativă a condițiilor existente și a tendințelor înregistrate în perioada de programare trecută (2007-2013) la nivelul regiunii de dezvoltare Nord-Vest (Transilvania Nord) în domenii legate de: resursele naturale, sistemul

de așezări, structura socio-demografică a populației, infrastructura, mediul, economia, turismul, agricultura și dezvoltarea rurală și administrația și buna guvernare.

Analiza situației existente se încheie cu evidențierea potențialului și a nevoilor specifice regiunii, prin intermediul analizei punctelor tari și slabe, oportunităților și amenințărilor (SWOT).

Pe baza acestor informații, a viziunii de dezvoltare pe termen lung, precum și a contextului de planificare și programare de la nivel național și european privind politica de coeziune pentru perioada 2014-2020, au fost formulate obiective, priorități și acțiuni specifice de dezvoltare ale regiunii pentru exercițiul financiar 2014-2020.

Ultima parte a documentului oferă informații privind cadrul în care ar trebui să se realizeze procesul de monitorizare și evaluare a PDR pe parcursul perioadei 2014-2020. Aceste activități sunt importante, deoarece perioada actuală de programare pune un accent mai mare pe obținerea de rezultate care să conducă la un impact real mai mare, dar și pentru a putea realiza rapoartele strategice privind implementarea planului în 2016, 2019 și 2022.

PDR 2014-2020 oferă cadrul necesar pentru identificarea și integrarea/corelarea proiectelor la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest, pe baza priorităților de dezvoltare pentru următoarea perioadă de programare.

Astfel documentul conține și un portofoliu de proiecte prioritare strategice. Prin acest portofoliu se dorește să se contribuie la creșterea absorbției și impactului fondurilor la nivel regional. De asemenea, sperăm, că în acest mod impactul asupra dezvoltării regiunii ar fi unul mult mai puternic, investițiile prioritare finanțate din fonduri europene sau guvernamentale fiind multiplicare prin investițiile realizate din fonduri private utilizate pentru proiecte complementare, conexe celor prevăzute în cadrul portofoliului de proiecte strategice la nivel regional.

În cadrul PDR se realizează o analiză detaliată a tuturor sectoarelor de dezvoltare a regiunii Nord-Vest, un capitol aparte reprezintă Educația, care cuprinde informații relevante atât pentru învățământul profesional și tehnic, cât și pentru învățământul superior.

În continuare sunt prezentate prioritățile identificate în cadrul STRATEGIEI DE DEZVOLTARE REGIONALĂ, din care am preluat prioritățile și obiectivele specifice.

Strategia de dezvoltare propusă pentru Regiunea Nord-Vest pentru perioada 2014-2020 se bazează pe rezultatele analizei SWOT și pe nevoile și provocările, care au putut fi identificate în această analiză. De asemenea are în vedere viziunea și obiectivele identificate la nivel regional pe termen lung, precum și orientările de la nivel european și național. În ceea ce privește aspectele metodologice s-a adoptat orientarea europeană bazată pe concentrarea tematică a resurselor și orientarea către rezultate și impact, ca răspuns la principalele provocări identificate. Conform logicii de intervenție promovate la nivel european pentru perioada 2014-2020, strategia se structurează pe următoarele nivele de intervenție: obiectiv general, priorități și priorități de intervenție⁶⁹, pentru care s-au stabilit obiective specifice, respectiv acțiuni orientative⁷⁰. Fiecare prioritate corespunde mai multor Obiective Tematice Europene.

OBIECTIVUL GENERAL

Creșterea economiei regionale prin dezvoltare multidimensională și integrată pentru diminuarea disparităților intra- și interregionale și creșterea standardului de viață regional.

Prioritatea 1 - Creșterea competitivității regiunii și stimularea cercetării și inovării

Prioritatea 2 - Creșterea accesibilității regiunii și a mobilității locuitorilor, mărfurilor și a informațiilor

Prioritatea 3 - Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune

Prioritatea 4 - Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante

Prioritatea 1 - Creșterea competitivității regiunii și stimularea cercetării și inovării

1.1 Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor și a microîntreprinderilor și creșterea gradului de internaționalizare ale acestora

OBIECTIV SPECIFIC: Creșterea competitivității IMM-urilor și a microîntreprinderilor prin investiții în infrastructură, acces la servicii și rețele internaționale

1.2 Sprijinirea și promovarea activităților de CDI

OBIECTIV SPECIFIC: Creșterea capacității de cercetare, inovare și transfer tehnologic,

1.3 Dezvoltarea și încurajarea antreprenoriatului

OBIECTIV SPECIFIC: Dezvoltarea spiritului antreprenorial

1.4 Dezvoltarea și valorificarea potențialului turistic

OBIECTIV SPECIFIC: Creșterea performanței sectorului turistic în economia regională

Prioritatea 2 - Creșterea accesibilității regiunii și a mobilității locuitorilor, mărfurilor și a informațiilor

2.1 Dezvoltarea unui sistem de transport durabil și sustenabil

OBIECTIV SPECIFIC: Dezvoltarea unui sistem integrat de infrastructură de transport regional, conectat la rețeaua TEN-T

2.2 Îmbunătățirea accesului la infrastructura TIC și creșterea atractivității utilizării rețelelor de către mediul privat și public

2.2 Îmbunătățirea accesului la infrastructura TIC și creșterea atractivității utilizării rețelelor de către mediul privat și public

Prioritatea 3: Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune obiective tematice europene corespunzătoare

3.1 Investiții în educație, servicii sociale și de sănătate și în îmbunătățirea calității serviciilor din aceste domenii

OBIECTIV SPECIFIC: Creșterea calității infrastructurii și a serviciilor în domeniul educației, sănătății și a serviciilor sociale durabile și incluzive

3.2 Dezvoltarea capitalului uman

OBIECTIV SPECIFIC: Promovarea ocupării forței de muncă

3.3 Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei în zonele urbane și rurale

OBIECTIV SPECIFIC: Îmbunătățirea calității vieții grupurilor vulnerabile și dezavantajate, precum și asigurarea accesului la servicii sociale, de sănătate și de educație de calitate

3.4 Dezvoltarea capacității administrative regionale

OBIECTIV SPECIFIC: Îmbunătățirea capacității instituționale a administrației publice

Acțiuni orientative:

Prioritatea 4: Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante

- 4.1 Promovarea eficienței energetice în sectorul public și privat
- 4.2 Protecție împotriva efectelor schimbărilor climatice
- 4.3 Protejarea biodiversității și a resurselor naturale (apă, aer, sol)
- 4.4 Dezvoltare urbană durabilă
- 4.5 Dezvoltarea infrastructurii de mediu în sectoarele apă și deșeuri
- 4.6 Dezvoltarea sustenabilă a patrimoniului cultural și construit

Fiecare județ al regiunii Nord-Vest a elaborat Strategia de dezvoltare a județului; acestea se află pe site-urile Consiliilor județene, după cum urmează:

Strategia pentru dezvoltarea durabilă a județului Bihor, pentru perioada 2014-2020;

Strategia pentru dezvoltarea durabilă a județului Bihor, pentru perioada 2014-2020;

Strategia de dezvoltare a județului Cluj pentru perioada 2014-2020

Strategia de dezvoltare durabilă a județului Maramureș, pentru perioada 2014-2020

Strategia de dezvoltare a județului Satu-Mare până în 2020;

Strategia de dezvoltare a județului SĂLAJ și care va fi luată în considerare la elaborarea Planurilor Locale de Acțiune pentru Învățământ (PLAI).

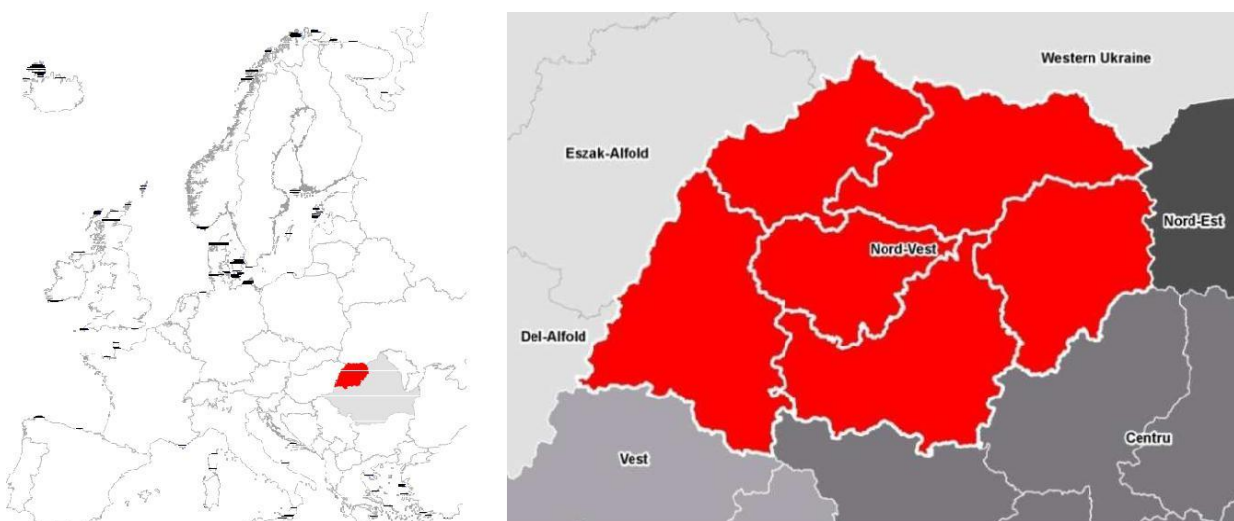
3. Aspecte demografice

3.1. Evoluții și situația actuală²¹

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a fost creată în baza Legii 151/1998 prin asocierea voluntară a autorităților locale și județene din județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare și Sălaj. Suprafața regiunii este de 34.160 km², reprezentând 14,3% din teritoriul României. Regiunea Nord-Vest se situează astfel pe locul 4 la nivel național în privința suprafeței, respectiv pe locul 29 între cele 273 regiuni ale UE.¹

În spațiul național, Regiunea Nord-Vest (Transilvania Nord) face parte din Macroregiunea 1 (NUTS1) și se învecinează în sud cu Regiunea Vest (Banat), în sud-est cu Regiunea Centru (Transilvania Sud) și în est cu Regiunea Nord-Est (Bucovina-Moldova Nord).¹

Fig.nr.3

Sursa: PDR-Nord-Vest

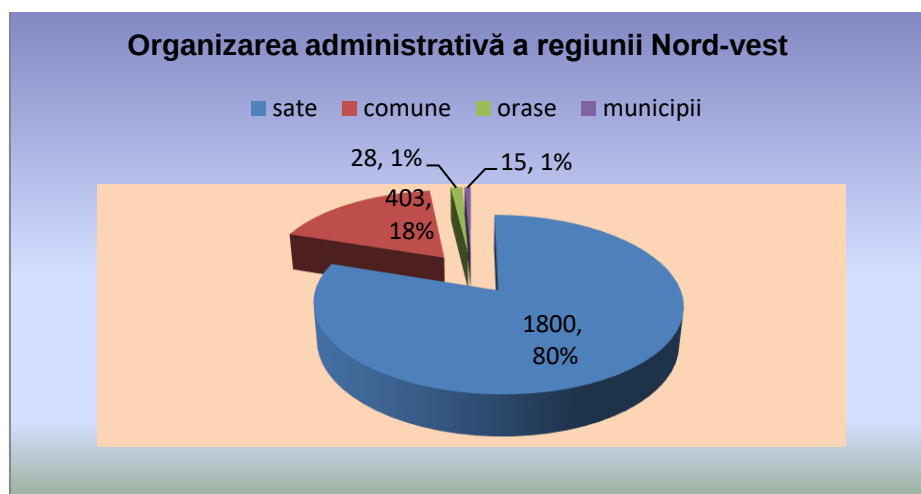
În cadrul UE, regiunea are o poziție geografică periferică la granița estică a UE învecinându-se cu Ucraina. Poziția este strategică, regiunea fiind poartă de intrare în România dinspre Ungaria, respectiv în exteriorul UE înspre Ucraina și Moldova. Regiunea este situată la intersecția axelor Nord-Sud și Est-Vest ale Europei (centrul geografic al Europei fiind situat pe Tisa, în localitatea Rahău la mică distanță de orașul Sighetu Marmăției).¹

Situată în zona de interferență a regiunilor biogeografice continentală, alpină și panonică, Regiunea Nord-Vest deține o zestre naturală și peisagistică de o mare frumusețe și varietate. Din punct de vedere al reliefului, suprafața este ocupată în proporție de 28% de munți, 30% de dealuri și 42% de câmpii și văi. Regiunea beneficiază de un climat temperat continental cu veri călduroase, ierni friguroase, precipitații bogate, cu mici diferențe între zonele de munte, cele de câmpie și deluroase.⁽¹⁾

Regiunea Nord-Vest este formată din șase județe: Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare și Sălaj. În 2011, regiunea cuprindea 446 unități administrativ-teritoriale (nivel LAU-2 conform NUTS, respectiv Nivel 2 conform SIRUTA), din care 403 comune, 15 municipii și 28 orașe. Regiunea înregistrează un număr de 1911 localități, din care 1800 sunt sate și 111

²¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „[01 -DEMOGRAFIE_actualizat](#)” - pentru vizualizare clic aici

localități în componența municipiilor sau orașelor. Cele mai multe orașe și municipii se găsesc în județul Maramureș, iar cele mai multe localități în județul Bihor.⁽¹⁾
Fig.nr.4

Sursa: PDR- Nord-Vest

3.1.1. Statistica recensământului populației 2011

Populația Regiunii Nord-Vest este, conform datelor finale de la Recensământul din 2011, de 2.600.132 de locuitori, situându-se pe locul 3 între regiunile României (după Nord-Est și Sud-Muntenia). Procentual, populația regiunii reprezenta 12,92% din populația României (20.121.641 de locuitori). Peste 25% din populația regiunii se regăsește în județul Cluj, timp ce în județul Sălaj se înregistrează sub 9% din total. Conform datelor finale, județul Cluj se situează pe locul 4 la nivel național, cu o populație de 691.106 locuitori, după Municipiul București (1.883.425), județul Iași (772.348) și județul Prahova (cu 762.886 de locuitori).⁽²⁾

Datele finale ale Recensământului din 2011 indică o scădere în timp a populației la nivel regional, cifrele din 2011 indicând un total de 94,9% din populația declarată la recensământul anului 2002. Procentual, cea mai drastică scădere se înregistrează în județul Sălaj, de 9,5%, în timp ce în județul Cluj populația a scăzut cu doar 1,7%. Densitatea populației la nivel regional în 2011 era de 76,1 loc/km², județul cu cea mai mică densitate fiind Bistrița-Năsăud (53,5 loc/km²), în timp ce densitatea cea mai mare se înregistra în județul Cluj (103,6 loc/km²).⁽²⁾

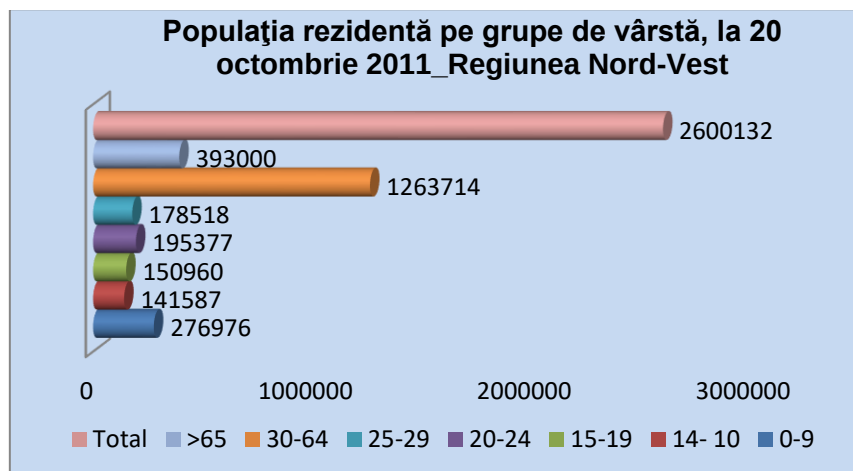
Fig.nr.5

Populația rezidentă pe grupe de vârstă, la 20 octombrie 2011 - Recensământul populației - nr. pers.

		0-9 ani	10-14 ani	15-19 ani	20-24 ani	25-29 ani	30-64 ani	peste 65 ani	
Nord-Vest	Bihor	62486	31847	33550	40348	38534	281738	86895	575398
Nord-Vest	Bistrița - Năsăud	34160	18203	17485	18374	18240	137249	42514	286225
Nord-Vest	Cluj	62924	29650	38285	66593	52524	330486	110644	691106
Nord-Vest	Maramureș	52764	28439	28600	33138	32575	234899	68244	478659
Nord-Vest	Satu Mare	39975	19930	19971	23200	23419	171896	45969	344360
Nord-Vest	Sălaj	24667	13518	13069	13724	13226	107446	38734	224384
Total Nord - Vest		276976	141587	150960	195377	178518	1263714	393000	2600132

Sursa: INS, Anuarul Statistic 2013

Fig.nr.6

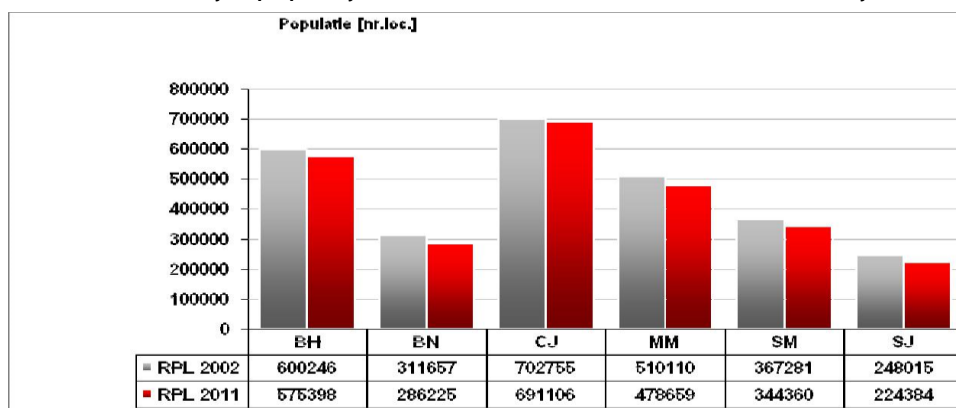

Sursa: INS - Recensăminte

Datele finale ale Recensământului din 2011 indică o scădere în timp a populației la nivel regional, cifrele din 2011 indicând un total de 94,9% din populația declarată la recensământul anului 2002. Procentual, cea mai drastică scădere se înregistrează în județul Sălaj, de 9,5%, în timp ce în județul Cluj populația a scăzut cu doar 1,7%.⁽³⁾

Fig.nr.7

Evoluția populației conform recensămintelor din 2002 și 2011

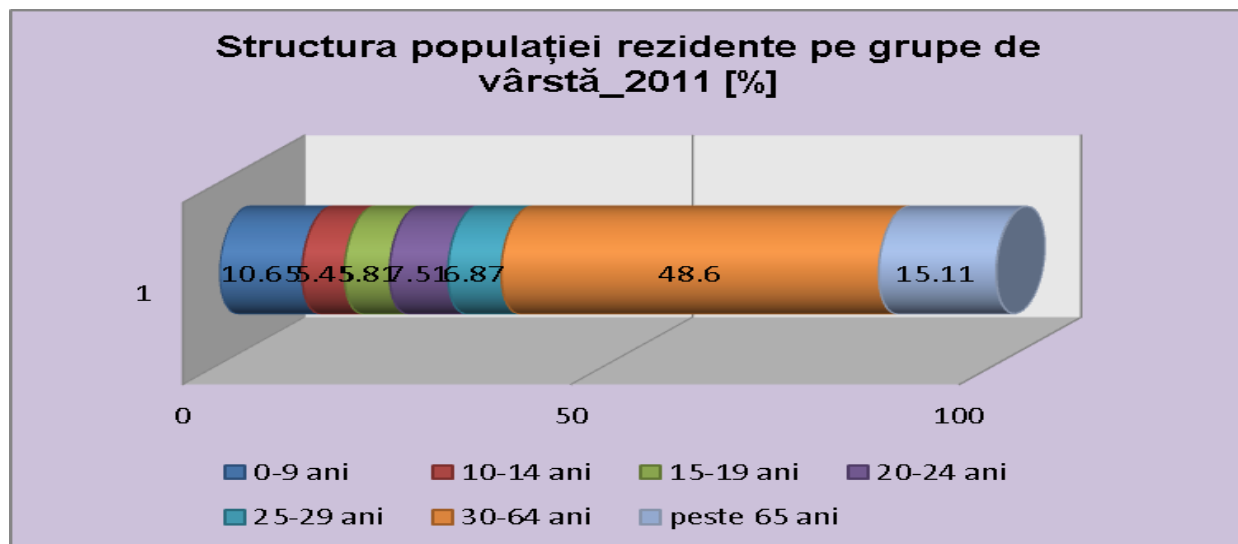
Sursa: INS, Anuarul Statistic 2013

3.1.2. Structura pe grupe de vârstă

Structura populației pe grupe de vârstă, la nivelul anului 2011 (recensământ), indică faptul că populația cu vârsta cuprinsă între 15-19 ani și 20-24 ani (segmentul de populație relevant pentru ÎPT), reprezintă 5,81% respectiv 7,51% din populația regiunii. Demn de menționat este faptul că populația din segmentul 0-9 ani reprezintă 10,65%, în creștere față de situația relevată de recensământul din 2011. Procentul vârstnicilor, cei peste 65 de ani, este de 15,11%, și este în creștere în toate județele regiunii. Comparativ cu media națională (16,14%) regiunea Nord-Vest are cu 1 % mai puțin. La nivelul Regiunii Nord-Vest se constată că în

fiecare din cele 6 județe procentul populației din grupa de vârstă 30-64 ani este cel mai ridicat raportat la populația fiecărui județ. Un procent semnificativ din populația fiecărui județ îl reprezintă grupa de vârstă peste 65 de ani, care este într-o continuă creștere.

Fig.nr.8

Sursa: INS, Anuarul Statistic 2013

Analiza pe sexe și medii rezidențiale a scos în evidență faptul că populația feminină este reprezentată în număr mai mare atât în mediul urban cât și în mediul rural. Diferența este mai accentuată în mediul urban unde ponderile sunt 47,81% pentru sexul masculin și 52,19% pentru sexul feminin. Tendința se înregistrează și la nivelul județelor, pe medii scăderea ponderii tinerilor fiind mai accentuată în mediul rural. ⁽³⁾

Fig.nr.9

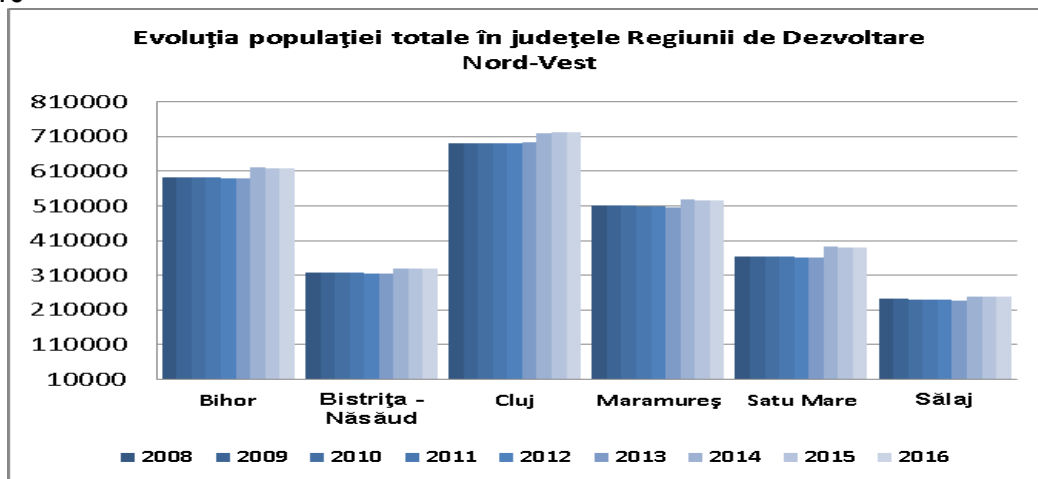

Sursa: INS, Anuarul Statistic 2013

La nivel regional 52,57% din populație locuiește în mediul urban și 47,43% în mediul rural. La nivelul județelor, județul Cluj este cel mai urbanizat cu 66,32% în mediul urban și 33,68% în mediul rural, iar județul Bistrița - Năsăud cu cea mai mică pondere în mediul urban de 36,67% și 63,33% în mediul rural.

Analiza datelor statistice înregistrate în perioada 2008-2015 a scos în evidență faptul că populația totală a regiunii a crescut cu 112125 locuitori, adică cu 4,12% comparativ cu anul 2008. Analiza extinsă pentru anul 2016 indică o ușoară scădere de 0,6%, comparativ cu 2015 (1551 persoane). Astfel că în anul 2016 la nivelul Regiunii Nord-Vest populația era de 2832637 locuitori.

Fig.nr.10

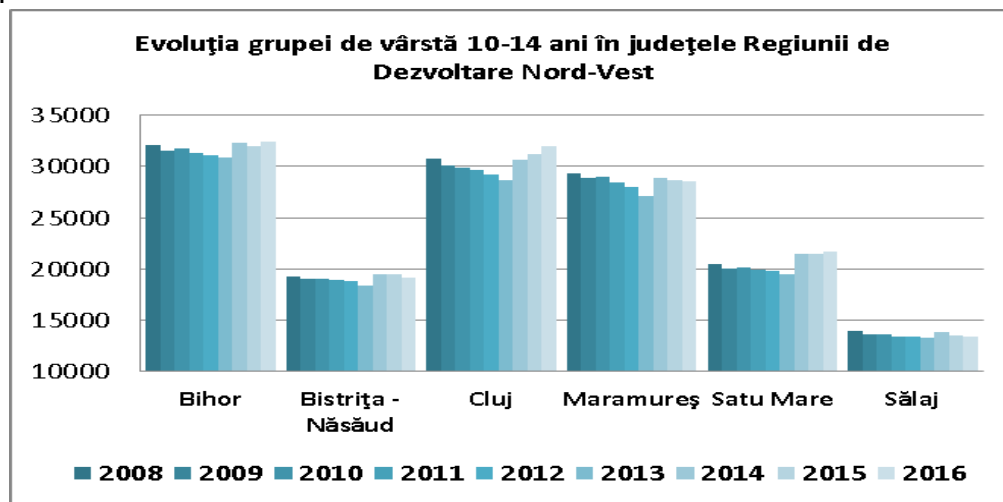
Sursa: calculat pe baza datelor furnizate de INS, Anuarul Statistic, 2013

Din analiza grupelor de vârstă ale populației, relevante pentru învățământul profesional și tehnic (grupele: 10-14 ani, 15-19 ani, 20-24 ani), în perioada 2008-2016, situația se prezintă astfel:

- Grupa de vârstă 10-14 ani

Asistăm la o creștere a numărului populației aferente grupei de vârstă la nivelul regiunii (0,96%) adică 1403 persoane. La nivelul județelor regiunii trei județe înregistrează o scădere a populației Sălaj (-4,11%), Maramureș (-2,71%), Bistrița-Năsăud (-0,29%), iar celelalte înregistrează creșteri: Satu-Mare (5,95%), Cluj(3,85%) și Bihor (1,33%).

Fig.nr.11

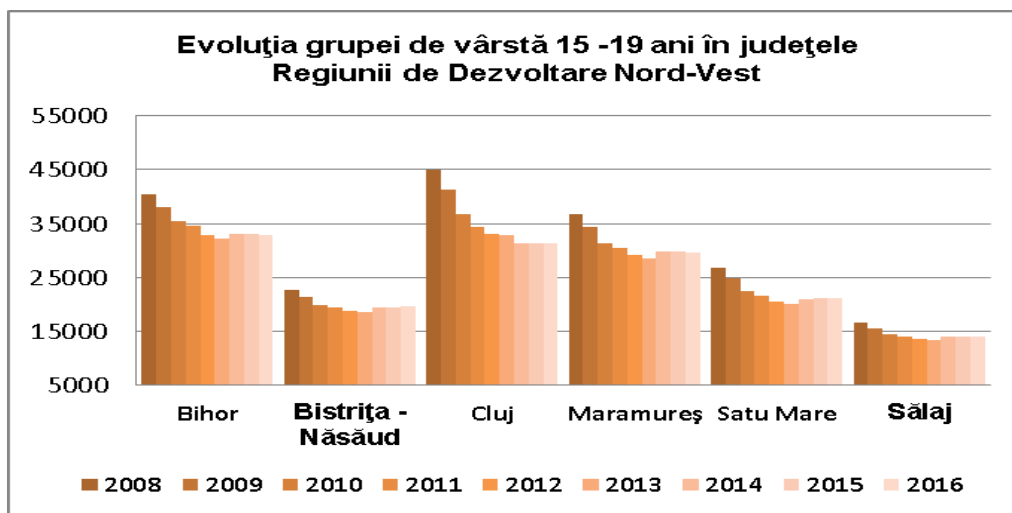

Sursa: calculat pe baza datelor furnizate de INS, Anuarul Statistic, 2013

- Grupa de vârstă 15-19 ani

Întreaga Regiune Nord-Vest înregistrează o scădere accentuată a populației din grupa de vârstă 15-19 ani, (-21,07%), adică 39671 de persoane, comparativ cu 2008. Trendul pentru această grupă de vârstă este descrescător. Comparativ cu anul 2015 populația regiunii a scăzut cu încă 513 persoane. Situația pe județe se prezintă astfel: județul Cluj înregistrează cea mai accentuată scădere (-30,33%), urmat de județul Satu-Mare (-21,51%), județul Maramureș cu (-19,35%) și județul Bihor (-18,60%).

Fig.nr.12

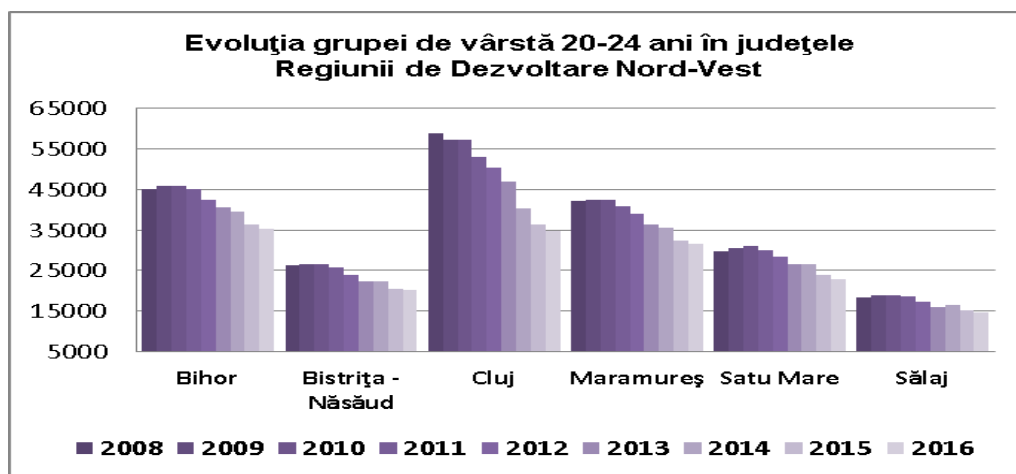

Sursa: calculat pe baza datelor furnizate de INS, Anuarul Statistic, 2013

- Grupa de vârstă 20-24 ani

La nivelul grupei de vârstă 20-24 de ani trendul este descrescător, scăderea înregistrată în perioada 2008-2015 a continuat și în anul 2016 și a fost de (-27,80%) adică de 61243 persoane la nivelul regiunii, comparativ cu anul 2008. Cea mai accentuată scădere se înregistrează în județul Cluj de (-40,72%) urmat de județul Maramureș cu (-25,32%). Celelalte județe înregistrează scăderi mai mici cuprinse între (-23,40% Bistrița-Năsăud) și (-23,58% Bistrița-Năsăud).

Fig.nr.13

Sursa: calculat pe baza datelor furnizate de INS, Anuarul Statistic, 2013

Grupele de vârstă 25-29 ani , 30-64 ani (11,55%) și peste 65 de ani (14,32%) înregistrează creșteri importante pe fondul îmbătrânirii populației atât la nivel regional cât și național.

3.1.3. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

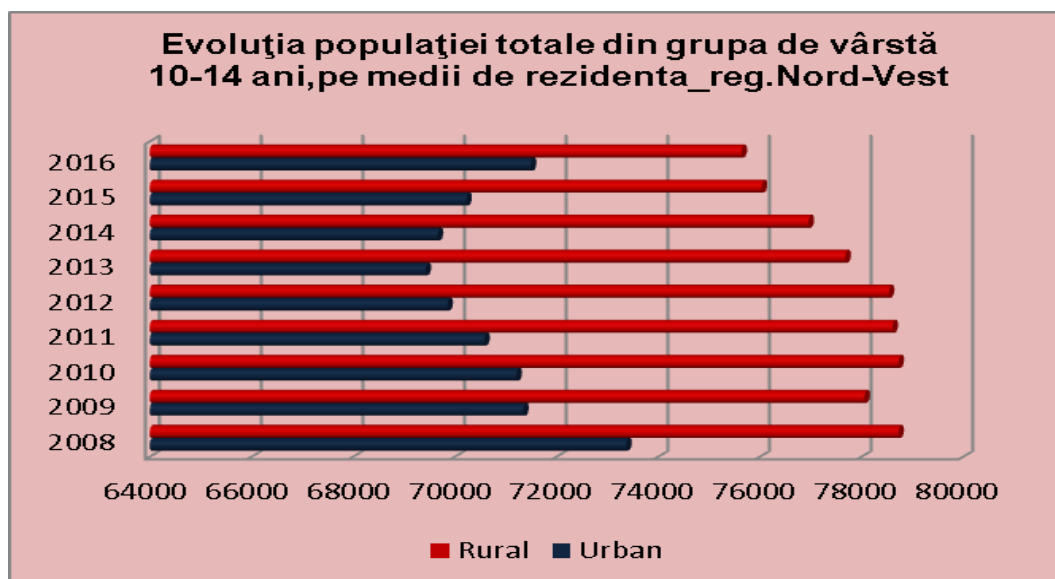
Raportat la nivel național (84,4 loc/km²), Regiunea Nord-Vest este o regiune mai slab populată datorită morfologiei puțin favorabile așezărilor omenești în unele zone muntoase ale regiunii. Cea mai slab populată comună este Valea Ierii (județul Cluj), cu 6,11 loc/km², în timp ce municipiul Oradea are cea mai ridicată densitate a populației, de 1.170,73 loc/km². Pe medii de rezidență, densitatea medie a populației în mediul rural este de 50,9 loc/km², iar în mediul urban de 353,2 loc/km². Județul Cluj prezintă cea mai mare densitate în mediul urban, în timp ce județul Maramureș are cea mai mare densitate în mediul rural.⁽⁴⁾

Structura populației pe medii de rezidență, la nivelul anului 2011 (datele finale ale recensământului), înregistrează 1.366.950 locuitori în mediul urban (52,6% din populația regiunii), sub rata națională de 54%. În mediul rural se regăsesc 1.233.182 de locuitori (47,4% din populația regiunii), peste rata națională de 46%. Județul Cluj este de departe cel mai urbanizat (cu 66,3% din populație trăind în mediul urban), iar gradul cel mai redus de urbanizare se înregistrează în județul Bistrița-Năsăud (36,7%).⁽⁴⁾

Analizând grupele de vârstă relevante pentru învățământul profesional și tehnic în contextul mediului rezidențial se constată diferențe majore la comparația făcută între grupe:

- grupa de vârstă 10-14 ani - majoritatea persoanelor aparținând acestei grupe de vârstă trăiesc în mediul rural. Diferențele numerice între cele două medii rezidențiale se mențin aceleași în perioada analizată (2008-2016); Asistăm la o scădere a populației regiunii în intervalul 2008-2016 cu 2,56% în mediul urban și 3,92% în mediul rural.

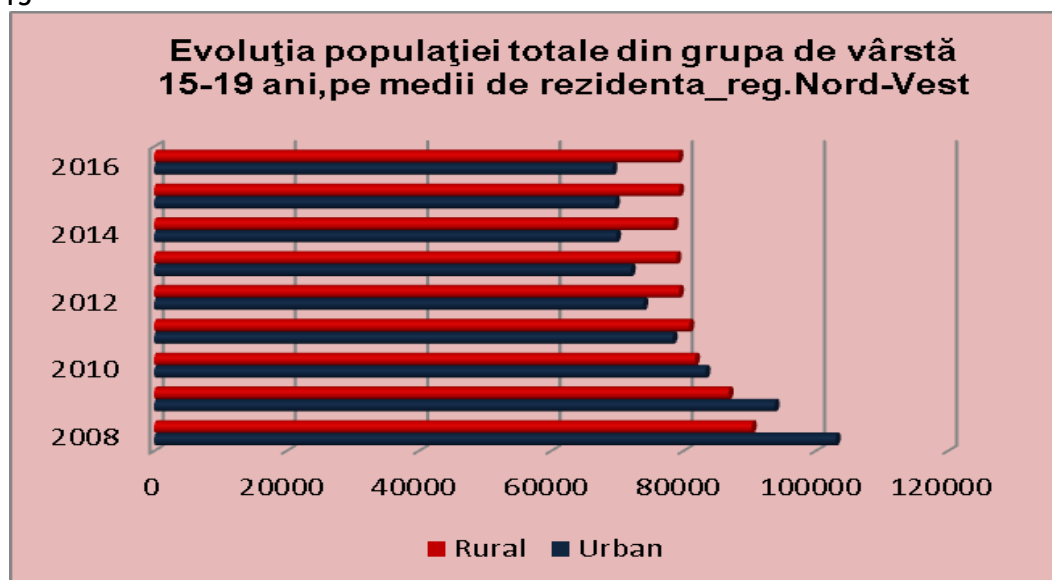
Fig.nr.14

Sursa: calculat pe baza datelor furnizate de INS, Anuarul Statistic, 2013

- grupa de vârstă 15-19 ani - urmărind trendul grupei de vârstă în perioada 2008-2016 se constată că numărul persoanelor din mediul urban depășea pe cele din mediul rural în intervalul 2008-2010, raportul inversându-se în ultima parte a intervalului; scăderea populației din mediul urban a fost semnificativă în perioada monitorizată, astfel în 2008 ponderea era de 53,3%, iar în 2016 de 46,6%. Pentru mediul rural ponderea s-a inversat, adică în 2008 era de 46,7%, iar în 2016, 53,4%.

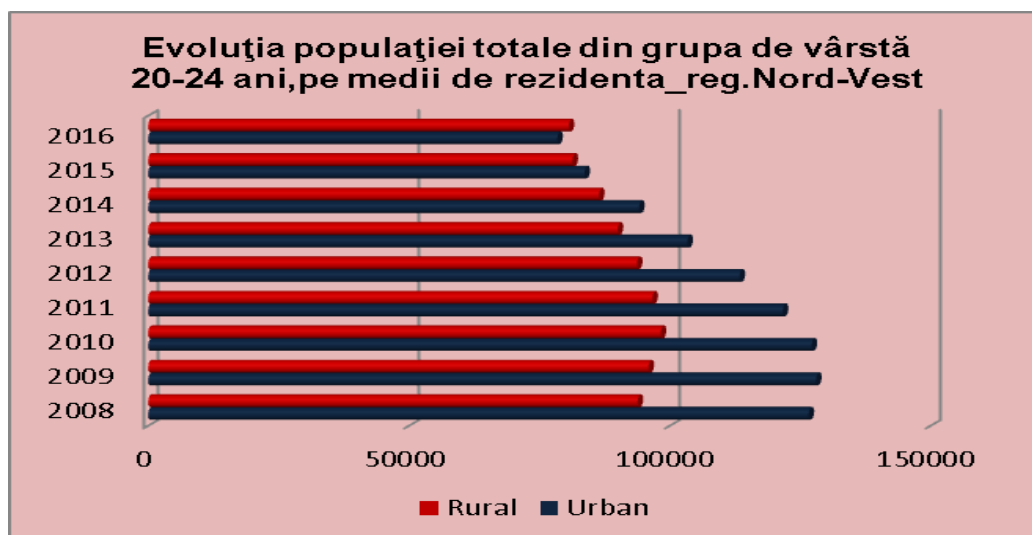
Fig.nr.15

Sursa: calculat pe baza datelor furnizate de INS, Anuarul Statistic, 2013

- grupa de vârstă 20-24 ani - în perioada supusă analizei se constată că majoritatea populației din grupa de vârstă locuiește în mediul urban, situația fiind aceeași până în 2015; în anul 2016 situația se inversează, populația din mediul rural (50,7%) depășind-o pe cea din mediul urban (49,3%); scăderea populației din mediul urban în perioada 2008-2016 a fost de 38,06% iar în mediul rural a fost mult mai redusă, de 14,08%.

Fig.nr.16

Sursa: calculat pe baza datelor furnizate de INS, Anuarul Statistic, 2013

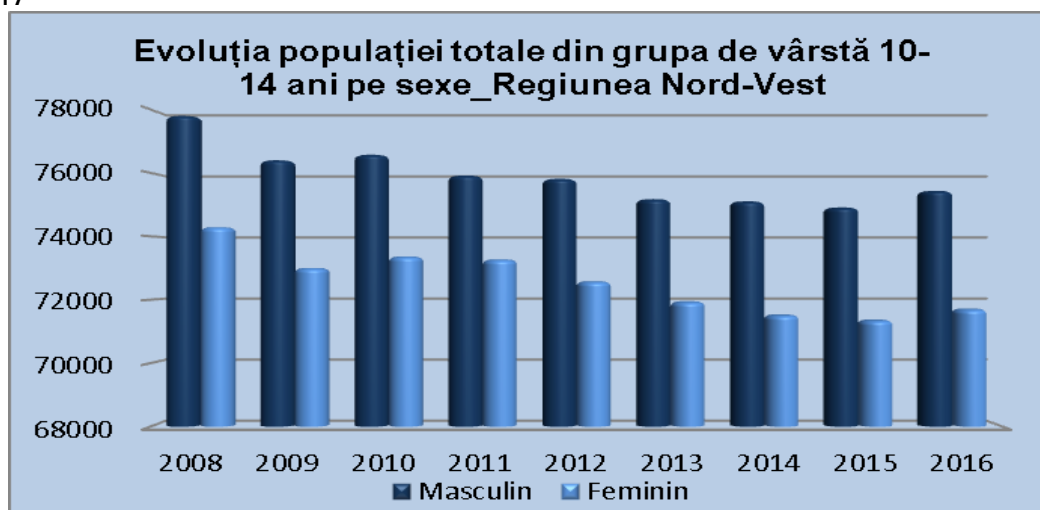
Ponderea populației din mediul rural pentru grupele de vârstă 10-14 ani și 15-19 ani este superioară celei din mediul urban al regiunii, situația inversându-se în cazul grupei de vârstă 20-24 de ani.

3.1.4. Distribuția pe sexe

Din analiza evoluției populației pe sexe pentru grupele de vârstă relevante pentru învățământul profesional și tehnic, la nivelul regiunii se constată că populația masculină din categoria de vârstă 10-14 ani este semnificativ mai mare decât cea feminină. Situația se menține și în cazul grupelor de vârstă 15-19 ani și 20-24 de ani dar diferențele între sexe fiind mult mai mici.

Pentru grupa de vârstă 10-14 ani scăderea numerică în perioada 2008-2016 a fost de 3,05% pentru sexul masculin și 3,48% pentru sexul feminin.

Fig.nr.17

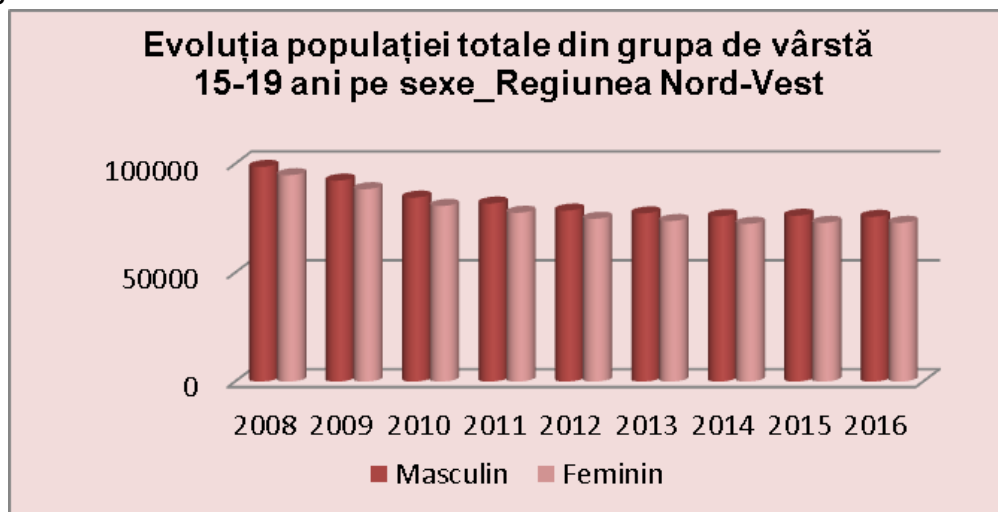

Sursa: calculat pe baza datelor furnizate de INS, Anuarul Statistic, 2013

Pentru grupa de vârstă 15-19 ani diferența dintre cele două sexe se menține aceeași în fiecare an al perioadei analizate, populația de sex masculin depășind-o pe cea de sex feminin

în medie cu 3,5%. Scăderea numărului total de persoane în perioada analizată pentru ambele sexe a fost de 23%.

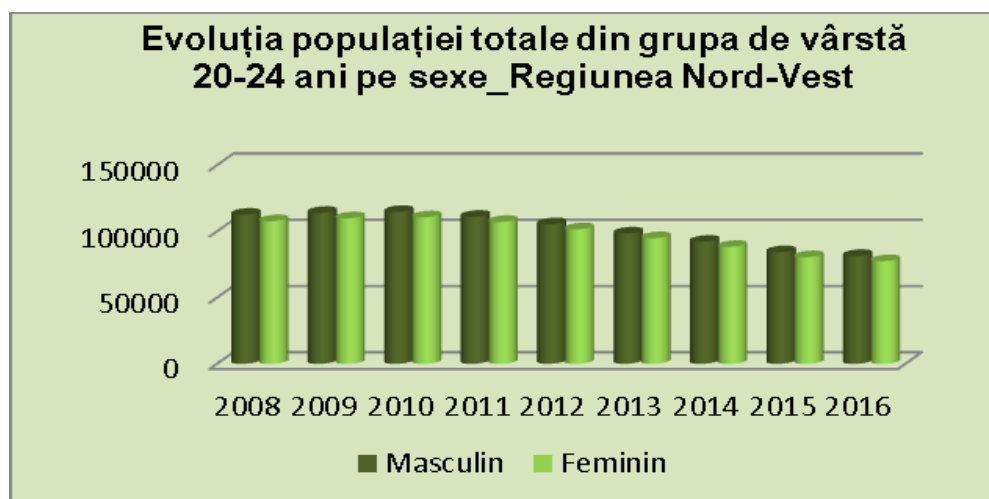
Fig.nr.18

Sursa: calculat pe baza datelor furnizate de INS, Anuarul Statistic, 2013

Pentru grupa de vârstă 20-24 de ani trendul a fost crescător în perioada 2008-2010, după care a început să scadă de la an la an, ajungând ca scăderea în 2016 să fie de 27% comparativ cu 2008 pentru ambele sexe.

Fig.nr.19

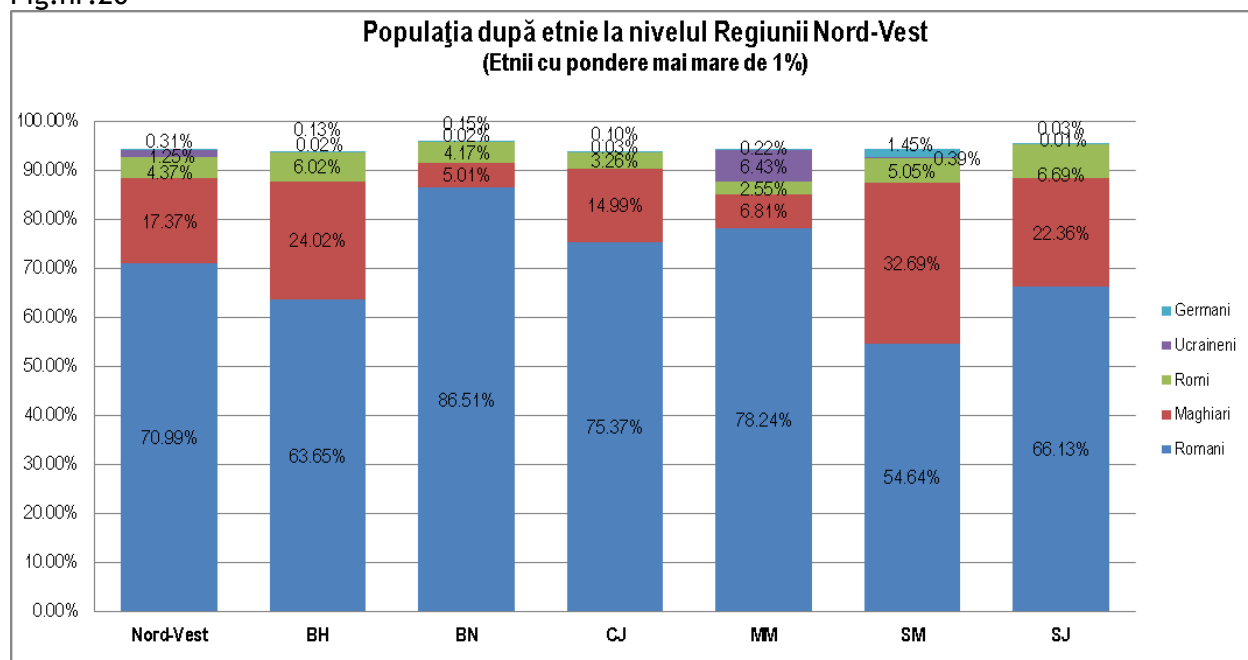
Sursa: calculat pe baza datelor furnizate de INS, Anuarul Statistic, 2013

3.1.5. Structura etnică

Distribuția populației după etnie arată că ponderea populației de etnie română este majoritară în toate județele, fiind de 74,9% din totalul regiunii. Față de recensământul din 2002, ponderea etnicilor români a rămas neschimbată (75,0%). Populația de etnie maghiară se ridică la 18,3% la nivel regional, în scădere față de ponderea de 19,3% din 2002, și deține ponderi ridicate în județele Satu Mare (34,7%), Bihor (25,3%) și Sălaj (23,3%). Procentul

locuitorilor de etnie romă din regiune este ușor mai ridicat față de media națională (3,1%), ajungând la 4,6% din totalul regional. Romii se întâlnesc într-o proporție relativ mai mare în județele Sălaj (7,0%), Bihor (6,3%) și Satu Mare (5,4%). Față de recensământul din 2002, ponderea populației de etnie romă a crescut cu 1,1 puncte procentuale, creșterea fiind mai pronunțată în județele Sălaj (cu 1,9 puncte procentuale), Satu Mare (1,7 puncte procentuale) și Bihor (1,3 puncte procentuale). Persoanele de etnie germană din regiune reprezintă 0,3% din populația regiunii (în scădere față de procentul de 0,4% din 2002) și se regăsesc într-o proporție relativ mai mare în județul Satu Mare (5.006 persoane). De asemenea, există o comunitate importantă de ucraineni (1,3% din total populație, procent identic cu cel din 2002), concentrată în județul Maramureș (30.786 de persoane).⁽⁶⁾

Fig.nr.20

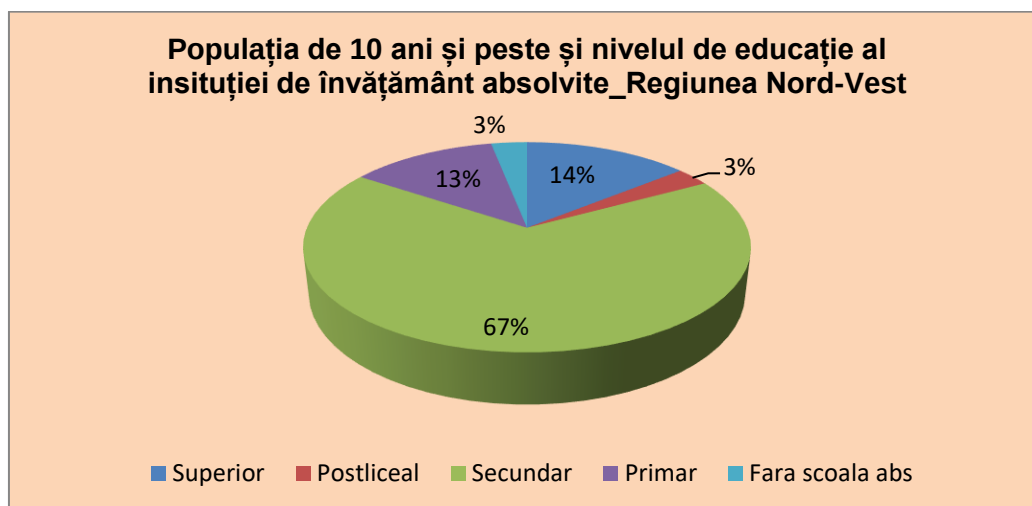

Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populației 2011

Din compararea datelor la nivel național cu cele de la nivel regional rezultă aceeași structură etnică, referindu-ne la etniile cele mai bine reprezentate numeric.

Analiza la nivelul Regiunii Nord-Vest legată de structura etnică și nivelul de educație pentru populația de 10 ani și peste, a scos în evidență faptul că 67% din populația regiunii a absolvit studiile de nivel secundar (gimnazial și liceal), 14% din populație are studii superioare, 13% studii de nivel primar, 3% nivel postliceal și un procent de 3% nu au absolvit nici o școală.

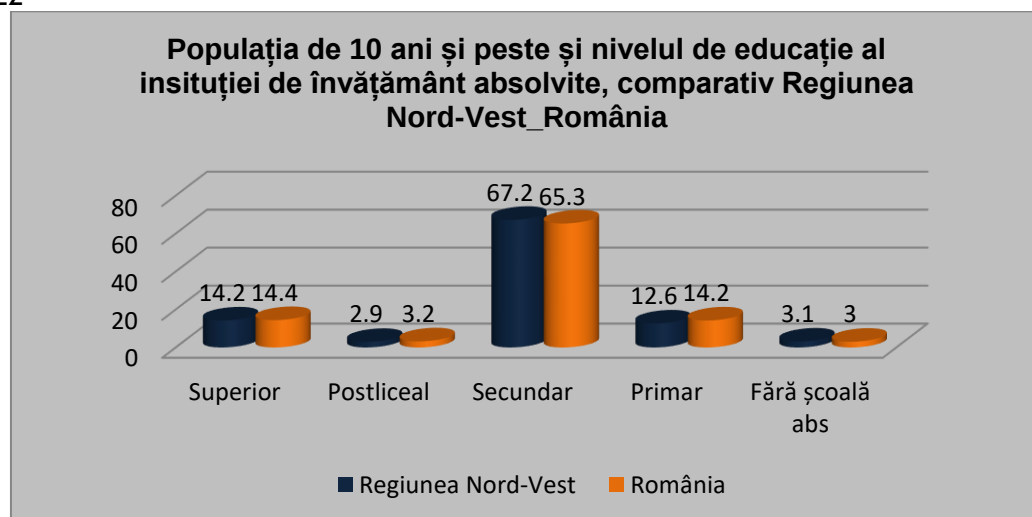
Fig.nr.21

Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populației 2011

Comparativ cu situația la nivel național situația la nivelul Regiunii Nord-Vest este asemănătoare cu cea la nivel național. Regiunea Nord-Vest înregistrează o creștere cu 2% a populației cu nivel secundar de studii absolvite, comparativ cu situația la nivel național.

Fig.nr.22

Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populației 2011

Regiunea Nord-Vest se situează pe locul 3 (după Nord-Est și Sud-Muntenia) privind numărul absolvenților de învățământ liceal secundar ciclul 2, cu o medie anuală de 28.653 de absolvenți și tot locul 3 în ceea ce privește numărul absolvenților de învățământ superior (după regiunile București-Ilfov și Centru), cu o medie de 19.656 absolvenți anual, între 2005-2010.⁽⁷⁾

Situația etniei rome

În ceea ce privește nivelul de educație, ca unul din principalii indicatori de incluziune socială, conform studiului realizat în cadrul proiectului EU Inclusive, 25% dintre adulții romi de peste 16 ani declară că nu știu să scrie și să citească, femeile fiind mai afectate în acest sens (diferență de 10% între ele și bărbați). 23% dintre romi nu a absolvit nici o școală, 26% au terminat primele patru clase și 34% doar gimnaziul. Grupa de vârstă cu cele mai multe persoane care declară că nu știu să scrie și să citească sunt cei între 25 și 34 de ani, urmați de grupa de vârstă 35-44 de ani, deci cei care ar trebui să fie cei mai activi pe piața muncii. Numai 17% urmează un liceu sau un nivel superior de educație. Analfabetismul afectează în

special persoanele adulte, din mediul rural, mai cu seamă romii din comunitățile compacte, segregate.⁽⁸⁾

Situația etniei rome la nivelul fiecărui județ al regiunii în urma datelor culese la recensământul din 2011 a scos în evidență că cel mai mare procent de persoane analfabete se înregistrează în județul Bihor 20,3%, urmat de județul Sălaj cu 17,1%. Cel mai mic procent de persoane analfabete aparținând etniei rome se înregistrează în județul Maramureș, de 6,8%.

Fig.nr.23

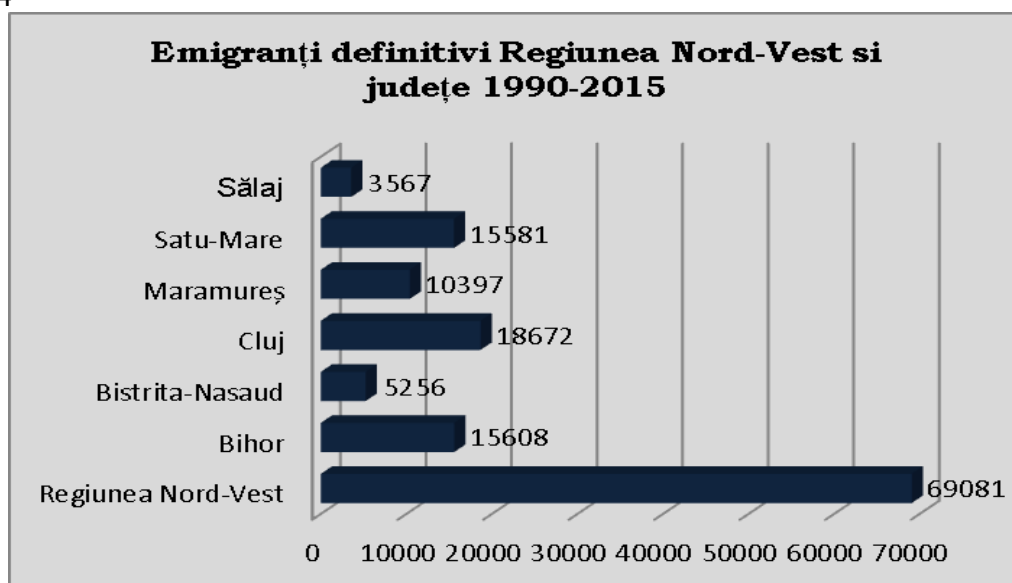
JU D	ETNIA	NIVELUL DE EDUCATIE AL INSTITUTIEI DE INVATAMANT ABSOLVITE									
		Superior			Secundar					Fara scoala ab	
		din care:			Superior						din care :
		Superior Total ¹	Univer sitar de licenta	Postli ceal si de maist ri	Total	Lice al	Profesi onal si de ucenici	Inferi or (gimn azial)	Prima r	Total Fara scoala absol vita	Pers oan e anal fabe te ²
BH	Romi	0.3%	0.3%	0.1%	33.1%	2.2%	1.9%	29.0%	38.5%	28.0%	20.3%
BN	Romi	0.5%	0.4%	0.2%	47.2%	4.1%	6.5%	36.6%	34.7%	17.5%	12.8%
CJ	Romi	1.0%	1.0%	0.3%	49.2%	6.6%	5.9%	36.7%	32.8%	16.7%	10.8%
MM	Romi	1.0%	1.0%	0.2%	51.3%	5.1%	2.7%	43.5%	34.9%	12.6%	6.8%
SM	Romi	0.2%	0.2%	0.0%	45.9%	2.0%	3.2%	40.7%	30.5%	23.4%	14.6%
SJ	Romi	0.2%	0.2%	0.1%	41.9%	2.7%	2.7%	36.5%	34.3%	23.5%	17.1%

Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populației 2011

3.1.6. Mișcarea migratorie

Analiza datelor INS referitoare la emigranții definitivi înregistrați în perioada 1990 -2015 se constată că regiunea a pierdut 69061 de locuitori, cea mai mare pierdere înregistrându-se în județul Cluj, de 18672 locuitori.

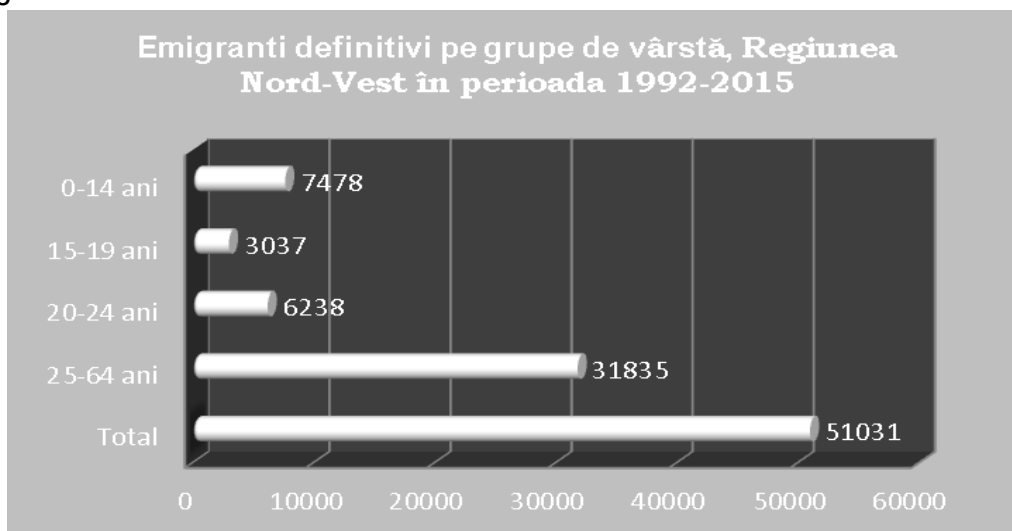
Fig.nr.24

Sursa datelor: INS , Baza de date TEMPO

Emigranții definitiv pe grupe de vârstă, înregistrați la nivelul Regiunii Nord-Vest, în perioada 1992-2015, se ridică la un total de 51031 de persoane. Grupa de vârstă cea mai numeroasă care a emigrat, la nivelul regiunii este cea cuprinsă între 25-64 de ani.

Fig.nr.25

Sursa datelor: INS , Baza de date TEMPO

Analiza numărului de emigranți temporari pe grupe de vârstă, în perioada 2012-2015, la nivelul Regiunii Nord-Vest, a scos în evidență faptul că grupa de vârstă 25-64 de ani înregistrează cel mai mare număr de emigranți, 16839 de persoane. Trendul perioadei analizate este crescător. Cea mai mare creștere s-a înregistrat în anul 2015 fiind de 2834 de persoane, comparativ cu anul 2014.

Fig.nr.26

Regiuni de dezvoltare și județe	Grupe de varsta	Ani			
		2012	2013	2014	2015
Regiunea NORD-VEST	0-14 ani	3163	2983	2506	748
	15-19 ani	1330	1330	1233	1319
	20-24 ani	3826	3365	3064	4163
	25-64 ani	13433	12867	15325	16839
	Total	22069	20954	22427	25261

Sursa datelor: INS , Baza de date TEMPO

La nivelul județelor regiunii, județul Cluj înregistrează cel mai mare număr de emigranți temporari (6758 de persoane), în perioada analizată. Cel mai mic număr de emigranți temporari îl înregistrează județul Sălaj, 2115 persoane.

Grupele de vârstă relevante pentru învățământul profesional și tehnic din regiune, înregistrează valori mult mai mici. Dintre județe, jud. Cluj înregistrează cel mai mare număr de emigranți din cele trei grupe de vârstă relevante pentru IPT 1667 persoane.

3.1.7. Nivelul de trai

Rata deprivării materiale severe reprezintă ponderea în total populație a persoanelor în stare de deprivare materială severă, adică a persoanelor în vârstă de 18 ani și peste care, datorită lipsei resurselor financiare nu își pot permite cel puțin patru dintre următoarele situații:

- achitarea la timp, fără restanțe a unor utilități și a altor obligații curente;
- plata unei vacanțe de o săptămână pe an departe de casă;
- consumul de carne, pui, peste (sau alt echivalent de proteină) cel puțin o dată la două zile;
- posibilitatea de a face față cu resursele proprii unor cheltuieli neprevăzute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de sărăcie);
- deținerea unui telefon fix sau mobil;
- deținerea unui televizor color;
- deținerea unei mașini de spălat;
- deținerea unui autoturism personal;
- asigurarea plății unei încălziri adecvate a locuinței.

Fig.nr.27

Rata deprivării materiale severe, pe regiuni de dezvoltare (%)

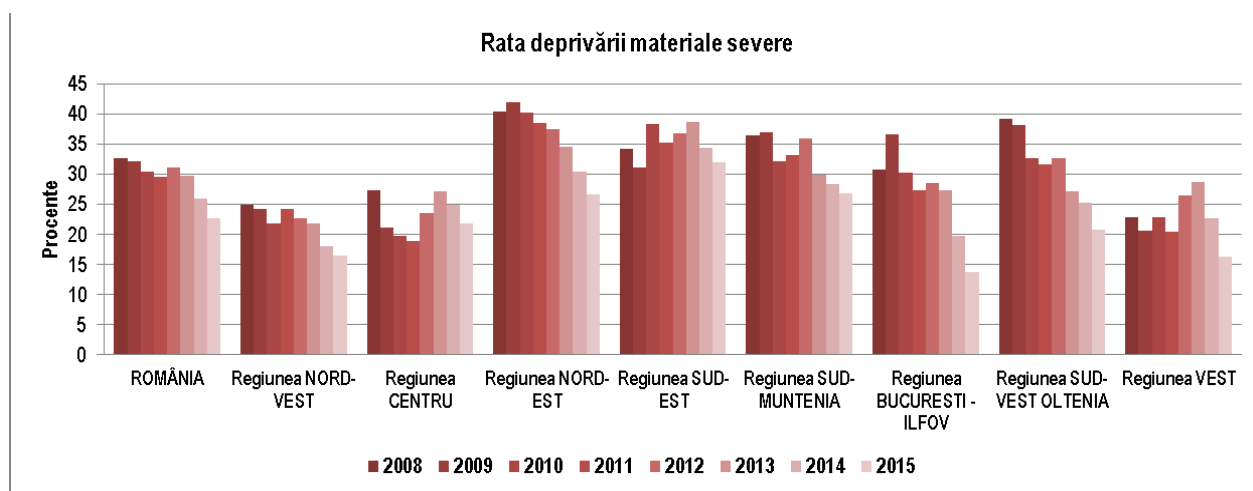
Regiuni de dezvoltare	Ani								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ROMÂNIA	38	32.7	32.1	30.5	29.5	31.1	29.8	25.9	22.7
Regiunea NORD-VEST	30.4	25	24.3	21.8	24.2	22.7	21.9	18	16.5
Regiunea	29.7	27.3	21.2	19.7	18.9	23.5	27.2	25	21.9

CENTRU									
Regiunea NORD-EST	43.5	40.5	41.9	40.3	38.6	37.5	34.5	30.4	26.7
Regiunea SUD-EST	43.9	34.3	31.1	38.4	35.2	36.8	38.7	34.4	32
Regiunea SUD-MUNTENIA	43.6	36.5	36.9	32.2	33.2	35.9	30	28.4	26.8
Regiunea BUCURESTI - ILFOV	34.6	30.8	36.7	30.2	27.4	28.6	27.3	19.8	13.7
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	46.7	39.2	38.1	32.7	31.7	32.6	27.1	25.3	20.8
Regiunea VEST	25.2	22.8	20.6	22.8	20.4	26.4	28.8	22.7	16.4

Sursa datelor: INS. Baza de dateTEMPO

Din analiza ratei deprivării materiale severe la nivelul regiunilor de dezvoltare , se constată că Regiunea București-Ilfov, Regiunea Nord-Vest și Regiunea Vest au cele mai mici rate în anul 2015. În anul 2015 Regiunea Nord-Vest a avut o rată a deprivării materiale severe de 16,5%, mult mai redusă ca cea la nivel național de 22,7%.

Fig.nr.28

Sursa datelor: INS. Baza de dateTEMPO

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), pe regiuni de dezvoltare AROPE este un indicator compozit adoptat la nivelul Uniunii Europene în cadrul Programului Europa 2020, de promovare a incluziunii sociale și reducere a sărăciei, reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială.

Persoanele care fac obiectul indicatorului AROPE sunt cele aflate în cel puțin una din următoarele situații:

- au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;
- sunt în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii

Fig.nr.29

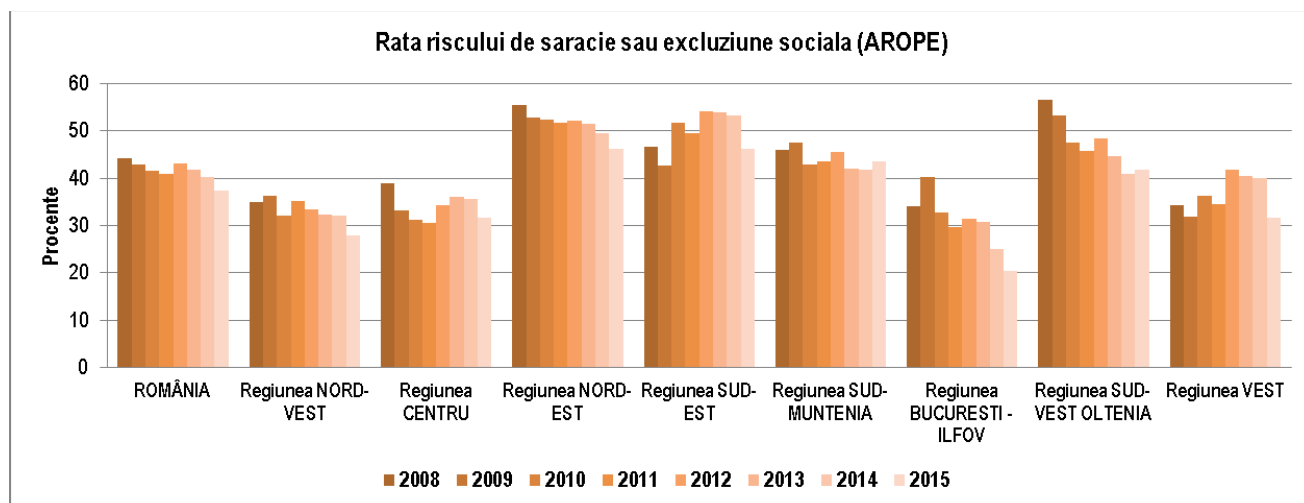
Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), pe regiuni de dezvoltare [%]

Regiuni de dezvoltare	Ani								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ROMÂNIA	47	44.2	43	41.5	40.9	43.2	41.9	40.3	37.3
Regiunea NORD-VEST	39.2	34.9	36.2	32.1	35.2	33.5	32.3	32.1	28
Regiunea CENTRU	39.5	39	33.3	31.3	30.6	34.3	36	35.7	31.6
Regiunea NORD-EST	56.7	55.5	52.9	52.4	51.7	52.1	51.5	49.4	46.2
Regiunea SUD-EST	52.9	46.7	42.6	51.7	49.6	54.1	53.9	53.2	46.1
Regiunea SUD-MUNTENIA	52	46	47.6	42.8	43.5	45.5	42	41.7	43.5
Regiunea BUCUREȘTI - ILFOV	37.3	34	40.3	32.7	29.7	31.4	30.7	25.1	20.5
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	57	56.6	53.2	47.5	45.8	48.4	44.6	40.9	41.9
Regiunea VEST	33	34.3	31.8	36.2	34.6	41.7	40.4	40.1	31.7

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială la nivelul Regiunii Nord-Vest (28%), în anul 2015 este mai redusă decât media națională(37,3%), dar este mai ridicată decât cea a Regiunii București - Ilfov (20,5%), care este cea mai redusă la nivel național.

Fig.nr.30

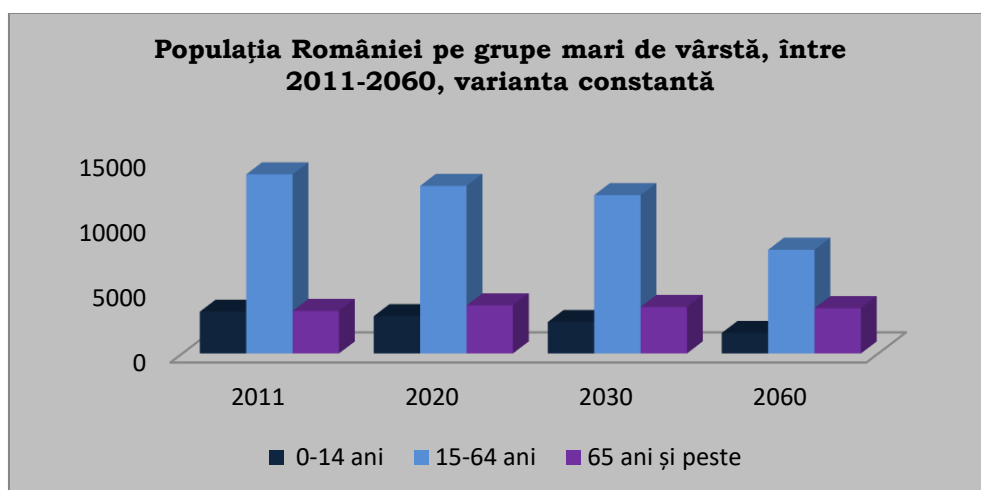

Sursa detelor: INS, Baza de date TEMPO

3.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060

Populația de vârstă preșcolară și școlară, grupa de vârstă 0-14 ani, reprezenta în 2011 15,9 % (3190 mii persoane) din totalul populației României, evoluția fiind descendentă, astfel că ea va reprezenta doar 12,1%(1568 mii persoane) în anul 2060. Aparent scăderea procentuală nu pare deosebit de mare dar raportat la populația totală a României scăderea acesteia va fi foarte accentuată de la 20122 mii locuitori în 2011 la 12947 mii locuitori în 2060.

Fig.nr.31

Populația României pe grupe mari de vârstă, în anii 2011, 2020, 2030 și 2060, varianta constantă, scade pregnant la grupele de vârstă 0-14 ani și 15-64 de ani, și rămâne aproximativ constantă la grupa 65 de ani și peste.

3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT

Declinul demografic general va continua, în mod accentuat pentru populația tânără. De aici, nevoia unei gestiuni eficiente, previzionale, a dezvoltării resurselor umane, sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman.

La nivelul Regiunii Nord-Vest reducerea naturală prognozată a populației tinere va fi agravată de migrația externă, în perioada 1990 -2014 se constată că regiunea a pierdut 67250 de locuitori, cea mai mare pierdere înregistrându-se în jud.Cluj, de 18143 locuitori.Se desprinde nevoia de: racordare realistă la piața europeană, națională și regională a muncii a activităților de informare, orientare și consiliere în scopul realizării unei oferte de școlarizare cât mai aproape de cererea de pe piața muncii.

Din analiza grupelor de vârstă ale populației, relevante pentru învățământul profesional și tehnic (grupele: 10-14 ani, 15-19 ani, 20-24 ani), în perioada 2008-2016, situația se prezintă astfel:

- Grupa 10-14 ani înregistrează o ușoară creștere la nivelul regiunii (0,96%) adică 1403 de persoane.
- Întreaga Regiune Nord-Vest înregistrează o scădere accentuată a populației din grupa de vârstă 15-19 ani, (-21,07%), adică 39671 de persoane.
- La nivelul grupei de vârstă 20-24 de ani scăderea înregistrată în perioada 2008-2016 a fost de (-27,80%) adică de 61243 persoane la nivelul regiunii.

În schimb, proiecțiile privind structura pe grupe de vârstă indică pentru viitor (2015-2025) o consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani) active pe piața muncii, ceea ce va conduce la o nevoie crescândă de formare continuă - oportunitate în atenția școlilor interesate de compensarea pierderilor de populație școlară!

Față de aceste constatări, se recomandă:

Măsurile la nivelul rețelei școlare: optimizarea alocării resurselor, prin: concentrarea pregătirii în școli viabile; rezolvarea problemelor de acces; funcționarea rețelelor de școli, care împreună să realizeze: o ofertă cuprinzătoare și diversificată; eliminarea paralelismelor nejustificate; colaborare pentru acoperire teritorială optimă; diversificarea grupurilor țintă (programe pentru adulți); implicarea activă a școlilor ca furnizori de programe de formare pentru adulți .

Fenomenul de îmbătrânire demografică (populația în vârstă de peste 65 de ani va reprezenta 19,7% până în 2030, din populația totală) conduce la: nevoi sporite de personal calificat - asistență socială și medicală; nevoi educaționale specifice (educație non-formală).

Populația urbană la nivel regional este preponderent feminină (52,19%), la fel și în mediul rural (50,52%), situație întâlnită în toate cele 6 județe ale regiunii. Ponderea semnificativă a populației feminine reclamă următoarele activități: din partea ofertei de pregătire - calificările dorite de populația feminină; programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație (ex. pentru mamele care participă la cursuri de formare continuă: îngrijirea copiilor în cadrul școlii pe parcursul orelor de curs).

Analizând grupele de vârstă relevante pentru învățământul profesional și tehnic în contextul mediului rezidențial se constată diferențe majore la comparația făcută între grupe:

grupa de vârstă 10-14 ani - majoritatea persoanelor aparținând acestei grupe de vârstă trăiesc în mediul rural. Asistăm la o scădere a populației regiunii în intervalul 2008-2016 cu 2,56% în mediul urban și 3,92% în mediul rural.

grupa de vârstă 15-19 ani - urmărind trendul grupei de vârstă în perioada 2008-2016 se constată că numărul persoanelor din mediul urban depășea pe cel din mediul rural în intervalul 2008-2010, raportul inversându-se în ultima parte a intervalului.

grupa de vârstă 20-24 ani - în perioada supusă analizei se constată că majoritatea populației din grupa de vârstă locuiește în mediul urban. Anul 2016 aduce o ușoară creștere în mediul rural, astfel că populația din mediul rural depășește pe cea din mediul urban.

Sistemul de educație și formare profesională este chemat să contribuie prin măsuri specifice vizând: ofertă de pregătire adecvată și asigurarea condițiilor de învățare în unitățile de învățământ din mediul rural, pentru a atrage elevii să rămână cât mai aproape de domiciliu; educație în sprijinul conservării și valorizării patrimoniului cultural specific și resurselor naturale din mediul rural; îmbunătățirea condițiilor de studiu în mediul rural prin dotarea corespunzătoare a atelierelor și laboratoarelor unde se realizează pregătire de specialitate.

Distribuția populației după etnie arată că ponderea populației de etnie română este majoritară în toate județele, fiind de 74,9% din totalul regiunii.

În ceea ce privește nivelul de educație, ca unul din principalii indicatori de incluziune socială, conform studiului realizat în cadrul proiectului EU Inclusive, 25% dintre adulții romi de peste 16 ani declară că nu știu să scrie și să citească, femeile fiind mai afectate în acest sens (diferență de 10% între ele și bărbați). Grupa de vârstă cu cele mai multe persoane care declară că nu știu să scrie și să citească sunt cei între 25 și 34 de ani, urmați de grupa de vârstă 35-44 de ani, deci cei care ar trebui să fie cei mai activi pe piața muncii.

Diversitatea etnică prezenta în regiunea Nord-Vest, recomanda o serie de măsuri, cum ar fi: educație multiculturală; soluții pentru asigurarea accesului egal la educație și a varietății opțiunilor; programe de sprijin pentru grupurile etnice dezavantajate.

Emigranții definitiv pe grupe de vârstă, înregistrați la nivelul Regiunii Nord-Vest, în perioada 1992-2015, se ridică la un total de 51031 de persoane. Grupa de vârstă cea mai numeroasă care a emigrat, la nivelul regiunii este cea cuprinsă între 25-64 de ani.

Conform datelor Eurostat, ponderea populației totale aflate în risc de sărăcie și excluziune socială este în scădere în Regiunea Nord-Vest și sub media națională. Rămâne ridicată ponderea populației aflată în situație de sărăcie (materială) severă¹⁰, prin comparație cu valoarea indicatorului la nivel european. Aproximativ 16% din totalul populației regiunii se confruntă cu acest risc în 2015, față de 8% la nivelul UE; deși sunt mai puțini decât media pe țară, care este de aproximativ 22,7%.

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială la nivelul Regiunii Nord-Vest (28%), în anul 2015 este mai redusă decât media națională(37,3%), dar este mai ridicată decât cea a Regiunii București - Ilfov (20,5%), care este cea mai redusă la nivel național.

4. Profilul economic regional

4.1. Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici

4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)²²

Regiunea Nord-Vest are o poziție geografică strategică, fiind poarta de intrare în România dinspre Uniunea Europeană și Ucraina. Deși regiunea este strabătută de 7 drumuri europene, are o poziție periferică față de coridoarele de transport europene. Legătura cu polii importanți din vecinătate, cu alte regiuni se face greu, iar pentru a valorifica oportunitățile de dezvoltare, regiunea trebuie să-și dezvolte și modernizeze infrastructura rutieră, feroviară, aeriană și sistemul internodal de transport.

Aprecierea dezvoltării economiei se face prin intermediul indicatorilor macroeconomici compilați prin agregare pe baza datelor din conturile naționale. Cei mai utilizați dintre aceștia în statistica internațională sunt **produsul intern brut (PIB)** și **Valoarea adăugată brută (VAB)**.

Produsul intern brut pe locuitor calculat pe baza parității puterii de cumpărare- PIB reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor produse și prestate într-o economie națională într-o perioadă determinată, de regulă un an și destinate consumului final.

PIB-ul/locuitor este unul din indicatorii relevanți, destinat să ofere o imagine generală asupra competitivității și productivității economiei naționale/regionale, cu atât mai mult cu cât nu este influențat de diferențele existente între populațiile regiunilor.

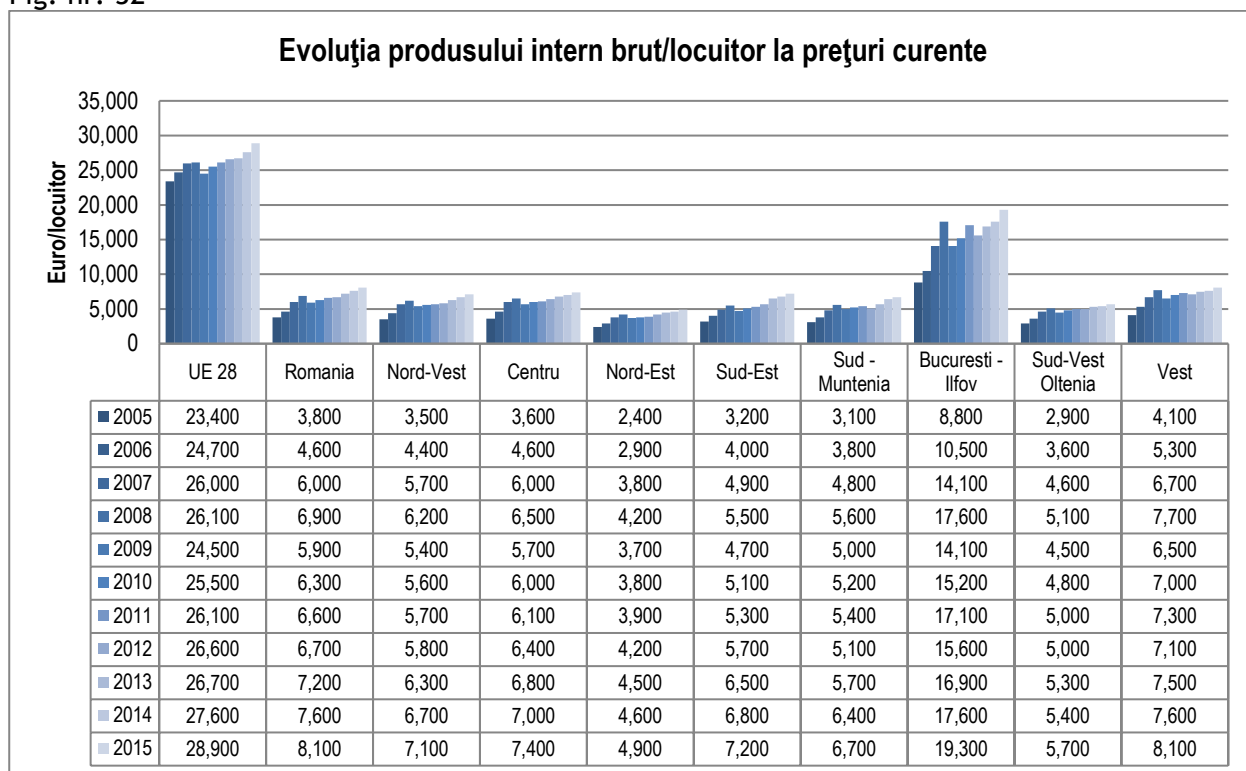
Referitor la PIB, datele statistice oficiale furnizate de Eurostat în perioada 2005-2015, arată că produsul intern brut/locuitor a avut, în regiunea Nord-Vest o creștere continuă. În

²² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 ECONOMIE” - [pentru vizualizare clic aici](#)

perioada 2005-2008 (de la 3500 euro la 6200 euro), a înregistrat o scădere la 5400 euro în 2009, la începutul crizei economice, pentru ca după 2010 să crească în mod continuu până la 7100 euro în anul 2015, trendul fiind identic cu cel național. Valorile absolute sunt cu puțin sub media națională pe întreaga perioadă de analiză, situând regiunea pe al patrulea loc pe loc în țară, după regiunile Vest, Sud-Est și Centru.

Față de nivelul european, regiunea Nord-Vest înregistrează valori reduse în ceea ce privește acest indicator. Spre exemplu, în 2015, când a atins valoarea cea mai ridicată, PIB/locuitor regional reprezenta 24,5% din nivelul mediu înregistrat în țările Uniunii Europene (UE28).

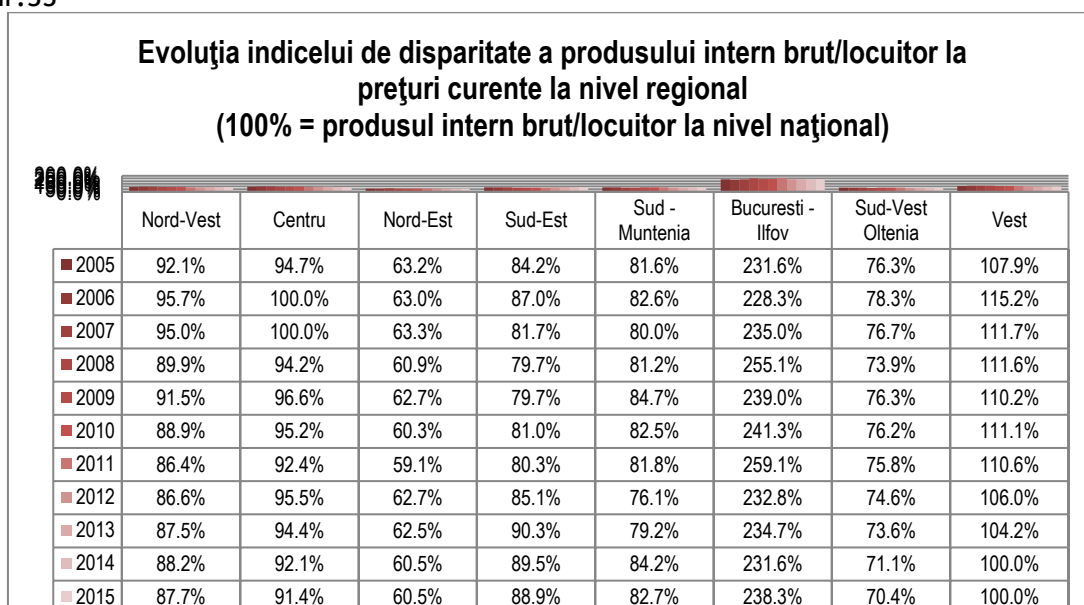
Fig. nr. 32

Sursa datelor: Eurostat

Indicele de disparitate regional, analizat în intervalul 2005-2015, a avut în perioada 2005-2009, valori de peste 90% (95,7% cea mai mare valoare în anul 2006), ajungând în anul 2015 la 87,7%, valoare care situează regiunea Nord-Vest pe locul al patrulea după regiunile Vest, Nord-Est și Centru, fără a lua în considerare regiunea București-Ilfov (unde s-a înregistrat maximul regional), la toți indicatorii.

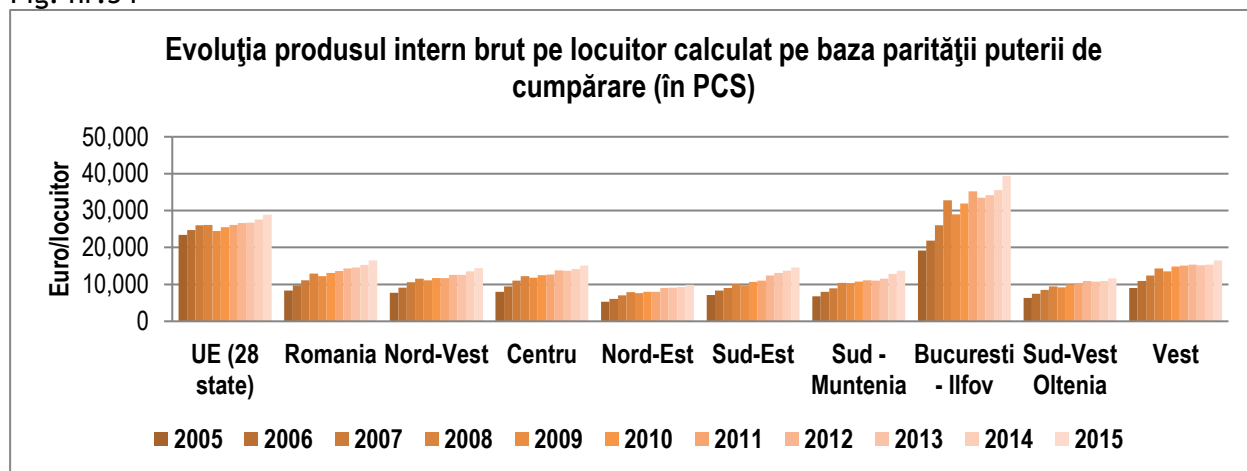
Fig. nr.33

Sursa datelor: Eurostat

Evoluția produsului intern brut pe locuitor calculat pe baza puterii de cumpărare, arată că regiunea Nord-Vest se află pe locul al treilea, după regiunile Vest și Centru, cu valori sub media națională.

Fig. nr.34

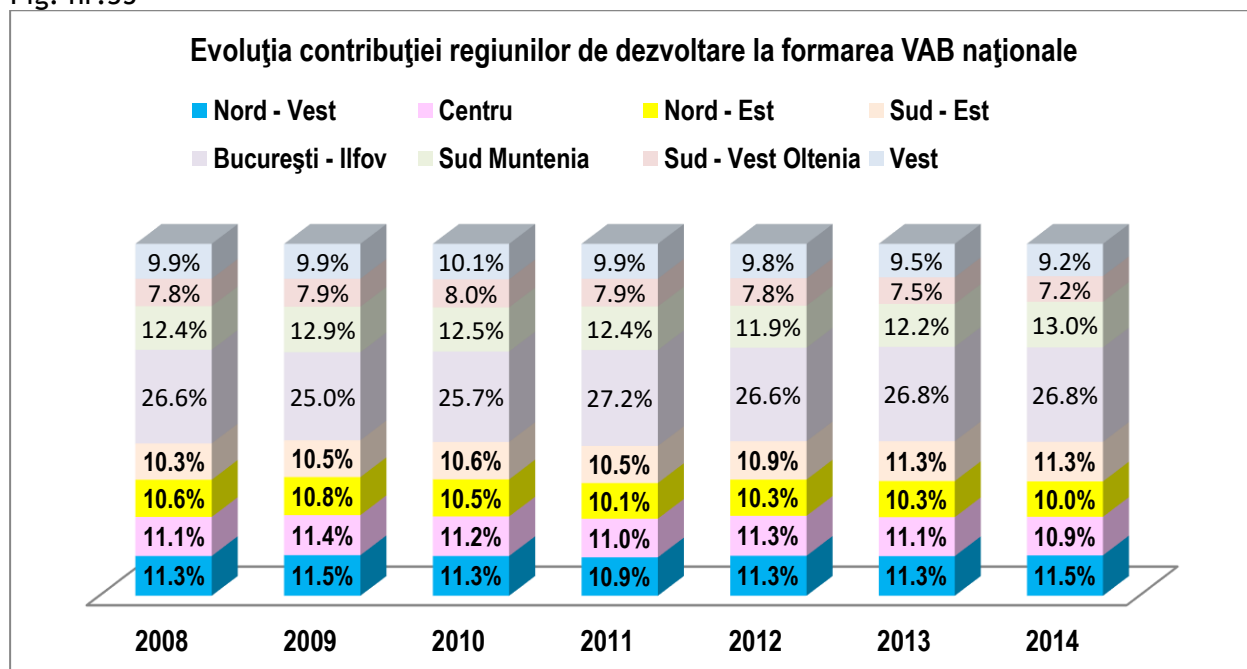
Sursa datelor: Eurostat

Evoluția produsului intern brut în județele regiunii Nord-Vest analizată în perioada 2004-2011, pentru care sunt culese date oficiale, arată că județul cu cea mai însemnată valoare a PIB/locuitor a fost Clujul, cu valori de peste 7700 euro/locuitor în 2011 peste media regională. Pe locul doi se situează județul Bihor, cu valori de 5100 euro/locuitor, în 2011 cu valori apropiate de media regională.

Valoarea adăugată brută (VAB) reprezintă valoarea nou creată, rezultată din valoarea noilor produse și servicii create minus valoarea consumului intermediar pentru producerea acestora.

Analizând evoluția contribuției regiunilor la formarea VAB națională, se observă că regiunea Nord-Vest are o pondere de contribuție la formarea VAB, aproape constantă în perioada analizată, cu puțin peste 11%, comparabilă cu regiunea Centru.

Fig. nr.35

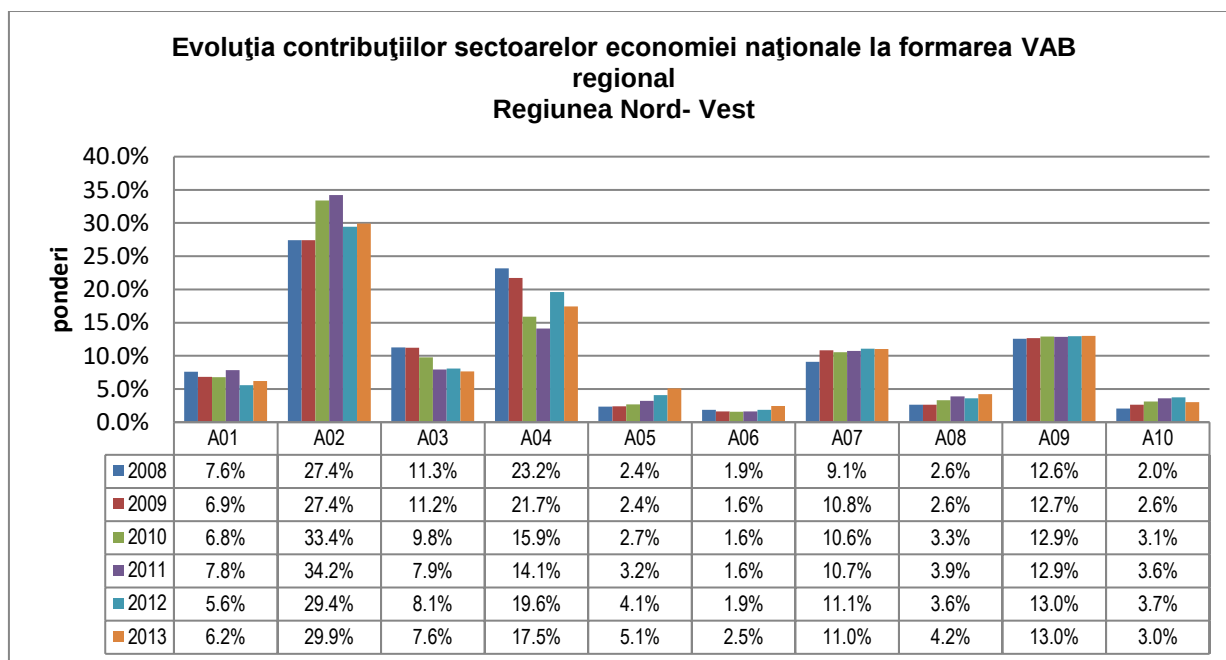

Sursa datelor: INS Conturi regionale

Activitățile economice existente în regiune au avut o contribuție diferită la formarea VAB regională. Datele oficiale ilustrează faptul că procentul cel mai mare de contribuție l-a avut sectorul **industrie (A02)** (inclusiv energie electrică și termică, gaze și apă, salubritate, gestionarea deșeurilor), cu peste 27% pe întreaga perioadă 2008-2014. Maximul de contribuție a fost atins de acest sector economic în anul 2011, când a înregistrat un procent de 34,2 % din total. Pe locul doi se situează activitatea **A04-Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale și de uz gospodăresc, hoteluri și restaurante, transporturi, depozitare**, urmată de activitatea de **administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public, învățământ, sănătate și asistență socială (A09)**, urmată de **tranzacții imobiliare (A07) și construcții (A03)**. Ordinea contribuției sectoarelor se menține și la nivelul județelor regiunii, pe primul loc aflându-se județul Cluj, urmat de județul Bihor.

De remarcat este faptul că **agricultura (A01)** se situează la un nivel scăzut de contribuție regională la VAB (sub 8% pe întreaga perioadă), acest lucru fiind datorat nivelului scăzut de productivitate și al practicării în mare măsură a agriculturii de subsistență.

Fig. nr.36

Sursa datelor: INS Conturi regionale

Evoluția sectoarelor economiei la formarea VAB la nivel județean, are aceleași tendințe ca și la nivel regional, agricultura având o contribuție mai mare (peste 10%) în județul Satu Mare.

4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active²³

Unități locale active și personalul acestora

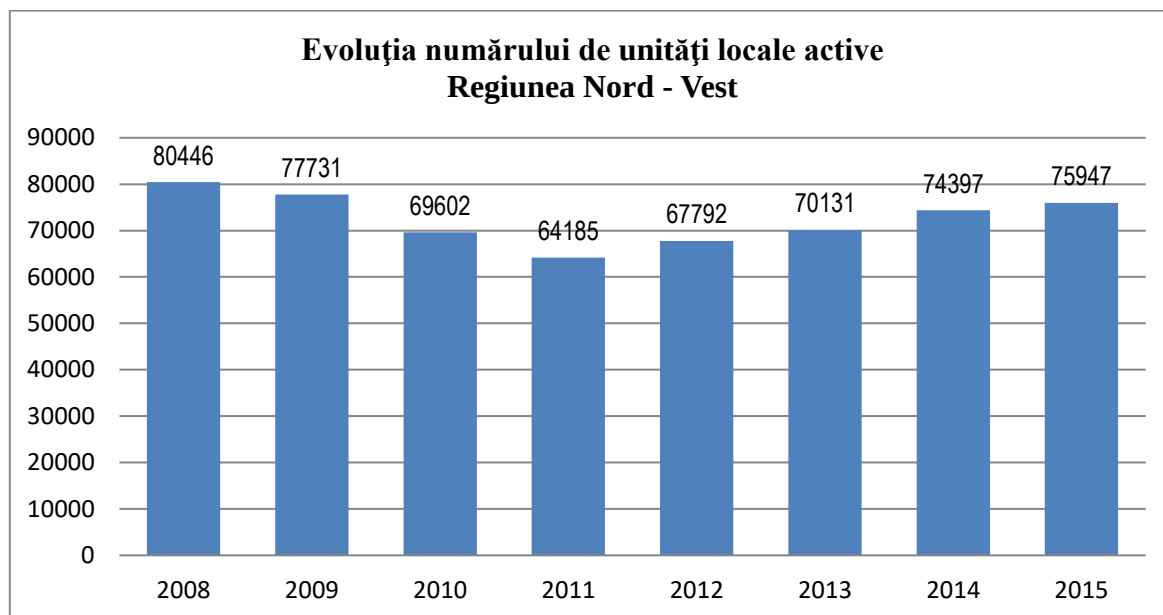
Informațiile furnizate de INS pentru perioada 2008-2015, oferă o imagine de ansamblu asupra evoluției firmelor din regiunea Nord-Vest.

La sfârșitul anului 2008, erau înregistrate, la nivel regional, un număr de 80446 unități locale active, număr care a început să scadă în anii următori, ajungând la 64185 unități locale în anul 2011, datorită crizei economice care a afectat și țara noastră.

²³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 ECONOMIE” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Începând cu anul 2012 situația începe să se redreseze, ajungând în 2015 la 75947 unități locale active.

Fig. nr. 37

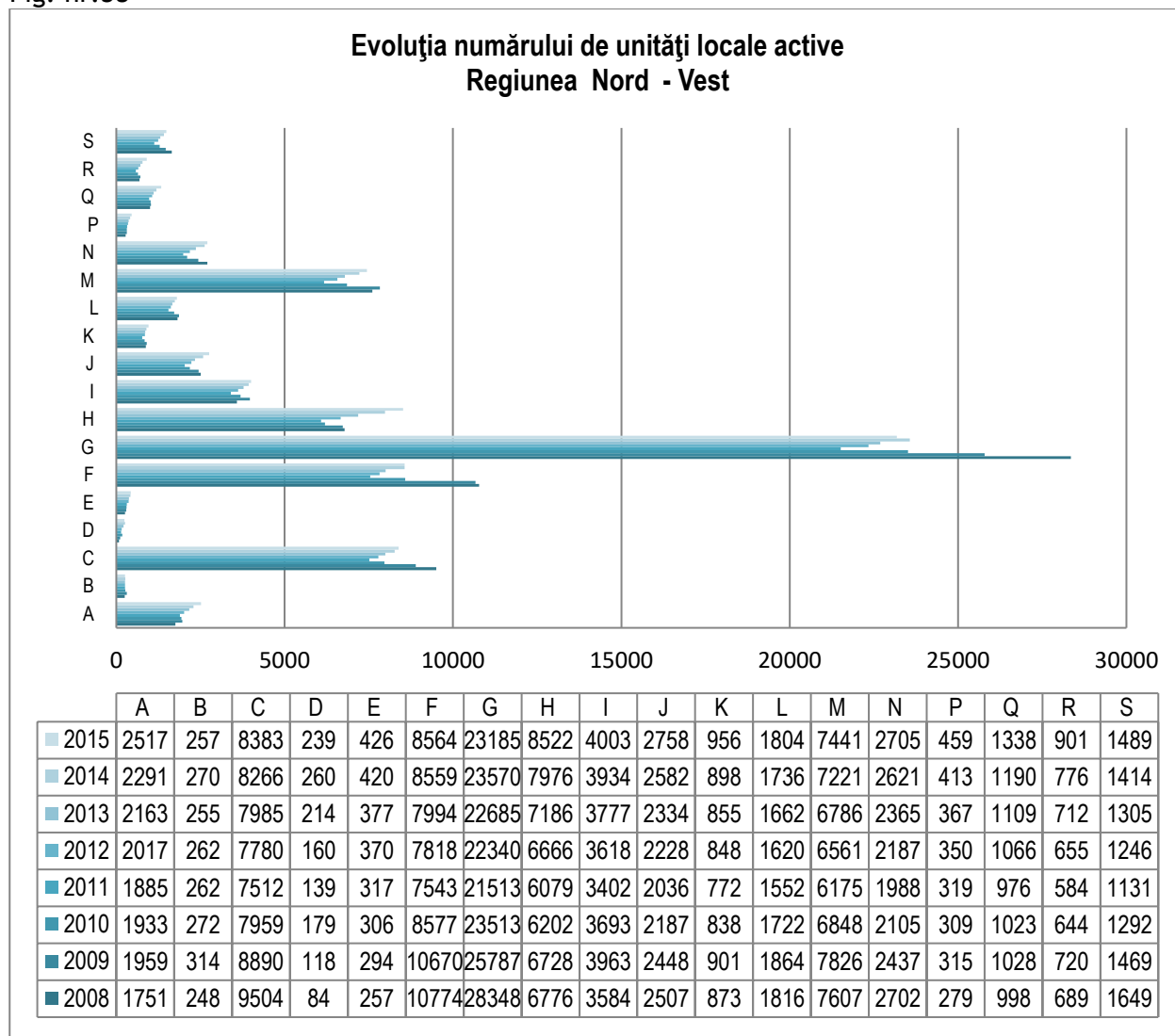

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Analiza pe sectoare ale economiei naționale în perioada 2008-2015, relevă faptul că numărul cel mai mare de firme s-a menținut în sectorul **comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (G)** (chiar dacă a scăzut constant până în anul 2013), urmat de **distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, construcții (F)**, **industria prelucrătoare (C)**, și de **transport și depozitare (H)**.

În anul 2015 se observă o creștere a numărului de unități locale active la nivelul majorității sectoarelor economice din regiune. Situația pe județe prezintă aceleași tendințe ca și cele de la nivel regional.

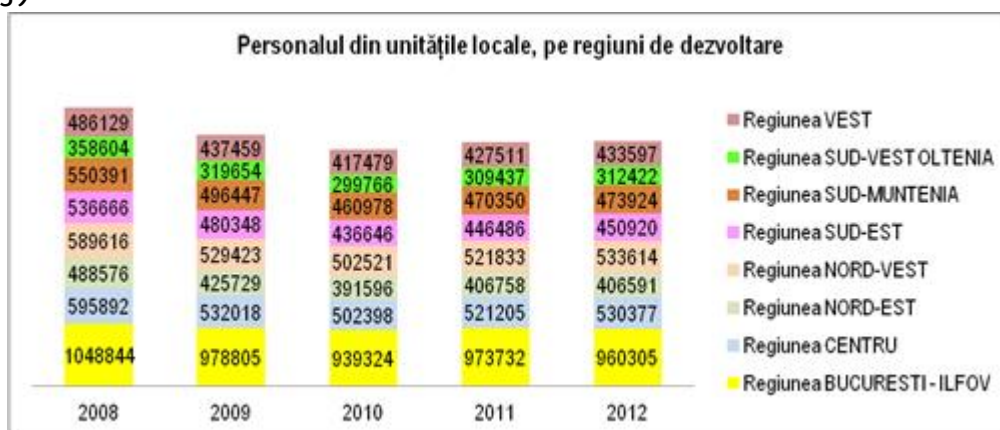
Fig. nr.38

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Numărul total de personal al firmelor din regiune a avut o evoluție similară cu cea de la nivel național, respectiv o scădere în perioada 2008-2010, urmată de o ușoară creștere în anii 2011-2012. Pentru anii 2013, 2014 și 2015 nu sunt date disponibile.

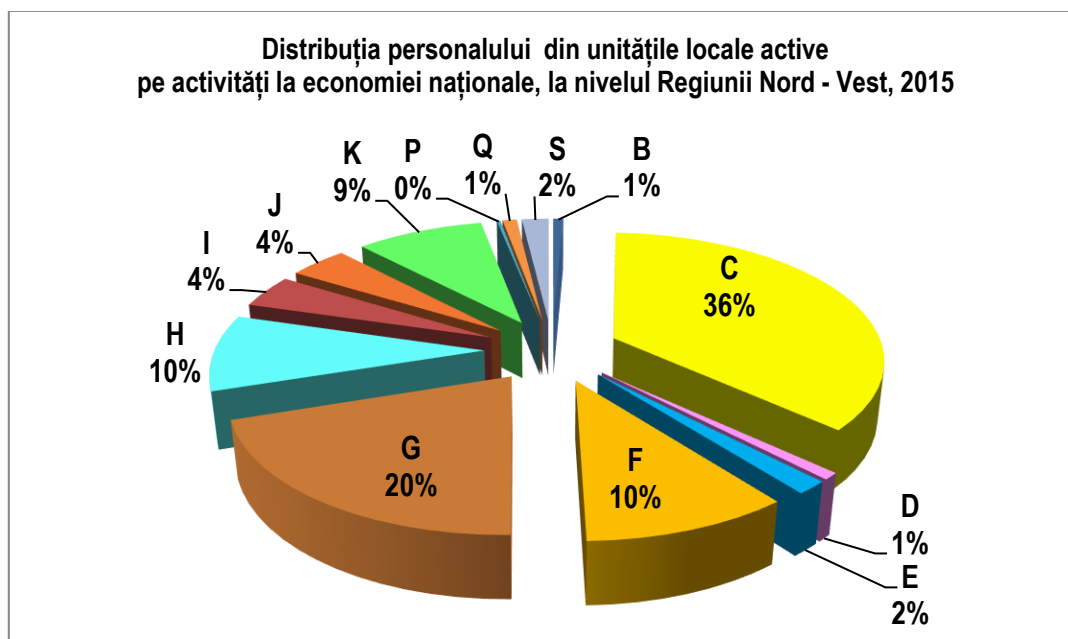
Fig.nr.39

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Pe activități economice, datele oficiale sunt disponibile în perioada 2008-2015. Conform acestora, personalul cel mai numeros este în **industria prelucrătoare -C (36%)**, urmat de cel din **comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor-G (20%)**, din **construcții -F(10%)** și din **tranzacții imobiliare**. Se remarcă o creștere a numărului personalului din **transport și depozitare H- 10%** și **construcții F- 10%**, urmată de **închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor -K (9%)**.

Fig. nr.40

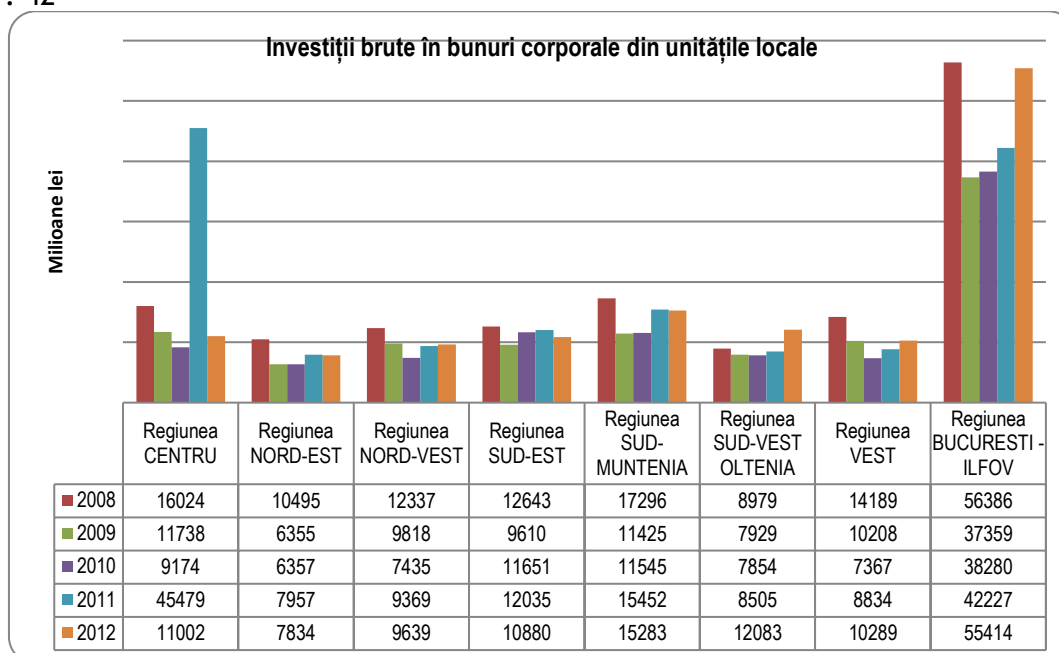
Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Județele urmăresc în mare trendul regional, cu remarcă că în județul Cluj numărul persoanelor din industria prelucrătoare C și comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor-G sunt comparabile ca și mărime.

4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune - investiții²⁴

Analiza investițiilor brute totale regionale în bunuri corporale pentru anii 2008-2012, pentru care există date oficiale, arată că acestea au cunoscut o scădere în această perioadă (de la 12337 mil lei în 2008, la 9639 mil lei în 2012). Valoarea investițiilor este comparabilă cu celelalte regiuni, dar scăzută față de regiunea București-Ilfov, care este pe primul loc din această perspectivă.

Fig. nr. 42

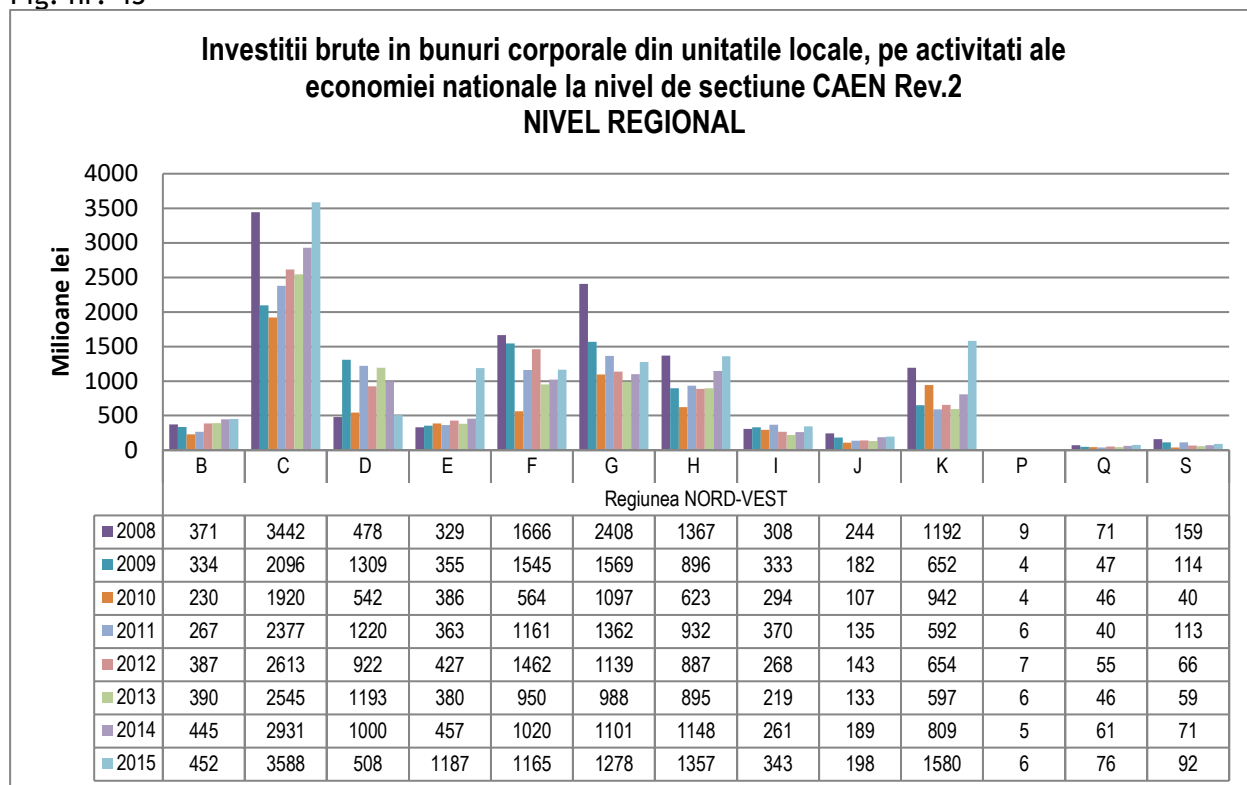
Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Pe activități ale economiei naționale, nivelul cel mai ridicat al investițiilor brute este în industria prelucrătoare (C), urmată de comerț cu ridicata și cu amănuntul (G), de construcții (F), de producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (D) și transport și depozitare (H) (fig. nr.11). De remarcat este faptul că, deși încă la nivel modest, investițiile brute în agricultură (A) au crescut în perioada 2009-2012 (pentru care avem date), fiind de altfel singurul sector cu creștere constantă de-a lungul acestei perioade.

Investițiile brute în învățământ (P) s-au menținut la nivel modest, fiind în scădere de-a lungul perioadei 2008-2015.

²⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „03 ECONOMIE” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Fig. nr. 43

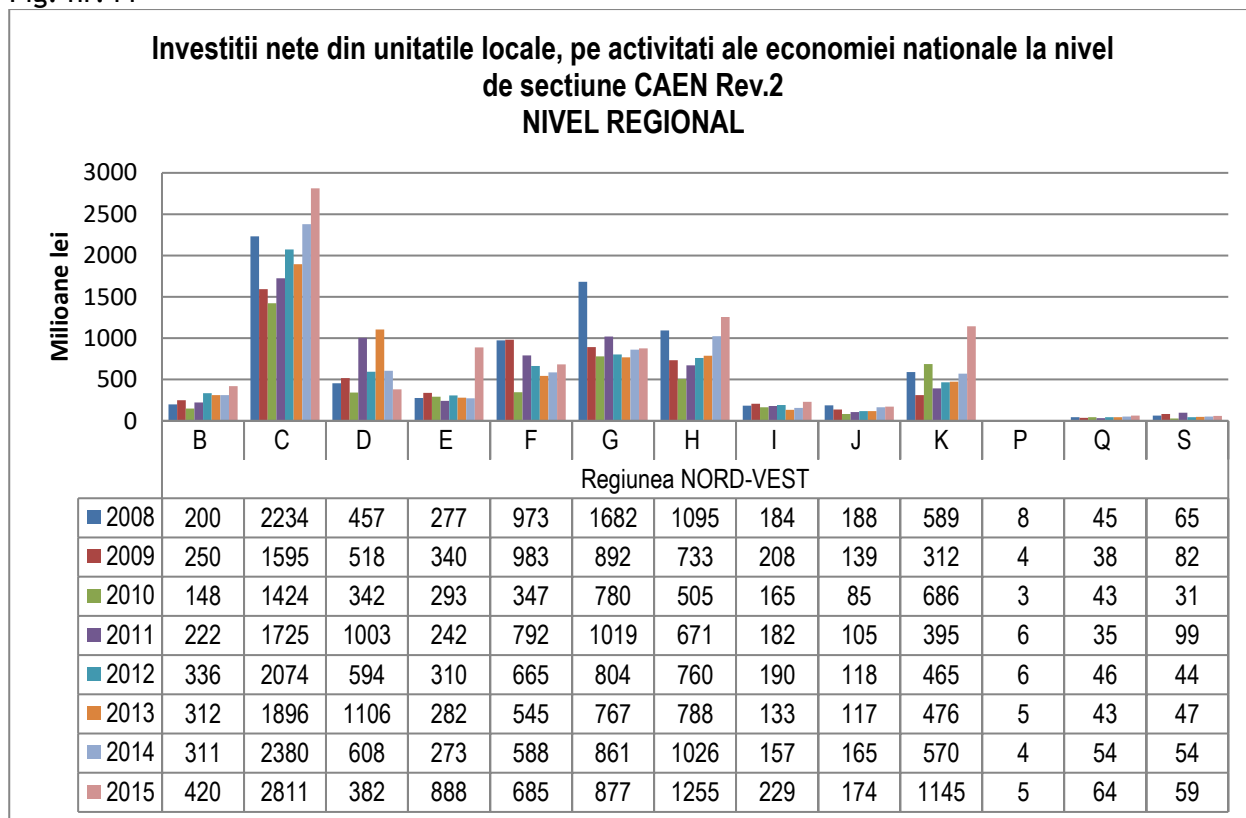

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Trendurile privind investițiile brute se mențin în mare și în județele regiunii, industria prelucrătoare, comerțul, construcțiile și furnizarea de energie electrică fiind la cele mai mari niveluri.

Investițiile nete în perioada 2008-2015 urmăresc același trend cu cel al investițiilor brute, atât la nivel regional, cât și național. Se remarcă același trend descrescător în perioada 2008-2012 în toate regiunile de dezvoltare, inclusiv în regiunea Nord-Vest. În ceea ce privește investițiile pe sectoare evoluția investițiilor nete este similară cu cea a investițiilor brute.

Fig. nr.44

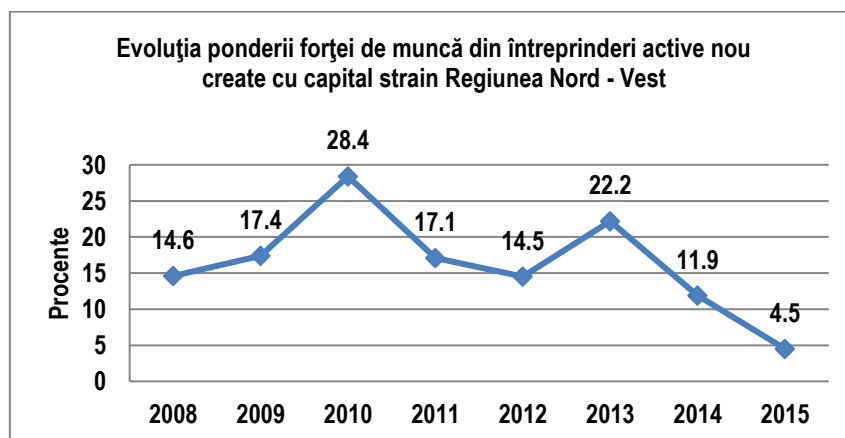
Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

4.1.4. Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create²⁵

Evoluția ponderii forței de muncă din întreprinderile active nou înființate cu capital străin în perioada 2008-2014, a avut la nivelul regiunii Nord-Vest o evoluție ascendentă în perioada 2008-2010 (de la 14,6% în anul 2008 la 28,4% în 2010) . A urmat o perioadă de scădere în intervalul 2010-2012, urmată de o creștere în anul 2013 la 22,2%, în 2014 ponderea forței de muncă ajungând la 11,9%, cu scădere semnificativă în anul 2015, respectiv la 4,5%. Aceste fluctuații au fost determinate și de situația de criză economică, ce a avut repercursiuni negative directe în activitatea firmelor.

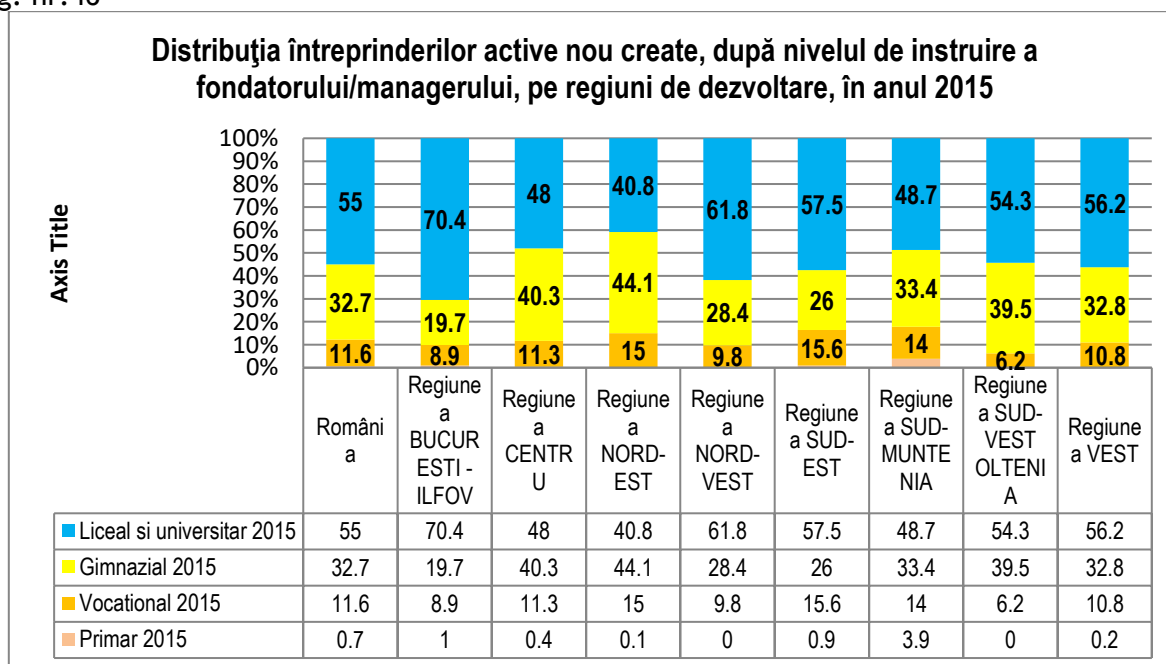
Fig. nr.45

²⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 ECONOMIE” - [pentru vizualizare clic aici](#)

În ceea ce privește profilul educațional al întreprinzătorilor, din analiza datelor oficiale disponibile pentru anul 2015, cele mai multe întreprinderi noi, la nivelul regiunii Nord-Vest (ca și la nivel național), au fost înființate la inițiativa absolvenților de învățământ liceal și universitar (61,8%), în creștere față de anul 2014 (58,5%). Un procent de 28,4% din noii întreprinzători sunt absolvenți de gimnaziu, 9,8 % de învățământ vocațional și 0 de învățământ primar. Din graficul de mai jos, rezultă că dezvoltarea competențelor antreprenoriale este strâns legată de nivelul de educație, în regiunea Nord-Vest înregistrându-se procentul cel mai ridicat al antreprenorilor cu studii liceale și universitare, după regiunea București-Ilfov.

Fig. nr.46

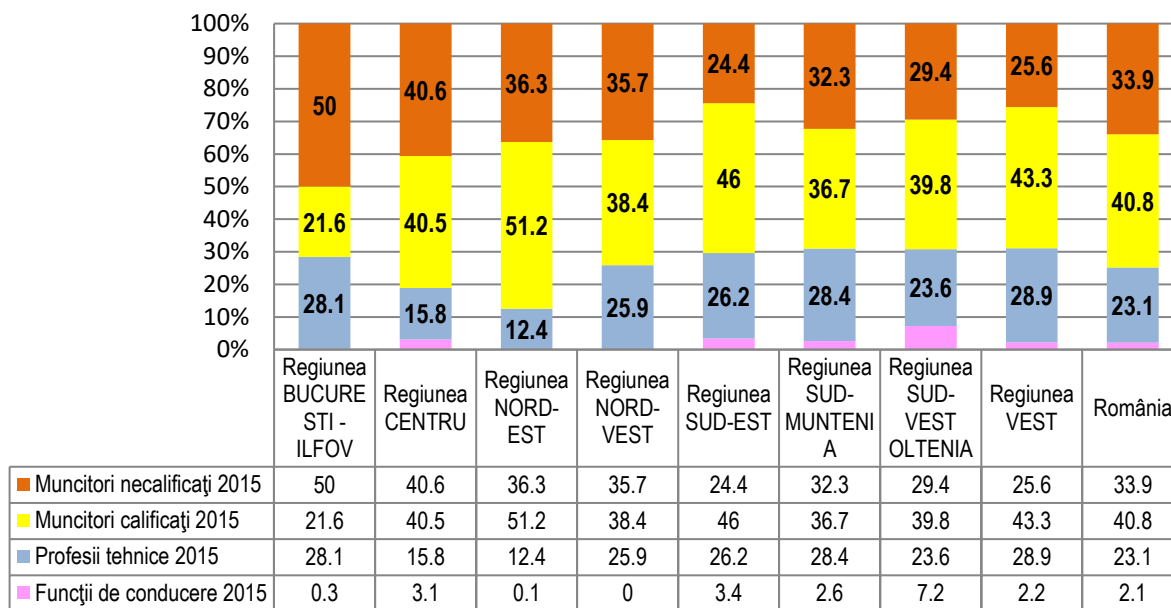

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor - INT 111V

În funcție de categoria socio-profesională anterioară a fondatorului/managerului întreprinderii, în regiunea Nord-Vest se observă că, în anul 2015, 25,9% din întreprinderile nou create sunt cele fondate/condușe de persoane cu profesii tehnice. Sunt relativ echilibrate procentele de muncitori calificați (38,4%) și de necalificați (38,7%) care au înființat noi firme, procentul persoanelor care au deținut, anterior înființării întreprinderii, funcții de conducere fiind zero.

Fig. nr.47

Distribuția întreprinderilor active nou create, după categoria socio-profesională anterioară a fondatorului/managerului, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2015

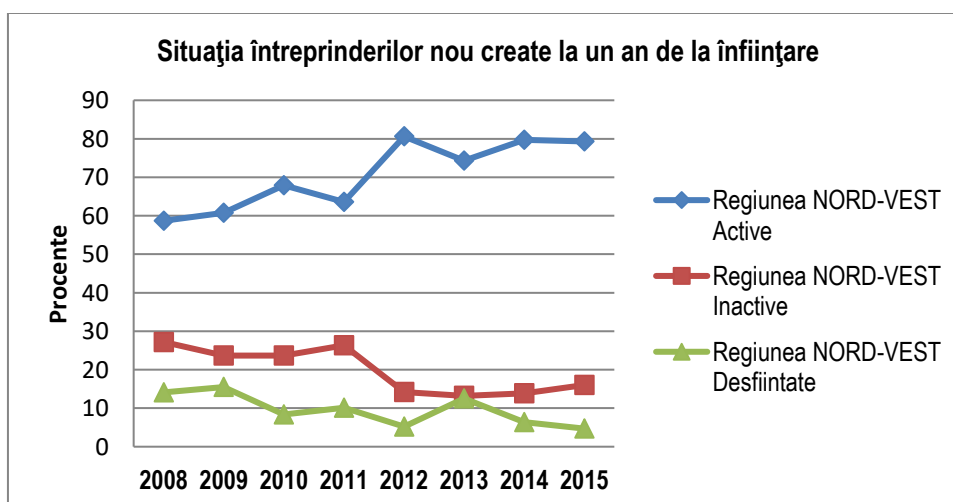

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor - INT 111V

Analizând situația întreprinderilor nou create la un an de la înființare, se constată că numărul întreprinderilor active a avut creșteri în perioadele 2008-2010, 2011-2012 (cea mai mare creștere) și 2013-2015. În perioada 2012-2013 se constată o scădere în activitatea întreprinderilor noi. Procentul de întreprinderi desființate a avut un maxim în anul 2009 și 2013, în restul perioadei de analiză fiind în scădere; în perioada 2014-2015 se constată un trend descrescător.

Ca o constatare generală, în perioada 2013-2014 a crescut numărul întreprinderilor active la nivelul tuturor regiunilor.

Fig. nr.48

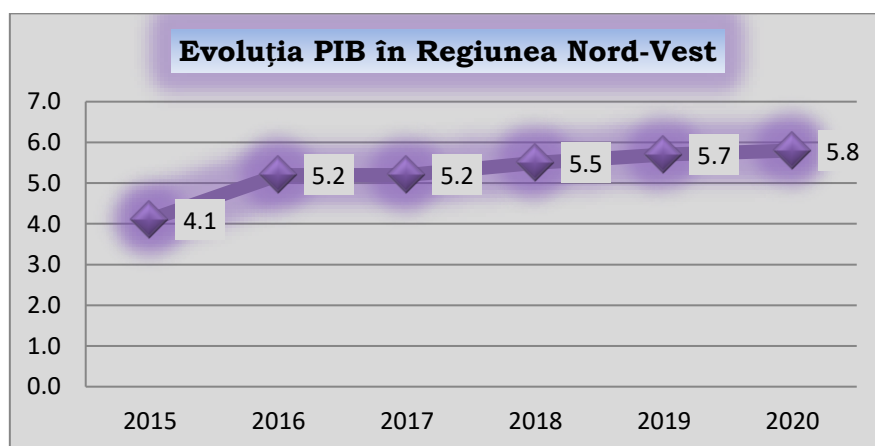
Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor - INT 111V

4.2. Proiecția principalilor indicatori economici ²⁶

Comisia Națională de Prognoză elaborează periodic o proiecție a principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial, aceasta având ca atribuție principală elaborarea de prognoze privind dezvoltarea economico-socială a României pe termen scurt, mediu și lung pe baza tendințelor din economia națională și cea mondială,. Cea mai recentă lucrare, apărută în mai 2017, furnizează informații referitoare la acești indicatori în perspectiva anului 2020. Prognoza în profil teritorial s-a realizat pe baza prognozei pe termen mediu 2015 - 2020, varianta de primăvară 2017, pentru Programul de Convergență.

Conform acestui document, evoluția prognozată a PIB/locuitor la nivelul regiunii Nord-Vest, este în sensul creșterii acestuia până în 2020, creșterea situându-se la același nivel cu cel național.

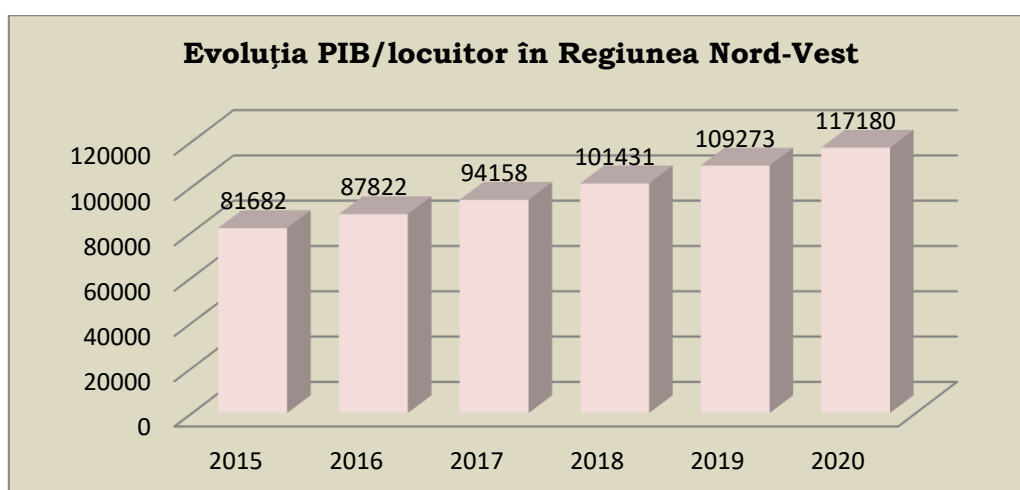
Fig. nr.49

Sursa: Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în PROFIL TERITORIAL, până în 2020 - Comisia Națională de Prognoză, mai, 2017

Creșterea PIB regional în 2020, față de valoarea din 2015 se preconizează a fi de 30%.

Fig. nr.50

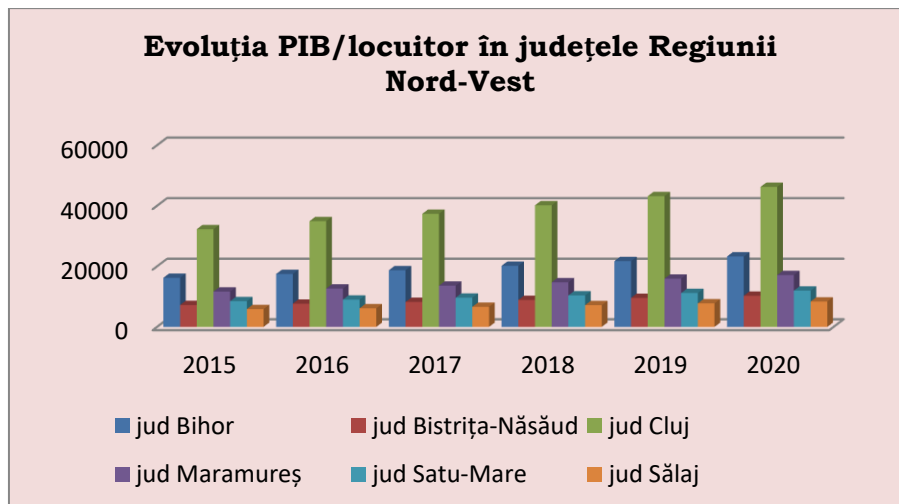

²⁶Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „05 Prognoza profil teritorial mai 2017” [clic aici](#)

Sursa: Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în PROFIL TERITORIAL, până în 2020 - Comisia Națională de Prognază, mai, 2017

Prognaza PIB pe județe urmărește evoluția regională. Județul Cluj va avea cea mai mare valoare a PIB, mult peste PIB-ul realizat de celelalte județe și peste valoarea regională.

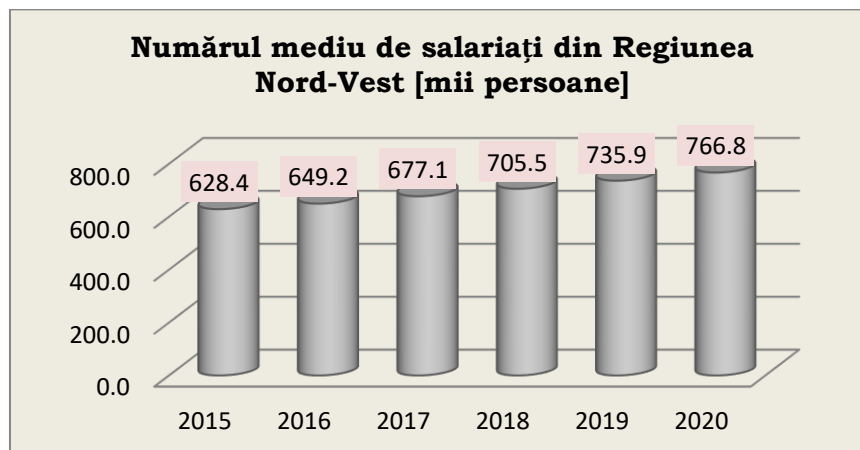
Fig. nr.51

Sursa: Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în PROFIL TERITORIAL, până în 2020 - Comisia Națională de Prognază, mai, 2017

Numărul mediu de salariați în regiune va avea deasemenea un trend ascendent, fiind prognozată o creștere de 18% în 2020 față de 2015.

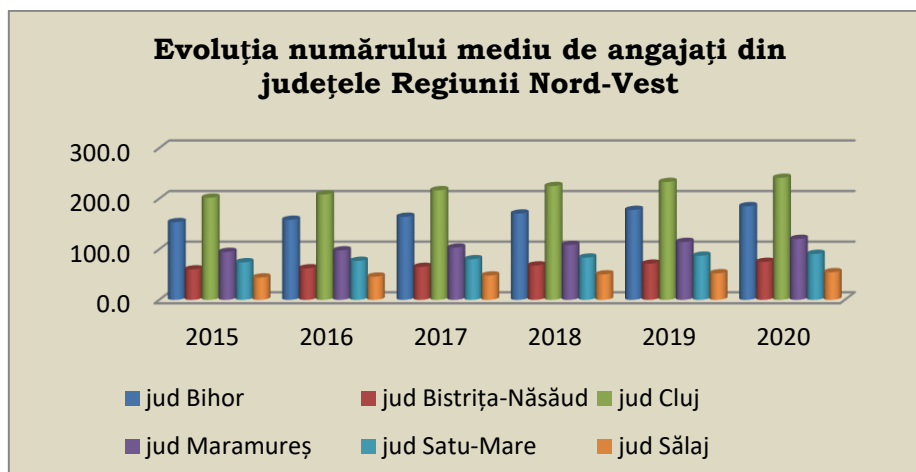
Fig. nr.52

Sursa: Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în PROFIL TERITORIAL, până în 2020 - Comisia Națională de Prognază, mai, 2017

Evoluția numărului de salariați în județele regiunii va manifesta un trend crescător. Județul cu cel mai mare număr de salariați va fi în continuare județul Cluj cu o creștere de 17%, urmat de județul Bihor cu o creștere tot de 17%. Celelalte județe vor înregistra creșteri ale numărului de salariați după cum urmează: Bistrița-Năsăud(+20%), Maramureș (+21%) și Satu-Mare (+ 18%) Sălaj(+19%).

Fig. nr. 53

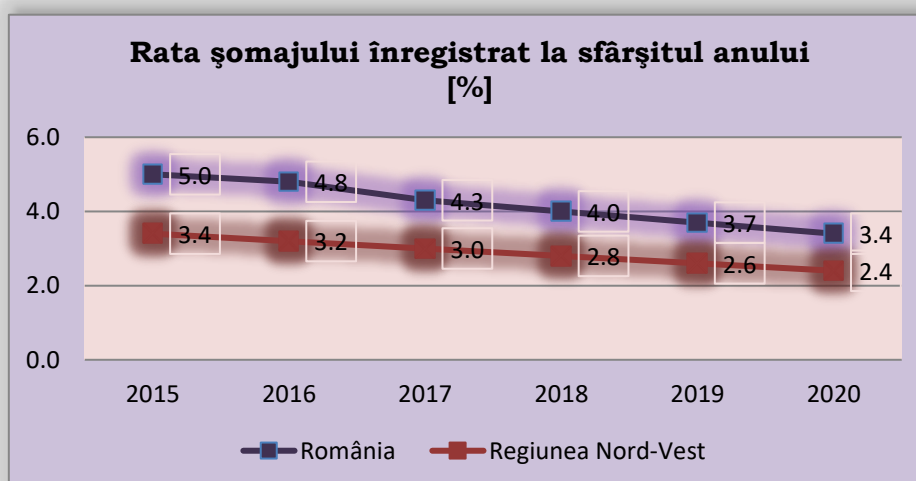

Sursa: Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în PROFIL TERITORIAL, până în 2020 - Comisia Națională de Prognost, mai, 2017

Rata șomajului înregistrat la sfârșitul anului, indicator care va fi în scădere în perioada prognozată. Raportat la evoluția indicatorului la nivel național, Regiunea Nord-Vest se situează mult sub valoarea națională.

Dintre județele regiunii, județul Cluj va avea cea mai mică rată a șomajului în perioada analizată de 2,18%. La polul opus se situează județul Sălaj cu o rată medie de 4,88%.

Fig. nr. 54

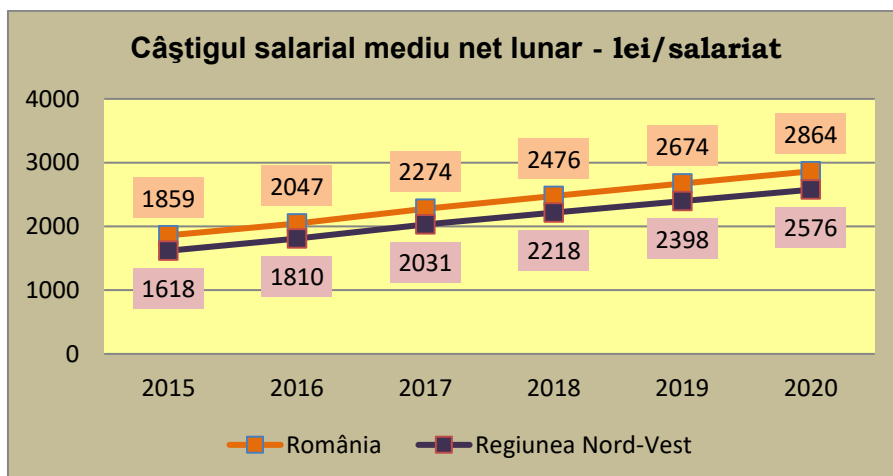
Sursa: Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în PROFIL TERITORIAL, până în 2020 - Comisia Națională de Prognost, mai, 2017

Câștigul salarial mediu net lunar la nivelul Regiunii Nord-Vest va fi în creștere de la valoarea de 1618 lei/salariat în 2015 la 2576 lei/salariat în 2020, valoare sub media națională care se preconizează a fi 2864 lei/salariat.

Județele regiunii se vor înscrie în același trend crescător, însă diferențele se vor menține. Astfel se preconizează ca în județul Cluj câștigul salarial mediu net lunar în 2020 să fie de 3198 lei /salariat, urmat de județul Sălaj cu 2566 lei /salariat.

Județul cu cel mai mic câștig salarial mediu net lunar va fi Bihorul cu 2177 lei/salariat.

Fig. nr. 55

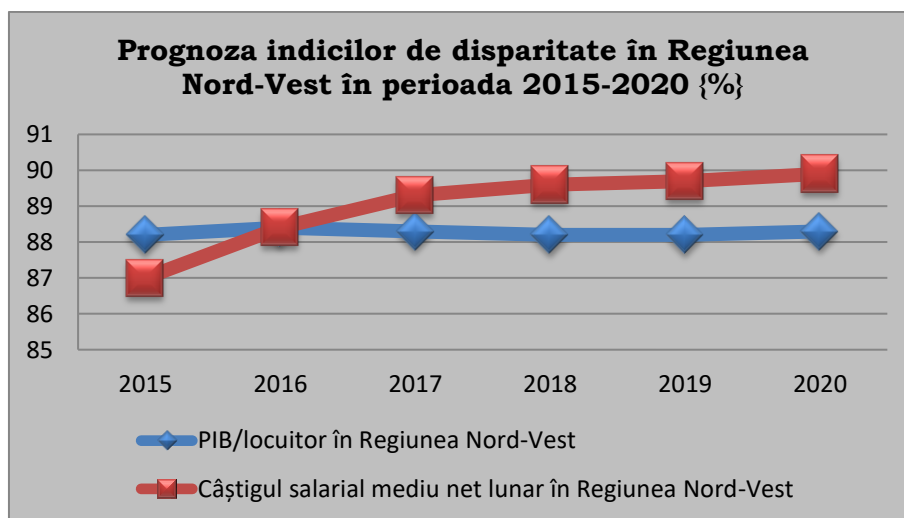

Sursa: Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în PROFIL TERITORIAL, până în 2020 - Comisia Națională de Prognază, mai, 2017

Indicii de disparitate la nivel regional, calculați conform metodologiei Institutului Național de Statistică, prin raportarea nivelului regional la nivelul național, relevă faptul că se prognozează în medie o menținere a ponderii PIB/locuitor regional în PIB/locuitor național la o valoare în jurul a 88% în perspectiva anului 2020.

Câștigul salarial mediu net lunar va înregistra o creștere de la 87% în 2015 la 90% în perspectiva anului 2020.

Fig. nr.56

Sursa: Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în PROFIL TERITORIAL, până în 2020 - Comisia Națională de Prognază, mai, 2017

Comisia Națională de Prognază evidențiază și un studiu al decalajelor regionale față de a doua cea mai dezvoltată regiune din țară, Vestul. Astfel, se estimează că în 2020, PIB/locuitor al Regiunii Nord-Vest va fi la nivelul de 87,9% din cel regiunii Vest, iar câștigul salarial mediu net lunar 93,7%. Cele mai mici decalaje comparativ cu Regiunea Vest le va înregistra Regiunea Centru cu 92,4% PIB/locuitor și 94,1% câștigul salarial mediu net lunar.

Cel mai mare decalaj comparativ cu Regiunea Vest îl va înregistra Regiunea Nord-Est cu un PIB/locuitor de 60,7%. Dat fiind dat fiind specificul său, nu a fost luată ca bază regiunea București - Ilfov.

4.3. Alte informații și informații parțiale

4.3.1. Cercetarea - dezvoltarea

4.3.1. Cercetarea - dezvoltarea

(informații preluate din PDR NV 2014-2020 pag, 76-78)

Din perspectiva activității de cercetare-dezvoltare analiza realizată a indicat faptul că în ciuda locului doi pe care regiunea îl ocupă din punct de vedere al numărului unităților locale cu activitate de CDI, acestea sunt IMM-uri (după criteriile numărului de angajați și ai cifrei de afaceri) cu o productivitate a muncii mai mică cu 30% comparativ cu media națională, din acest punct de vedere regiunea ocupând locul al IV-lea în ierarhia națională. Numărul de persoane antrenate în activitatea de cercetare-dezvoltare, precum și contribuția la cifra de afaceri națională, plasează regiunea pe locul al treilea la nivel național. Personalul cheie din activitatea de CDI este concentrat în județul Cluj, iar regiunea ocupă locul al treilea în ierarhia națională din perspectiva numărului de cercetători la 10.000 de persoane ocupate civile, însă, în ultima perioadă, s-a remarcat tendința de migrație a personalului calificat din activitatea de CDI. Regiunea Nord-Vest alocă o pondere redusă activității de cercetare-dezvoltare din perspectiva cheltuielilor de cercetare-dezvoltare (o medie de 0,39% pe an comparativ cu procentul de 0,486% la nivel național, respectiv 1,89% la nivelul UE-27), fiind mult sub ținta națională asumată de 2% din PIB, procent destinat activității de cercetare-dezvoltare.

Conform Institutului Național de Statistică, în anul 2011, în România activau 710 de unități CD, dintre care 61 în Regiunea Nord-Vest, clasându-se pe a doua poziție la nivel național. De remarcat este faptul că 75% dintre entitățile publice și private din Regiunea Nord-Vest sunt localizate în județul Cluj. Jumătate dintre unități activează în domeniul științelor naturale și al ingineriei și toate sunt asimilate IMM-urilor (după criteriul numărului de salariați și al cifrei de afaceri), neexistând nici o întreprindere mare (sau un institut național asimilat unei întreprinderi mari) la nivelul regiunii. Indicele contribuției la cifra de afaceri națională a Regiunii Nord-Vest din perspectiva acestor unități CD considerate IMM-uri este de doar 5,21%, ocupând însă locul III în clasamentul celor 8 regiuni.

Din cele 168 de unități CD de interes național în Regiunea Nord-Vest își desfășoară activitatea 15, respectiv 8 institute de cercetare localizate toate la Cluj-Napoca și 7 universități de stat. Tot în categoria unităților de interes național se încadrează cele 7 filiale ale unor unități CD care își desfășoară activitatea în Cluj-Napoca, dar au sediul în capitală. De asemenea, activează la Cluj-Napoca 6 unități sanitare care desfășoară și au în obiectul de activitate activități de cercetare-dezvoltare, fără a reprezenta însă activitatea principală.

La nivelul regiunii Nord-Vest, numărul salariaților din activitatea de cercetare-dezvoltare echivalent normă întreagă a crescut în perioada 2005-2008 de la 1.757 la 2.752, urmând o tendință de scădere începând cu anul 2009, ajungând în anul 2011 la un număr de 2.472 salariați. Reprezentând 9% din totalul salariaților CD din România în anul 2011 (locul II la nivel național după București-Ilfov unde se regăsesc de aproape 6 ori mai mulți salariați CD decât în Regiunea Nord-Vest), cei 3.809 salariați²⁷ CD din regiune se regăsesc în proporție de 89% în județul Cluj. Județul Cluj se află pe podiumul național din prisma numărului de salariați din CD raportat la 10.000 de persoane ocupate civile, (104, după București și Ilfov, înaintea județelor Iași și Brașov), aspect ce poate fi corelat cu statutul de mare centru universitar pe care județul l-a dobândit (locul al doilea la nivel național).

Din prisma numărului de salariați din CD raportat la populația activă²⁸, în anul 2011 regiunea (cu valoarea de 0,31) se află sub media națională (0,43) și la distanță mare de cea europeană (1,66 UE27), înregistrându-se un decalaj negativ față de situația acestui raport la

nivelul anului 2009. În România, un procent de 25% din doctoranzi provin de la universitățile din Regiunea Nord-Vest (4694 doctoranzi în cadrul celor 31 de școli doctorale din regiune). 17% din totalul articolelor cotate ISI provenite din România provin din Regiunea Nord-Vest (din care 89% din județul Cluj).

Analiza în amănunt a direcțiilor de cercetare și a tematicii proiectelor implementate la nivelul entităților CDI din regiune indică 9 domenii regionale prioritare/de excelență, respectiv: materii prime și materiale, mașini și echipamente, energie și combustibili, nano și biotehnologii, sănătate, mediu, agricultură/industrie alimentară, ITC precum și industrii creative/artă și design.

Pondere din PIB a activității de cercetare-dezvoltare în Regiunea Nord-Vest este relativ scăzută, cu o medie de 0,34% pe an în perioada 2005-2010, sub media națională de 0,49% și mult sub media UE27 de 1,89%. Anul 2011 a înregistrat un reviriment remarcabil din prisma ponderii cheltuielilor CDI în PIB la nivelul regiunii, procentul de 0,49% reprezentând un record absolut al ultimilor 10 ani, valoarea absolută depășind chiar nivelul anului 2008. Remarcabil este totodată faptul că întreprinderile au depășit cu 18% nivelul cheltuielilor destinate CDI realizate de către instituțiile din învățământul superior, realizând un nivel de 2,4 ori mai mare decât în 2010, un rezultat pozitiv al accesării fondurilor destinate acestui sector.

Principală provocare o reprezintă accesul la fondurile destinate cercetării-dezvoltării, precum și sistarea unor surse de finanțare în perioada analizată. Finanțarea pe baza de proiecte continuă să rămână principalul motor de dezvoltare, contribuind atât la modernizarea echipamentelor CDI, cât și la perfecționarea resurselor umane implicate; la acestea se adaugă contractele cu agenții economici interesați de diferite tipuri de inovații, serviciu care se înscrie pe un trend ascendent, una dintre provocările identificate fiind lipsa vizibilității ofertei CDI precum și dificultățile aferente realizării transferului tehnologic.

Din cele 42 de entități din România acreditate pentru activități de inovare și transfer tehnologic, 6 se află în Regiunea Nord-Vest, reprezentate de 3 centre de transfer tehnologic și 3 centre de informare tehnologică. Din cele 16 structuri regionale ale Oficiului de Stat pentru Inventii și Mărci (OSIM), 4 sunt localizate în Regiunea Nord-Vest. O altă structură suport inclusă în categoria entităților cu activitate de inovare și transfer tehnologic o reprezintă parcurile științifice și tehnologice. Din cele 7 astfel de parcuri inițial acreditate în România, în Regiunea Nord-Vest nu se află nici un parc științific și tehnologic acreditat ANCS, există însă, din anul 2005, un parc științific privat la Nușfalău, în județul Sălaj, aparținând multinaționalei Hanna Instruments care dezvoltă aparatură de laborator și instrumente analitice.

În anul 2010, numărul întreprinderilor inovatoare din Regiunea Nord-Vest reprezintă 13,6% (respectiv 1106 firme) din totalul întreprinderilor încadrate la această categorie din România³¹, indicator care poziționează regiunea pe locul III la nivel național. Cele mai multe dintre acestea provin din industrie (64,2% din întreprinderile inovatoare din regiune), 71% fiind întreprinderi mici. În perioada 2007-2011 au fost eliberate de către OSIM 223 de brevete de invenție provenind din Regiunea Nord-Vest (cu un maxim de brevete eliberate în anul 2009), 56% dintre ele provenind din Județul Cluj. Din prisma numărul cererilor de patente înregistrate la Oficiul European de Patente (EPO) la Munchen, Regiunea Nord-Vest se poziționează pe locul IV, în condițiile în care 46,58% din cererile de patente din România provin din regiunea București-Ilfov.

În ce privește infrastructurile de cercetare, regiunea ocupă un merituos loc doi la nivel național datorită municipiului Cluj-Napoca care este cel de-al doilea centru universitar din România dispunând de o infrastructură de CDI bine dezvoltată și institute de cercetare. Totuși, numărul salariaților din activitatea de cercetare-dezvoltare, respectiv ponderea acestora în populația ocupată au urmat tendințe de scădere începând cu anul 2009. Distribuția teritorială a resurselor umane din cercetare nu este echilibrată: 89% din numărul de angajați din domeniul cercetării din regiune se găsesc în județul Cluj. În perioada următoare se impune continuarea investițiilor în infrastructura de cercetare, precum și pentru valorificarea acesteia. O provocare va fi realizarea a cel puțin unui parc științific și tehnologic regional

4.3.2. Industria

(informații preluate din PDR NV2014-2020, pag 120-125)

Specializarea industrială din regiune este întărită de performanțele economice ale întreprinderilor din regiune care concentrează importante resurse umane și financiare, relevante fiind câteva exemple:

- Industria de pielărie și încălțăminte: ARA Shoes România Srl, Lloyd Shoes România, Bihore Srl, Reropam Srl, Class Shoe Srl - se remarcă o concentrare a acestei industrii în județul Bihor;
- Industria articolelor de îmbrăcăminte: Jolidon Import-Export srl, Magreb Knitwear East SA, Italtexil Sarata Srl, Suedwolfe Group, Intex SA, Silvana SA, Marconf SA; se remarcă o acoperire destul de largă a acestei industrii în regiune, cu performanțe economice notabile în județele Cluj, Bistrița-Năsăud, Bihor și Sălaj;
- Industria mijloacelor de transport (cu precădere componente de autovehicule): Leoni Wiring Systems RO Srl, Remarul 16 Februarie, Trelleborg Automotive Dej Srl, DRM Draxlmaier Romania Sisteme Electrice Srl, Eckerle Automotive Srl, Fujikura Automotive Romania Srl, Anvis Rom Srl, RAAL SA, Comelf SA, Unio SA, Miro SA - localizare preponderentă în județele Cluj, Bistrița-Năsăud și Satu Mare;
- Industria metalurgică: Silcotub SA Zalău, Mechel Câmpia Turzii, Dan STEEL Group Beclean SA;
- Industria echipamentelor electrice: Eaton Electro Productie Srl, Electrolux Romania SA, Rombat SA, Zes Zollner Electronic Srl, Electroplast SA, Iproeb SA, Energobit Prod Srl - localizați în județele Bistrița-Năsăud, Cluj, Satu Mare;
- Industria alimentară: Unicarm, Frieslandcampina Romania SA, Zahărul Oradea SA, Napolact SA, Ardealul SA, AVE Impex Srl, Sam Mills Srl, Ferma Zootehnica SRL - se remarcă o concentrare în județele Satu Mare, Bihor;
- Industria mobilei: Italsofa România, Aramis Invest, Taparo srl, Sortilemn SA, Plimob SA, Ecolor srl, Ada Fabrica de Mobila Srl - acoperire largă a acestei industrii cu performanțe notabile în toate județele regiunii (cu o mențiune pentru Maramureș);
- Industria cauciucului și a maselor plastice: Contitech Fluid Automotive Romania Srl, Teraplast SA, Plastor SA, Politub SA, Vernicolor Srl, Capirom Srl;
- Industria calculatoarelor și a produselor electronice și optice: Shinheung Electronics Srl, Celestica Romania SA, Plexus Services RO Srl;
- Industria materialelor de construcții: Adeplast SA și Sanex SA.

Pe lângă acestea, s-au remarcat, de asemenea, câteva firme cu performanțe economice deosebite care nu activează în mod necesar în sectoare cu concentrare regională accentuată, precum Rondocarton Srl (Industria celulozei și hârtiei), Farmec SA (Industria chimică), Terapia SA (Industria farmaceutică). Teoretic în aceste sectoare se pot dezvolta firme mici și mijlocii care să deservească activitatea celor deja consacrate, având potențial de dezvoltare prin prisma motorului de dezvoltare asigurat de firmele mari.

Un domeniu aparte în care se remarcă o concentrare de natură economică (4.135 de companii) îl reprezintă Industriile Creative, care reprezintă 6,44% din totalul firmelor înregistrate în regiune și în același timp 17,14% din totalul firmelor din sectorul cultural și creativ din România, ceea ce plasează Regiunea Nord-Vest pe locul II la nivel național, după București-Ilfov. Se remarcă o concentrare semnificativă a acestora în județul Cluj, unde își au sediul 39,90% din totalul firmelor de profil din Regiunea Nord-Vest, urmat la mare distanță de Bihor (14,02%) și Maramureș (7,32%). Dintre aceste companii, cele mai multe (76,95%) activau în domeniul cultural și creativ propriu-zis, iar 23,04% în activitățile TIC subscrise sectorului de Industrii Creative. La o analiză mai detaliată pe coduri C.A.E.N., cele mai multe firme aveau ca obiect de activitate arhitectura (40,67% din totalul celor din sector), publicitatea (27,67%) și realizarea de soft orientat către client (14,84%). Totalizând 2,1% din totalul salariaților din regiune (cu 36% provenind din sectorul ITC), cifra de afaceri a firmelor din Industriile creative a fost de 331,69 mil. Euro în 2009, în scădere cu 16% față de 2008, pe fondul

contextului economic dificil. Productivitatea medie a muncii la nivelul Industriilor Creative este cu 18,8% peste media regională (în anul 2009), cu valori mari ridicate și în creștere în activitățile din sfera TIC.

În ultimii 5 ani, la nivelul României, urmând o anumită specializare funcțională și sectorială, se delimitează un alt tip de inițiativă antreprenorială de tip colaborativ, denumită cluster. **Clusterul** este o structura asociativă definită ca o concentrare geografică de companii și instituții interconectate într-un anumit domeniu (Michael Porter), cu potențial de stimulare a inovării și de îmbunătățire a productivității prin mecanismele de cooperare dezvoltate în interiorul și în afara structurii.

În perioada 2011-2013, în Regiunea Nord-Vest 5 astfel de inițiative sunt înregistrate la Ministerul Economiei (dintr-un total de 40 la nivel național), care pe lângă susținerea sectorului în care activează, îndeplinesc și rolul de promotori regionali. Dintre acestea, doar 3 sunt active și vizează următoarele sectoare: mobilă (Cluster Mobilier Transilvan), IT&C (Cluj IT Cluster) și industria energiilor verzi (TREC) - toate inițiative ale ADR Nord-Vest rezultate prin schimb de experiență și transfer de know-how în proiecte europene de cooperare.

Clusterul apei nu mai este activ în timp ce clusterul geotermal (rezultat al unui proiect de cooperare tranfrontalieră, gestionat de Asociația Patronilor Bihor) există la data prezentei doar formal. De asemenea, la începutul anului 2013 a fost constituit clusterul Agro-Food-Ind Napoca (inițiativă CJ Cluj), care reunește cei mai importanți actori ai sectorului agroindustrial clujean; clusterul este recent, dar activ. Există preocupări și demersuri pentru constituirea de clustere în domeniul Transportului ecologic, Industriilor creative (inițiative ADR Nord-Vest) și Științelor Vieții (inițiativă UBB Cluj). Toate cele 4 clustere care funcționează au fost create pe modelul clasic de triple-helix, nucleul fiind reprezentat de asocierea de companii la care s-au raliat organisme de cercetare și educație, precum și autorități publice care vin să sprijine aceste structuri și să aducă un plus de vizibilitate și de lobby.

Structuri de sprijinire a afacerilor

În Regiunea Nord-Vest, în anul 2010 există mai multe tipuri de structuri de sprijinire a afacerilor, respectiv 10 parcuri industriale, 3 incubatoare de afaceri, 3 parcuri logistice, o serie de centre de afaceri și centre expoziționale și la stadiul incipient, ideea dezvoltării unui parc științific și tehnologic prin aportul autorităților și al universităților din regiune.

În anul 2012, în Regiunea Nord-Vest există zece parcuri industriale care funcționează cu titlu acordat prin Ordin de Ministru sau declarate prin Hotărâre a Guvernului, care găzduiesc 86 de firme cu 2.661 de salariați. Din cele 10 parcuri industriale, 9 sunt localizate în mediul urban, iar 1 parc este situat în mediul rural; 7 parcuri sunt publice și 3 sunt private, iar gradul de ocupare diferă de la caz la caz; per total însă, gradul de ocupare al parcurilor este de jumătate din suprafața totală. Șase dintre ele sunt localizate în județul Cluj, după cum urmează:

- Tetarom 1 Cluj Napoca (31,93 ha) ,în Cluj-Napoca, Administrator: SC „Tetarom” SA, înființat în anul 2002;
- Tetarom 2 Cluj Napoca (12 ha, în Cluj-Napoca, Administrator SC „Tetarom” S.A.), înființat în anul 2006;
- Tetarom 3 Cluj Napoca (154,562 ha, localitatea Jucu, Administrator SC „Tetarom” S.A.), înființat în anul 2008;
- Parcul Industrial Dej (40,185 ha, în Dej, Administrator SC „Arc Parc Industrial” SRL.), înființat în anul 2005.
- Parcul Industrial Turda1 (29,3 ha) și Turda2 (20,5 ha) - în localitatea Turda, administrat decătre SC Graells & Llonch Administrare Parc Logistic Industrial SRL, înființate și declarate prin HG în 2012

Cele două parcuri industriale din Oradea - Parcul Industrial Oradea (121,29 ha, loc. Oradea, jud. Bihor, Administrator: SC Eurobusiness Parc Oradea SR.L.), înființat în 2008 și Parcul Industrial Eurobusiness II Oradea (23,842 ha, loc. Oradea, jud. Bihor, cu același administrator SC Eurobusiness Parc Oradea SRL), înființat în anul 2012 împreună cu Parcul Industrial Jibou

(22 ha, loc. Jibou, jud. Sălaj, administrat de către SC Parc Industrial SRL), înființat în anul 2002

completează lista acestor structuri existente în regiunea de dezvoltare Nord-Vest.

Cu excepția Parcului Industrial Dej și a celor din Turda care sunt inițiative private, restul parcurilor din regiune sunt în proprietate publică. Singurul județ unde nu funcționează și nu este nici o inițiativă în sensul înființării unui parc industrial este Maramureș.

Pe lângă parcurile industriale existente, se află în construcție și alte astfel de infrastructuri, precum: TETAROM IV, Mădăraș, Turda. Turda Industrial Park este situat în orașul Turda, județul Cluj și are o suprafață construită de 120.000 mp, fiind compusă din mai multe construcții de tip hală. Parcul Industrial TETAROM IV este construit cu scopul de a îndeplini funcții multiple: parc fotovoltaic, logistic și industrial. Proiectul are ca termen de finalizare anul 2015 și va avea o suprafață de 850.000 mp în comuna Feleacu.

Alături de parcurile industriale, în Regiunea Nord-Vest funcționează câteva zone industriale (REIF - Câmpia Turzii), centre de afaceri și incubatoare de afaceri, dezvoltate prin inițiative publice sau private.

În Regiunea Nord-Vest se regăsesc 2 dintre cele 21 de incubatoare de afaceri existente în România: la Vetîș, județul Satu Mare și la Câmpia Turzii, în județul Cluj. În prima parte a anului 2012, la Câmpia Turzii, a fost inaugurat cel de-al doilea incubator de afaceri la nivelul județului Cluj, care va găzdui pentru următorii trei ani, 24 de întreprinderi mici și mijlocii aflate în primii ani de activitate. Pe lângă cele menționate, în Regiunea Nord-Vest mai există și incubatorul de afaceri TETAROM. Incubatorul de afaceri de la Baia Mare, coordonat de Fundația CDIMM Maramureș a fost închis, cheltuielile ocazionate de administrarea incubatorului nemaiputând fi suportate de fundație fără suport public.

Centrele și parcurile logistice reprezintă la rândul lor structuri de sprijinire a afacerilor, iar la nivelul Regiunii Nord-Vest se pot aminti: centrul logistic Kaufland din Turda (40 ha), centrul logistic Coratim din municipiul Cluj-Napoca și Florești (20.000 mp), precum și Parcul Logistic Transilvania, din municipiul Cluj-Napoca (cu o capacitate de 15 ha). Toate sunt inițiative private, fără nici o legătură cu centrele intermodale (care nu au fost încă proiectate).

4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu (informații preluate din PDR NV 2014-2020 pag. 59)

Capitolul analizează starea diferitelor tipuri de infrastructuri din regiune, precum infrastructura de transport rutieră, feroviară și aeriană (împreună cu o analiză a conectivității la rețeaua TEN-T din perspectivă teritorială), infrastructura de transport public urban, infrastructura stradală, infrastructura de utilități (cu excepția rețelelor de alimentare cu apă și canalizare, care se tratează la capitolul 6. Mediu), infrastructura de telecomunicații, precum și infrastructura socială, infrastructura pentru situații de urgență, infrastructura de sănătate, infrastructura de învățământ, infrastructura CDI, infrastructura de cultură, respectiv fondul de locuințe.

Problema mobilității de la și către centrele majore de influență rămâne nerezolvată corespunzător pentru locuitorii Regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord), o regiune periferică situată la granița estică a U.E. cu Ucraina dar și excentric față de București la granița vestică cu Ungaria (stat membru al U.E.).

Regiunea, caracterizată printr-un grad de ruralitate mai mare decât media națională are o populație foarte dispersată, iar modelul de dezvoltare, precum și caracteristicile geografice, de exemplu în zonele montane, contribuie la izolarea multor comunități.

Accesibilitatea și mobilitatea redusă se constituie într-unul dintre cele mai importante puncte slabe ale regiunii. Față de anul de referință 2005 situația din 2011 este potențial generatoare de creștere a disparităților interregionale și intra-regionale în contextul avansării lucrărilor pe coridoarele IV și V, comunitățile cele mai avantajate din regiune fiind cele situate mai

aproape de coridorul V (care este aproape finalizat), respectiv din județele Bihor și Satu Mare cei mai defavorizați fiind locuitorii și investitorii din județele Maramureș și Bistrița-Năsăud precum și cei din zonele montane.

Investiții importante în infrastructura feroviară, precum și în cea inter-modală ar putea contribui semnificativ la coeziunea teritorială între partea de Est și cea de Vest a regiunii. De asemenea, un rol important l-ar putea avea concentrarea investițiilor alocate modernizării drumurilor naționale și județene pe rute care să faciliteze accesul facil al tuturor locuitorilor la rețelele (globale) TEN-T rutiere și feroviare.

Existența sau inexistența și starea infrastructurilor edilitare cu excepția celor sociale (de comunicații, pentru educație, sănătate, intervenții de urgență și chiar diferențele din punct de vedere al fondului de locuințe) explică disparitățile majore de dezvoltare dintre mediul urban și cel rural, precum și dintre marile centre urbane și cele mici și mijlocii.

Dacă din punct de vedere al infrastructurilor de afaceri sau chiar de cercetare regiunea are o ofertă variată, dar dezechilibrată teritorial infrastructurile pentru inovare sunt insuficiente, iar cele destinate dezvoltării antreprenoriatului sunt practic inexistente.

4.3.4. Agricultură

(informații preluate din PDR NV2014-2020 pag.134)

Ponderea agriculturii în valoarea adăugată brută în Regiunea Nord-Vest (8,13% în 2009) depășește media națională (7,16% în 2009 și 7,4% în 2011) și media UE27 (1,6% în 2009 și 1,7% în 2011), iar ponderea forței de muncă ocupată în agricultură, silvicultură și pescuit⁶ în anul 2009 (27,98%), deși se situează sub media națională (30,11% în 2009, 32,6% în anul 2011), în anumite județe (Bistrița-Năsăud, Satu Mare și Sălaj) depășește media națională și este mult peste media UE27 (5,3% în anul 2011). Aceste date ne arată importanța economică și socială a acestui sector pentru Regiunea Nord-Vest.

În concluzie, din punct de vedere agricol, Regiunea Nord-Vest are un potențial mediu de cultivare a cerealelor și un potențial bun privind cultivarea legumelor și fructelor, precum și pentru creșterea animalelor. Comparând structura suprafeței agricole din Regiunea Nord-Vest cu cea din România, reiese că ponderea terenului arabil/pășuni și fânețe în Regiunea Nord-Vest este foarte diferită față de media națională: în timp ce în media pe țară 64% a suprafeței agricole utilizate este teren arabil, în Regiunea Nord-Vest ponderea terenului arabil este de doar 49%. Totuși, ponderea ramurii vegetale este de aprox. 60% din valoarea producției ramurii agricole, ceea ce arată că potențialul bun de creștere a animalelor nu este pe deplin valorificat. Regiunea Nord-Vest are o serie de avantaje competitive în domeniul agricol care ar trebui valorificate prin specializare inteligentă.

Provocările principale în sectorul agricol sunt legate de potențialul nevalorificat al regiunii în creșterea animalelor, pomicultură și legumicultură, gradul redus de prelucrare și valoarea adăugată redusă, precum și dificultățile de valorificare a producției agricole, dar și practicile agricole poluante.

Mediul rural se confruntă, pe lângă provocările legate de agricultură, cu o serie de alte provocări, cum ar fi amplificarea fenomenelor de sărăcie și excluziune socială (mai ales în comunitățile de romi), nivelul de educație scăzut al populației adulte, accesul dificil la servicii de educație și de sănătate de calitate, slaba dezvoltare a IMM-urilor rurale, regimul de exploatare nedurabil al pădurilor, infrastructura deficientă de drumuri și de utilități publice, precum și degradarea patrimoniului cultural și pierderea tradițiilor locale.

4.3.5. Turismul

(informații preluate din PDR NV 2014-2020 pag. 133)

Regiunea Nord-Vest are un potențial ridicat și diversificat pentru turism - balnear, cultural (datorită marilor orașe și datorită bogăției de monumente istorice), montan, rural, religios (regiunea este impregnată de tradiții religioase), sportiv și de agrement, de afaceri etc., un număr mare de localități din regiune având potențial turistic acreditat. O mențiune specială trebuie făcută pentru turismul balnear bazat pe ape termale sau sărate (inclusiv mine de sare), turismul montan și turismul cultural în care regiunea deține avantaje comparative cu relevanță la nivel european. În regiune cea mai mare capacitate de cazare turistică în funcțiune se întâlnește în județele Cluj, Bihor și Maramureș. Străinii preferă mai ales aceste trei județe, dar numărul lor este mic, iar pachetele turistice nu sunt integrate și diversificate. În ciuda faptului că nevoia unei promovări a ofertei turistice este conștientizată nu există suficiente instrumente de informare și de promovare a turismului regional, iar lipsa informațiilor ce vizează legătura dintre circulația turistică și formele de turism, nu sprijină dezvoltarea armonioasă a specificului turismului regional. Analiza situației existente a indicat faptul că structurile de cazare care tradițional țin de eco-turism sau de turismul de aventură (cabane turistice, căsuțe, popasuri, campinguri etc.) au înregistrat cifre ale sosirilor de turiști absolut neglijabile, doar de ordinul miilor pe an. Analiza duratei medii a sejurului la nivel regional arată scăderi constante, de asemenea indicele de utilizare a capacității turistice a scăzut dramatic sub o pătrime, mai ales în ultimii ani, în regiune. Există totuși anumite stațiuni montane sau balneare unde durata sejurului este considerabil mai mare decât media unde ar trebui concentrate investițiile în promovare și servicii de agrement. Provocările pentru 2020 sunt în domeniul dezvoltării durabile a turismului balnear, cultural și montan ale regiunii. Pentru a realiza acest lucru sunt necesare resurse financiare atât pentru explorarea și studierea potențialului resurselor naturale (în special ape), precum și pentru conservarea și valorificarea patrimoniului cultural, precum și dezvoltarea serviciilor de agrement. Nu în ultimul rând ar fi necesară concentrarea resurselor (limitate) financiare pentru promovarea în principal a Transilvaniei de Nord ca destinație turistică pe piețele străine conform unei strategii coerente (investiția în brandul Transilvania de Nord este incomparabil mai mică și mai eficientă decât suma investițiilor în branduri județene sau locale, existând deja notorietatea internațională dovedită a brandului Transilvania). Activitățile de marketing regional ar trebui să includă și promovarea unor branduri regionale specifice.

4.3.6. Dezvoltarea durabilă

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030)

Elementul definitoriu al acestei Strategii Naționale este racordarea deplină a României la o nouă filosofie a dezvoltării, proprie Uniunii Europene și larg împărtășită pe plan mondial - cea a dezvoltării durabile.

Strategia stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, propulsat de interesul pentru cunoaștere și inovare, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Întregul sistem de educație și formare profesională va asimila **principiile și obiectivele dezvoltării durabile** ca element integrator al ansamblului de cunoștințe, aptitudini și deprinderi necesare existenței și performanței personale și socio-culturale în lumea modernă. Educația pentru dezvoltare durabilă va fi integrată transversal în toate programele de pregătire, proiectate și organizate prin câmpuri disciplinare sau module, de la științele naturii la practicile responsabile ale civismului, de la sustenabilitatea producției și consumului în raport cu resursele la însușirea principiilor diversității culturale, ale bunei guvernări și ale statului de drept. De asemenea, abordarea educațională a dezvoltării durabile traversează paradigma formală, informală și nonformală.

Educația pentru dezvoltare durabilă necesită cooperare și parteneriat între mulți factori de decizie: autoritățile centrale și locale, sectorul educațional și cel științific, sectorul

sănătății, sectorul privat, industria, transportul și agricultura, comerțul, sindicatele, mass-media, organizațiile non-guvernamentale, comunitatea locală, cetățenii și organizațiile internaționale.

Educația pentru dezvoltare durabilă nu trebuie să se rezume la un punct de vedere ecologist. Ea se dezvoltă ca un concept larg și cuprinzător, reunind aspecte interconectate referitoare la mediu, ca și la problemele economice și sociale. Raportarea la gama extinsă și diversificată de teme care se asociază principiilor dezvoltării durabile necesită o abordare inter- și trans-disciplinară în formule educaționale integrate, cross-curriculare și complementare, care țin seama totodată de specificitatea condițiilor locale, naționale și regionale, ca și de contextul global. Sistemul de educație și formare profesională va valorifica participarea proactivă, și va promova voluntariatul ca expresie a spiritului civic dobândit cu sprijinul școlii.

Orizont 2020. Obiectiv național: Atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010.

Direcții strategice de acțiune:

- Restructurarea ciclurilor de învățământ pe baza profilului de formare specific, și redefinirea programelor de pregătire în funcție de nivelurile de referință agreeate pentru Cadrul Național al Calificărilor, astfel încât să fie asigurate transparența sistemului care sprijină învățarea pe tot parcursul vieții, precum și mobilitatea ocupațională. Operațiunile de restructurare trebuie să ducă la asigurarea accesului și la îmbunătățirea substanțială a calității ofertei de pregătire prin dobândirea de competențe care să susțină dezvoltarea personală, competitivitatea și dezvoltarea durabilă;
- Dezvoltarea capacității și inovației instituționale, având la bază managementul cunoașterii, și crearea rețelelor de cooperare care să includă parteneriatele public-privat, în condițiile descentralizării sistemului de învățământ și al autonomiei universitare;
- Profesionalizarea managementului educațional și școlar prin formarea resurselor umane pentru leadership eficient, pentru promovarea atitudinilor participative, proactive și anticipative, și prin dezvoltarea competențelor specifice, acordând aceeași prioritate celor sociale și personale.
- Deschiderea sistemului formal de educație prin recunoașterea achizițiilor de învățare dobândite în contexte non-formale sau informale. Este de așteptat ca, până în 2020, să existe acces real la centre de validare a competențelor dobândite în asemenea contexte, promovând astfel importanța acordată experienței de viață și muncă și relevanța ofertei educaționale, atât pentru aspirațiile celor care învață cât și pentru nevoile de dezvoltare economică și socială.
- Dezvoltarea bazei instituționale și logistice a sistemului educațional național, inclusiv în ceea ce privește educația fizică și activitățile sportive și recreative, paralel cu diversificarea ofertei educaționale non-formale și informale. Cuprinderea în sisteme de învățare permanentă, recalificare sau reciclare profesională se va ridica la minimum 15% din grupa de vârstă 25-64 ani.
- Creșterea calității procesului de formare a personalului didactic și de conducere din învățământ prin sisteme flexibile, pentru înnoirea stocului de cunoștințe, punând accentul pe promovarea comportamentelor de tip „practician reflexiv”, capabil să transmită abordări interdisciplinare în susținerea dobândirii rezultatelor învățării, în special a celor derivate din exigențele socio-culturale, economice și ambientale ale dezvoltării durabile.
- Accentuarea pregătirii tinerilor pentru a se instrui pe tot parcursul vieții, pentru a dobândi inteligența socio-emoțională și capacitatea de a se adapta competitiv pe piața muncii din Uniunea Europeană.
- Dezvoltarea unor programe de studiu diferențiate conform specificului regiunilor și nevoilor elevilor/studentilor, acoperirea unui spectru larg și echilibrat de domenii ale cunoașterii pentru înțelegerea în profunzime a legăturilor corelative între aspectele economice, sociale și de mediu, însușirea limbilor străine, valorizarea oportunităților pentru învățare inter- și trans-disciplinară, dobândirea de abilități privind planificarea/cercetarea

atât la nivel individual cât și în echipe, implicarea participativă în serviciile pentru comunitate; spiritul de responsabilitate față de problemele globale comune; respect față de valorile universale, multiculturalitate și specificul identitar; dezvoltarea curiozității creatoare și (auto)interogarea continuă.

- Extinderea învățământului și formării profesionale de calitate în mediul rural, cultivarea egalității de șanse și atragerea în sistemul educațional a tinerilor din grupurile defavorizate.

- Extinderea cooperării internaționale prin inițierea și participarea la programe și proiecte europene, bilaterale, transfrontaliere; lărgirea prezenței școlii românești în organismele reprezentative la nivel european și internațional; încurajarea participării diasporei științifice românești la proiecte educaționale realizate în România, și la evaluarea proiectelor, programelor și politicilor educaționale relevante pentru domeniul dezvoltării durabile.

Orizont 2030. Obiectiv național: Situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități.

- Principiile și practicile dezvoltării durabile vor fi încorporate organic în ansamblul politicilor educaționale. În baza direcțiilor strategice care urmează să fie convenite, în linii generale, în anul 2009, se vor realiza exerciții de viziune bazate pe evaluarea comparativă a rezultatelor obținute la fiecare 5 ani, cel relevant pentru orizontul 2030 fiind anul 2019.

- Eficiența internă și externă a sistemului de educație, de la educația timpurie la studiile post-doctorale, de la educația formală la cea non-formală, de la formarea profesională inițială și continuă până la accesul echitabil la învățare, în condiții de calitate, va fi în continuare obiectivul principal. Învățarea eficientă va rămâne o prioritate, iar formele și metodele de predare vor fi caracterizate prin diversitatea și flexibilitatea abordărilor pedagogice, și se vor concentra pe formarea deprinderii de a învăța și de acumula cunoștințe utile și a capacității de a aplica aceste deprinderi într-un spectru larg de domenii.

- Metodologia de evaluare, certificare și atestare a calității actului educațional, precum și a relevanței acestuia pe piața muncii se va alinia la procedurile de raportare la reperele de performanță adoptate în Uniunea Europeană, și la cele mai bune practici existente pe plan mondial.

- Extinderea în continuare a cooperării internaționale.

Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, inovarea

Sectorul cercetare-dezvoltare-inovație a suferit, probabil, cel mai mult de pe urma „pierderilor colaterale” cauzate de tranziția României la economia de piață. Tarele, care fuseseră evidente încă din anii '80 ai secolului trecut, au fost exacerbate timp de aproape 15 ani de o subfinanțare cronică (într-o proporție, raportată la PIB, de peste trei ori mai mică decât media UE) și o restructurare întârziată a sectorului, ducând la reducerea drastică a numărului de cercetători activi (cu circa 30%, adică 2,6 cercetători la 1000 de persoane angajate, față de media de 7,8 în UE-25), simultan cu modificarea negativă a mediei lor de vârstă (64% peste 40 de ani). Aplicarea unor strategii de supraviețuire dictate de penuria de resurse, a afectat grav atractivitatea carierei de cercetare, ceea ce s-a tradus prin migrarea masivă a cercetătorilor performanți către alte sectoare ale economiei sau în străinătate, dublată de scăderea influxului de tineri talentați, care au fost descurajați de remunerarea slabă și de lipsa de claritate și transparență a criteriilor de promovare profesională.

Prelungirea acestei situații a avut un impact nefavorabil și asupra menținerii și dezvoltării infrastructurii de cercetare, precum și asupra relațiilor de colaborare internațională în domeniu, chiar și în acele subramuri unde performanțele și dotările existente situau cercetarea românească la un nivel competitiv pe plan european. Ca urmare a acestei combinații de factori, numărul de cercetători raportat la populația României reprezintă doar o treime din media țărilor UE, iar din punct de vedere calitativ, numărul de lucrări științifice produse de autori români, sau de citate referitoare la rezultatele

cercetărilor lor în publicațiile internaționale de prestigiu, precum și numărul de brevete românești înregistrate sau supuse spre aprobare în țară sau în străinătate se plasează la cote scăzute (locul 69 în lume), cu mult sub potențialul existent.

Orizont 2020. Obiectiv general: Încadrarea cercetării românești în fluxul principal al evoluțiilor științifice și tehnologice din UE; generalizarea activităților inovative; apariția unor centre de excelență cu impact internațional.

Se are în vedere perfecționarea, în continuare, a cadrului legislativ, regulatoriu și instituțional, dezvoltarea interfeței cu firmele inovative și promovarea cofinanțării cu capitalul privat. Cheltuielile publice pentru cercetare-dezvoltare-inovare în universități și unități specializate se vor ridica la cel puțin 3% din PIB.

Orizont 2030. Obiectiv general: Statornicirea principalelor elemente ale societății și economiei bazate pe cunoaștere; contribuții esențiale ale cercetării românești la realizarea obiectivelor complexe ale dezvoltării durabile.

4.3.7. Zona montană și dezvoltarea durabilă-aspecte specifice ruralului montan

Strategiile existente la nivelul regiunii Nord-Vest nu conțin elemente separate ale dezvoltării zonei montane, acestea se regăsesc la capitolul agricultură și dezvoltare durabilă.

4.4. Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT

- Necesarul de investiții în resursa umană și formarea profesională a cadrelor didactice în noile tehnologii pentru dobândirea de noi competențe și abilități cerute de piața muncii. Un rol important, în acest sens, îi va reveni educației inițiale (prin sistemele ÎPT și universitar) și educației continue, pentru dobândirea de noi competențe: mediu, calitate, comunicare, managementul riscului, conducerea afacerilor, pentru o activitate mai eficientă și adaptată la condițiile pieței în continuă schimbare, precum și pentru asigurarea competitivității;
- Planurile de școlarizare vor trebuie să reflecte noile priorități ale zonei în ansamblu, dar și în perspectiva reorganizării teritoriale. Planurile de școlarizare vor trebui să reflecte prioritățile economice pe cele două componente de bază ale pieței muncii: dezvoltarea antreprenoriatului și dezvoltarea calificărilor (pregătirea tehnologică modernă/meseriile viitorului);
- Necesitatea creșterii nivelului de calificare și asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale, solide;
- Eficientizarea parteneriatelor școală agent economic, prin introducerea elementelor de învățământ dual;
- Realizarea de CDL conform cerințelor agenților economici;

5. Piața muncii la nivel regional

5.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO)

Piața muncii în regiunea Nord-Vest în anul 2017 are caracteristici care derivă din evoluțiile economice și sociale ale ultimelor decenii.

Una dintre prioritățile **Strategiei Europa 2020** se referă la **creșterea favorabilă a incluziunii**.

Acțiunile din cadrul acestei priorități vizează modernizarea și consolidarea politicilor în materie de ocupare a forței de muncă, de educație și de formare, precum și a sistemelor de protecție socială.

Ținta generală asumată prin Strategia Europa 2020, în domeniul ocupării forței de muncă, este atingerea, până în anul 2020, a unui nivel de 75% pentru rata de ocupare a forței de muncă (grupa de vârstă 20 - 64 ani).

Pentru caracterizarea fenomenelor de pe piața forței de muncă din România se utilizează două serii de date statistice diferite: **Balanța forței de muncă (BFM)** și **Ancheta asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)**. Indicatorii statistici din cele două serii de date nu sunt comparabili deoarece metodele de colectare, unele definiții⁷⁾ și metode de calcul sunt diferite. Pe de altă parte, doar analiza datelor din ambele serii poate oferi o imagine completă și reală asupra pieței muncii din România. BFM permite comparabilitatea teritorială, la nivel național, pe regiuni și pe județe. AMIGO asigură comparabilitatea la nivel național între regiunile de dezvoltare și compatibilitatea cu statistica europeană (EUROSTAT).

5.1.1. Populația după participarea la activitatea economică, pe sexe, medii , grupe de vârstă

Evoluția principalilor indicatori ai pieței muncii, conform datelor din AMIGO, este prezentată detaliat în Anexele 3a Amigo, 3a Amigo nivel de educație și 3b Amigo detalieri vârstă. În 2015, în Regiunea Nord-Vest rata de ocupare a populației cu vârsta de muncă (15-64 ani) a fost de 63,4 %, iar rata șomajului BIM de 4,6%. Nivelul ratei de ocupare a populației în vârstă de muncă se situează la o distanță de 6,6 puncte procentuale față de ținta națională de 70% stabilită pentru anul 2020 (Ținta EU a ratei de ocupare a populației 20-64 ani pentru 2020 stabilită prin Strategia Europa 2020 este de 75%).

Populația activă totală din regiunea Nord-Vest număra în 2015, 1204 mii persoane, reprezentând 13,15% din populația activă a țării. În perioada analizată (2002-2015), populația activă a regiunii înregistrează o scădere până în 2005, apoi o creștere până în 2008, când înregistrează cel mai mic număr (1172 mii persoane), după care scade iarăși până în 2011. În perioada 2011 - 2014 populația activă crește, fără a atinge nivelul anului 2002 și scade puțin în anul 2015.

În perioada 2011-2014, pentru femei, s-a înregistrat reducerea populației active, în timp ce la bărbați aceasta a crescut de la 642 la 680 mii persoane. Pe medii rezidențiale: în timp ce în mediul urban populația activă a crescut în intervalul 2011-2014, de la 637 la 668 mii persoane, având o mică scădere în anul 2015, în mediul rural a înregistrat o scădere în tot intervalul 2011-2015.

În ceea ce privește Rata de activitate pentru grupa de vârstă 15-24 ani, aceasta este cea mai dezavantajată grupă de vârstă având o pondere de 26,4 % în totalul populației, fiind mai ridicată pentru bărbați (30,8%) și mai mică în mediul urban decât în rural, cel 33% fata de 20,1%).

5.1.2. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii²⁷

Populația ocupată totală din Regiunea Nord-Vest număra 1149 mii persoane în 2015, reprezentând 13,46% din populația ocupată a României. În perioada analizată (2002-2015), populația ocupată din regiune urmează aceleași tendințe de creștere și descreștere în intervale de timp ca și populația activă. Comparativ cu 2002 aceasta înregistrează o mică scădere (15 mii persoane). Scăderea populației ocupate s-a înregistrat și în rândul femeilor (41 mii), în timp ce în rândul bărbaților populația activă a crescut cu 22 mii persoane. Pe medii rezidențiale se constată o scădere mai accentuată a populației ocupate din mediul rural (de la 602 la 513 mii persoane) față de cea din mediul urban, unde s-a înregistrat o creștere cu 74 mii persoane.

Rata de activitate²⁸ a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) din regiunea Nord-Vest a crescut în intervalul analizat, de la 62,8,1% în 2002 la 66,6% în 2015, acest indicator situându-se peste media națională (54,5%). Cea mai mică rată de activitate a fost înregistrată în anul 2008 (58,7%).

În cazul tinerilor (15-24 ani), rata de activitate înregistrează o scădere considerabilă cu 14,2% în perioada analizată, fiind mai redusă în mediul urban (20,1% față de 33% în mediul rural) și în cazul femeilor (21,8% față de 30,8% pentru masculin). Comparativ cu celelalte regiuni, în regiunea Nord-Vest rata de activitate la tineri este redusă, aflându-se pe ultimele trei locuri alături de regiunile Centru și Vest.

În 2015, **Rata de ocupare**⁷ a forței de muncă din Regiunea Nord-Vest, pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani, a fost de 63,4 % (peste media națională - 50,8%).

Rata de ocupare a avut o evoluție ascendentă în perioada 2002-2014, cea mai mare valoare înregistrându-se în anul 2014 (63,8%).

În 2015, rata de ocupare a forței de muncă a urmat din nou o tendință descendentă, scăzând cu 0,4 puncte procentuale în raport cu 2014.

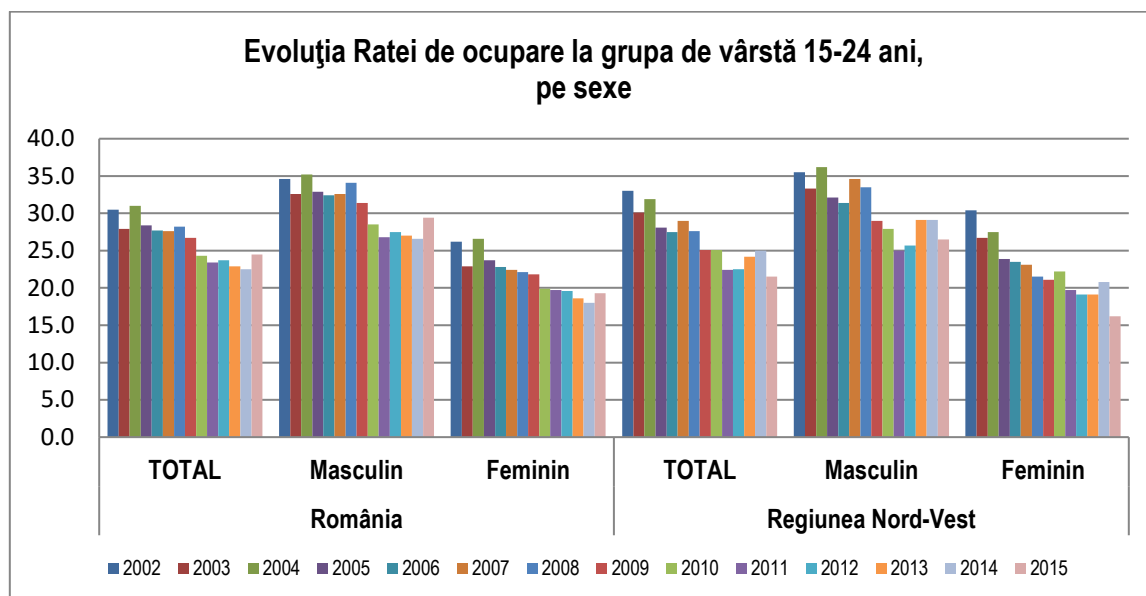
Ratele de ocupare a forței de muncă sunt în general mai scăzute în rândul femeilor, persoanelor rezidente în mediul urban și al lucrătorilor în vârstă de 15-24 ani. În 2015, în regiunea Nord-Vest, rata de ocupare a bărbaților a atins 71,3 %, față de 55,4 % la femei. În cazul tinerilor (15-24 ani), rata de ocupare se situa sub media națională (21,5% față de 24,5%) și erau mai reduse în mediul urban și în cazul femeilor.

Fig. nr.57

anexa „3 a,b PIATA MUNCII” - pentru vizualizare clic aici

²⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în [anexa „3 a,b, PIATA MUNCII” vizualizare clic aici](#)

²⁸ Rata de activitate și rata de de ocupare - calculate față de totalul populației în vârstă de muncă (15 - 64 ani)

Sursa: INS/Anuare statistice/Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO).

Rata șomajului (BIM)²⁹. Rata totală a șomajului (raportat la întreaga populație activă, 15-64 ani), a cunoscut o evoluție fluctuantă, cu un minim de 3,8 % în 2008 și 2014. Datele din AMIGO pentru 2015 evidențiază o *rată generală a șomajului în regiune (4,6%) sub cea la nivel național (6,8%)*. În ultimul an analizat (2015), se constată o creștere față de anul anterior a ratei șomajului (de la 3,8% la 4,6 %). Pe sexe, ecartul dintre cele două rate ale șomajului a fost de 0,3 puncte procentuale (4,8% la bărbați față de 4,5% la femei), iar pe medii de rezidență

Șomajul tinerilor (BIM)

• *Din analiza indicatorilor referitori la șomajul tinerilor (BIM) în 2015, se constată (v. Anexa 3a Amigo):*

- Rata ridicată a șomajului tinerilor (15-24 ani), raportat la populația activă: 18,7 %, mai mică decât cea la nivel național (21,7), în creștere cu 4,7 puncte procentuale față de anul 2014, mai ridicată însă în cazul femeilor (25,7 %) și în mediul urban (25 %).
- Raportat la totalul șomerilor BIM ponderea șomerilor tineri (15-24 de ani) era în 2015 de 26,8.% (cu 2,7 puncte procentuale peste media națională). Șomajul tinerilor BIM este mai accentuat în mediul rural (28,7%) și în rândul femeilor (35%) .
- Ponderea șomerilor tineri în totalul șomerilor BIM a avut o evoluție oscilantă, înregistrând cea mai mare valoare în anul 2008 (33,3%), după care scade cu 6,8 puncte procentuale în anul 2015.

5.1.3. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii³⁰

Din analiza anexei 3 a AMIGO nivel de educație, rezultă că în perioada analizată (2008-2015), rata de ocupare cea mai ridicată, s-a înregistrat la grupa de vârstă 25-34 ani, pentru nivelul de educație superior cu valori de peste 40%, pentru nivelul mediu și scăzut valori fiind aproape egale (23,3% și 24,2%) în anul 2015, urmată de grupa de vârstă 35-44. ani. Tot la aceste grupe de vârstă se înregistrează rata șomajului cea mai scăzută.

Cele mai multe persoane inactive s-au înregistrat la grupa de vârstă de peste 65 de ani în anul 2015 și la grupa de vârstă 55-64 de ani, tendință care s-a menținut în intervalul tot analizat.

²⁹ Biroul Internațional al Muncii. Ratele de șomaj sunt calculate ca procent din populația activă din grupa de vârstă respectivă.

³⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în [anexa „3 a,b, PIATA MUNCII” vizualizare clic aici](#)

Ratele de ocupare a forței de muncă pe toate grupele de vârstă sunt în general mai scăzute în rândul femeilor și în mediul rural, urmând aceleași tendințe pe grupele de vârstă analizate. Din toate statisticile realizate rezultă că șomajul în rândul tinerilor rămâne o problemă importantă, pentru care sunt necesare soluții la nivel național și european.

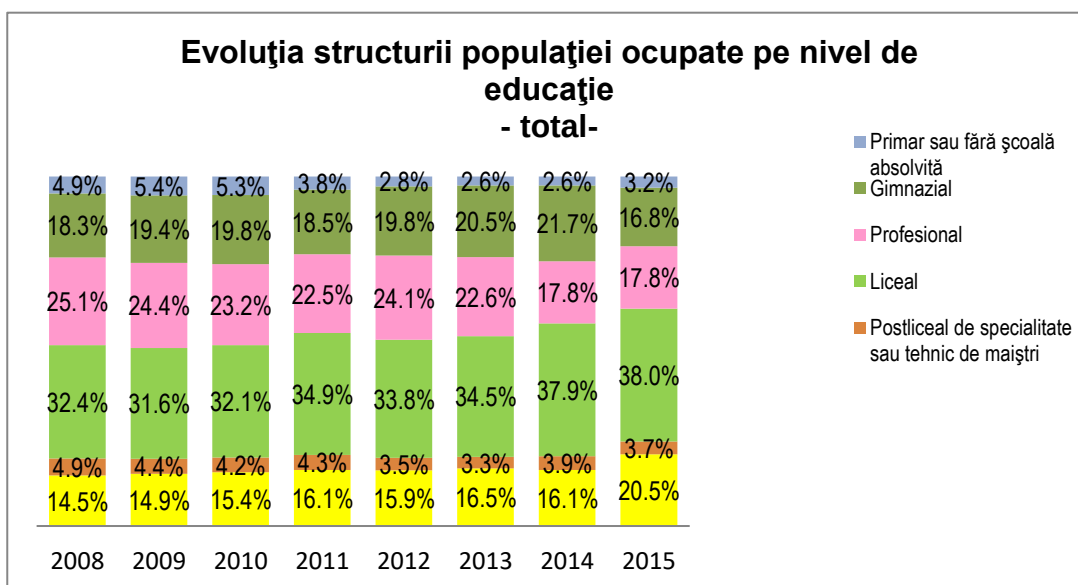
Datele statistice din Anexa 3 a AMIGO nivel de educație arată că șansele de ocupare se reduc cu cât nivelul de educație este mai scăzut și crește nivelul de vârstă, exceptând grupa de vârstă 15-24 de ani, care are cel mai scăzut nivel de ocupare. Pe niveluri de educație, se observă o tendință de creștere a ocupării a persoanelor cu studii superioare în intervalul 2008-2015, o menținere în jurul a 700 mii persoane la populația cu studii medii și o scădere a populației ocupate cu nivel scăzut de educație la 229 mii persoane în anul 2015, față de 261 mii persoane în anul 2008.

Creșterea ratei de ocupare a persoanelor cu studii superioare de la 14,5% în 2008 la 20,5% în 2015 poate fi interpretată ca o tendință de îmbunătățire a calității locurilor de muncă și a anticipării estimărilor anului 2020, cu privire la continuarea tendinței de creare de locuri de muncă care să solicite un nivel de educație ridicat, ponderea populației ocupate cu studii superioare în total populație ocupată trebuie să își continue evoluția ascendentă. Rata de ocupare la femei cu studii superioare a fost de 23,8% în 2015 față 18% la bărbați, în schimb în cazul studiilor medii și a celor cu nivel scăzut de educație rată de ocupare a fost mai mare la bărbați.

Structura pe medii rezidențiale a ocupării în 2015 indică diferențe substanțiale între rural și urban:

- doar 8,5 % din populația ocupată din mediul rural are studii superioare (față de 30,2% în urban)
- 54,7% din populația ocupată din mediul rural are un nivel mediu de pregătire (liceal/postliceal/profesional sau de ucenici) - față 63,4 % în urban.
- O mare parte din populația ocupată din mediul rural (36,8%) are un nivel scăzut de educație (gimnazial/primar sau mai puțin) - față de numai 6,4 % în urban

Fig. nr.58

Sursa: INS Anuare statistice. Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)

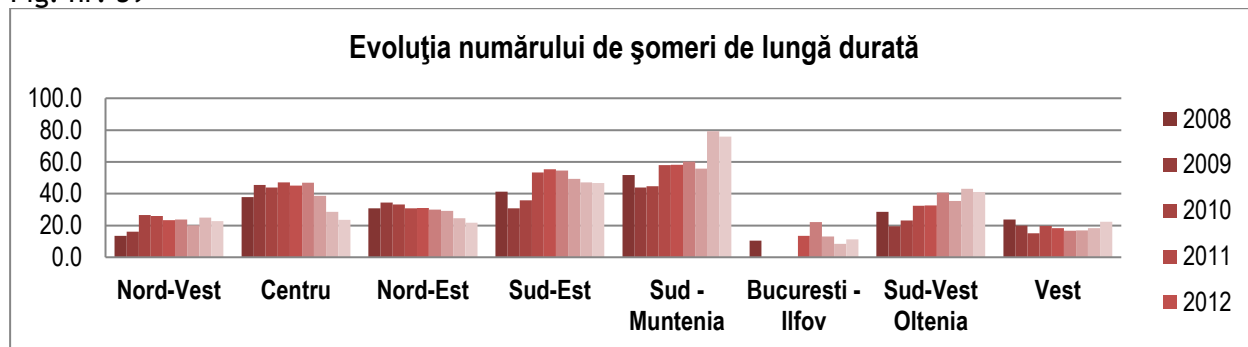
5.1.4. Șomajul de lungă durată³¹

³¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în [anexa „3 h PIATA MUNCII”- pentru vizualizare clic aici](#)

Evoluția șomajului de lungă durată s-a analizat pe intervalul 2008-2016, în regiunea Nord-Vest, înregistrându-se un număr de 22,7 mii persoane șomeri în 2016, în scădere față de 2015. Cel mai mare număr de șomeri s-a înregistrat în anii 2010 și 2011.

Așa cum rezultă și din figura nr. 54, regiunea Nord-Vest se află pe locul al treilea între regiuni, în ceea ce privește numărul de șomeri de lungă durată.

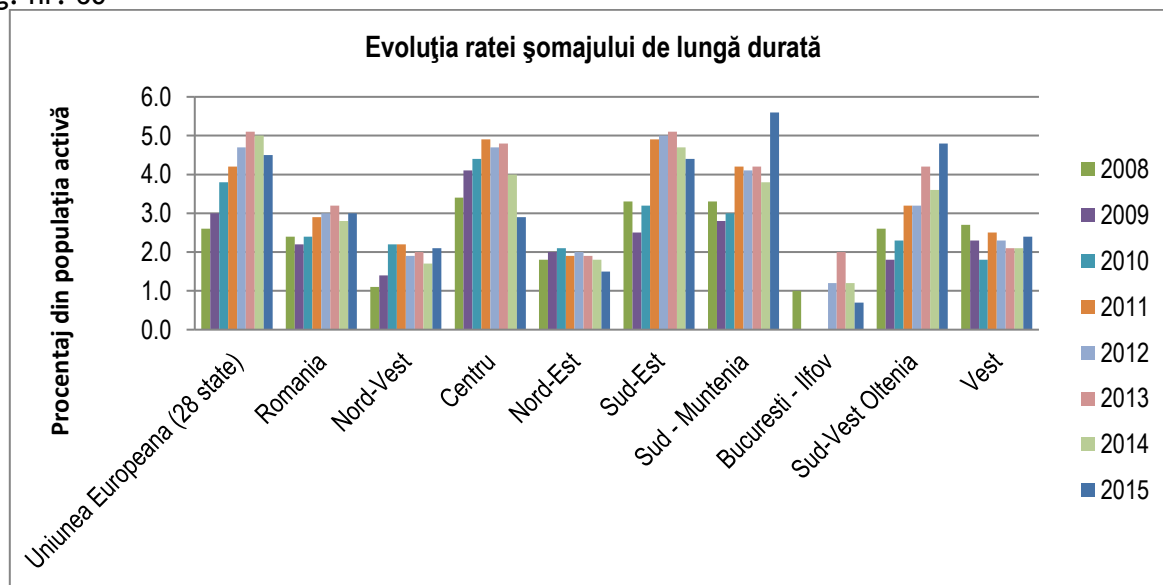
Fig. nr. 59

Sursa datelor: Eurostat [lfst_r_lfu2ltu]

În ceea ce privește evoluția ratei șomajului de lungă durată, Regiunea Nord-Vest se situează la mijlocului clasamentului între regiuni, cu o rată a șomajului de 1,7% în 2014, cele mai mare valori înregistrându-se în anii 2010 și 2011. Rata șomajului în rândul tinerilor era de 8,9% în 2014, de cinci ori mai mare decât rata șomajului pe regiune.

Fig. nr. 60

Sursa datelor: Eurostat [lfst_r_lfu2ltu]

Din analiza Ratei șomajului de lungă durată pe medii rezidențiale și pe sexe, se remarcă faptul că rata șomajului este mai mare la femei în general (excepție 2010-2012, când rata șomajului este mai mare la bărbați decât la femei) și în mediul urban, comparativ cu rata șomajului la bărbați și în mediul rural.

5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)

5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică³²

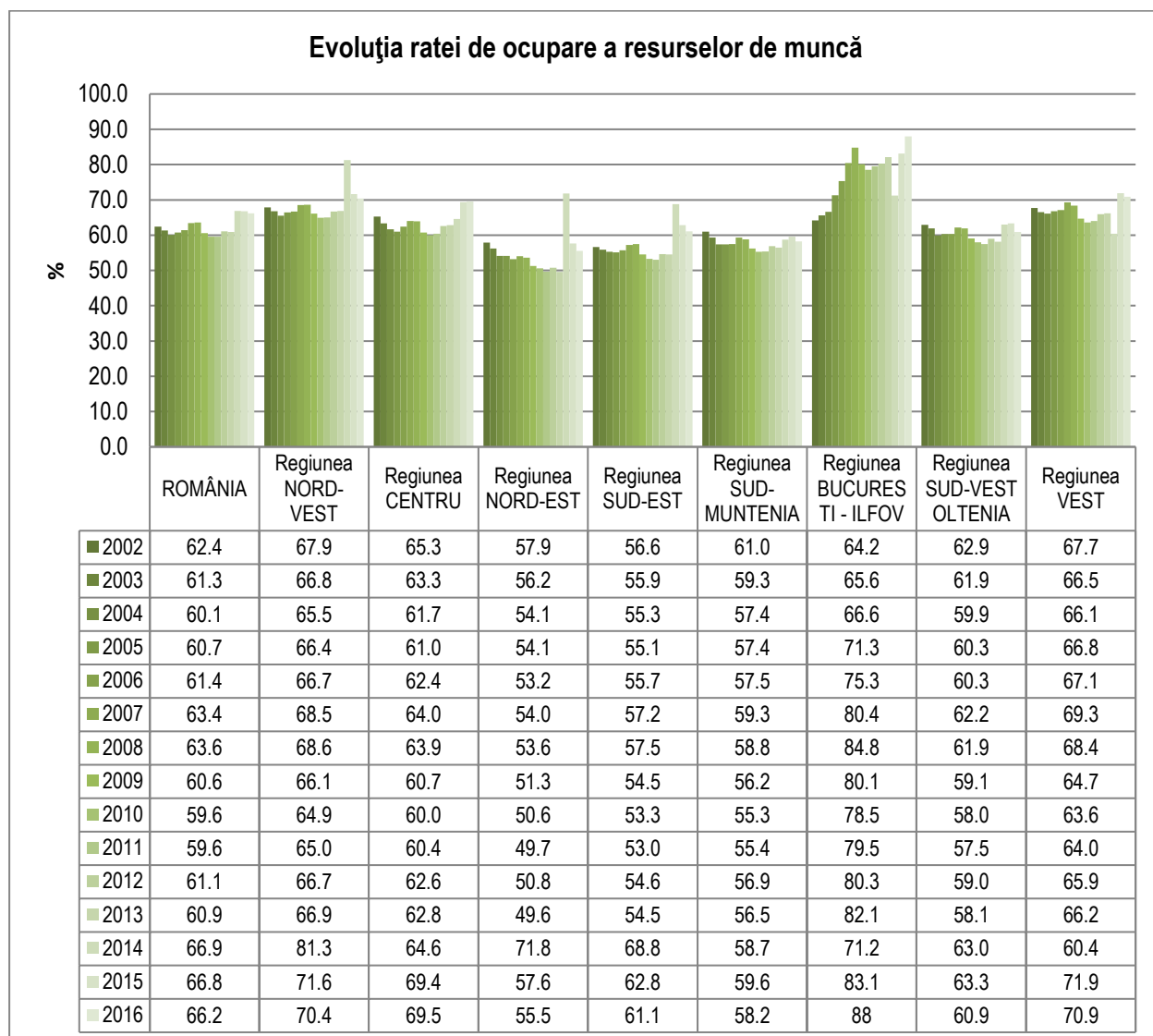
Analizând evoluția indicatorilor furnizați de BFM pentru perioada 2002-2016 privind **populația activă civilă și populația ocupată civilă**, rezultă unele evoluții diferențiate față de datele furnizate de AMIGO; astfel pe toată perioada 2004- 2016 se observă o creștere populației active civile (1174 mii persoane în 2004 la 1207 mii persoane în 2016), același trend menținându-se și în cadrul populației ocupate civile.

Raportat la celelalte regiuni se observă că Regiunea Nord-Vest se situează pe primul loc privind revenirea în anul 2014 a numărului de persoane active/ocupate la nivelul cel mai ridicat, înaintea crizei economice (2008-2009), când au fost înregistrat cel mai mare număr de persoane active/ocupate la nivel regional.

În cea ce privește **rata de ocupare**, în 2016 în regiunea Nord-Vest se înregistrează o rată de ocupare de 70,4%, cu peste 4% puncte procentuale față de media națională. Trendul este asemănător și din sursele AMIGO, dar rata de ocupare este mai mică, dar peste media națională. Pe tot intervalul analizat, Balanta Fortei de Munca evidenziază atât rate de activitate, cât și rate de ocupare a populației civile din totalul resurselor de muncă, **mai ridicate la nivel regional** decât cele agregate la nivel național

Fig. nr.61

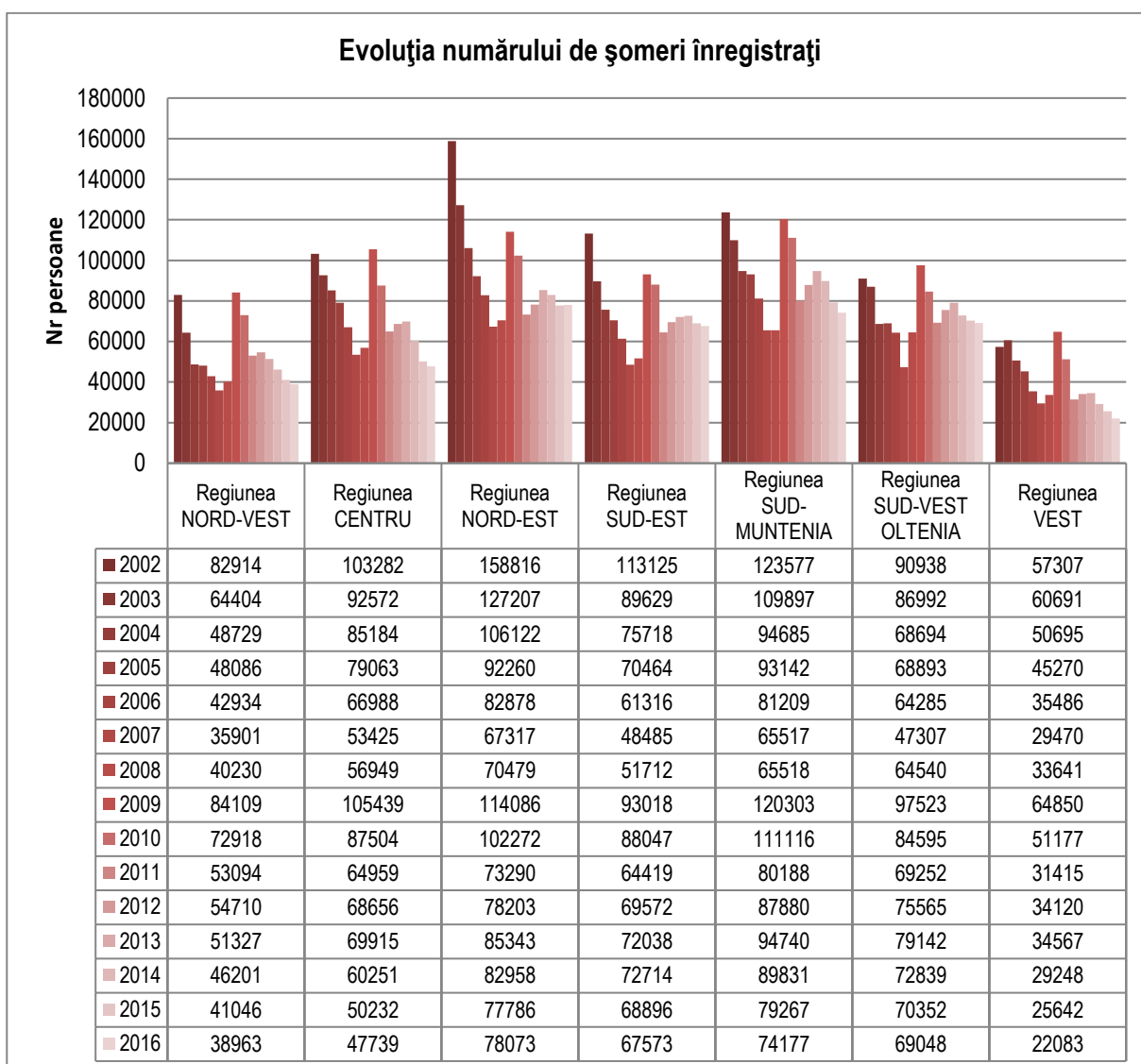
³² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 c PIATA MUNCII”- vizualizare clic aici](#)

Sursa: INS. "Balanta fortei de muncă"

Numărul de șomeri înregistrați a avut fluctuații în intervalul 2002-2016, cel mai mare număr s-a înregistrat în 2002 (82914 mii persoane), a avut un trend descrescător până în 2009, când pe fondul crizei economice numărul de șomeri a depășit nivelul din 2002, după care a scăzut până la 39963 mii persoane în anul 2016, în scădere față de anul 2015.

Fig.nr.62

Sursa: INS. "Balanta fortei de muncă"

În ceea ce privește rata șomajului înregistrat, acesta a avut un trend descrescător până în 2009, când a ajuns la valoarea din 2002, respectiv 6,8%, după care a scăzut din nou, ajungând în anul 2016 la 3,2%, în scădere față de anul 2015. Ca și în AMIGO, BFM raportează o rată a șomajului (șomeri înregistrați) **mai mică la nivel regional** decât media națională, regiunea Nord-Vest situându-se pe locul 3, după regiunile București-Ilfov și Vest.

În ceea ce privesc principalii indicatori conform BFM în interiorul regiunii (Anexa 3cBFM Ro regiune și județe), rata de activitate/ocupare a resurselor de muncă își menține același trend ca la nivel regional, toate județele având cea mai mare rată de activitate și rată de ocupare în anul 2016, pe primul loc aflându-se județul Cluj, urmat de județul Bihor.

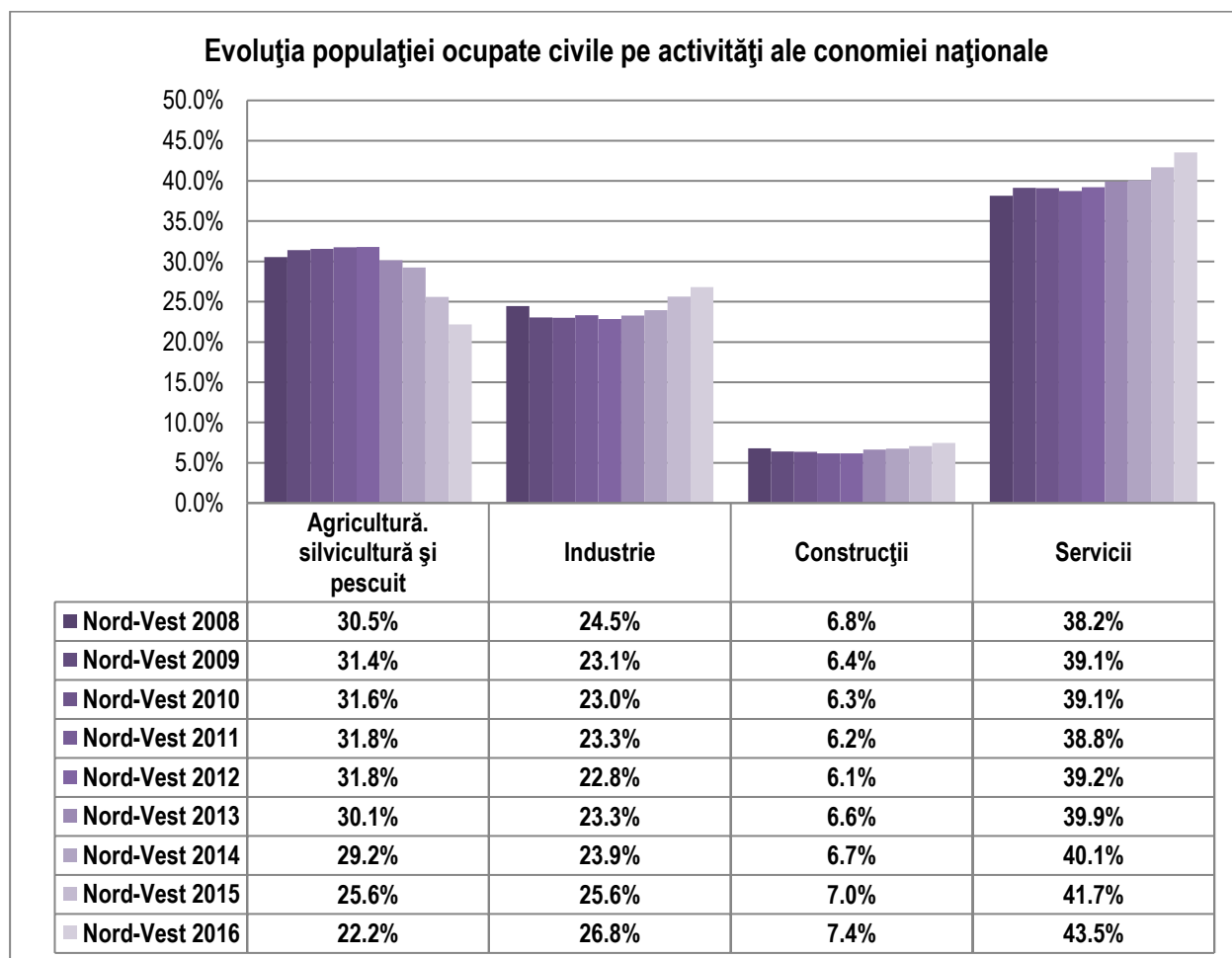
Referitor la Rata șomajului, cea mai scăzută rată a șomajului s-a înregistrat în anul 2016 în județul Cluj (2,2%), iar cea mai mare rată a șomajului s-a înregistrat în 2016 în județul Sălaj (5,3%).

5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale³³

Din analiza evoluției ponderii populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale în perioada 2008-2016, rezultă că ponderea cea mai mare în economia regiunii Nord-Vest în anul 2016 o au serviciile (43,5%) urmate de industrie (26,8%), agricultură, și construcții. Ponderea persoanelor ocupate în servicii a crescut constant în intervalul menționat, în timp ce în industrie, agricultură și construcții s-au produs foarte mici fluctuații, trendul fiind același cu nivelul național, dar cu valori situate sub nivelul național la servicii, construcții, industria și agricultura depășind media națională.

În cadrul **industriei** ponderea cea mai mare în regiune o are industria prelucrătoare, celalte ramuri înregistrând valori foarte mici în raport cu aceasta, așa cum rezultă din Anexa 3dBFM Ro și regiune. În cadrul sectorului **servicii**, ponderea cea mai mare o are Comerțul, urmat de Transport și depozitare, învățământ și sănătate. Ponderea sectoarelor economiei de la nivel regional urmează trendul de la nivel național.

Fig. nr. 63

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO-Online

Din analiza realizată pe județele regiunii Nord-Vest (Anexa 3dBFM regiune și județe) rezultă că ponderea cea mai mare în toate județele o dețin serviciile, județul Cluj având cea mai mare pondere a serviciilor 54,7 %, depășind media regională și națională. Trendul regional se

³³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 d PIATA MUNCII”- vizualizare clic aici

respectă în cadrul județelor pentru sectoarele economiei naționale, existând totuși unele particularități legate de ponderea rural/urban în cadrul județelor. Astfel ponderea populației ocupate în agricultură este mai mare în județele Satu Mare și Maramureș, dar cu un trend descrescător în intervalul dat.

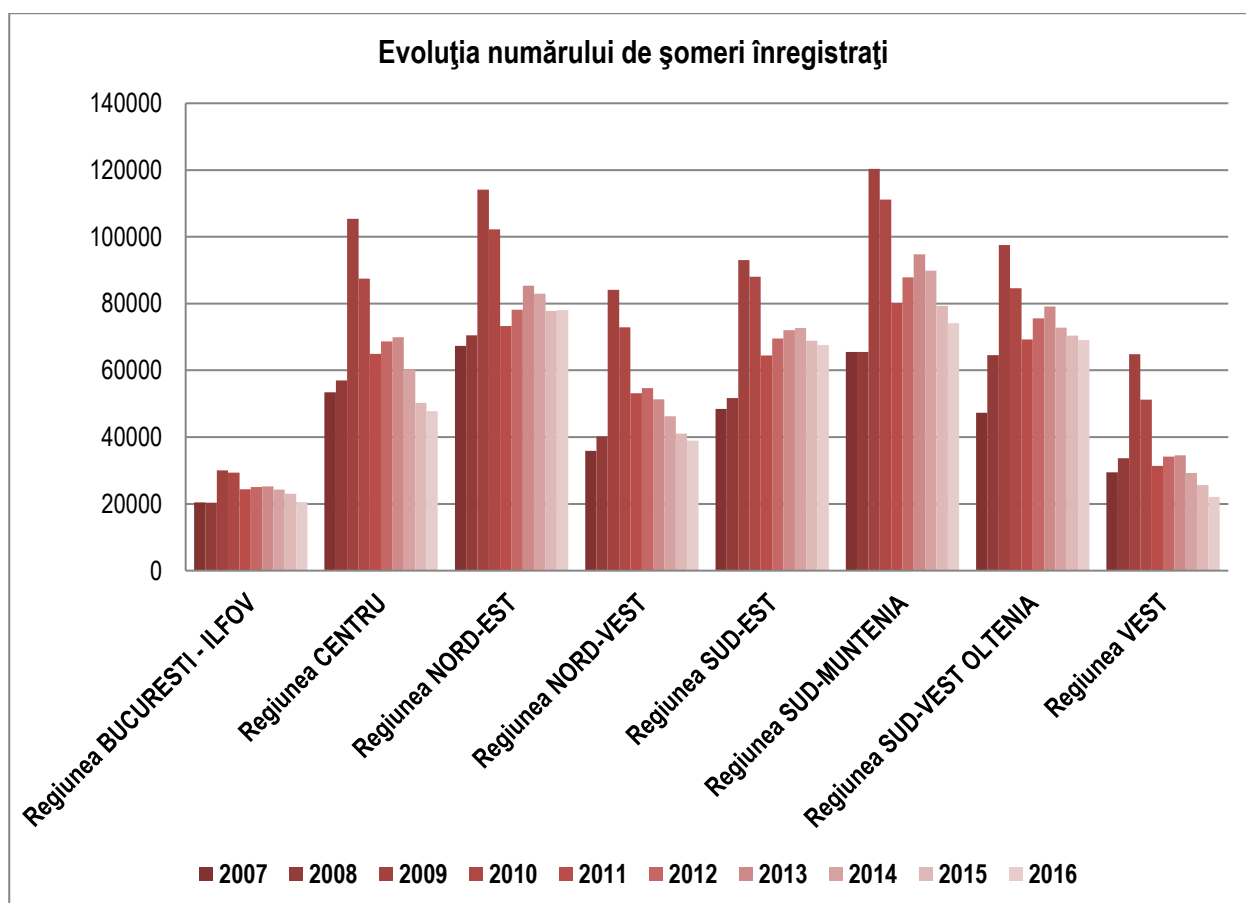
Ponderea cea mai mare a persoanelor ocupate în domeniul industriei în anul 2016 o dețin județele Bihor, Satu Mare, Maramureș, Bistrița-Năsăud și Sălaj, situându-se peste media regională, în timp ce județul Cluj se află sub media regională (21,7%). În domeniul construcții județul Bistrița-Năsăud se află pe primul loc, cu o pondere de 9%, peste media regională, urmat de județul Cluj, cea mai mică pondere a persoanelor ocupate în construcții fiind în județul Sălaj (4, 3% în 2014).

5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați³⁴

Evoluția șomerilor înregistrați s-a analizat pe perioada 2007-2016; din figura nr. 59 se remarcă faptul că cel mai mare număr de șomeri s-a înregistrat în toate regiunile în anii 2009 și 2010, explicabil prin criza economică, după care în 2016 aproape în toate regiunile numărul șomerilor scade, ajungând la valori apropiate de cele din 2007.

Comparând regiunile, cel mai mic număr de șomeri se înregistrează în regiunea București-Ilfov, urmată de regiunea Vest și regiunea Nord-Vest.

Fig. nr. 64

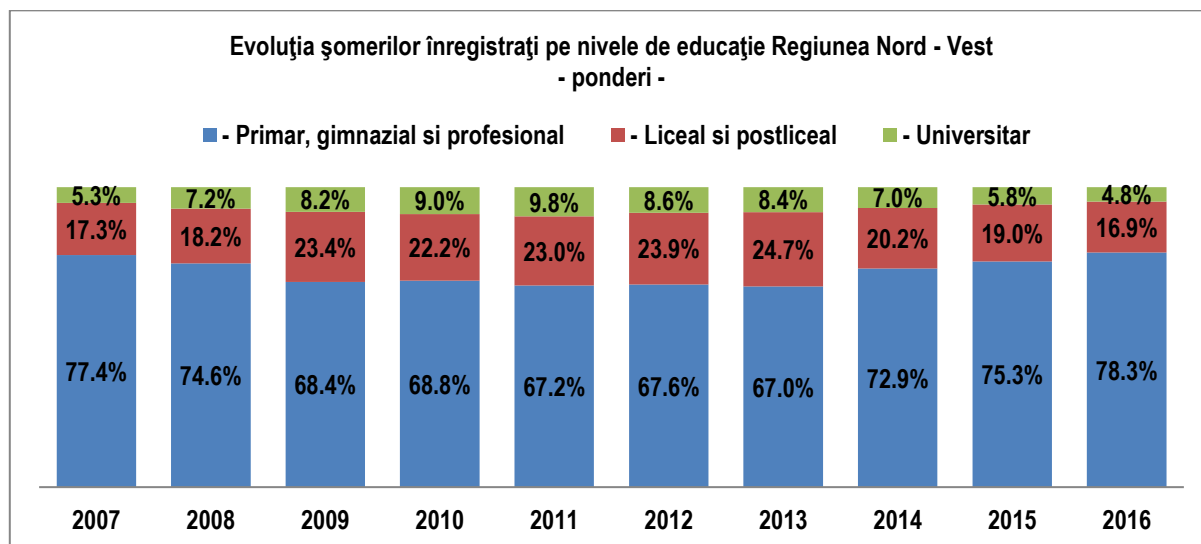
Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

Analiza din cadrul Anexei cu privire la evoluția șomerilor înregistrați pe nivele de educație relevă faptul că nivelul de educație influențează direct ocuparea unui loc de muncă. Astfel,

³⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în [anexa „3 e PIATA MUNCII”-vizualizare clic aici](#)

ponderea cea mai mare a șomerilor înregistrați este cea a persoanelor cu nivel scăzut de studii (primar, gimnazial, profesional), în timp persoanele cu studii superioare au cea mai mică pondere, cu trend descrescător în perioada 2007-2016. Trendul de la nivel regional urmează trendul național, ponderile regionale fiind apropiate de cele naționale pe nivele de educație și desigur comparabile cu celelalte regiuni (excepție regiunea București-Ilfov)

Fig. nr.65

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

Analiza în interiorul regiunii Nord-Vest arată faptul că la nivelul județelor numărul cel mai mare de șomeri s-a înregistrat în perioada crizei economice, în 2016 numărul de șomeri a scăzut în toate județele regiunii. Din grafic rezultă faptul că și în județele regiunii nivelul de educație are aceeași influență asupra numărului șomerilor ca și la nivel regional, ponderile fiind foarte apropiate de cele regionale la toate nivelurile de studii. De remarcat faptul că în județul Cluj (anul 2016) este cea mai mare pondere a persoanelor cu studii universitare (8,3%) înregistrați ca șomeri, comparativ cu Satu Mare unde ponderea este de doar 1,7% în anul 2016. În toate județele, ca de altfel și la nivel regional după anul 2012 numărul de șomeri a scăzut, ajungând la valorile din anii 2007 și 2008.

5.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante

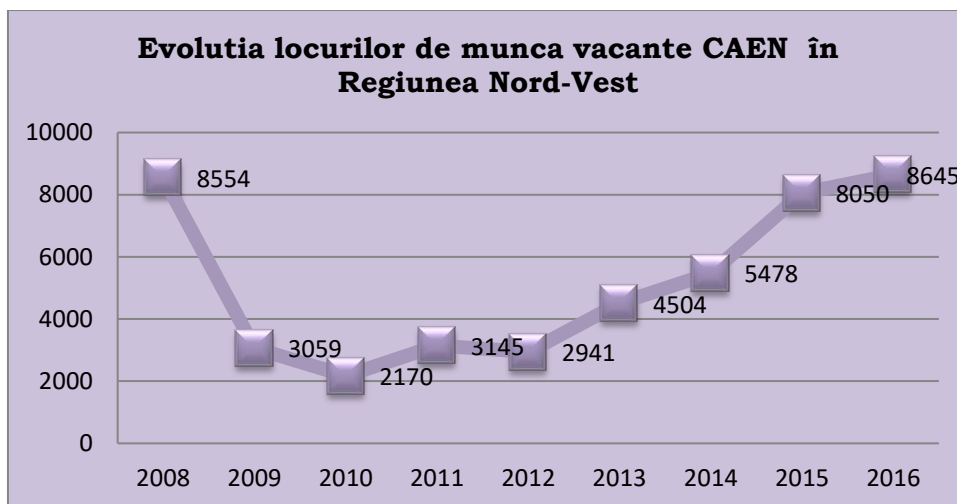
5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale³⁵

Analiza evoluției locurilor de muncă vacante (CAEN) la nivelul Regiunii Nord-Vest în perioada 2008 -2016 a evidențiat faptul că la începutul intervalului (2008), a fost atins nivelul de 8554 de locuri de muncă vacante, după care în perioada 2009-2010 scăderea a fost semnificativă ajungându-se la un minim de 2170 locuri de muncă vacante pe întreaga regiune în 2010. În perioada 2011-2014 a urmat o creștere semnificativă, ajungându-se la 5478 de locuri de muncă vacante în 2014. În intervalul 2015-2016 numărul locurilor de muncă vacante înregistrat la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost într-o continuă creștere de la 8050 în 2015 la

³⁵Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în [anexa „3f PIATA MUNCII”-vizualizare clic aici](#)

8645 de locuri în 2016, nivel care depășește valoarea de referință de la începutul intervalului din 2008.

Fig. nr.66

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

Unele sectoare economice care au înregistrat în 2015 cel mai mare număr de locuri de muncă vacante la nivelul regiunii se confruntă în 2016 cu ușoare scăderi, după cum urmează:

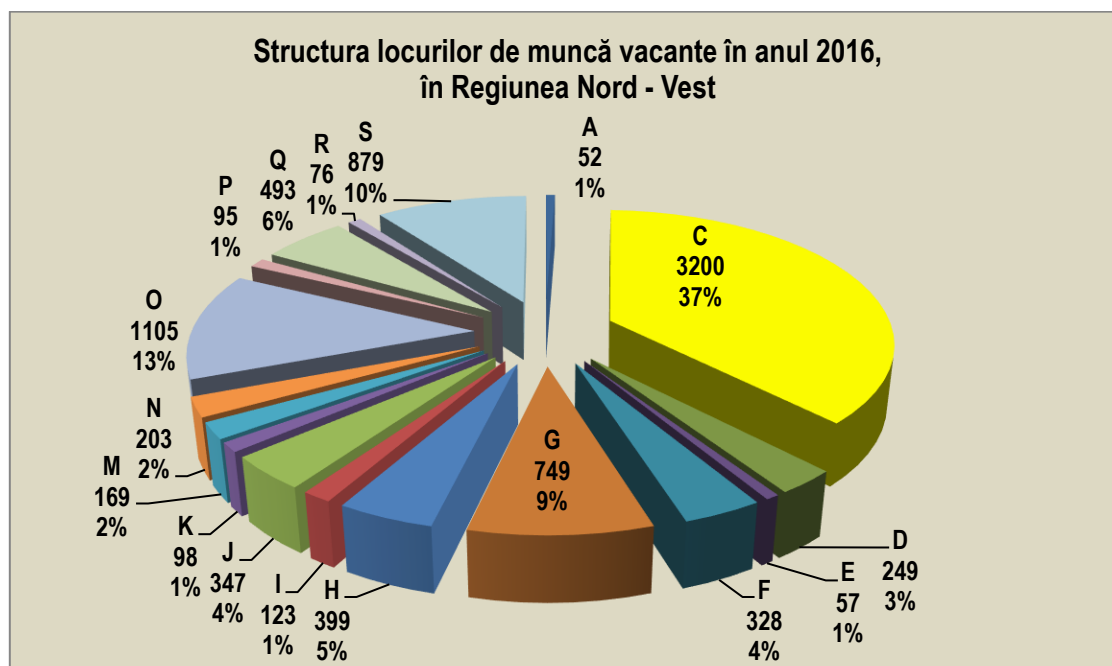
- C. Industria prelucrătoare - 2015 - 3257 locuri de muncă; 2016 - 3200 locuri de muncă;
- F. Construcții - 2015 - 544 locuri de muncă; 2016 - 328 locuri de muncă;
- Q. Sănătate și asistență socială - 2015 - 518 locuri de muncă; 2016 - 493 locuri de muncă;

Pentru alte sectoare economice trendul a rămas crescător, chiar dacă creșterile nu au fost spectaculoase

- S. Alte activități de servicii - 2015 - 864 locuri de muncă; 2016 - 879 locuri de muncă;
- O. Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public 2015 - 784 locuri de muncă; 2016 - 1105 locuri de muncă;
- G. Comerț cu ridicata și amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor - 2015 - 731 locuri de muncă; 2016 - 749 locuri de muncă;

Situația locurilor de muncă vacante în anul 2016 la nivelul Regiunii Nord-Vest este reprezentată în figura nr. 63:

Fig.nr.67

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

Din analiza evoluției locurilor de muncă în perioada 2008-2016 în cele 8 regiuni de dezvoltare, se constată că scăderea numărului de locuri de muncă vacante a fost foarte mare în perioada 2008-2010, dar singură Regiunea Nord-Vest a reușit ca în intervalul 2011 - 2016 să înregistreze o creștere semnificativă a locurilor de muncă vacante, (grație unei puternice dezvoltări economice), care în 2016 depășește numărul de locuri de muncă vacante înregistrate în 2008 la nivelul regiunii, adică 8645 locuri de muncă vacante, care reprezintă 101% din numărul înregistrat în 2008 (8554 locuri de muncă).

5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații³⁶

Perioada analizată se referă la anii 2011-2016. Fiecare domeniu analizat a înregistrat creșteri pe parcursul anilor menționați, dar cea mai mare creștere s-a înregistrat în 2016 în aproape toate domeniile. Excepție fac domeniile: *Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic* cu o scădere de la 673 la 643 de locuri de muncă, domeniul *Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente* cu o scădere de la 1260 la 1220, și *Muncitori necalificați* de la 1630 la 1510.

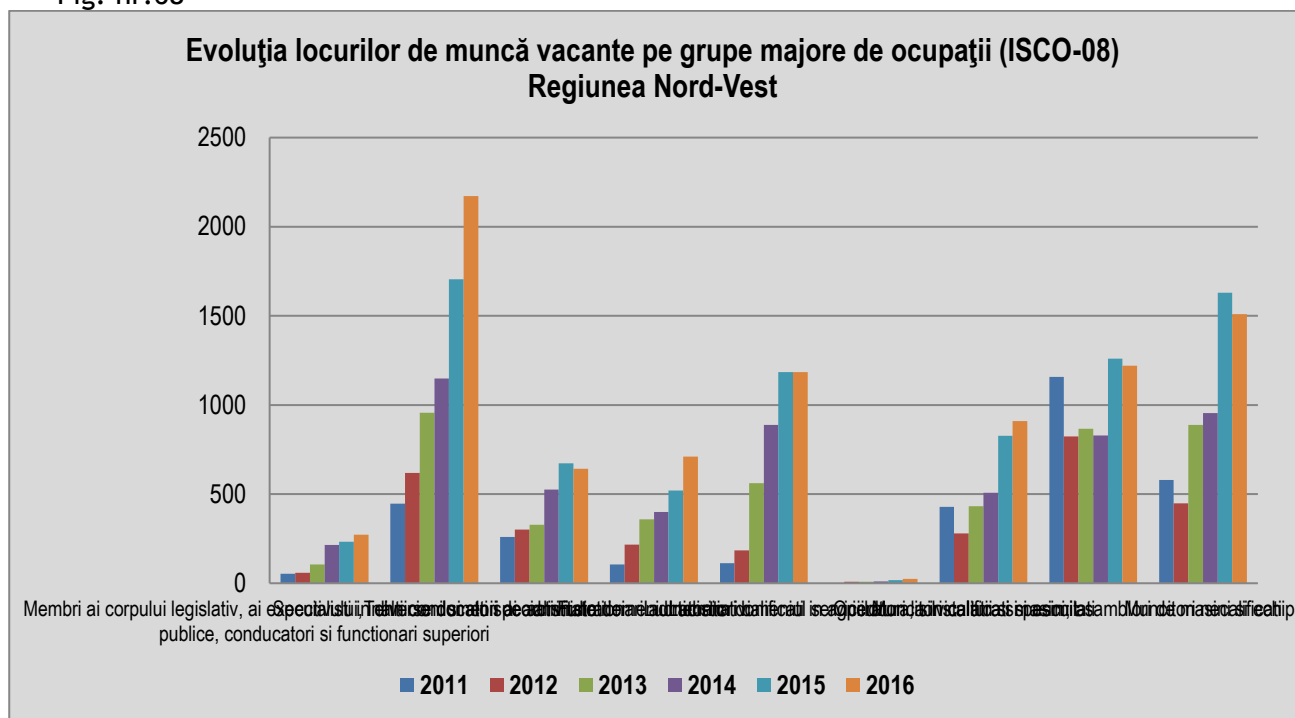
Din analiza datelor INS privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații, se constată că cel mai mare număr de locuri de muncă vacante în 2016, sunt pentru *Specialiști din diverse domenii de activitate* (2172), iar cele mai puține pentru *Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit* (24).

Un număr semnificativ de locuri de muncă vacante înregistrate în regiune se adresează *Operatorilor la instalații și mașini; asamblorilor de mașini și echipamente și muncitorilor calificați și asimilați* (1220). De asemenea domeniul serviciilor are un număr semnificativ de locuri de muncă vacante (1185).

În contextul dezvoltării puternice în regiune a industriei prelucrătoare care oferă cele mai multe locuri de muncă, se constată o scădere a ofertei de locuri de muncă pentru muncitori necalificați de la 1630 în 2015 la 1510 locuri de muncă în 2016.

³⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în [anexa „3 f PIATA MUNCII” vizualizare clic aici](#)

Fig. nr.68

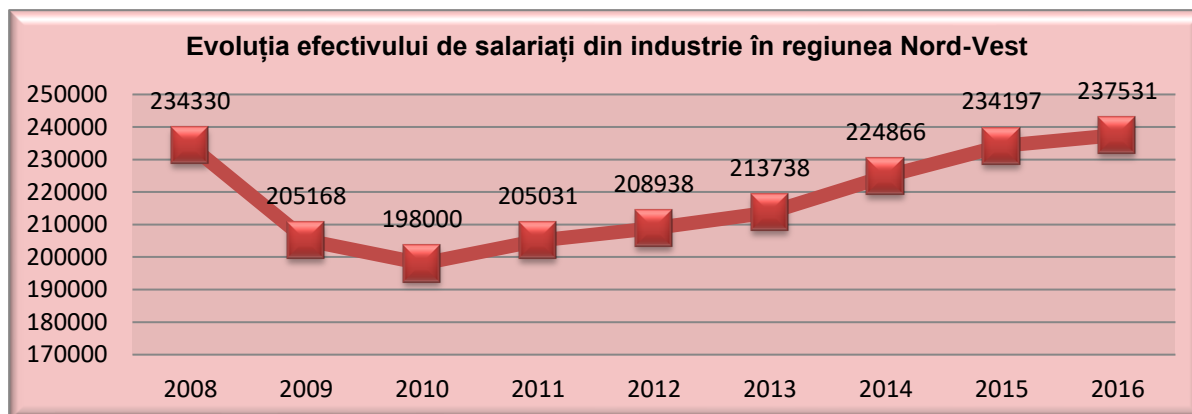
Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

5.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei³⁷

Cel mai mare număr de salariați din Regiunea Nord-Vest din sectorul *Industrie* lucrează în industria prelucrătoare în proporție de 90,74 %. Celelalte ramuri industriale sunt mai puțin reprezentate: Industria extractivă 1,95 %, Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat 2,14%, iar Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare 5,17%.

Analiza numărului de salariați în perioada 2008-2016 scoate în evidență o scădere cu 36330 de locuri de muncă la nivelul regiunii în intervalul 2008-2010, urmând apoi o perioadă de creștere a numărului de angajați, astfel că în 2016 numărul angajaților din industrie era mai mare cu 3201 față de maximum de salariați atins în 2008.

Fig. nr.69

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO-Online

³⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în [anexa „3 g PIATA MUNCII” - vizualizare clic aici](#)

Dintre subramurile Industriei prelucrătoare cu cel mai mare număr de salariați în 2016 la nivelul regiunii, amintim:

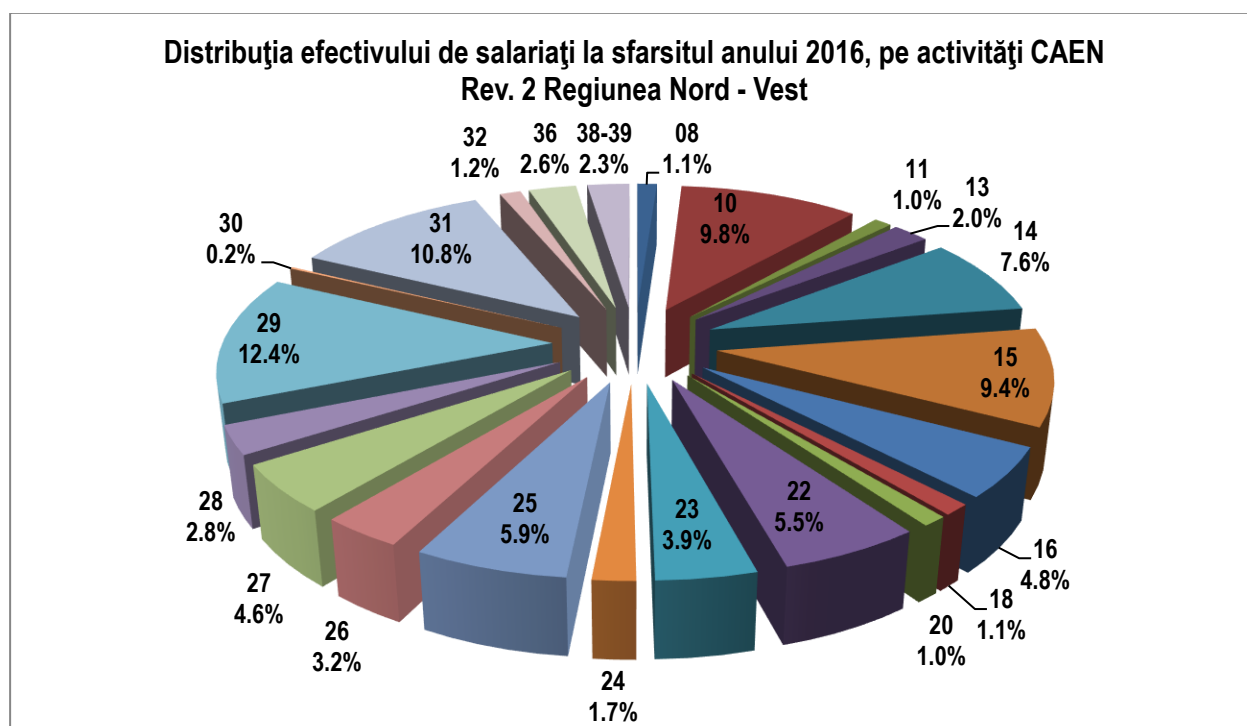
- 29. Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor - 12,4%
- 31. Fabricarea de mobilă - 10,8%
- 10. Industria alimentară - 9,8%
- 15. Tabăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinarie, harnasamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blanurilor - 9,4%
- 14. Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte - 7,6%
- 25. Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații - 5,9%;
- 22. Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice - 5,5%;

Demn de amintit este faptul că o serie de subramuri ale industriei prelucrătoare:

Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații, Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și pluta, cu excepția mobilei; Fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite, fabricarea altor produse din minerale nemetalice, Fabricarea echipamentelor electrice sunt bine reprezentate la nivelul regiunii (5,2% - 2,8%) în privința numărului de salariați. Raportat la numărul de salariați cele mai slab reprezentate sunt: 33. Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (0,5%) și 30. Fabricarea altor mijloace de transport (0,2%).

La nivelul județelor regiunii Industria prelucrătoare oferă cele mai multe locuri de muncă, iar dintre subramuri *Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor* este cel mai bine reprezentată în județele: Bistrița -Năsăud, Cluj și Satu-Mare, iar *Fabricarea de mobilă* oferă cele mai multe locuri de muncă în județele: Maramureș și Sălaj. În județul Bihor subramura cu cele mai multe locuri de muncă este *Tabăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinarie, harnasamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blanurilor*.

Fig.nr.70

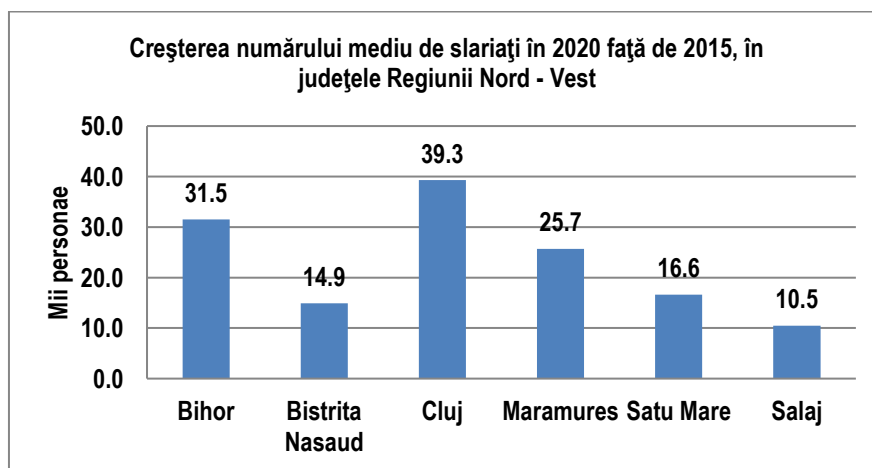
5.6. Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognază)

5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați³⁸

Conform proiecției Comisiei Naționale de Prognază, numărul salariaților va crește în anul 2020 în toate regiunile țării comparativ cu anul 2015. Cele mai mari creșteri se vor înregistra în regiunea București-Ilfov, urmată de regiunile Nord-Vest și Centru

În regiunea Nord-Vest numărul salariaților va ajunge la 766,8 mii persoane cu peste 138, 4 mii persoane mai mult față de 2015, reprezentând o creștere cu 22%. În cadrul județelor din regiunea Nord-Vest cele mai mari creșteri ale numărului de salariați se vor înregistra în județele Cluj, Bihor și Maramureș.

Fig. nr71

Sursa datelor: Comisia Nationala de Prognaza, Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial până în 2020, mai 2017

5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului³⁹

Din analiza proiecției numărului de șomeri înregistrați în anul 2020, rezultă că în toate regiunile țării numărul de șomeri înregistrați scade, concomitent cu creșterea numărului de salariați, regiunea Nord-Vest situându-se între regiunile cu numărul mic de șomeri înregistrați, după regiunile București-Ilfov și Vest. Astfel de la 41.000 de șomereți înregistrați în anul 2015, în anul 2020 se va ajunge la 25.000.

5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat⁴⁰

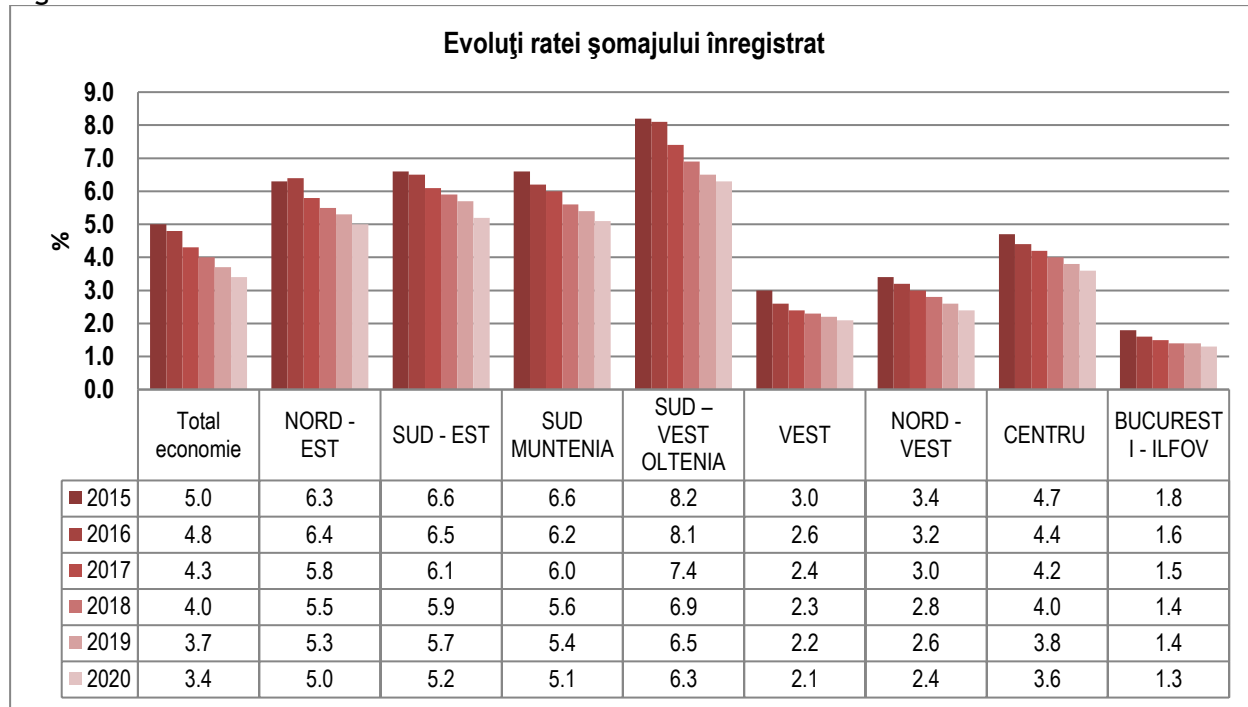
³⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în [anexa „3i prognoza profil teritorial mai 2017- vizualizare clic aici](#)

³⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3i Prognoza profil teritorial mai 2017” - pentru vizualizare clic aici](#)

⁴⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3i Prognoza profil teritorial mai 2017” - pentru vizualizare clic aici](#)

Rata șomajului înregistrat este în scădere în toate regiunile până în 2020, ajungând la 2,4 % în regiunea Nord-Vest, rata șomajului mai mică se prognozează a se înregistra numai în regiunile București-Ilfov (1,3%) și Vest (2,1%), așa cum rezultă din fig. nr. 67. În toate județele regiunii Nord-Vest scade rata șomajului, cele mai mici rate se vor înregistra în județul Cluj (2,1%), urmat de județul Bihor (2,5%) și Marmureș (2,9%).

Fig. nr. 72

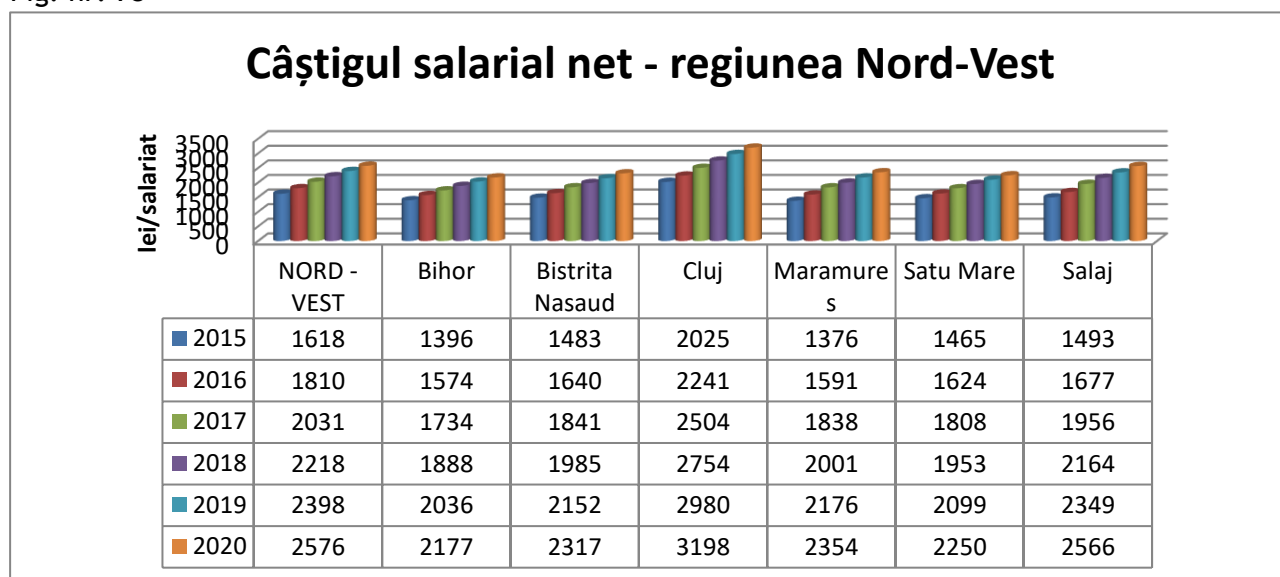

Sursa datelor: Comisia Nationala de Prognoza, Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial până în 2020, mai 2017

5.6.4. Proiecția câștigului salarial mediu net lunar

Din graficul de mai jos, rezultă că până în anul 2020 câștigul salarial net va crește de la 1618 lei în anul 2015 la 2576 lei în anul 2020, cu aproape 1000 de lei mai mult.

Fig. nr. 73

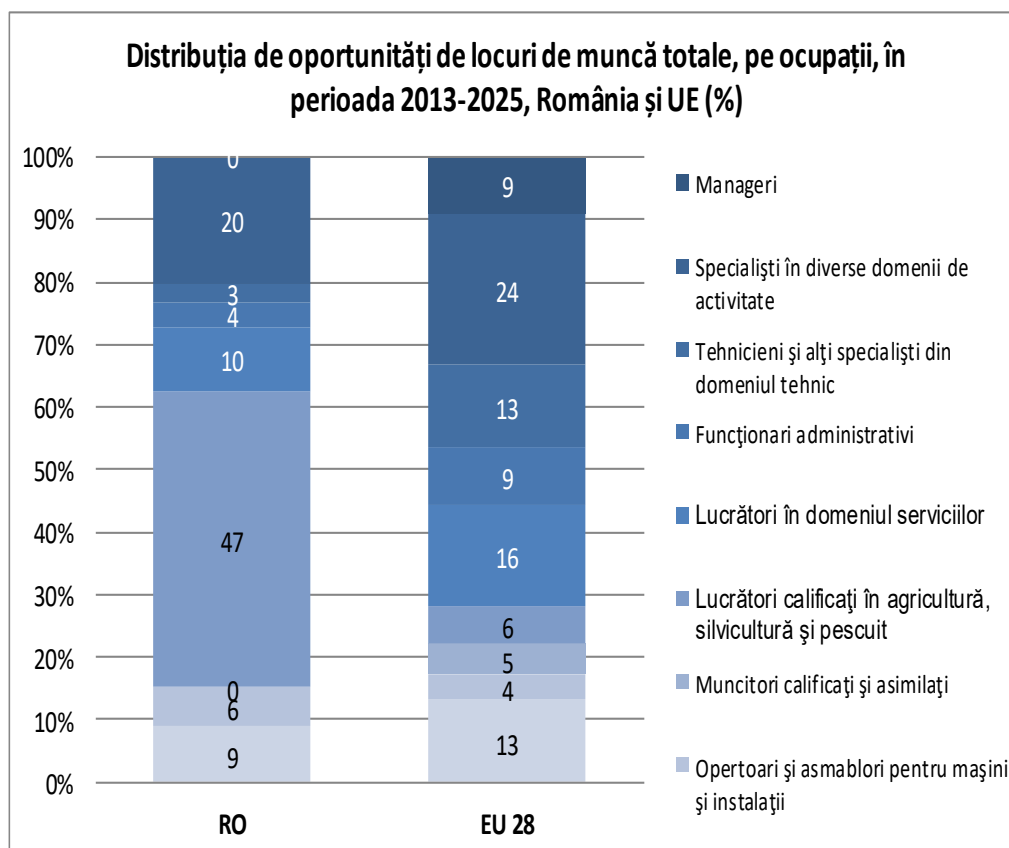
Sursa datelor: Comisia Nationala de Prognoza, Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial până în 2020, mai 2017

5.7. Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă

5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European - CEDEFOP

Prognozele CEDEFOP oferă o perspectivă despre posibilitățile de angajare între 2015 și 2025. Totalul de locuri de muncă reprezintă suma de locuri de muncă nou create - cerere expandată - și de locuri de muncă care rezultă din necesitatea de a înlocui oameni care fie ocupă alte locuri de muncă, fie ies de pe piața muncii, de exemplu, ca urmare a pensionării - cerere de înlocuire. De multe ori, cererea de înlocuire oferă mai multe oportunități de angajare decât cererea expandată, ceea ce înseamnă că vor fi în continuare oportunități de angajare, chiar dacă nivelul global al ocupării forței de muncă scade.

Fig.nr.74

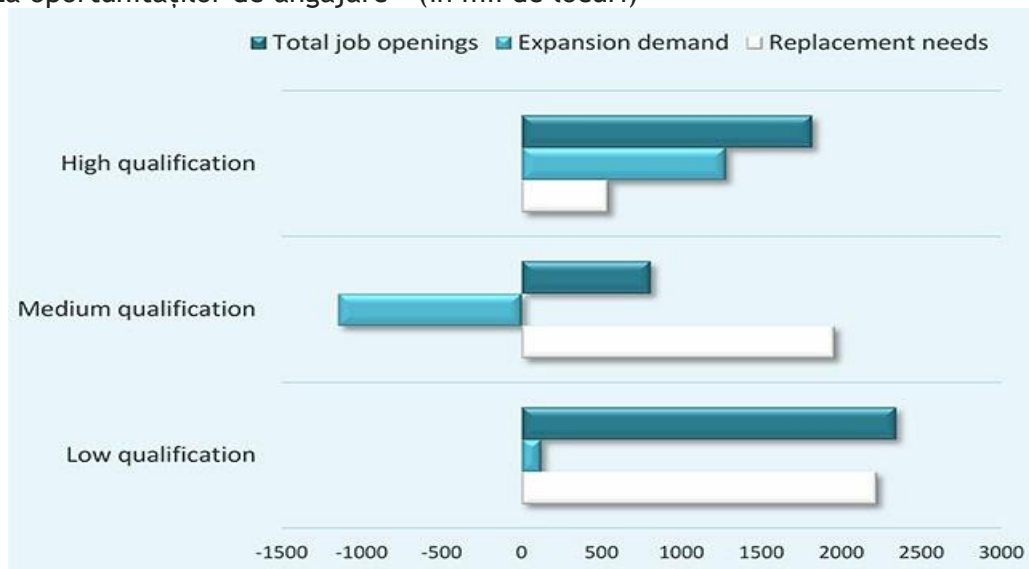
Sursa datelor: CEDEFOP - Romania Country forecasts - Skill supply and demand up to 2025

În România, ca urmare a **cererii de înlocuire ridicate**, cele mai multe posibilități de angajare, în jurul valorii de 47%, vor fi pentru calificări în agricultură, silvicultură și pescuit, de aproape opt ori mai mare decât prognoza de 6% pentru aceste ocupații pentru statele Uniunii Europene. În schimb, oportunitățile de angajare pentru muncitori calificați și asimilați, în România, în jurul valorii de 0%, este semnificativ sub prognoza de 5% pentru Uniunea Europeană în ansamblul său.

Cele mai multe oportunități de angajare în România vor necesita calificări de nivel inferior, adică ISCED 97 niveluri 1 și 2. Cu toate acestea, va exista și un număr semnificativ de oportunități de angajare care necesită calificări de nivel înalt, adică ISCED 97 niveluri 5 și 6.

Fig.nr.75

Proгноza oportunităților de angajare - (în mii de locuri)

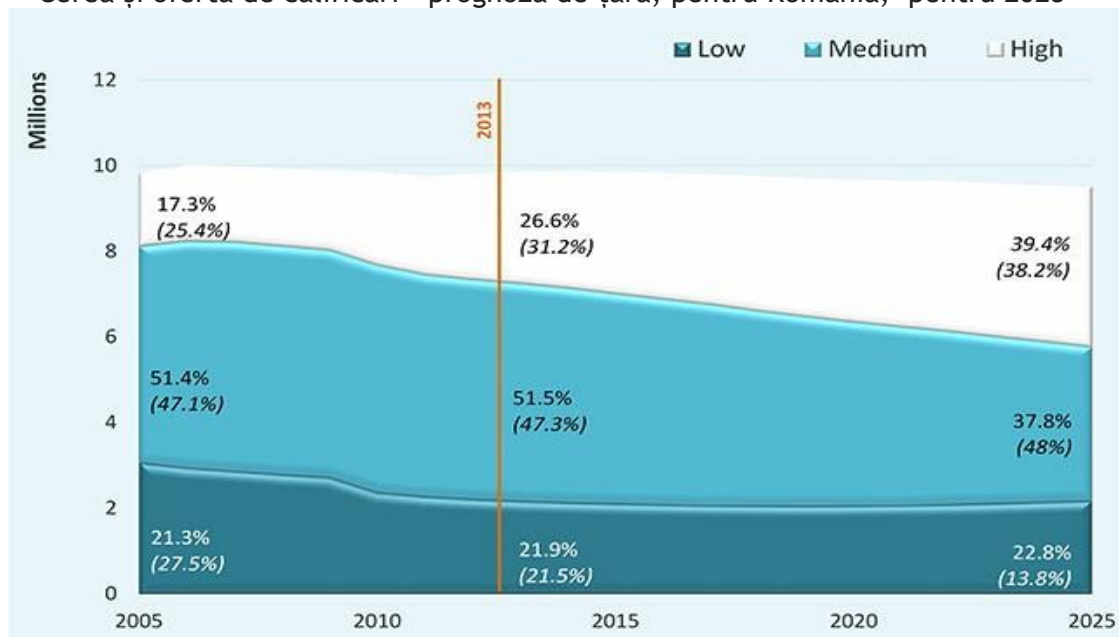

Sursa datelor: Cedefop - Romania Country forecasts - Skill supply and demand up to 2025

Forța de muncă din România este din ce în ce mai înalt calificată. Aceasta se explică prin faptul că mai multe persoane în vârstă, mai puțin calificate, părăsesc piața forței de muncă și mai mulți oameni tineri, cu studii superioare, intră pe piața forței de muncă.

Fig.nr.76

Cerea și oferta de calificări - prognoza de țară, pentru România, pentru 2025

Sursa datelor: CEDEFOP - Romania Country forecasts - Skill supply and demand up to 2025

Până în 2025, ponderea forței de muncă din România cu nivel înalt de calificare ar trebui să crească până la 39,4%, comparativ cu 26,6% în 2013 și 17,3% în 2005. Persoanele cu nivel mediu de calificare în 2025 vor reprezenta 37,8% din forța de muncă, comparativ cu 51,5 % în

2013. Ponderea celor cu nivel scăzut sau fără calificări este previzionat să rămână la aproximativ 22% în anul 2025. Conform previziunilor CEDEFOP, până în 2020, în România, în jur de 50% din forța de muncă cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani va avea calificări înalte, valoare superioară țintei UE 28 de 40%. Pe baza tendințelor actuale în jur de 60% din forța de muncă cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani în România va avea calificări de nivel înalt, până în 2025.

5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată pe baza unei metodologii elaborată de către INCMPS.

Metodologia de realizare a „**Proiecției cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung**”, de către Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale, s-a bazat pe o combinație de metode și tehnici de proiecție bazate pe modele econometrice de tip panel și metode analitice. S-au avut în vedere trei scenarii de evoluție: **moderat, optimist și pesimist**

Menționăm că metodologia de previzionare este una similară cu cea utilizată de Cambridge Econometrics în modelul de prognoză utilizat de CEDEFOP, dar prezintă unele abordări inovative generate de gradul mult mai mare de detaliere a informațiilor dorite.

În cadrul metodologiei, s-a realizat o proiecție a **cererii potențiale** de forță de muncă (definită ca populația ocupată estimată, rezultată din modelarea econometrică pe date tip panel a dinamicii economice - descrisă prin indicatori ai investițiilor brute interne și extreme și ai valorii adăugate brute, precum și a ocupării forței de muncă) de-a lungul orizontului de prognoză

A fost estimată și **cererea înlocuită** pentru orizontul de prognoză (definită ca număr de locuri de muncă rezultate din retragerea participanților la activitatea economică ca urmare a pensionărilor și a altor pierderi naturale). Este de menționat că valorile acestui indicator au fost calculate pe baza datelor disponibile care descriu evoluții anterioare ale unor structuri economice cu privire la populația ocupată și ieșirile din activitatea economică prin pensionare. În plus, lipsa informațiilor detaliate cu privire la structura pe vârste a populației ocupate a făcut ca estimarea să fie făcută pe grupe de vârstă și în ipoteze care induc un anumit grad de eroare al estimării. Prin urmare, aceste estimări trebuie privite cu rezerve.

Din însumarea algebrică dintre modificarea cererii potențiale de forță de muncă față de începutul intervalului analizat și cererea înlocuită s-a estimat indicatorul **locuri de muncă disponibile**. Acest indicator poate lua valori pozitive dacă în cadrul intervalului analizat populația ocupată este în creștere sau dacă se prognozează o scădere a populației ocupate dar scăderea este mai mică în valoare absolută decât nivelul cererii înlocuite.

Principalii pași metodologici descriși sumar au fost următorii (a se vedea anexa nr.1 pentru o descriere detaliată):

1. Construirea bazei de proiecție. Colectarea datelor necesare estimării econometrice. Prelucrarea preliminară a datelor necesare estimării econometrice
2. Proiectarea modelului econometric macroeconomic pentru estimarea cererii potențiale de forță de muncă la nivel național
3. Testarea modelului econometric macroeconomic pe date panel pentru estimarea cererii potențiale de forță de muncă la nivel național
4. Formularea scenariilor de evoluție a variabilelor explicative cu scopul prognozei cererii potențiale de forță de muncă la nivel național la orizontul anului 2020.

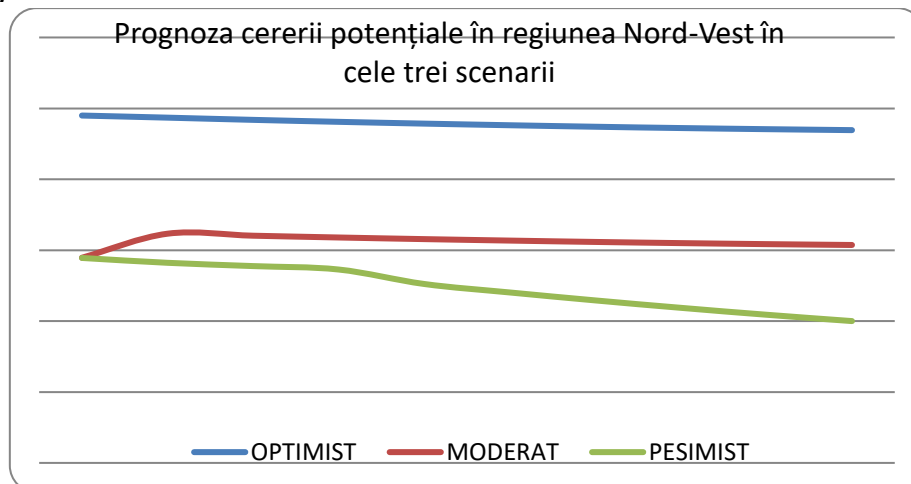
În vederea formulării scenariilor de evoluție s-au avut în vedere trei tipuri de scenarii de evoluție a variabilelor ce au fost incluse în model și care au dovedit că exercită influențe semnificative asupra populației ocupate la nivel național: pesimist, moderat și optimist.

Prognoza cererii potențiale și a cererii înlocuite

Proiecțiile obținute pe baza ipotezele celor trei scenarii pentru **cererea potențială** prezintă o tendință ușor descendentă. Cel mai semnificativ trend descendent este cel prezentat de seria

proiecțiilor cererii potențiale pe scenariul pesimist (ritmul mediu de descreștere anuală fiind însă aproximativ (0.64%).

Figura nr. 77

Sursa: Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020. Componenta -Anchetă în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt (6-12 luni) *Regiunea Nord Vest* -

Proiecțiile cererii potențiale indică un trend descendent pe întreg orizontul de previziune, în **scenariul pesimist**. Astfel, proiecțiile cererii înlocuite se previzionează că vor scădea cu cca 5%, iar cele pentru cererea potențială cu 6%.

Proiecțiile în cazul **scenariului moderat** pun în evidență creșteri ale cererii potențiale în special începând cu anul 2013, astfel că la sfârșitul perioadei de proiecție cererea potențială va fi cu 1,8% mai mare decât în 2011. În schimb, prognozele cererii înlocuite indică trenduri de scădere de circa 5,2%.

Proiecțiile obținute pentru cererea potențială și înlocuită, în cadrul **scenariului optimist**, indică deopotrivă tendințe de reducere a cererii potențiale cu circa 1% și a celei înlocuite cu cca 2,7%, în special ca urmare a ipotezelor de ajustare structurală a populației ocupate în agricultură în vederea însănătoșirii structurii de ocupare.

Proгноza locurilor de muncă disponibile

În regiunea Nord-Vest, în ipotezele scenariului moderat, per total, proiecțiile indică o creștere a cererii potențiale la orizontul anului 2020, creșteri mai semnificative observăm în *comerț, în industria prelucrătoare și în industria extractivă, iar după 2013 în transporturi, depozitare și comunicații*. Cererea potențială de forță de muncă scade în sectoarele *agricultură, energie electrică și termică, gaze și apă, construcții*, dar și *administrație publică și apărare, învățământ și sănătate și asistență socială*.

În **regiunea Nord-Vest**, domeniul *Mecanic* se plasează pe primul loc în cererea potențială de forță de muncă din cadrul regiunii, deși ponderea sa este mai mică decât media la nivel național. Alte domenii cu o cerere semnificativă sunt: *Economic, Comerț, Industrie textilă și pielărie*.

Proгноza cererii de formare profesională

Structura cererii potențiale, pe domenii de formare ale IPT, în ipotezele scenariului moderat în regiunea Nord-Vest în perspectiva 2017-2020:

Fig.nr.78

Domenii de formare	%
Agricultură	2,6
Chimie industrială	1,2
Construcții instalații și lucrări publice	8,6
Comerț	13,9
Economic	14,4
Electric	3,7
Electromecanică	3,0
Electronică automatizări	3,7
Fabricarea produselor din lemn	2,3
Industrie alimentară	0,9
Industrie textilă și pielărie	13,9
Materiale de construcții	0,9
Mecanică	21,5
Turism și alimentație	7,4
Resurse naturale și protecția mediului	1,9
Tehnici poligrafice	0,1
Total	100,0

Sursa: Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020. Componenta -Anchetă în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt (6-12 luni) *Regiunea Nord Vest*

Referitor la cererea de pregătire profesională trebuie privită doar ca un element de ghidare, atât timp cât informațiile statistice nu oferă un grad de detaliere care să permită o estimare mai corectă, iar pentru estimarea cererii de formare profesională pe domeniile de calificare ale învățământului profesional și tehnic ar fi fost necesară existența unor informații cu privire la inserția profesională a absolvenților la nivelul fiecărui județ și la nivel național.

Structura cererii potențiale pe domenii în perspectiva anului 2020 realizată în cadrul studiilor realizate de Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale reprezintă o bază de plecare în stabilirea ponderilor domeniilor la nivel regional și local.

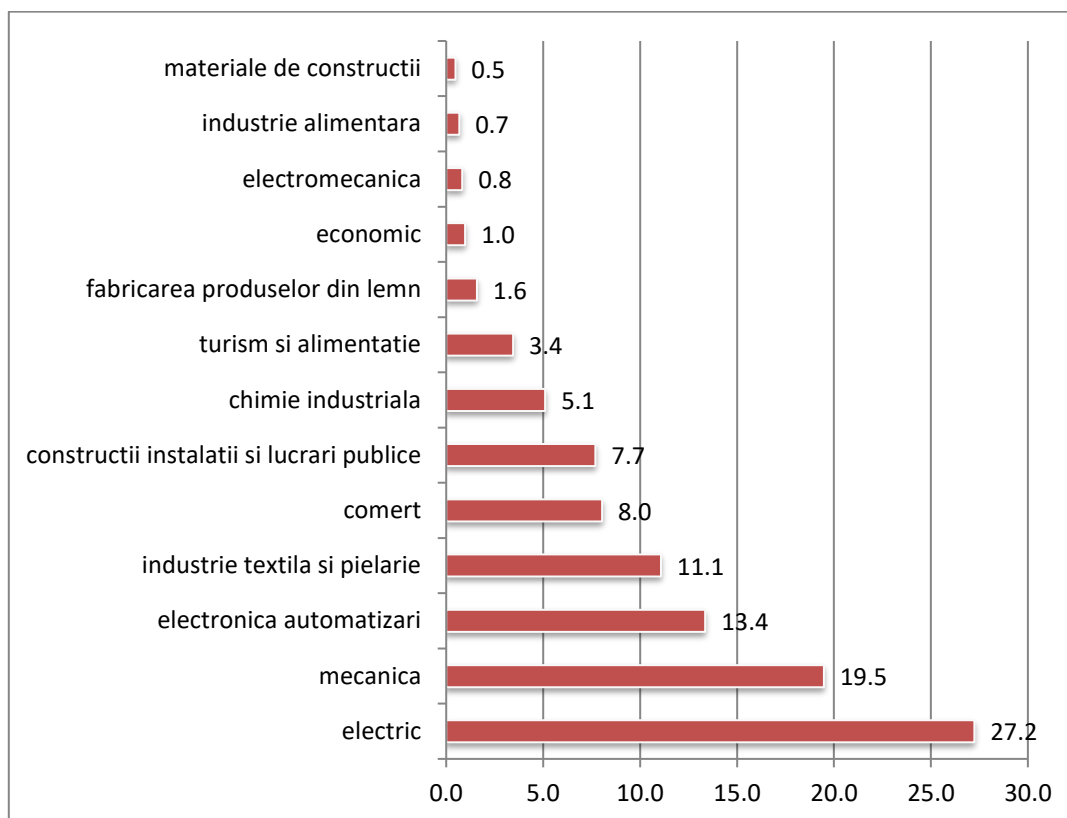
5.7.3. Anchete în firme

Ancheta în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt reprezintă componenta “Investigații de teren în rândul angajatorilor” a „Studiului previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013” realizat de Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale.

Având în vedere perioada investigată studiul este mai puțin relevant pentru orizontul 2025, dar este interesant de observat că unele evoluții privind cererea de forță de muncă sunt similare cu trendurile stabilite de Comisia Națională de Prognoză.

Fig. nr.79

Distribuția locurilor de muncă pentru care se estimează creșteri, după domeniul de calificare - ocupații relevante pentru liceul tehnologic sau învățământul profesional

Sursa: Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020. Componenta -Anchetă în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt (6-12 luni) *Regiunea Nord Vest* -

Conform figurii nr.73 la nivel regional, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele estimează că vor crește cererea la orizontul următoarelor 12 luni și care necesită calificări relevante pentru liceul tehnologic și învățământul profesional aparțin domeniilor *electric* (27,2%), *mecanică* (19,5%), *electronică automatizări* (13,4%), *industrie textilă și pielărie* (11,1%), urmate de *comerț* (8%), *construcții, instalații și lucrări publice* (7,7%), *chimie industrială* (5,1%) și *turism și alimentație* (3,4%).

5.8. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT

Creșterea ratei de ocupare și a ratei de activitate la nivelul regiunii presupune dezvoltarea învățământului profesional și tehnic, cu precădere a învățământului profesional după reînființare, începând cu anul școlar 2014/2015. Domeniile și calificările vor fi stabilite în funcție de cerințele angajatorilor.

Creșterea relevanței ÎPT în raport cu cerințele pieței muncii pentru creșterea ratei de ocupare în rândul absolvenților. Necesitatea monitorizării inserției absolvenților de învățământul profesional și tehnic.

Realizarea unor parteneriate eficiente între unitățile de învățământ și operatorii economici, astfel încât numărul de elevi angajați la operatorii economici unde au efectuat instruirea practică să crească.

Sprijinirea elevilor din mediul rural de către comunitate și operatori economici pentru finalizarea studiilor.

Asigurarea în proiectele planurilor de școlarizare a claselor pentru continuarea studiilor de către absolvenții învățământului profesional la învățământ liceal (zi, seral, frecvență redusă), iar pentru absolvenții de liceu, continuarea studiilor în învățământul postliceal, pentru creșterea șanselor de ocupare pe piața muncii.

Creșterea ponderii calificărilor din domeniul servicii la nivel regional, pe nivelurile de calificare 3, 4 și 5.

Menținerea trendurilor la calificările din industrie, agricultură și construcții

În stabilirea calificărilor se va ține cont și de solicitările agenților economici locali.

Dezvoltarea sectoarelor economice și implicit creșterea numărului de locuri de muncă vacante în întreaga regiune are o semnificație deosebită pentru învățământul profesional și tehnic în sensul dezvoltării acelor domenii de calificare solicitate de piața muncii și alocarea prin planurile de școlarizare anuale a unui număr mai mare de locuri pentru calificările cerute.

Prin proiectele planurilor de școlarizare ale ISJ-urilor din regiune se vor prevedea cu prioritate clase /grupe de studiu pentru domeniile: mecanică, electric, electronică și automatizări, construcții, servicii, comerț, sănătate și asistență socială.

Raportat la nivelul de calificare solicitat pentru locurile de muncă vacante la nivelul regiunii Nord-Vest, se constată că piața muncii din regiune are nevoie de calificări de nivel 3, dobândite prin învățământ profesional. Structura planului de școlarizare învățământul profesional la nivelul fiecărui județ al regiunii, va cuprinde clase /grupe studiu în funcție de cele mai solicitate calificări.

În funcție de particularitățile de dezvoltare a subramurilor industriei prelucrătoare în fiecare județ al regiunii, la stabilirea planului de școlarizare pentru învățământul profesional și tehnic se va ține cont de solicitările agenților economici locali, în parteneriat cu unitățile de învățământ profesional și tehnic.

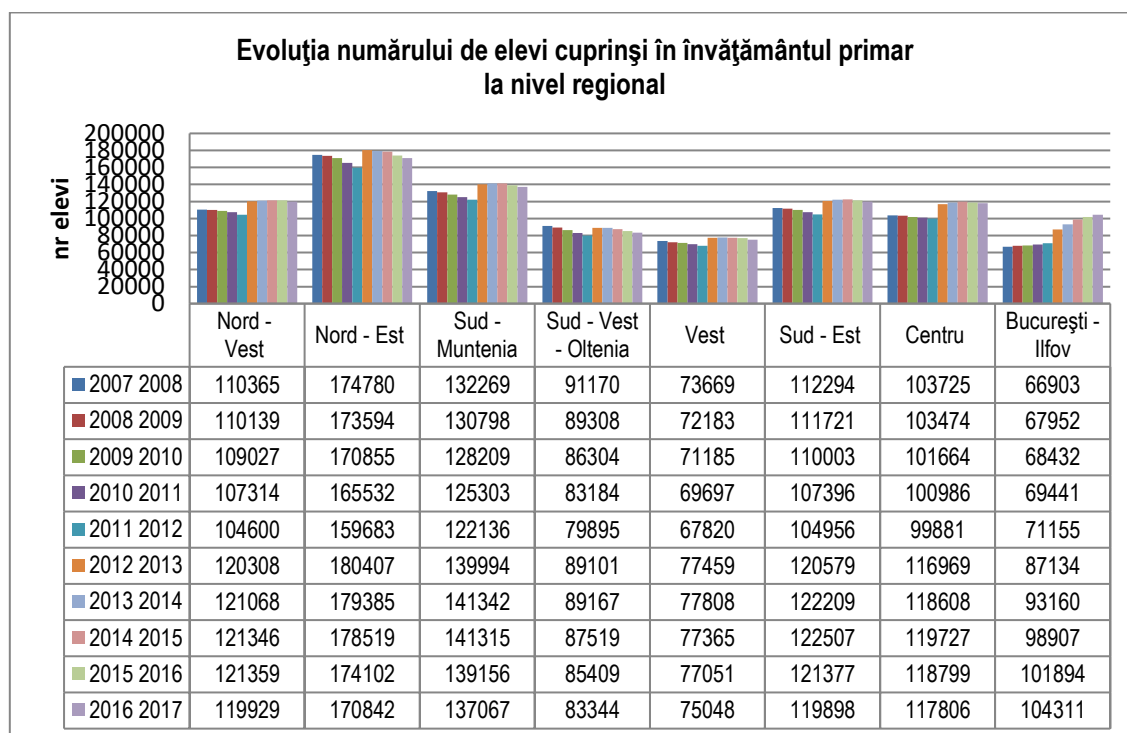
6. Învățământul profesional și tehnic din regiune

6.1. Indicatori de intrare în IPT

6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență⁴¹

Din datele statistice analizate se constată o creștere semnificativă a numărului de elevi din ciclul primar aproape în toate regiunile de dezvoltare, cu excepția Regiunii Nord-Est, unde în intervalul 2007-2017, numărul elevilor din ciclul primar a scăzut cu 3938 de elevi. Regiunea Nord-Vest a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de elevi în primii nouă ani școlari analizați (10994 elevi), fiind pe locul al treilea după regiunea București - Ilfov (34991) și Regiunea Centru (15074 elevi). În anul școlar 2016-2017, numărul elevilor din ciclul primar din Regiunea Nord-Vest a înregistrat o ușoară scădere cu 1430 de elevi, situație identificată și în celelalte regiuni, excepție făcând Regiunea București-Ilfov, unde numărul elevilor a crescut cu 2417 elevi.

Fig.nr.80

Sursa: INS

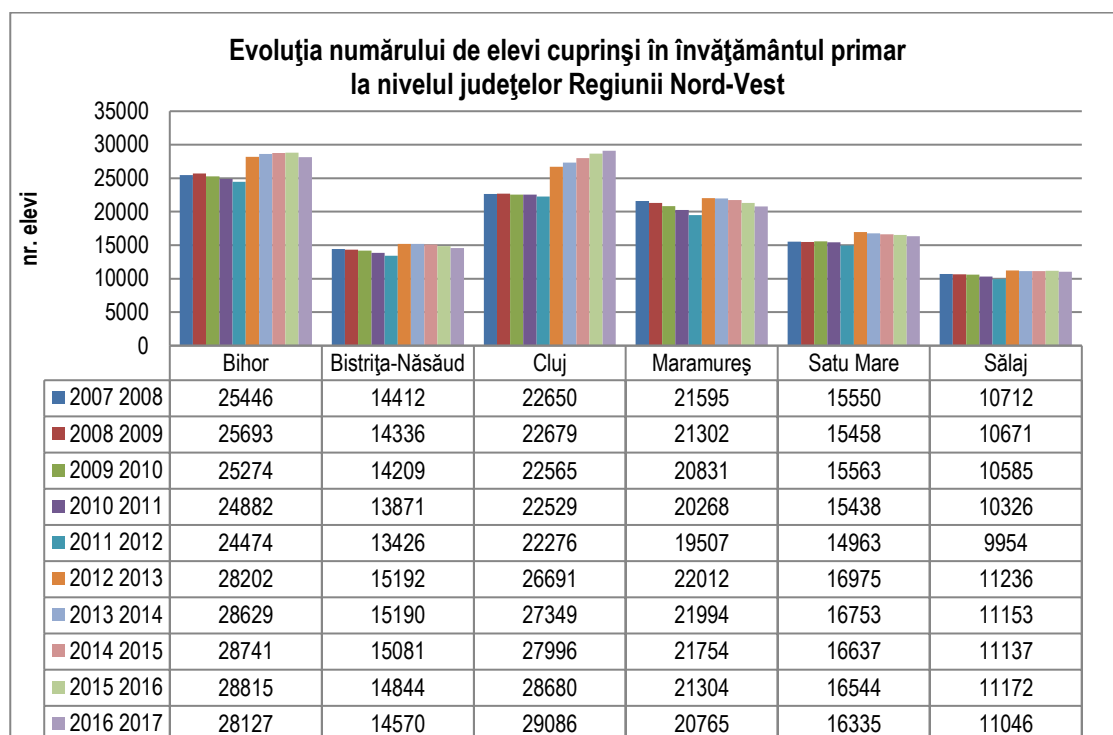
Din analiza datelor existente la nivelul județelor regiunii Nord-Vest, a rezultat că toate județele au marcat o creștere importantă a numărului de elevi în ciclul primar, în perioada 2007_2017, cu excepția județului Maramureș unde s-a înregistrat o ușoară scădere (830 de elevi).

Cea mai importantă creștere s-a înregistrat în județul Cluj, care în anul școlar 2007-2008 avea 22650 de elevi, iar în 2016-2017 avea 29086 de elevi în ciclul primar.

⁴¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 Populația școlară (INS)” - [pentru vizualizare clic aici](#)

O creștere importantă a marcat și județul Bihor, care se situează pe locul al doilea la nivelul regiunii după județul Cluj.

Fig.81

Sursa: INS

Evoluția ponderii pe sexe a elevilor din ciclul primar a evidențiat în toate județele regiunii că elevii de sex masculin reprezintă majoritatea, adică peste 51% în perioada analizată. Populația școlară de sex feminin reprezintă 48% în majoritatea județelor regiunii, excepție județele Sălaj și Satu-Mare unde reprezintă 49%.

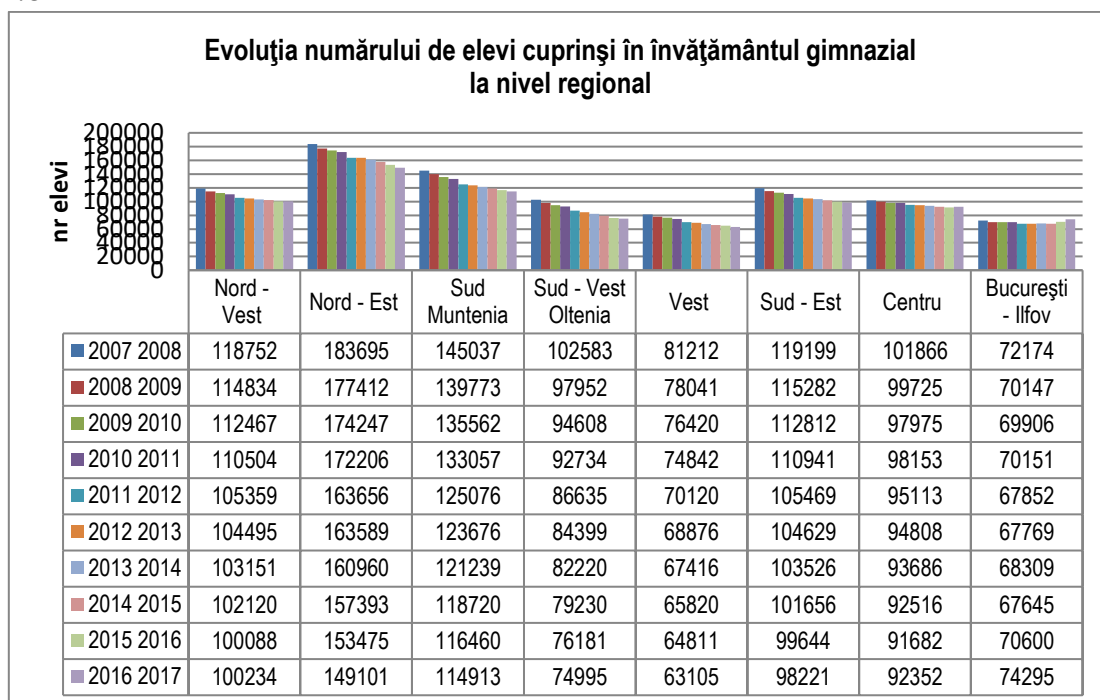
Referitor la ponderea elevilor după mediul de rezidență (locația școlii), regiunea Nord-Vest prezintă același trend în evoluție ca și situația la nivel național, adică 55,3% mediul urban și 44,7% mediul rural, comparativ cu 55,6% mediul urban și 44,3% mediul rural, la nivel național.

Analiza la nivelul județelor regiunii a evidențiat o serie de disparități: județul Cluj, cel mai urbanizat județ al regiunii Nord-Vest, înregistrează o pondere de 70,3% a elevilor din ciclul primar în mediul urban și 29,7% în mediul rural. La polul opus se situează județul Bistrița-Năsăud cu o pondere de 40,3% în mediul urban și 59,7% în mediul rural.

Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul gimnazial

Analiza evoluției numărului de elevi cuprinși în învățământul gimnazial a evidențiat o scădere importantă la nivelul regiunii Nord-Vest în perioada 2007-2016 (18664 de elevi), de la 118752 de elevi, la 100088 elevi. În anul școlar 2016-2017 s-a înregistrat o ușoară creștere de 146 de elevi, în ciclul gimnazial. Tendința de scădere a numărului de elevi din ciclul gimnazial s-a înregistrat la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare, la unele mai pregnant (Regiunea Nord-Est, Sud Muntenia, Sud-Vest Oltenia), iar la altele scăderea a fost mai mică regiunea Centru, București-Ilfov). În anul școlar 2016-2017 asistăm în continuare la scăderea numărului de elevi în regiunile: Nord-Est, Sud Muntenia, Sud-Vest Oltenia, Vest și Sud-Est, dar la o ușoară creștere în regiunile Centru și București - Ilfov, cărora li se alătură și regiunea Nord-Vest.

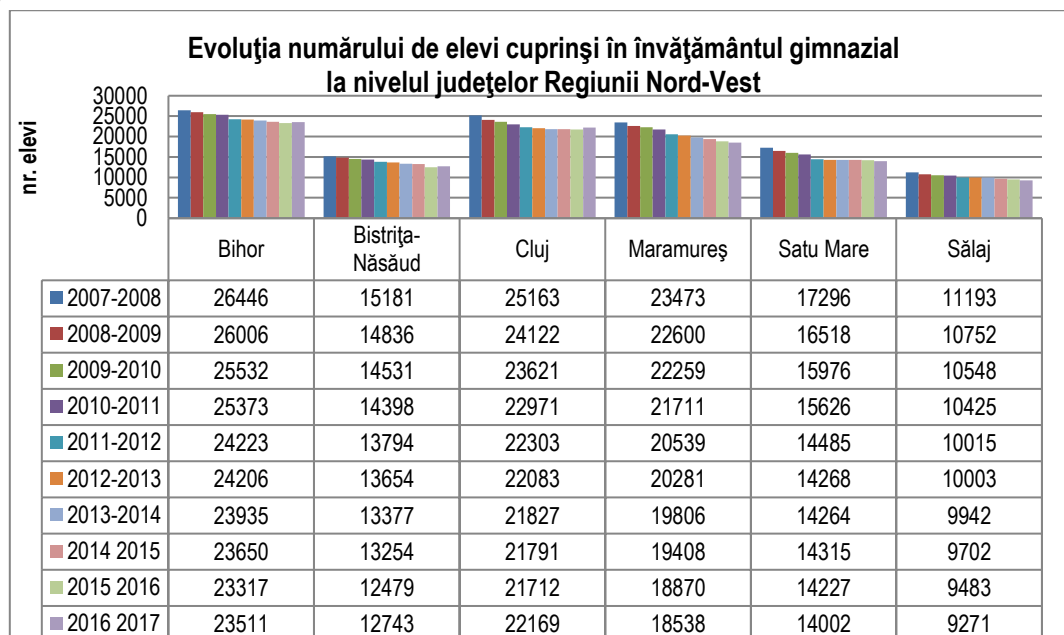
Fig.nr.82

Sursa: INS

La nivelul tuturor județelor regiunii Nord-Vest s-a înregistrat o scădere a numărului de elevi, cea mai mare scădere fiind în județul Maramureș cu 4603 elevi în perioada 2007-2016.

Fig.83

Sursa: INS

Comparativ cu anul școlar 2016-2017 se remarcă o ușoară creștere a numărului de elevi din ciclul gimnazial în fiecare județ al regiunii Nord-Vest. Cea mai mare creștere s-a înregistrat în județul Cluj ea fiind de 457 de elevi, iar cele mai mici în județele Bihor, Satu-Mare și Sălaj.

Evoluția ponderii elevilor din ciclul gimnazial pe sexe respectă tendința identificată la nivelul ciclului primar, astfel că populația de sex masculin reprezintă peste 51% din totalul elevilor de gimnaziu, cea feminină ajungând la 48 %.

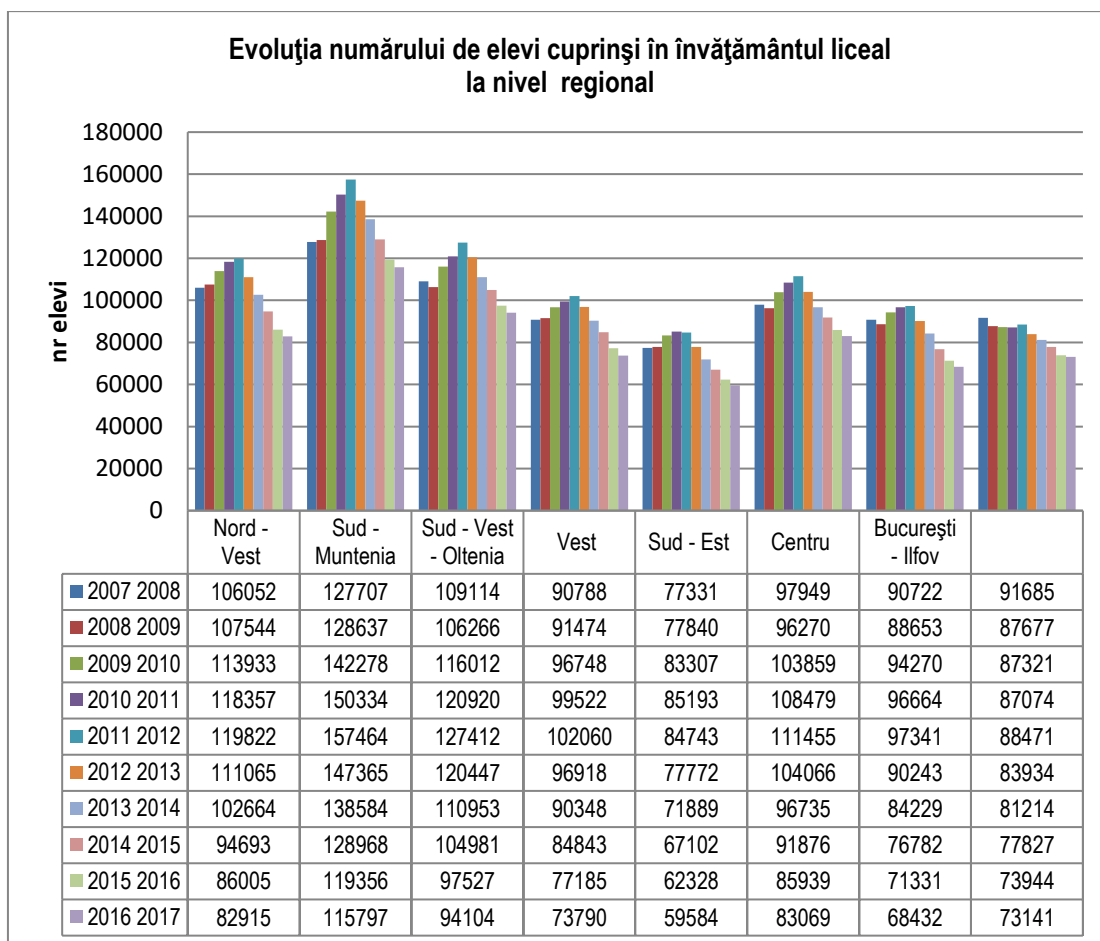
La nivelul județelor regiunii Nord-Vest, în perioada analizată 2007-2017, s-a menținut aproape constant raportul ușor crescut în favoarea populației școlare din ciclul gimnazial de sex masculin, de 51%, comparativ cu populația feminină de 48%.

Evoluția ponderii elevilor pe medii de rezidență la nivelul regiunii (locația școlii) respectă gradul de urbanizare, fiind în anul școlar 2016-2017, de peste 61% în mediul rural pentru județul Bistrița-Năsăud și de 29% pentru județul Cluj. Tendința generală la nivelul județelor regiunii pe perioada celor 10 ani școlari analizați este de reducere continuă a ponderii elevilor de gimnaziu din mediul rural și creșterea ponderii celor din mediul urban.

Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul liceal

Analiza evoluției numărului de elevi cuprinși în învățământul liceal la nivelul regiunii Nord-Vest, a scos în evidență cea mai mare scădere la nivelul regiunilor de dezvoltare, în perioada 2007-2017(23137 de elevi). Tendința de scădere a numărului de elevi s-a înregistrat la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare, la unele mai pregnant (Regiunea Centru, București-Ilfov), iar la celelalte regiuni scăderea a fost mai mică. În anul școlar 2016-2017, scăderea numărului de elevi din ciclul liceal a continuat în toate regiunile de dezvoltare.

Fig.nr.84

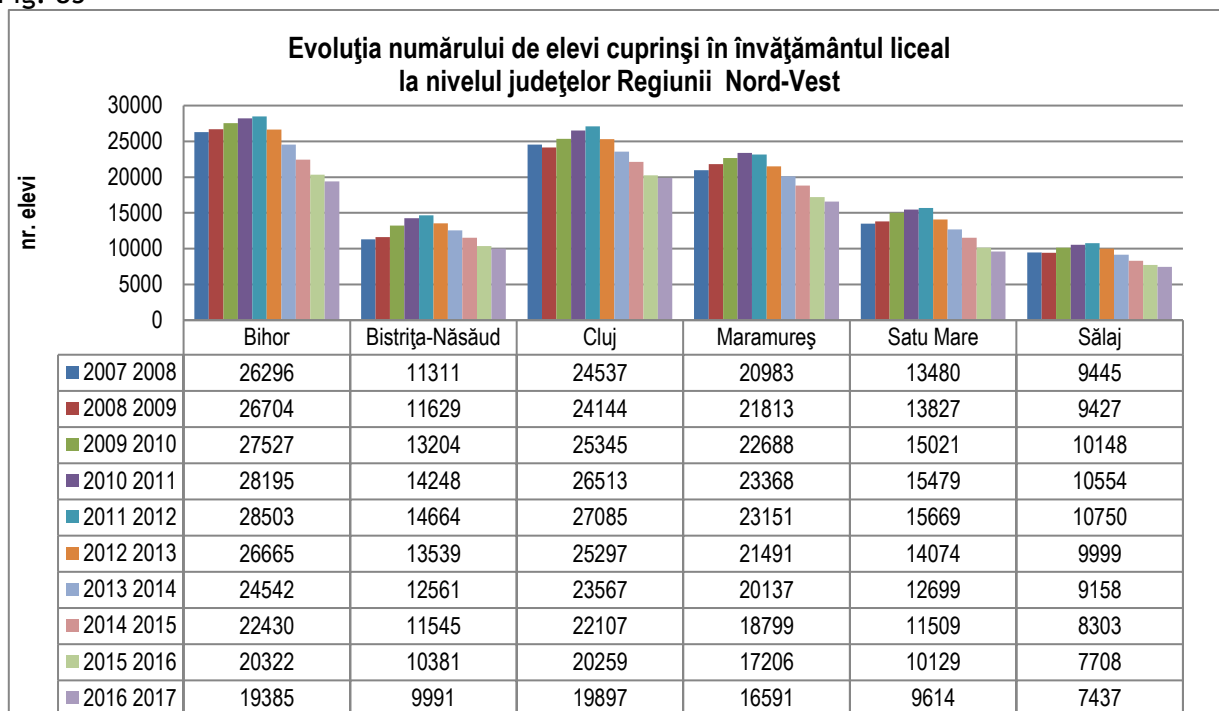

Sursa: INS

La nivelul tuturor județelor regiunii Nord-Vest, în perioada 2007-2017, s-a înregistrat o scădere accentuată a numărului de elevi, din ciclul gimnazial, scădere fiind cea mai pregnantă dintre toate ciclurile de învățământ. Cea mai mare scădere fiind înregistrată în județul Bihor, cu 6911 de elevi și județul Cluj cu 4640 de elevi. Toate celelalte județe au

înregistrat scăderi ale numărului de elevi din ciclul liceal, dar mult mai mici ca în județele menționate mai sus.

Fig. 85

Sursa: INS

Evoluția ponderii elevilor din ciclul liceal pe sexe a scos în evidență faptul că populația feminină la nivelul regiunii reprezintă o pondere de 52,2%, iar cea de sex masculin reprezintă 47,8%, la nivelul anului școlar 2016-2017.

Analiza pe județele regiunii Nord-Vest a evidențiat, diferențe semnificative privind ponderile pe sexe ale elevilor din ciclul liceal. Cea mai mare pondere feminină o are județul Bistrița-Năsăud cu 54,9%, iar ponderea masculină de 45,1%. Pentru celelalte județe ale regiunii ponderile pe sexe sunt comparabile cu cele înregistrate la nivel regional și național.

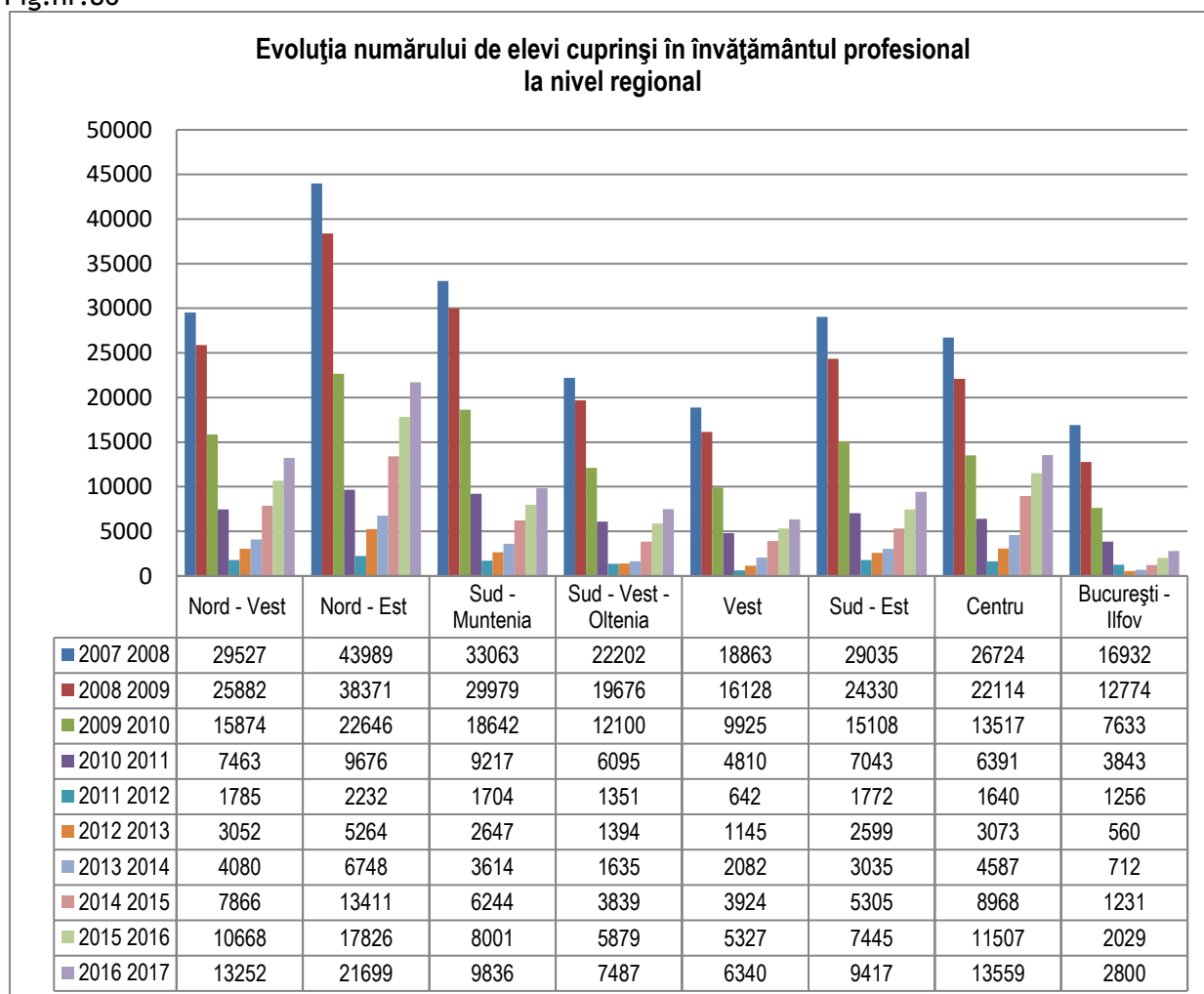
Analiza ponderii elevilor pe medii de rezidență în Regiunea Nord-Vest, comparativ cu situația la nivel național, a evidențiat aceleași valori procentuale de peste 93% pentru mediul urban și peste 6% pentru mediul rural.

Evoluția ponderii elevilor pe medii de rezidență la nivelul regiunii (locația școlii) în perioada anilor școlari 2007-2017 a fost de peste 91,8%, pentru mediul urban și 8,2% pentru mediul rural. Analiza pe județele regiunii arată că ponderea elevilor de liceu din mediul urban este cea mai ridicată în județul Cluj 99,4% și cea mai scăzută în județul Bistrița-Năsăud, 85%. Tendința identificată în toate județele este de creștere a ponderii elevilor din ciclul liceal urban și scăderea ponderii în mediul rural.

Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul profesional

Din datele statistice analizate pentru Regiunea Nord-Vest în perioada 2007-2017 s-a constatat că în toate regiunile de dezvoltare numărul elevilor înscriși în învățământul profesional a fost ridicat în perioada 2007-2010, a scăzut apoi dramatic în perioada 2010-2012, după care a înregistrat o creștere anuală care a devenit semnificativă în 2017. Regiunea Nord-Vest se situează pe locul al treilea după Regiunile Nord-Est (21699 de elevi) și Centru (13559 de elevi) cu 13252 de elevi în învățământul profesional.

Fig.nr.86

Sursa: INS

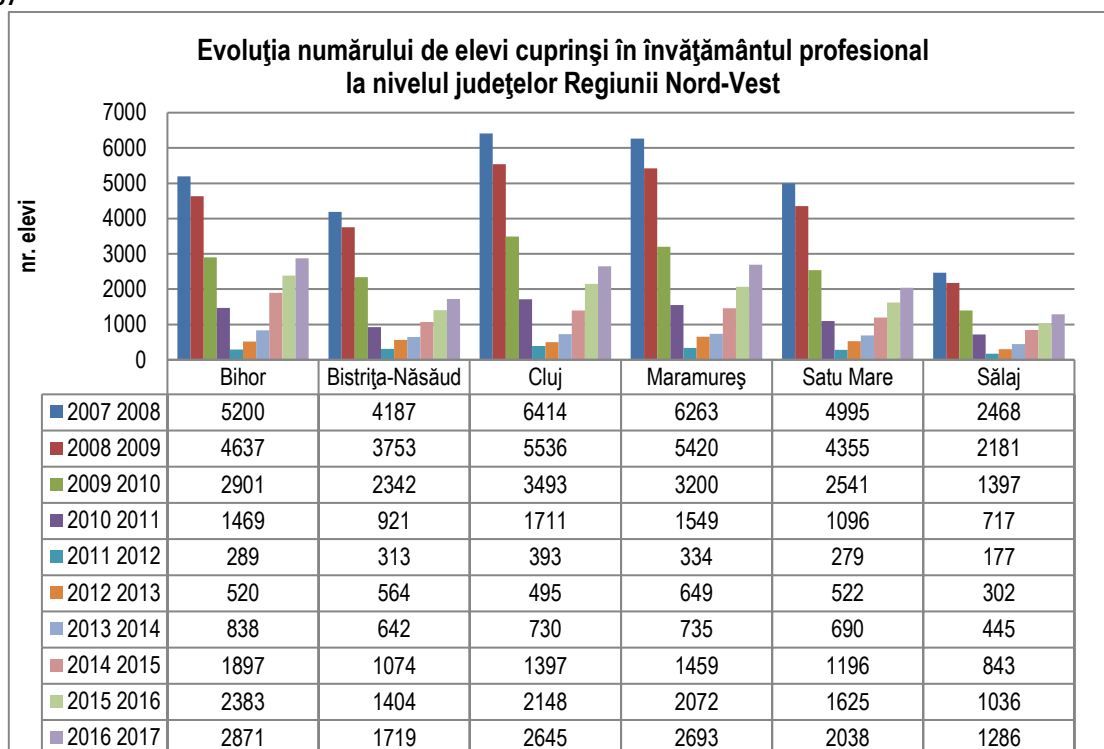
Analiza pe județele regiunii situează în anul școlar 2016-2017, județul Bihor pe primul loc cu 2871 de elevi, urmat de județul Maramureș cu 2693 de elevi și județul Cluj cu 2645 de elevi. Toate județele regiunii au înregistrat creșteri semnificative ale numărului de elevi din învățământul profesional, mai ales în ultimul an școlar 2016-2017.

Evoluția ponderii pe sexe a elevilor din învățământul profesional în Regiunea Nord-Vest este de 68% pentru populația școlară de sex masculin și 32% pentru cea de sex feminin, în anul școlar 2016-2017, comparativ cu valorile naționale care au fost de 69,5% respectiv 30,5%.

În perioada analizată, în toate județele ponderea populației școlare de sex masculin a fost mai ridicată situându-se la o medie de 65%, iar cea feminină a fost de 35%. Creșterea ofertei de școlarizare în învățământul profesional pentru calificările din domeniul Mecanică, a făcut să scadă ponderea populației feminine din totalul locurilor alocate învățământului profesional.

Ponderea pe medii de rezidență este 86,1% pentru mediul urban și 13,9% pentru mediul rural, la nivelul regiunii. Județul Cluj (98,8%) are cea mai ridicată pondere a elevilor din învățământul profesional din mediul urban, iar jud. Sălaj cea mai ridicată din mediul rural (39,7%).

Fig.87

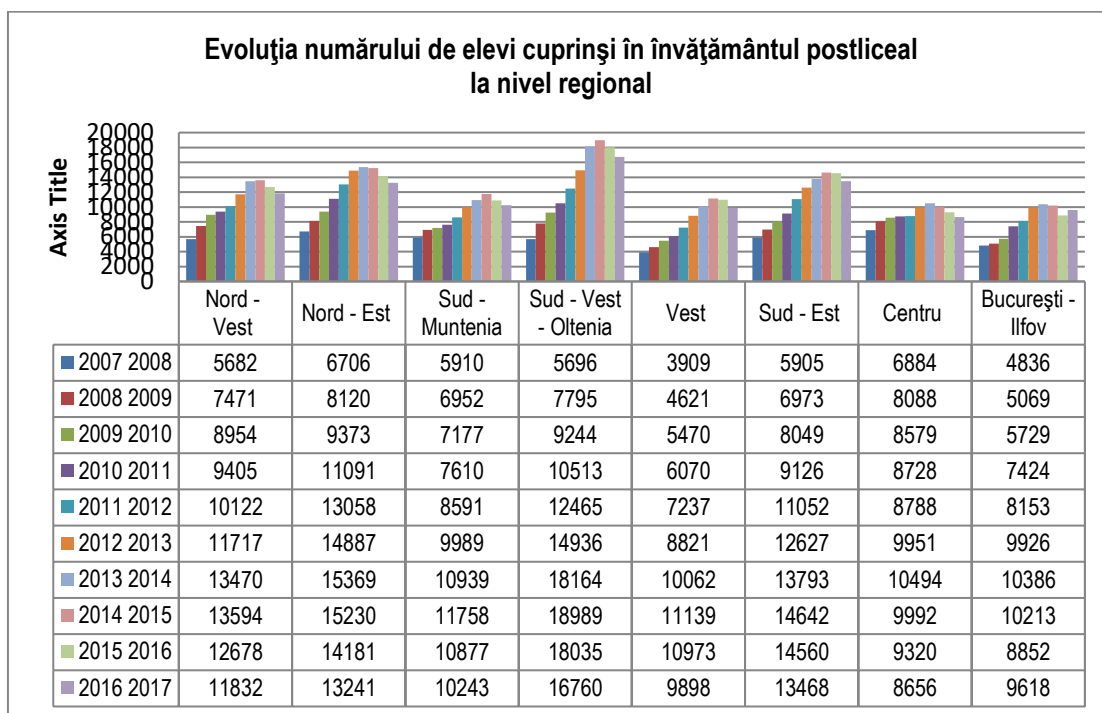
Sursa: INS

Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul postliceal

Pentru învățământul postliceal datele statistice arată că numărul elevilor a crescut simțitor în toate regiunile de dezvoltare. Regiunea Nord-Vest se află pe locul al patrulea după regiunile Sud-Vest Oltenia Sud-Est și Nord-Est, în ceea ce privește numărul de elevi din învățământul postliceal.

Comparativ cu anul școlar 2007-2008, numărul elevilor din învățământul postliceal, din Regiunea Nord-Vest a crescut cu 6150 de elevi pe parcursul celor 10 ani analizați.

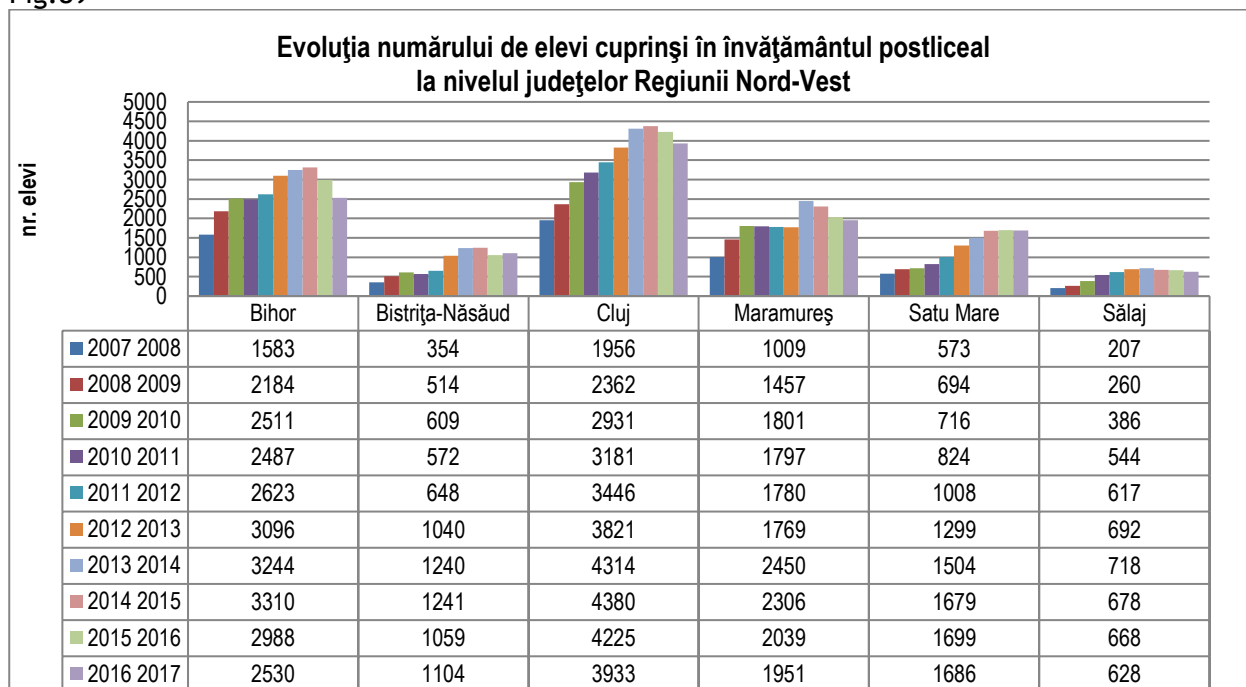
Fig.nr.88

Sursa: INS

Analiza pe județe arată că până în anul 2016, numărul elevilor din învățământul postliceal a crescut în fiecare județ al regiunii. În anul școlar 2016-2017, doar județul Bistrița-Năsăud a înregistrat o ușoară creștere, restul județelor înregistrând scăderi ale numărului de elevi. Județul Cluj înregistrează cel mai mare număr de elevi din învățământul postliceal, 3933 de elevi, urmat de către județul Bihor cu 2530 de elevi și județul Maramureș cu 1951 de elevi.

Fig.89

Sursa INS

Evoluția ponderii pe sexe arată că elevii de sex feminin ocupă 75,2%, iar cei de sex masculin de 24,8%, la nivelul regiunii, în intervalul 2007-2017. Județul Sălaj ocupă primul loc

în ce privește ponderea elevilor de sex feminin cu 82,4%, iar județul Satu-Mare cu cea mai mare pondere pentru elevii de sex masculin de 29%.

Ponderea pe medii de rezidență este 97,9% pentru mediul urban și 2,1% pentru mediul rural, la nivelul regiunii. Județele Cluj, Maramureș Satu-Mare și Sălaj au o pondere de 100% a elevilor de la învățământul postliceal din mediul urban.

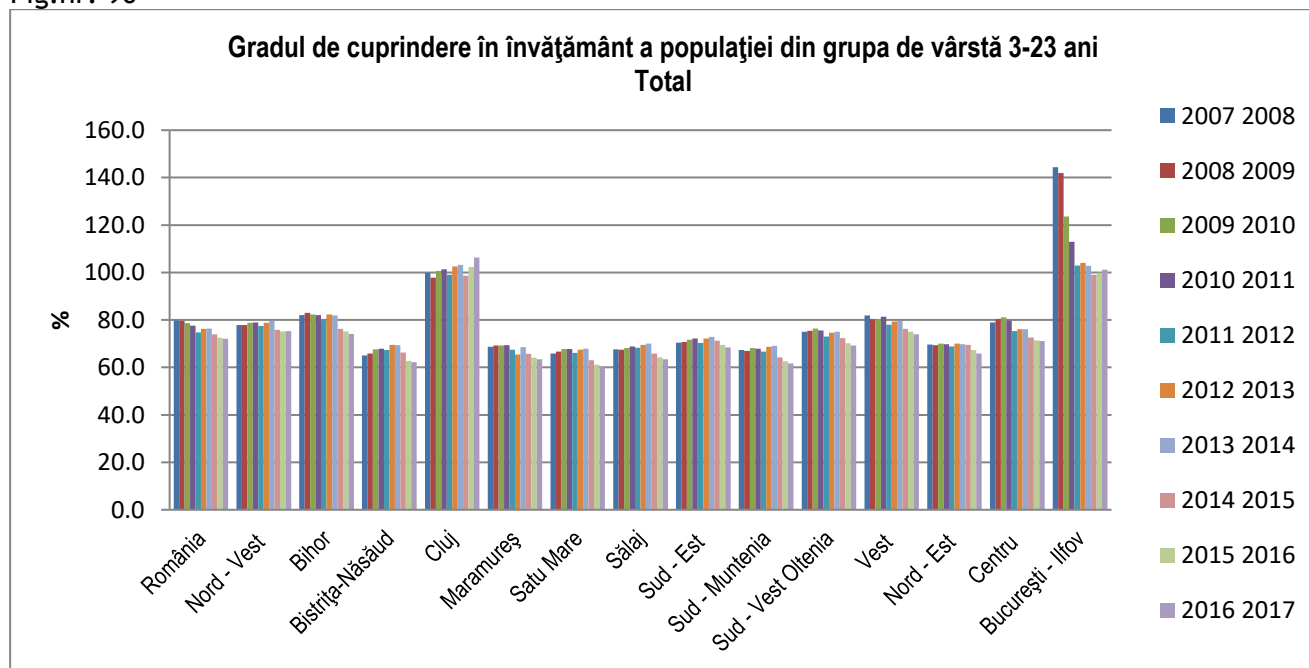
Județul Bistrița-Năsăud are cea mai mare pondere a învățământului postliceal în mediul rural dintre toate județele regiunii, de 16,7%.

6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)⁴²

Începând din anul școlar 2010-2011, Regiunea NORD VEST înregistrează valori mai mari decât media națională (72,1%), pentru gradul de cuprindere în învățământ a populației din grupa de vârstă 3-23 de ani, aceste valori depășind cu aprox. 3 procente media națională. (Regiunea Nord-Vest 75,3% în anul școlar 2016-2017).

Comparativ cu celelalte regiuni, regiunea Nord-Vest înregistrează alături de regiunea Vest și Centru cel mai ridicat grad de cuprindere în învățământ a populației școlare din grupa de vârstă 3-23 de ani, (excepție făcând regiunea București - Ilfov). Dintre județele Regiunii Nord-Vest județul Cluj a înregistrat cel mai ridicat grad de cuprindere situându-se mult deasupra celorlalte județe ale regiunii cu o medie a gradului de cuprindere de 101%. Județul Bihor s-a situat pe locul al doilea cu o medie a gradului de cuprindere, în perioada analizată, de 81%, iar toate celelalte județe ale regiunii nu au depășit o medie a gradului de cuprindere de 68%.

Fig.nr. 90

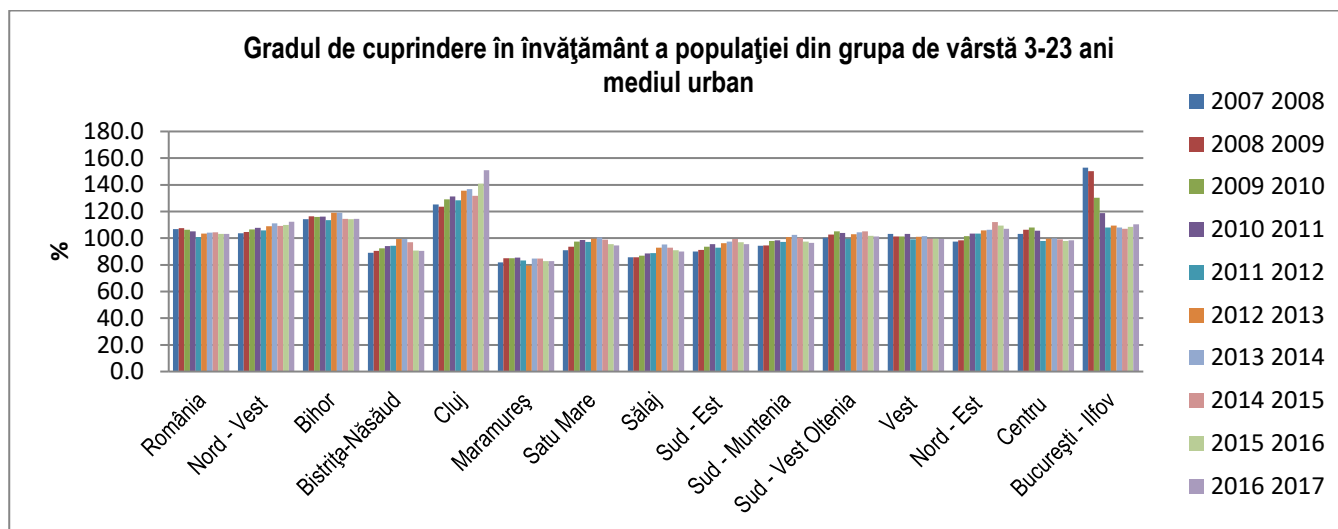

Sursa: INS

Din analiza gradului de cuprindere în învățământ a grupei de vârstă 3-23 de ani pe medii de rezidență se constată același trend, cu precizarea că județul Cluj fiind cel mai urbanizat județ al regiunii Nord-Vest, a înregistrat în perioada analizată cel mai mare grad de cuprindere care a crescut an de an ajungând în anul școlar 2016-2017 la 150%, pentru mediul urban. Pentru mediul rural, județul Sălaj a obținut cel mai mare grad de cuprindere în învățământ a populației pentru grupa de vârstă 3-23 de ani, de 46,3%.

⁴²Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 Gradul de cuprindere (INS)” - pentru vizualizare clic aici

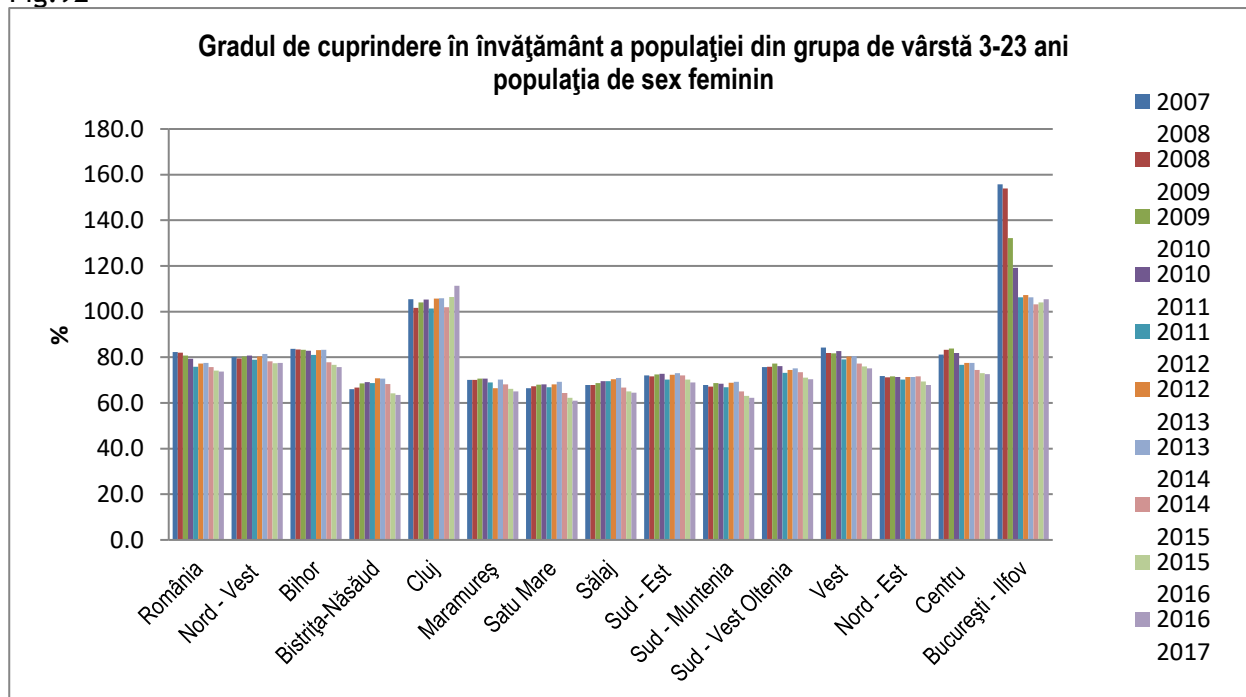
Fig.91

Sursa: INS

Referitor la gradul de cuprindere pe sexe, regiunea Nord-Vest a înregistrat valori mai mari decât cele la nivel național, în medie cu 3 puncte procentuale. Dintre județele regiunii, județul Cluj a înregistrat cel mai mare grad de cuprindere atât pentru sexul feminin cât și pentru cel masculin cu o medie de 100%. Pentru anul școlar 2016-2017 valorile au fost mai ridicate, astfel că pentru populația feminină gradul de cuprindere a fost de 111,3%, iar pentru cea masculină de 101,4%. Celelalte județe au înregistrat valori modeste ale gradului de cuprindere cuprinse între 61% și 75%.

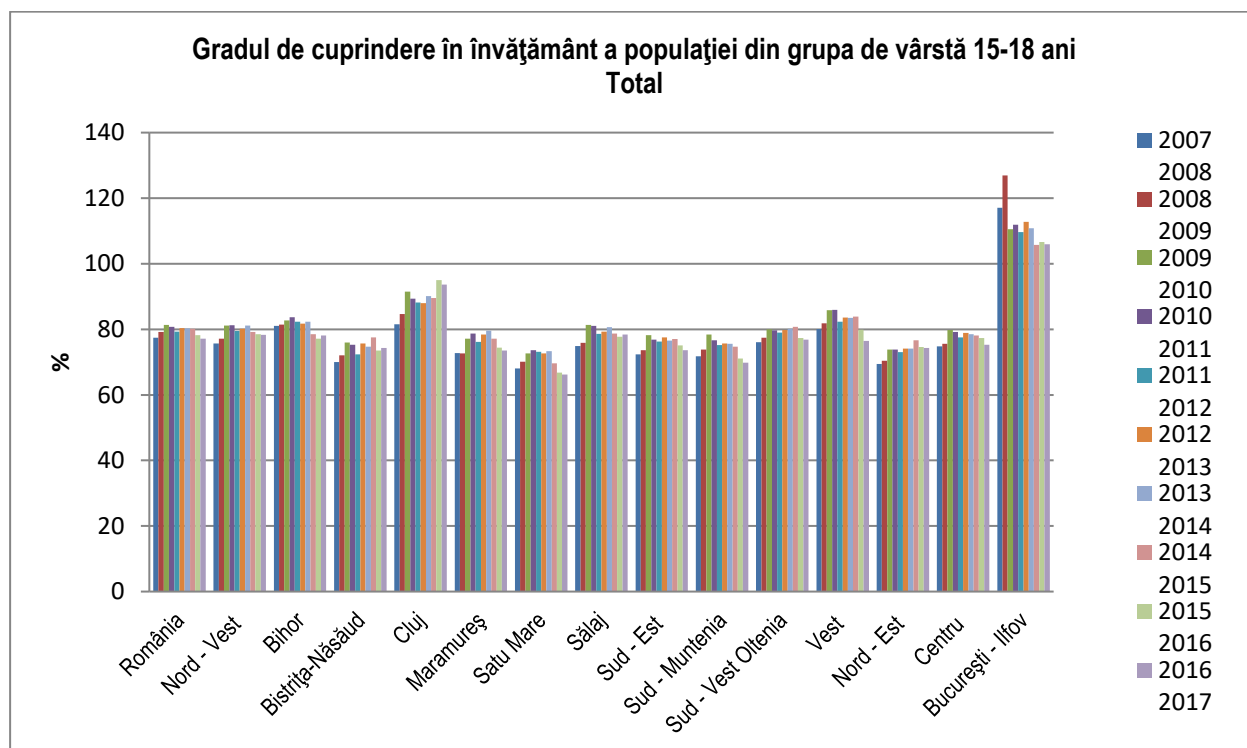
Fig.92

Sursa: INS

Pentru învățământul profesional și tehnic analiza gradului de cuprindere în învățământ prezintă importanță pentru grupa de vârstă 15-18 ani.

Fig.nr.93

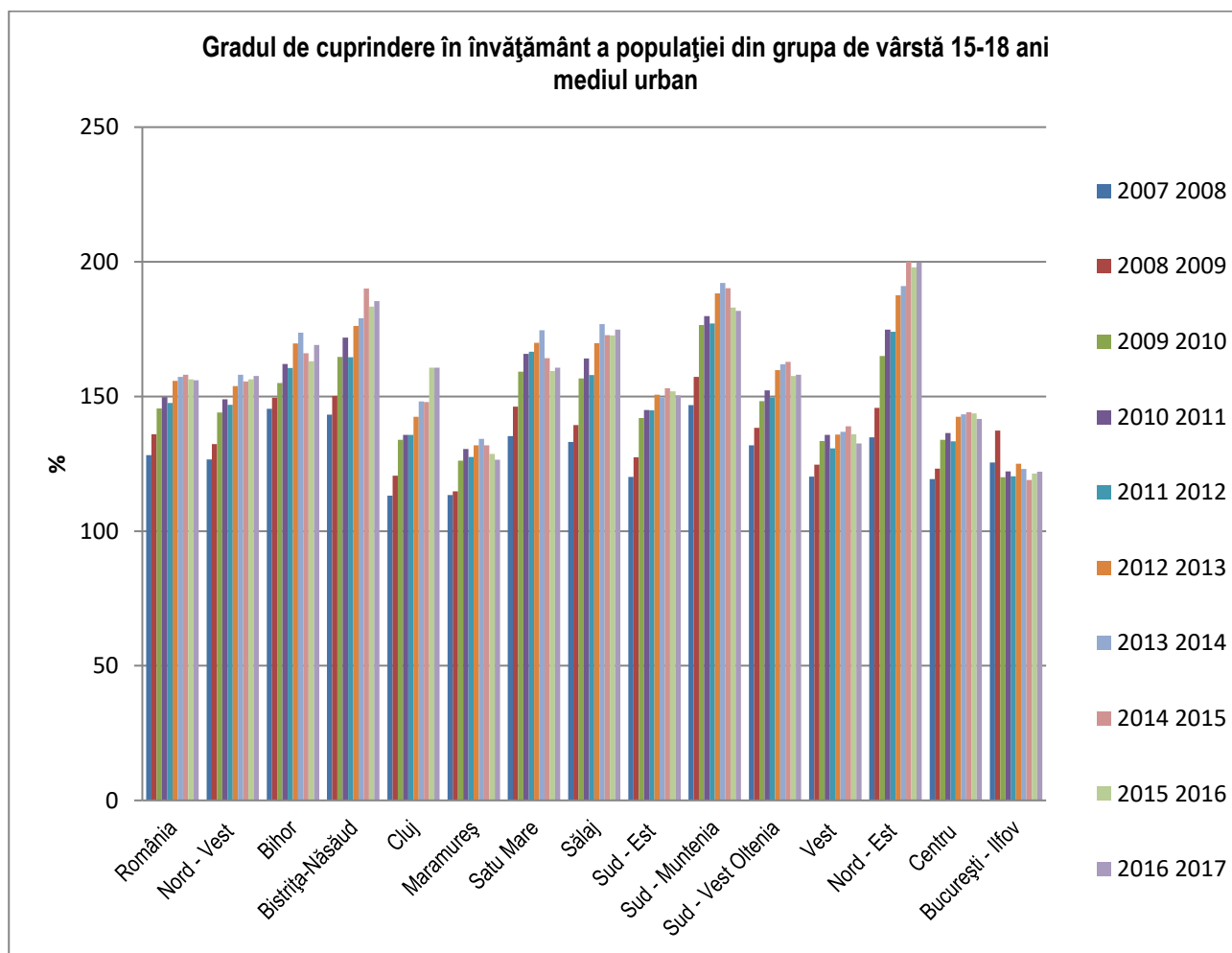
Sursa: INS

Conform datelor statistice Regiunea Nord-Vest se înscrie în trendul național cu o medie de 80% grad de cuprindere în învățământ pentru grupa de vârstă 15-18 ani, alături de regiunea Vest și Sud-Vest Oltenia. Celelalte regiuni au înregistrat valori medii ale gradului de cuprindere mai scăzute (excepție regiunea București-Ilfov). Analizând gradul de cuprindere la nivelul județelor regiunii, județul Cluj ocupă primul loc cu o medie de 89,16%, iar cel mai scăzut grad de cuprindere pentru grupa de vârstă analizată, a fost în județul Satu-Mare de 70,6%.

Analiza pe medii de rezidență situează regiunea Nord-Vest în tendințele identificate la nivel național, cu valori mai ridicate decât cele naționale. Dacă în mediul urban gradul de cuprindere a înregistrat o valoare de 157,6% la nivelul anului școlar 2016-2017, în mediul rural media pe regiune se situează la 13%.

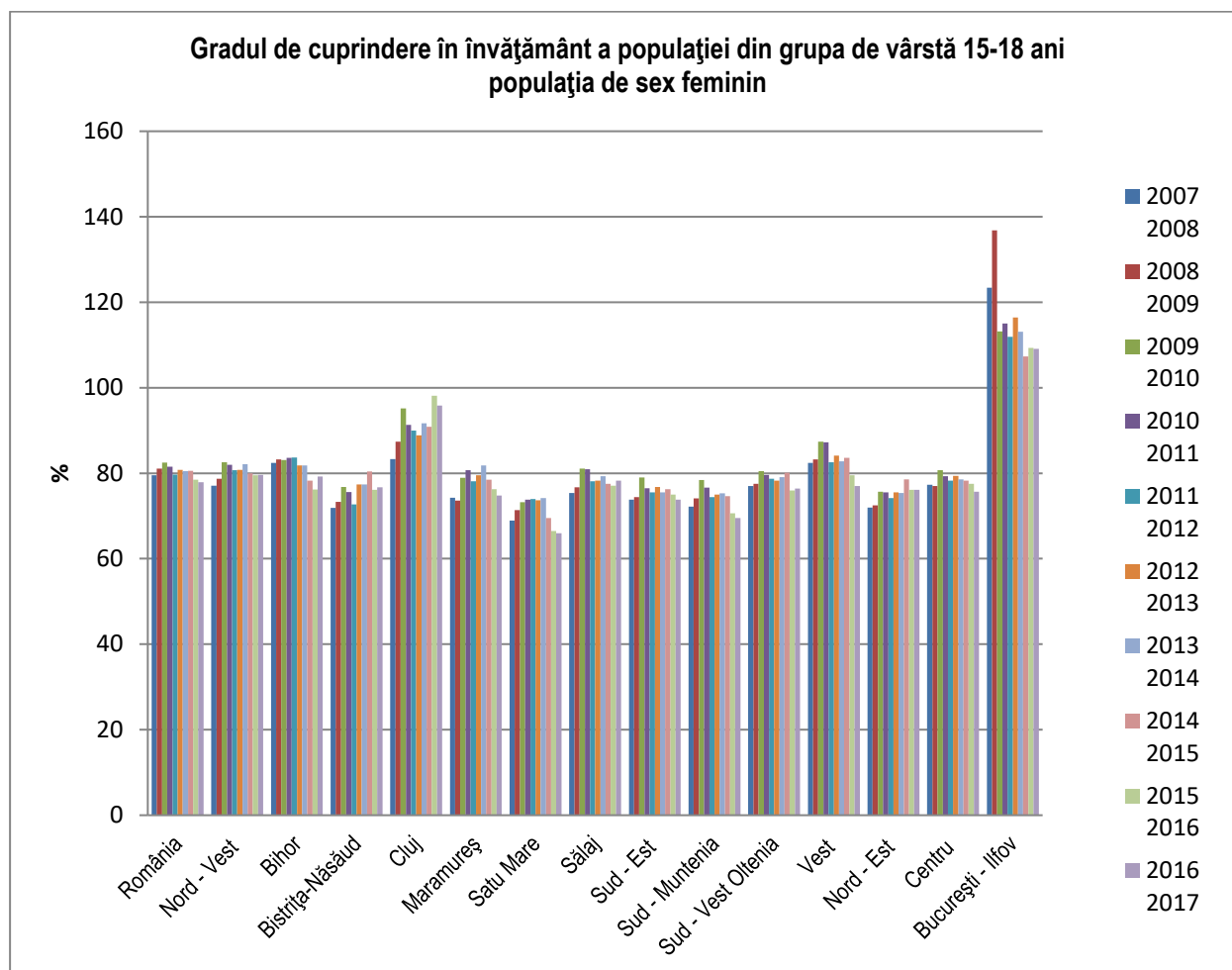
Dintre județele regiunii, județul Bistrița-Năsăud a înregistrat cea mai mare valoare a gradului de cuprindere din regiune cu 185,4% pentru mediul urban, iar cel mai scăzut grad de cuprindere, județul Maramureș cu 126,5%. Pentru mediul rural cel mai mare grad de cuprindere a fost înregistrat în județul Sălaj de 19,4% iar cel mai scăzut în județul Cluj de 5,5%.

Fig.94

Referitor la gradul de cuprindere pe sexe, pentru grupa de vârstă 15-18 ani, regiunea Nord-Vest înregistrează valori comparabile cu cele la nivel național și în același trend cu celelalte regiuni. În anul școlar 2016-2017, gradul de cuprindere pentru populația feminină a fost de 79,6%, iar pentru cea masculină de 77,1% comparativ cu valorile naționale de 77,9%, respectiv 76,3%. Dintre județele regiunii, județul Cluj a înregistrat cel mai mare grad de cuprindere atât pentru sexul feminin cât și pentru cel masculin cu o medie de peste 93%, iar cea mai mică valoare a înregistrat-o județul Satu-Mare cu o medie de 66%.

Fig.95

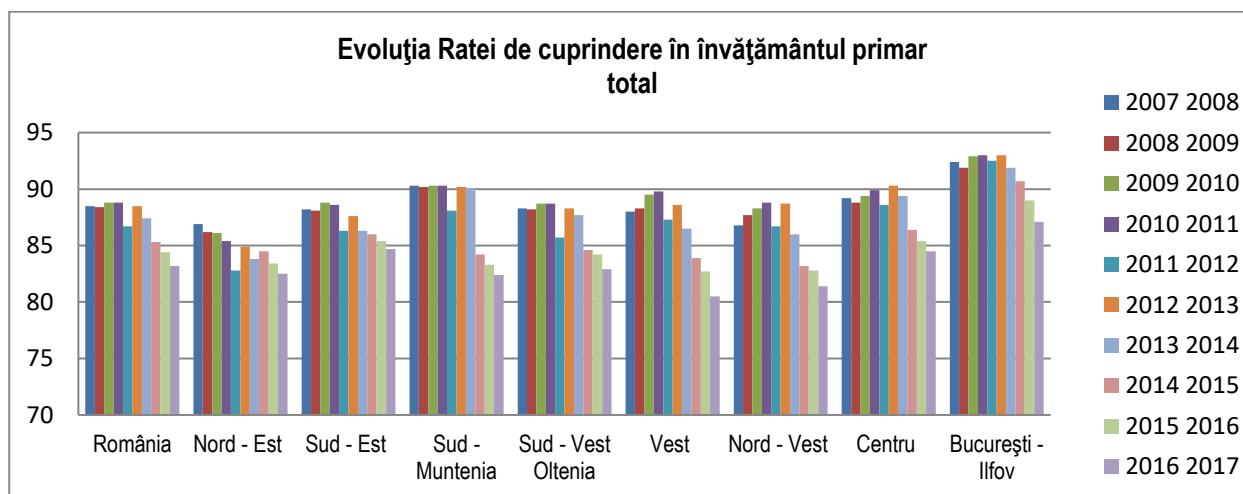
Sursa:INS

6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională⁴³ Rata netă de cuprindere în învățământul primar

Analiza datelor statistice a scos în evidență faptul că evoluția ratei nete de cuprindere în învățământ pentru nivelul primar în regiunea Nord-Vest a fost comparabilă cu cea la nivel național, urmând același trend, descrescător începând din anul școlar 2010-2011, identificat la nivelul tuturor regiunilor. Comparativ cu rata netă de cuprindere la nivel național, rata netă la nivelul regiunii Nord-Vest este mai scăzută cu 2-3 puncte procentuale. Raportat la populația școlară pe sexe în anul școlar 2016-2017, la nivelul regiunii, ambele sexe aveau rate de cuprindere de peste 80%. Legat de mediul de rezidență, rata de cuprindere în mediul urban era de 93%, iar cea din mediul rural era de 70,4%.

Fig.nr.96

⁴³Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „03 Rata neta de cuprindere (INS)” - [pentru vizualizare clic aici](#)

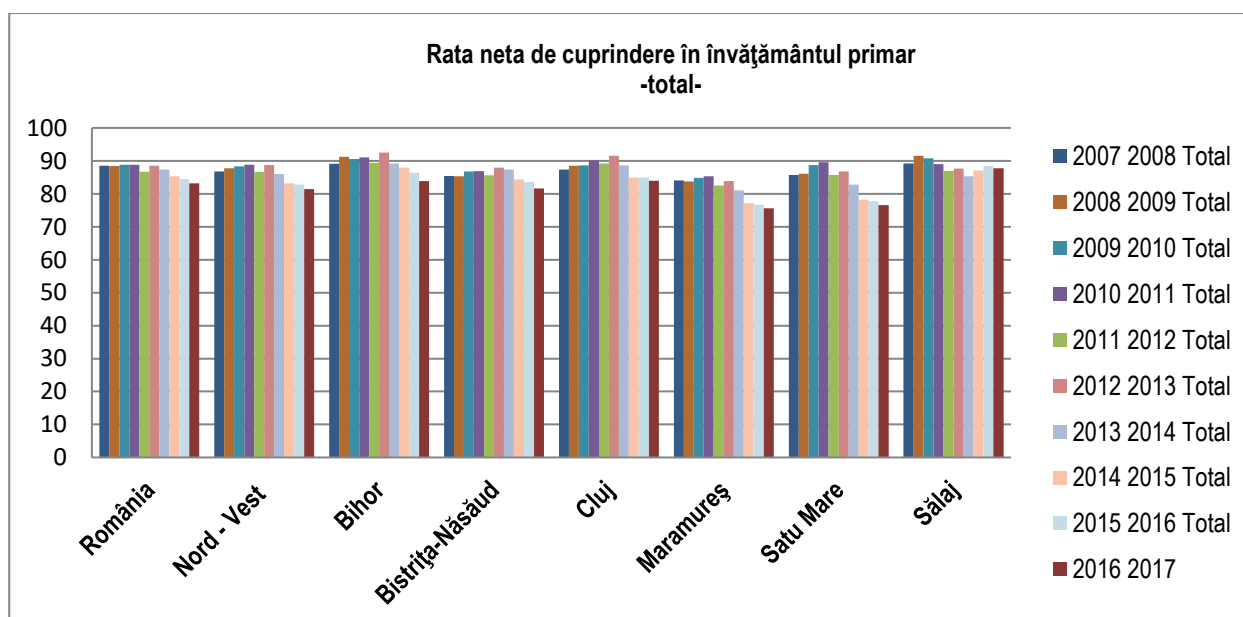
Sursa: INS

La nivelul județelor regiunii, județul Sălaj a înregistrat cea mai mare rată netă de cuprindere în învățământul primar, ajungând în anul școlar 2016-2017, la valoarea de 87,7%. Celelalte județe au înregistrat rate de cuprindere mai mici, dintre care cea mai scăzută a fost înregistrată în județul Maramureș unde rata netă s-a situat la 75,6%.

Evoluția ratei nete de cuprindere pe sexe se menține ridicată la nivelul tuturor județelor regiunii în jur de 81% cu excepția județului Maramureș unde media s-a situat în jurul valorii de 75%.

Referitor la mediul de rezidență, se constată că rata netă de cuprindere pentru mediul urban este peste 92% pentru majoritatea județelor regiunii cu excepția județului Maramureș unde media ratei nete de cuprindere a fost în jurul valorii de 80%. Pentru mediul rural media ratelor nete de cuprindere în învățământul primar a fost mai scăzută, în jurul valorii de 70%. Cea mai scăzută rată netă de cuprindere pentru mediul rural s-a înregistrat în județul Cluj în perioada 2014-2017, fiind de 63%.

Fig.97

Sursa:INS

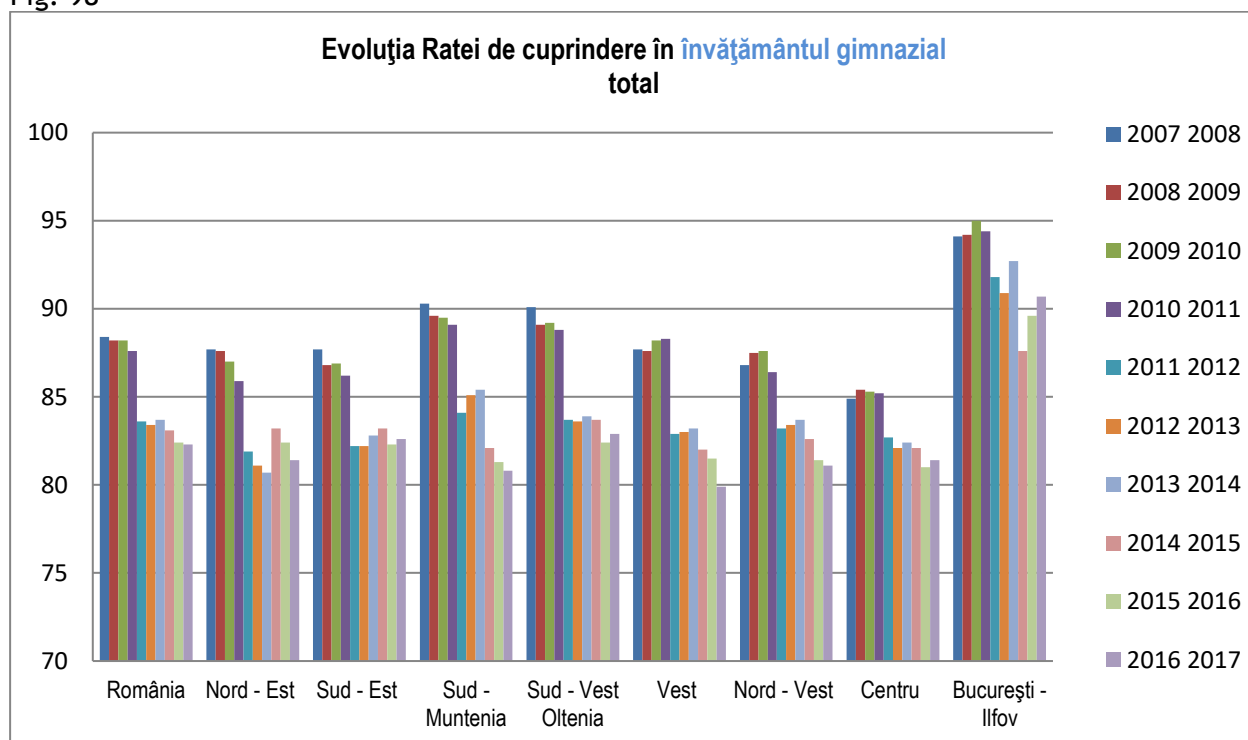
Rata netă de cuprindere în învățământul gimnazial

În perioada 2007-2017, rata netă de cuprindere în învățământul gimnazial la nivel național a avut o scădere semnificativă de la 88,4% la 82%. Perioada 2007-2011 se caracterizează printr-o rată de cuprindere în învățământul gimnazial, relativ constantă în jurul valorii de 88%. Începând cu anul școlar 2011-2012 rata de cuprindere scade la 83%-82%, trendul fiind în continuare descrescător. Aceleași tendințe au fost înregistrate și la nivelul Regiunii Nord-Vest de la 86,8% la 81,1% în anul școlar 2016-2017.

Referitor la rata netă de cuprindere în învățământul gimnazial, pe sexe, se constată aceeași evoluție descrescătoare de la o valoare de 88% la începutul intervalului la 81% spre final.

Legat de mediul de rezidență, valorile ratei nete de cuprindere pentru învățământul gimnazial în mediul urban rămân aproximativ constante pe toată durata intervalului analizat la valoarea de 96%. Pentru mediul rural rata de cuprindere a fost mai scăzută, în jurul valorii de 70-71%, tendința fiind de scădere în continuare.

Fig. 98

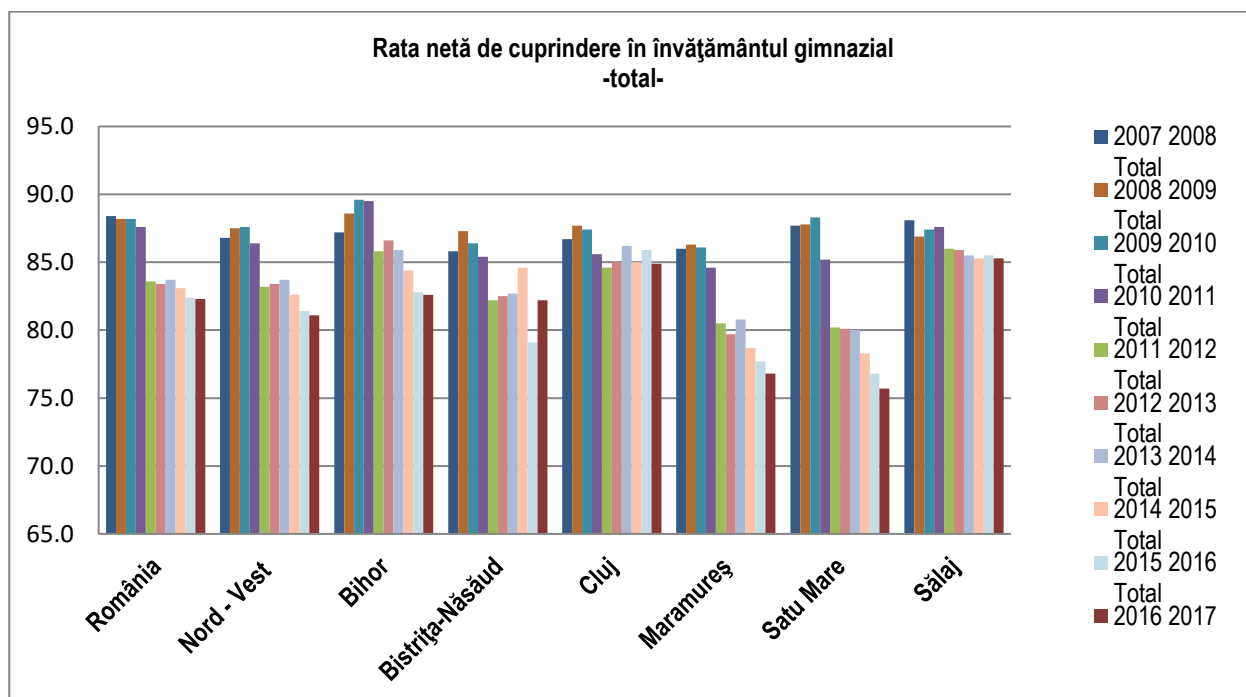
Sursa INS

Din analiza la nivelul județelor se poate observa că tendința la nivel național se regăsește și în cadrul regiunii Nord-Vest, scăderea ratei nete de cuprindere în învățământul gimnazial a fost mai mică la nivelul județelor Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj și Sălaj (cu peste 80%) și mai accentuată în județele Satu-Mare, Maramureș (cu 75-76%).

Evoluția ratei nete de cuprindere pe sexe se menține la același nivel, mai ridicată în județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj și Sălaj și mai scăzută în județele Satu-Mare, Maramureș.

Referitor la mediul de rezidență, se constată că rata netă de cuprindere pentru mediul urban este apropiată sau chiar depășește 100% pentru majoritatea județelor regiunii cu excepția județului Maramureș unde media ratei nete de cuprindere a fost în jurul valorii de 83%. Pentru mediul rural media ratelor nete de cuprindere în învățământul gimnazial a fost mai scăzută, pentru toate județele și în special pentru județul Cluj cu o medie în jurul a 63%.

Fig.nr 99

Sursa: INS

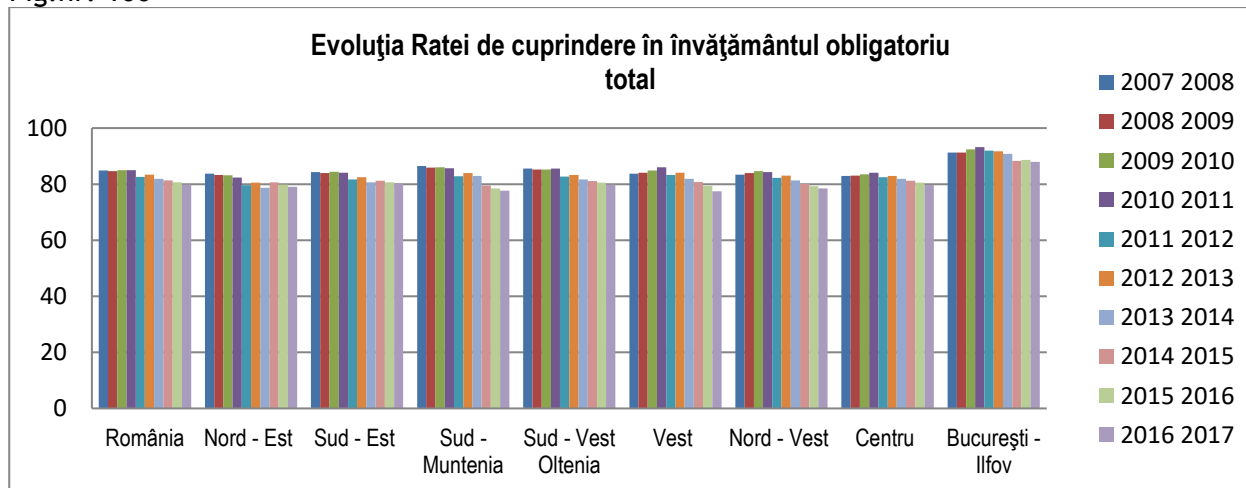
Rata netă de cuprindere în învățământul obligatoriu

Analiza la nivelul regiunilor de dezvoltare, a scos în evidență același trend înregistrat și la nivel național, unde în perioada 2007-2011, rata netă de cuprindere în învățământul obligatoriu, a crescut ajungând în 2011 la o valoare de 84,3%, ușor mai scăzută decât valoarea înregistrată la nivel național de 85%. Începând din 2011-2012, rata netă de cuprindere în învățământul obligatoriu a scăzut, ajungând în 2016-2017 la valoarea de 78,5% la nivelul regiunii Nord-Vest. Regiunea Sud-Est a avut cea mai ridicată rată de cuprindere în 2016-2017, de 80,3% (excepție regiunea București-Ilfov).

Analiza ratei nete de cuprindere în învățământul obligatoriu pe sexe a evidențiat aceeași tendință și aceleași valori la nivelul regiunilor, respectiv la nivelul regiunii Nord-Vest.

Referitor la mediul de rezidență, valoarea ratei nete de cuprindere în învățământul obligatoriu, în mediul urban s-a menținut la valori ridicate, la o medie de 102%, iar pentru mediul rural, rata de cuprindere se menține mult mai scăzută în jurul valorii de 60%, cu tendință de scădere în continuare.

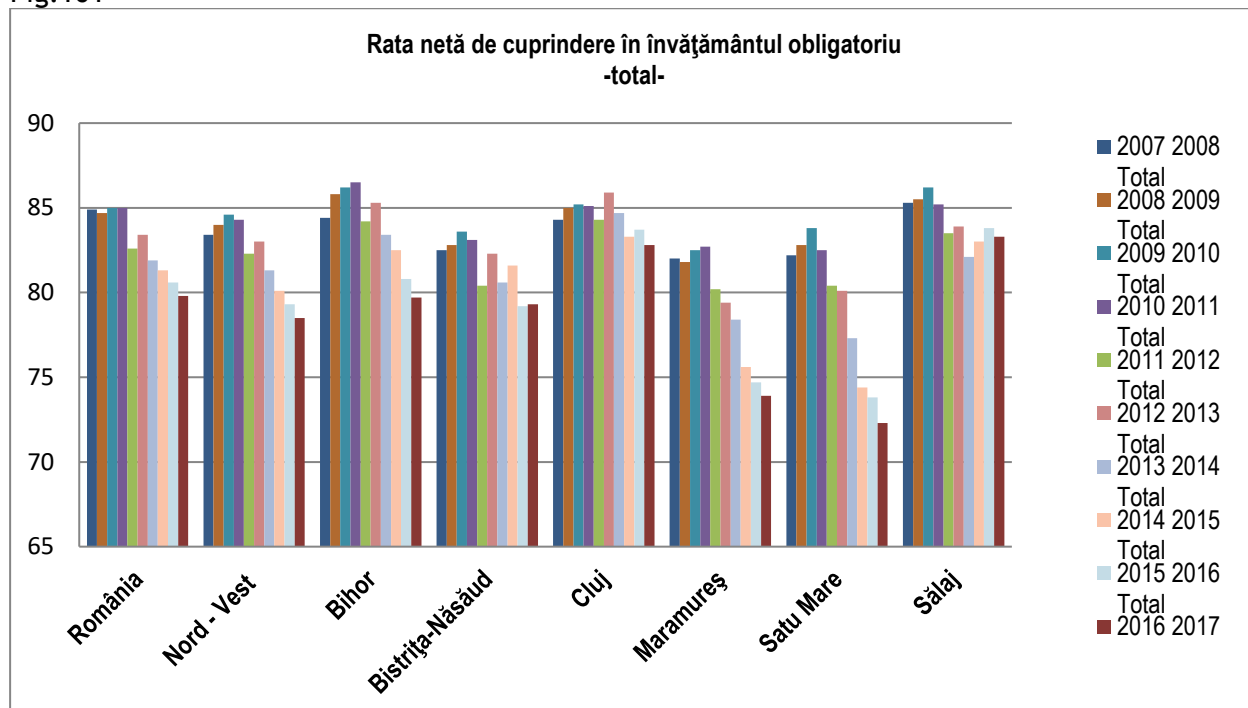
Fig.nr. 100

Sursa: INS

În patru județe ale regiunii: Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Sălaj media ratei nete de cuprindere se situează între 85%-80%, iar pentru județele, Maramureș și Satu-Mare, scăderea a fost mult mai mare de la o medie de peste 80% la puțin peste 72%. În anul școlar 2016-2017, județul Cluj a înregistrat cea mai mare rată netă de cuprindere în învățământul obligatoriu, de 82,8%. Tendința generală este de scădere la nivelul tuturor județelor regiunii.

Fig.101

Sursa INS

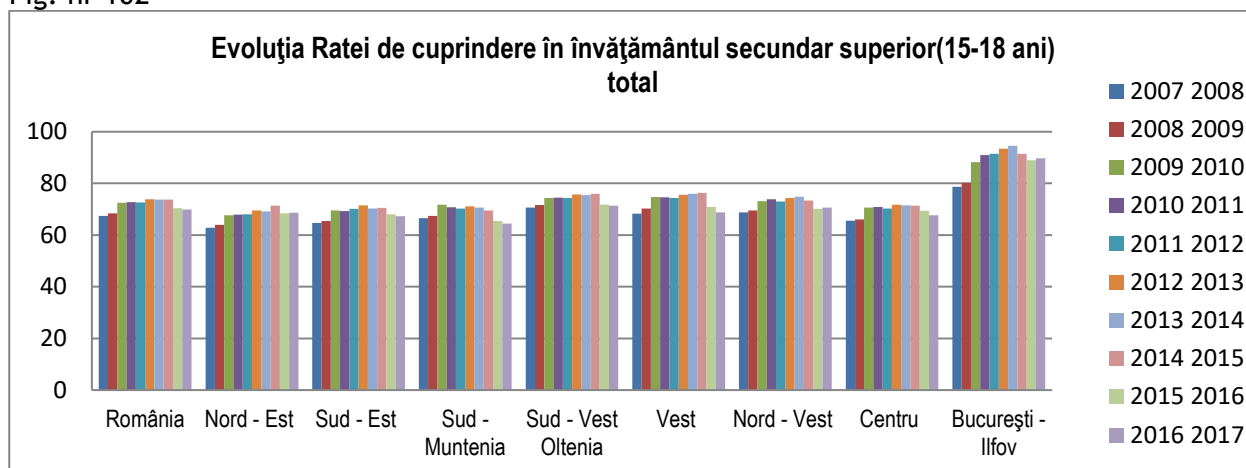
Evoluția ratei nete de cuprindere în învățământul obligatoriu, pe sexe respectă evoluția ratei nete totale, cu precizarea că județele Maramureș și Satu-Mare înregistrează cel mai scăzute rate. În anul școlar 2016-2017 acestea se situau la 73,8% respectiv 72,2% pentru populația școlară feminină și 74%, respectiv 72,4% pentru populația școlară masculină. Cea mai mare rată netă de cuprindere în învățământul obligatoriu a fost înregistrată în județul Cluj, ea fiind de 82,7% feminin și 82,9% masculin.

Analiza pe medii de rezidență a evidențiat o rată netă de cuprindere pentru mediul urban de peste 100% pentru majoritatea județelor regiunii cu excepția județului Maramureș, unde aceasta a fost de 87,2% în anul școlar 2016-2017. Județul Sălaj a avut cea mai mare rată de cuprindere din învățământul obligatoriu, din mediul urban de 110,4%. Pentru mediul rural media ratelor nete de cuprindere în învățământul gimnazial a fost mai scăzută, pentru toate județele și în special pentru județul Cluj cu o medie apropiată de 50%.

Rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior

Situația la nivelul regiunilor de dezvoltare, privind evoluția ratei nete de cuprindere în învățământul secundar superior, a evidențiat aceeași tendință crescătoare în perioada 2007-2014, în toate regiunile, urmând apoi o ușoară descreștere până în 2017. Toate regiunile, cu excepția regiunii București-Ilfov au înregistrat o rată netă de cuprindere între 70%- 75%. Regiunea Nord-Vest a avut aceeași evoluție ca cea de la nivel național, cu precizarea că scăderea din ultimii ani analizați a fost mai mică, astfel că rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior s-a situat la peste 70%.

Fig. nr 102

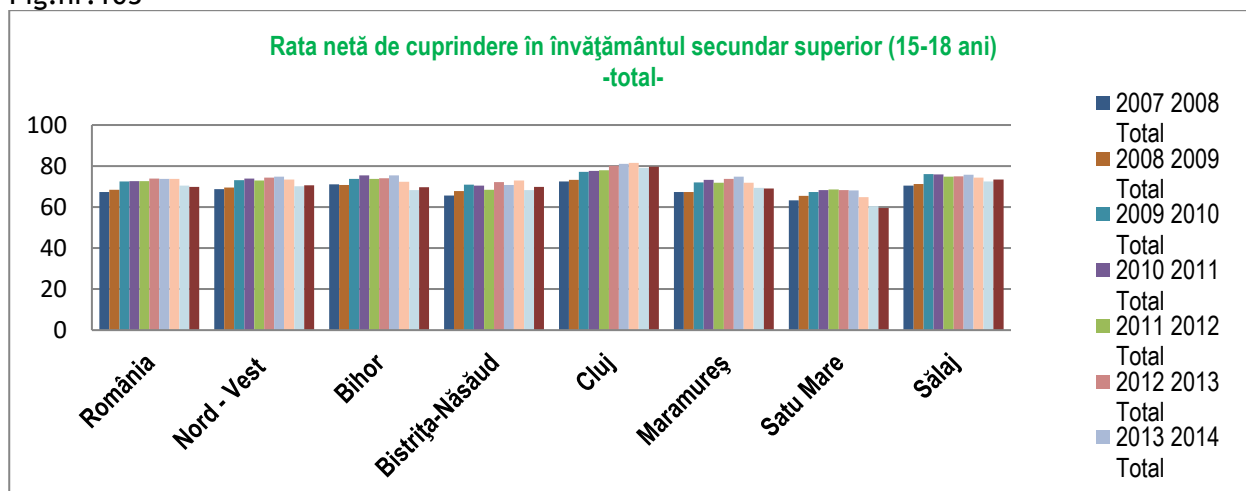
Sursa:INS

Analiza a scos în evidență o evoluție ascendentă a ratei nete de cuprindere în învățământul secundar superior în toate județele regiunii Nord-Vest în intervalul 2007-2014, după care s-a înregistrat o ușoară scădere în fiecare an în perioada 2014-2017. Județul cu cea mai ridicată valoare medie a ratei nete de cuprindere a fost județul Cluj, care a depășit în medie cu 10 puncte procentuale celelalte județe. Cea mai mică rată netă de cuprindere a fost înregistrată în județul Satu-Mare, în jurul valorii de 60%.

Aceeași evoluție se înregistrează la nivelul regiunii și județelor și pentru rata netă de cuprindere pe sexe, județul Cluj înregistrând și aici cea mai ridicată rată de cuprindere, iar județul Satu-Mare cea mai scăzută.

Analiza pe medii de rezidență a relevat faptul că toate județele au avut o medie a ratei nete de cuprindere în perioada analizată, mai mare de 100%, pentru mediul urban. Cea mai mare rată netă pentru mediul urban, a fost înregistrată de către județul Bistrița-Năsăud de aproape 180%. Cea mai mică rată a fost calculată pentru județul Cluj și Maramureș (125% - 135%). Pentru mediul rural cea mai mare rată netă de cuprindere a fost calculată pentru județul Bistrița-Năsăud 18%, iar cea mai mică pentru județul Cluj în jurul a 2%.

Fig.nr.103

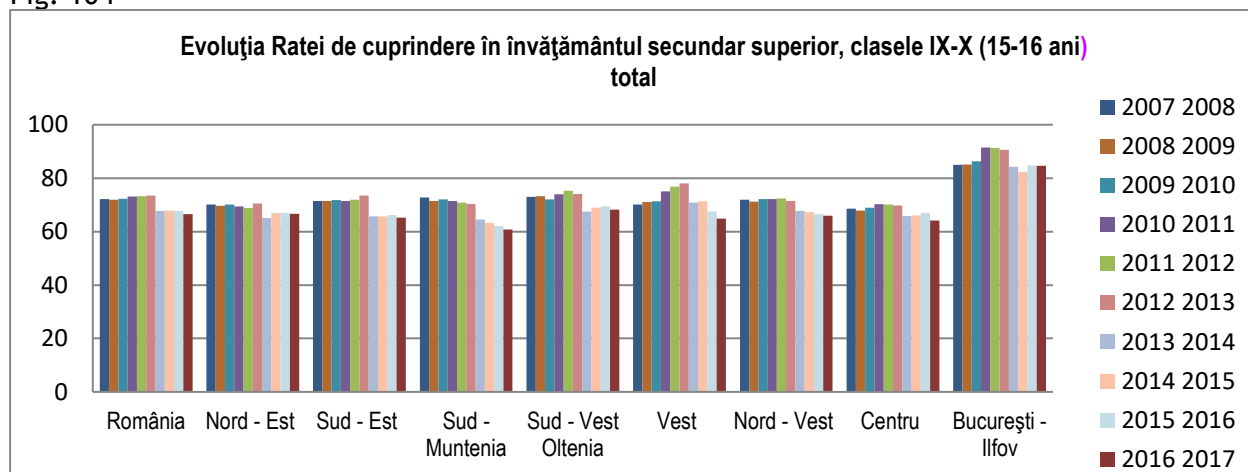
Sursa: INS

Rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior clasele IX-X

Analiza pe regiuni a ratei nete de cuprindere pentru învățământul secundar superior, clasele IX_X, a scos în evidență un trend ascendent în perioada 2007-2011, după care s-a

înregistrat o scădere în perioada 2012-2017. Pentru regiunea Nord-Vest evoluția ratei nete de cuprindere în învățământul secundar superior clasele IX-X, a fost aceeași ca la nivel național cu o valoare maximă în 2011 de 72,4% și de 66% în 2017.

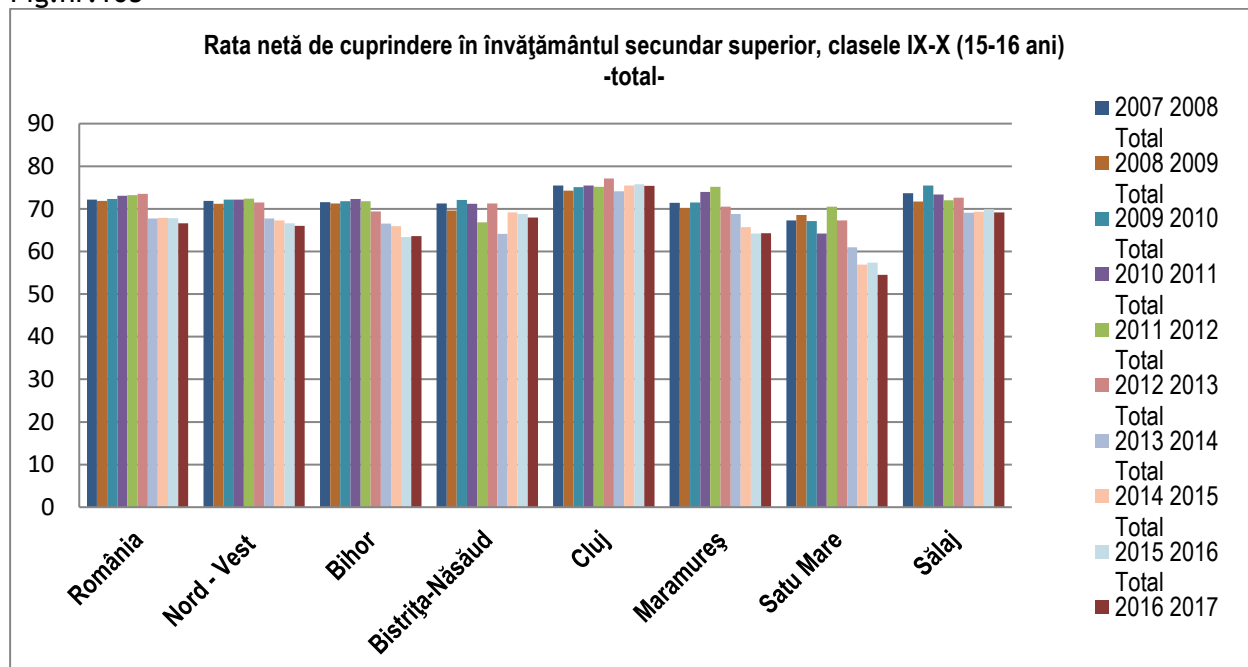
Fig. 104

Sursa: INS

La nivelul județelor regiunii Nord-Vest, rata netă de cuprindere are aceeași evoluție ca la nivel național, cu o ușoară creștere până în 2011, urmând apoi o scădere continuă în intervalul până în 2017. Pe toată perioada intervalului analizat județul Cluj a înregistrat cea mai mare rată netă de cuprindere care s-a menținut la o valoare de peste 70%, iar județul Satu-Mare a înregistrat cea mai mică rată netă de cuprindere pentru învățământul secundar superior, clasele IX-X, în jurul valorii de 58%.

Fig.nr.105

Sursa: INS

Aceeași evoluție se înregistrează la nivelul regiunii și a județelor și pentru rata netă de cuprindere pe sexe, județul Cluj înregistrând cea mai ridicată rată netă atât pentru populația școlară feminină cât și pentru cea masculină, peste valoarea de 70%.

Pe medii de rezidență toate județele au avut o medie a ratei nete de cuprindere în perioada analizată, mai mare de 100%, pentru mediul urban. Cea mai mare rată netă de

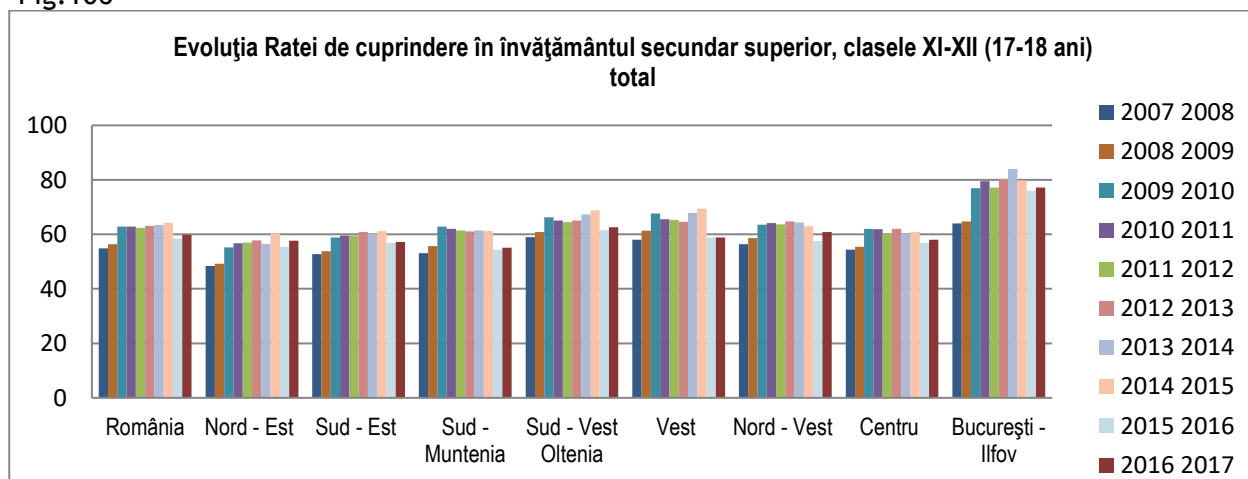
cuprindere medie pentru mediul urban, a fost înregistrată de către județul Bistrița-Năsăud de aproape 160%. Cea mai mică rată netă medie a fost înregistrată pentru județul Maramureș în jurul valorii de 120%.

În mediul rural cea mai mare rată netă medie a fost calculată pentru județul Bistrița-Năsăud 20%, iar cea mai mică pentru județul Cluj, de sub 2%.

Rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior clasele XI-XII

Datele statistice existente arată că în perioada 2007-2017, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior clasele XI-XII, la nivel național s-a situat în jurul valorii de 60%, cu excepția regiunii București -Ilfov, unde rata netă de cuprindere a ajuns la valoarea de 80%.

Fig.106

Sursa:INS

Pentru Regiunea Nord-Vest, evoluția ratei nete de cuprindere în învățământul secundar superior clasele XI-XII, a avut valori cuprinse între 54,6% în 2007, cu o valoare maximă de 64,7% în 2012, iar la sfârșitul intervalului în 2017 s-a înregistrat o valoare de 60,9%. Datele sunt comparabile cu cele de la nivel național.

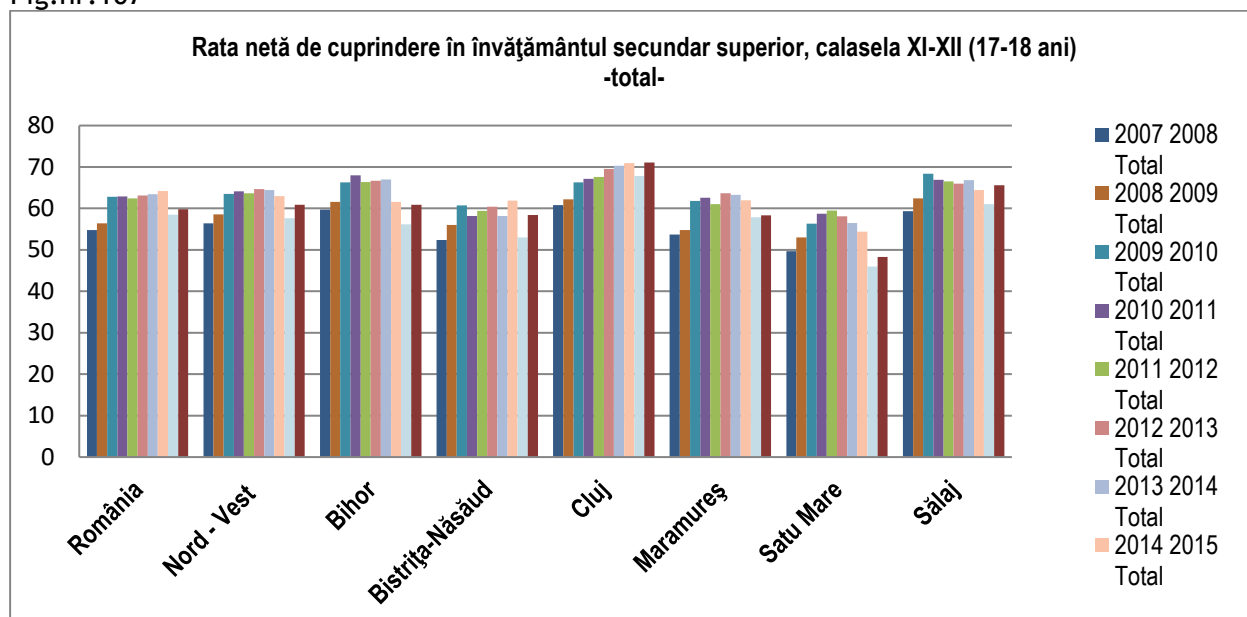
Dintre județele regiunii, județul Cluj a înregistrat cea mai ridicată rată netă de cuprindere medie, apropiată de 68%. Comparativ cu rata netă de cuprindere din învățământul secundar superior clasele IX-X, rata netă pentru clasele XI-XII este mai scăzută în medie cu 2 %.

Aceeași evoluție se înregistrează la nivelul regiunii și județelor și pentru rata netă de cuprindere pe sexe, județul Cluj înregistrând cea mai ridicată rată netă de cuprindere atât pentru populația școlară feminină cât și pentru cea masculină, peste valoarea de 70%. Cea mai mică rată netă de cuprindere a fost înregistrată în județul Satu-Mare în jurul valorii de 48%.

Pe medii de rezidență toate județele au avut o medie a ratei nete de cuprindere în perioada analizată, mai mare de 100%, pentru mediul urban, înregistrată în perioada 2011-2017. Cea mai mare rată netă de cuprindere pentru mediul urban, a fost înregistrată de către județele Bistrița-Năsăud și Sălaj în jurul valorii de 145%. Cea mai mică rată netă de cuprindere a fost calculată pentru județul Maramureș în jurul valorii de 105%.

În mediul rural cea mai mare rată netă de cuprindere a fost calculată pentru județele Bistrița-Năsăud și Sălaj, în jur de 15%, iar cea mai mică pentru județul Cluj, sub 2% și Satu-Mare de 3,5%.

Fig.nr.107

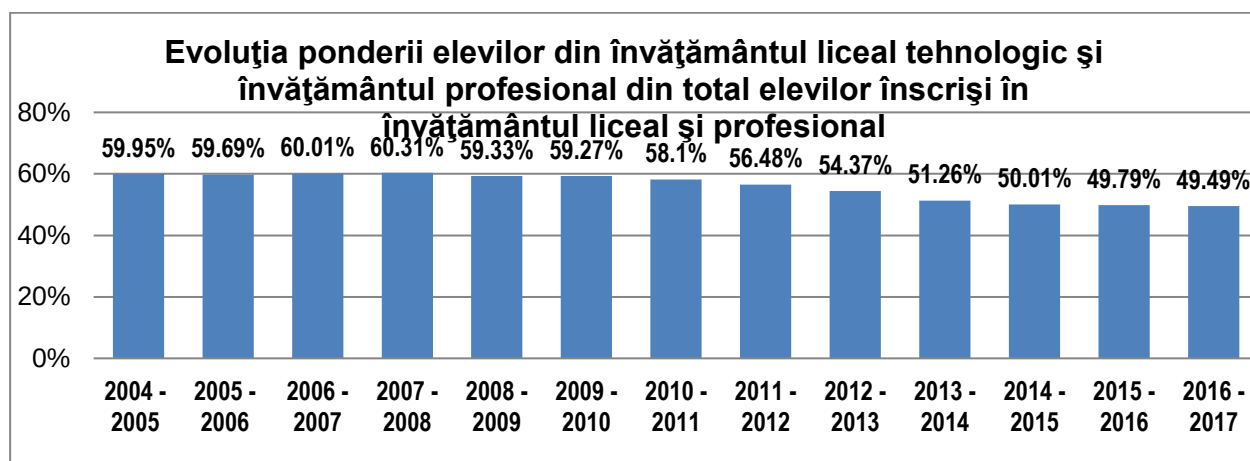

Sursa:INS

6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional⁴⁴

Evoluția ponderii elevilor din învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, urmărită la nivel național în perioada anilor școlari 2004-2017, a evidențiat o scădere continuă începând cu anul școlar 2008-2009. Perioada 2004-2005 se caracterizează printr-o relativă stabilitate a ponderii învățământului profesional și tehnic la nivel național în jurul valorii de 60%. Începând cu anul școlar 2008-2009, ponderea elevilor din învățământul profesional și tehnic a avut un trend descrescător, astfel că în anul școlar 2016-2017, ea a fost de 49,49%. În perioada analizată ponderea elevilor în ÎPT a scăzut cu peste 10 puncte procentuale.

Fig.108

Sursa:INS

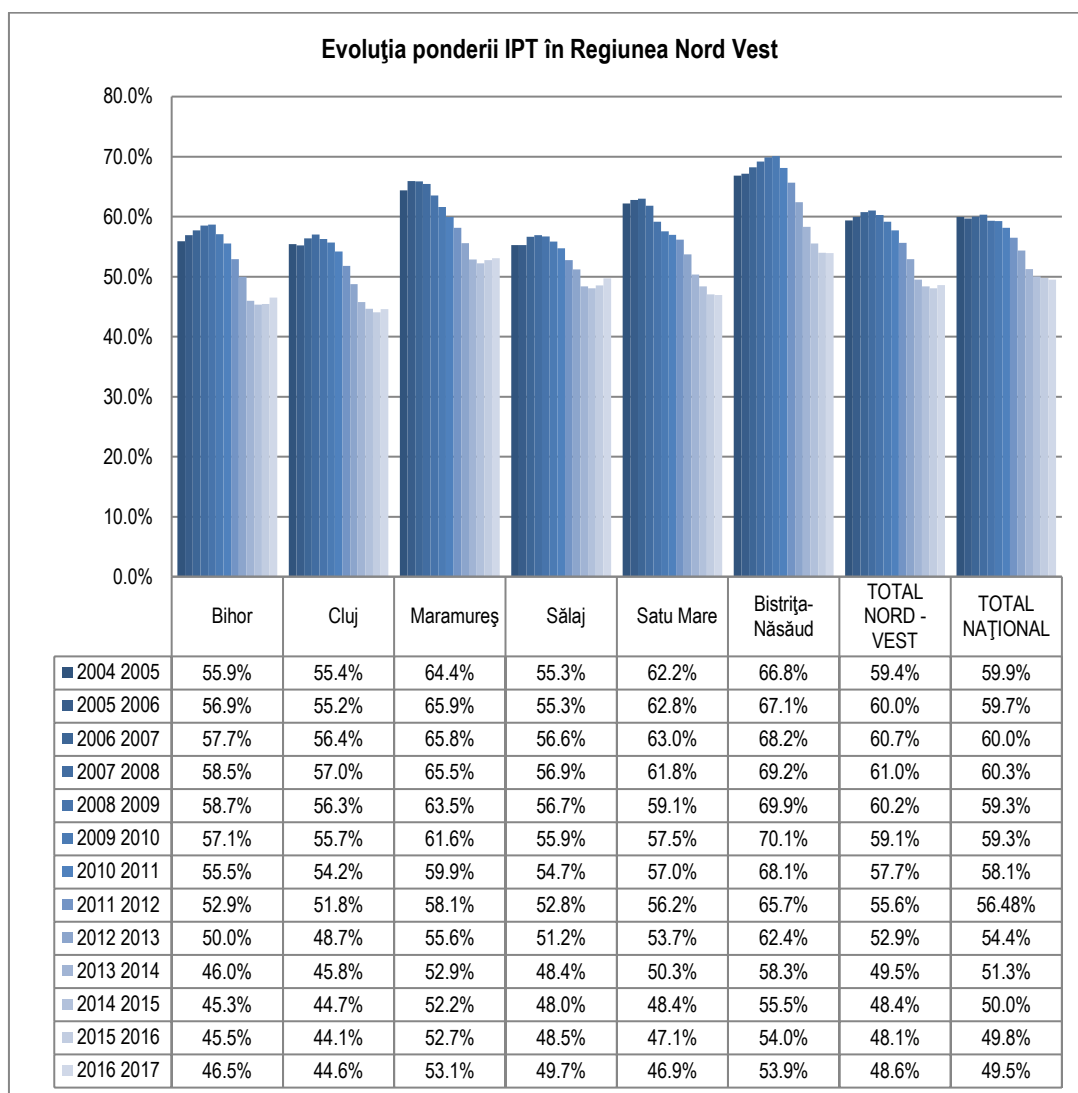
⁴⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 Evoluția elevilor IPT(INS)”- pentru vizualizare clic aici și în anexa „05 Evoluția elevilor IPT liceu , sc prof (INS)”- pentru vizualizare clic aici

La nivelul Regiunii Nord-Vest în perioada 2004-2017, populația școlară cuprinsă în învățământul tehnic și profesional a avut o evoluție descendentă, de la 79021 de elevi în 2004, la 45368 de elevi în 2017, adică o reducere cu 57,41%. Același trend descrescător a fost înregistrat și la nivel național unde procentul de diminuare a numărului de elevi în perioada analizată a fost de 56,79%.

Analizând ponderile totale și cele aferente învățământului profesional și liceal tehnologic se constată următoarele:

În perioada 2004- 2009 ponderea învățământului profesional și tehnic la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost în medie de 60%, scăzând apoi an de an până la o valoare de 48,6% în 2017. Ponderea la nivel regional a fost mai scăzută decât la nivel național(49,5%), fapt explicat prin creșterea în mai mare măsură a ponderii învățământului liceal din filiera teoretică și vocațională în Regiunea Nord-Vest.

Fig.nr.109

Sursa:INS

La nivelul județelor regiunii cea mai mare pondere a învățământului profesional și tehnic a fost înregistrată în planul de școlarizare al județului Bistrița-Năsăud de 70,1% în anul 2009, iar cea mai scăzută în județul Cluj de 44,1% în 2015. Analiza evoluției ponderii a scos în evidență faptul că în toate județele ponderea ÎPT a scăzut în perioada 2004-2016, cel mai puternic în județul Satu-Mare de la 62,2% la 47,1% și cel mai puțin în județul Sălaj, de la 55,3% la 48,5%. Anul școlar 2016-2017 aduce o ușoară creștere a ponderii învățământului profesional și tehnic în județele: Bihor, Cluj, Maramureș, Sălaj, dar deopotrivă o scădere pentru județele Bistrița-Năsăud și Satu-Mare.

Ponderile anuale ale învățământului profesional în cadrul planului de școlarizare la nivel regional au scăzut constant de la valori în jur de 26% în 2005, la un minim de 1,5% atins în 2011-2012. În 2017 ponderea învățământului profesional în planul de școlarizare regional a crescut la 14%, fiind a treia ca mărime la nivel național după regiunile Centru (16,5%) și Nord-Est (15,7%).

Dintre județele regiunii județele Satu-Mare și Sălaj au înregistrat cea mai mare pondere a învățământului profesional de-a lungul perioadei analizate, iar cea mai mică pondere în județele Bihor și Cluj. Analiza datelor privind ponderea învățământului profesional pentru anul 2016-2017 a scos în evidență faptul că județul Satu-Mare a înregistrat o pondere de 17,7% (cea mai mare la nivelul județelor regiunii), iar cea mai mică pondere a fost înregistrată în județul Cluj, de 11,9%.

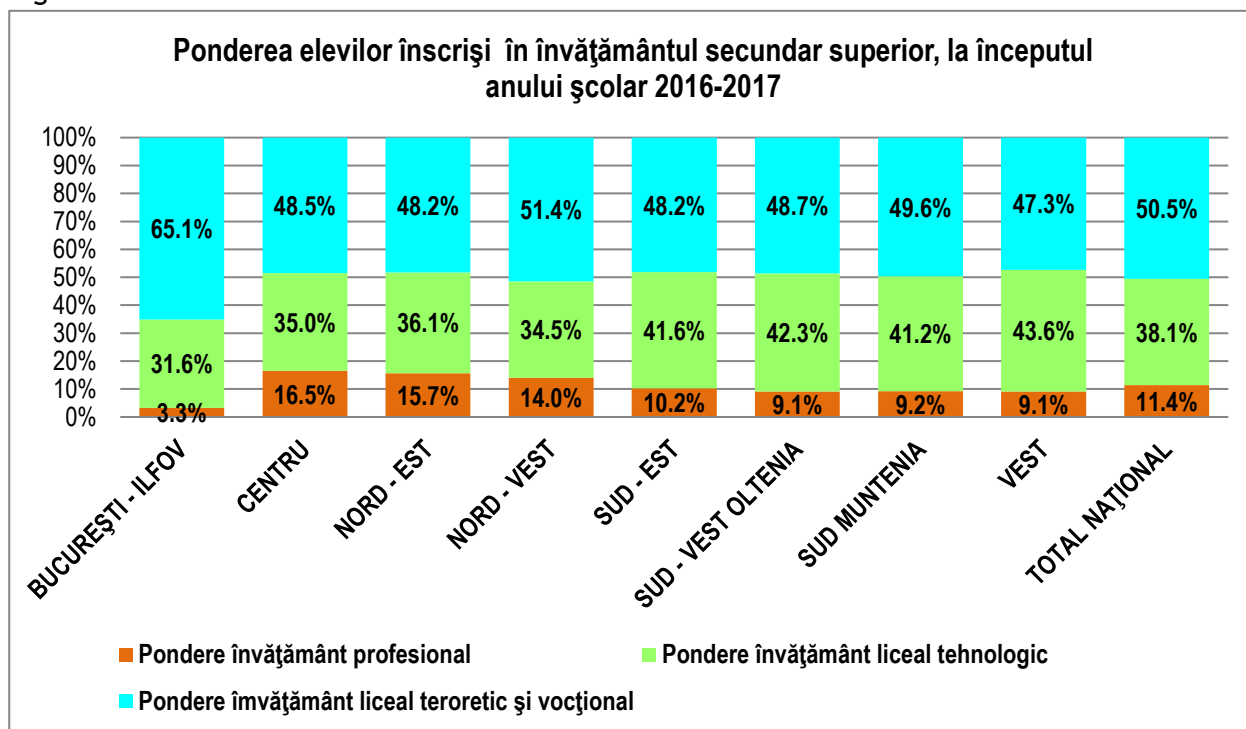
Pentru învățământul liceal tehnologic din cadrul regiunii Nord-Vest, evoluția ponderii acestuia s-a situat la valoarea de 32,9% în anul 2004, crescând până la o valoare maximă de 54,2% atinsă în anul școlar 2011-2012. În anul școlar 2016-2017 ponderea învățământului liceal tehnologic în planul de școlarizare regional a fost de 34,5%, cea mai scăzută la nivelul regiunilor, cu excepția Regiunii București - Ilfov cu o pondere de 31,6%.

La nivelul județelor regiunii Nord-Vest, județul Bistrița-Năsăud a înregistrat cea mai mare pondere a învățământului liceal tehnologic cu un maxim de 63,5% în 2011-2012 în planurile de școlarizare din perioada 2004-2017, urmat de județul Satu Mare. Cea mai scăzută pondere s-a înregistrat în județul Satu-Mare 28,1% în 2004, urmat de județul Cluj cu 29,3%. Cele două județe au avut constant cele mai scăzute ponderi ale învățământului liceal tehnologic în planurile de școlarizare din perioada analizată.

Referitor la situația învățământului profesional și tehnic din sistemul privat de învățământ la nivelul regiunii de constată că în continuare acesta este destul de slab reprezentat. Trendul evidențiat la învățământul profesional și tehnic public se menține și la cel privat chiar cu o ușoară scădere, deoarece la nivelul regiunii există foarte puține locuri pentru ÎPT în învățământul privat.

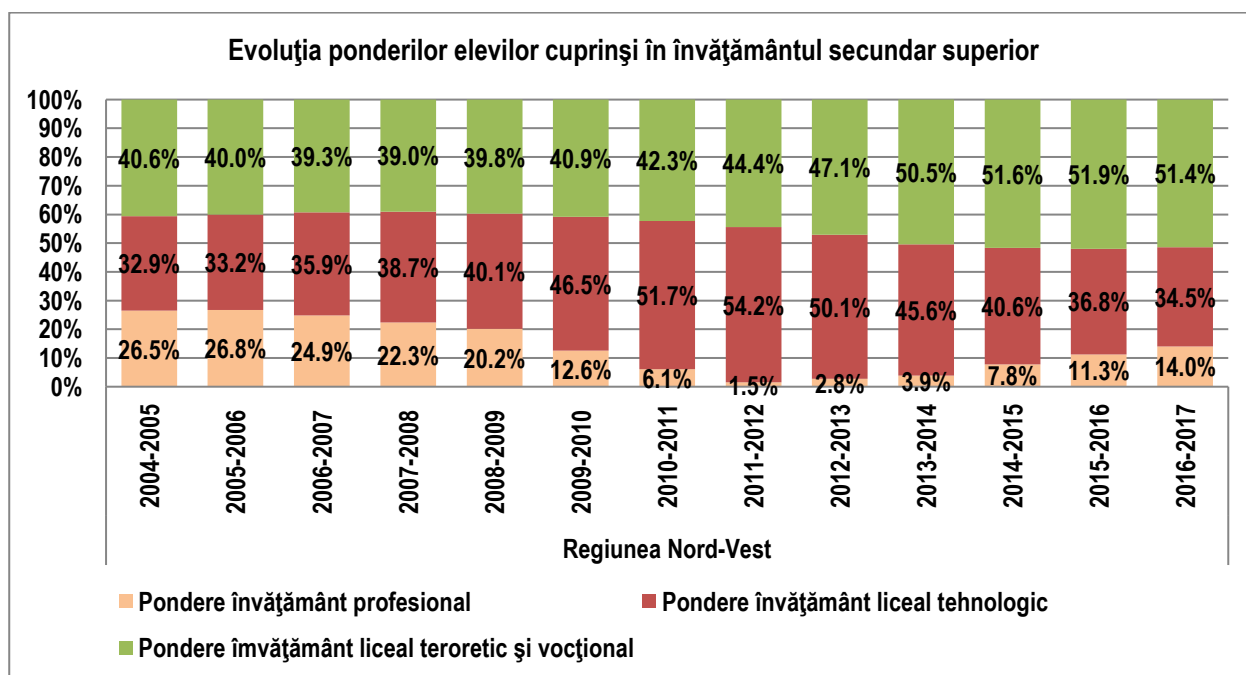
Din analiza făcută la nivelul regiunilor de dezvoltare se constată că ponderile elevilor înscriși în învățământul profesional și tehnic la începutul anului școlar 2016-2017 din regiunea Vest a fost cea mai ridicată la nivel național de 52,7%, iar cea mai scăzută în regiunea București-Ilfov de 34,9%. Regiunea Nord-Vest a fost penultima cu o pondere a ÎPT în anul școlar 2016-2017 de 48,6%.

Fig.110

Analiza la nivelul Regiunii Nord-Vest privind ponderile anuale ale învățământului liceal filiera teoretică și vocațională au crescut constant de la o valoare minimă de 39% atinsă în anul școlar 2007-2008, la 51,9% în anul școlar 2015-2016, concomitent cu scăderea puternică a ponderii învățământului profesional și liceal tehnologic. Anul școlar 2016-2017 înregistrează o ușoară scădere a ponderii filierelor teoretică și vocațională, la o valoare de 51,4%. Ponderea învățământului profesional a început să crească în fiecare an școlar începând cu 2013-2014, ajungând în anul școlar 2017-2017 la o pondere de 14%.

Fig.nr. 111

Sursa: INS

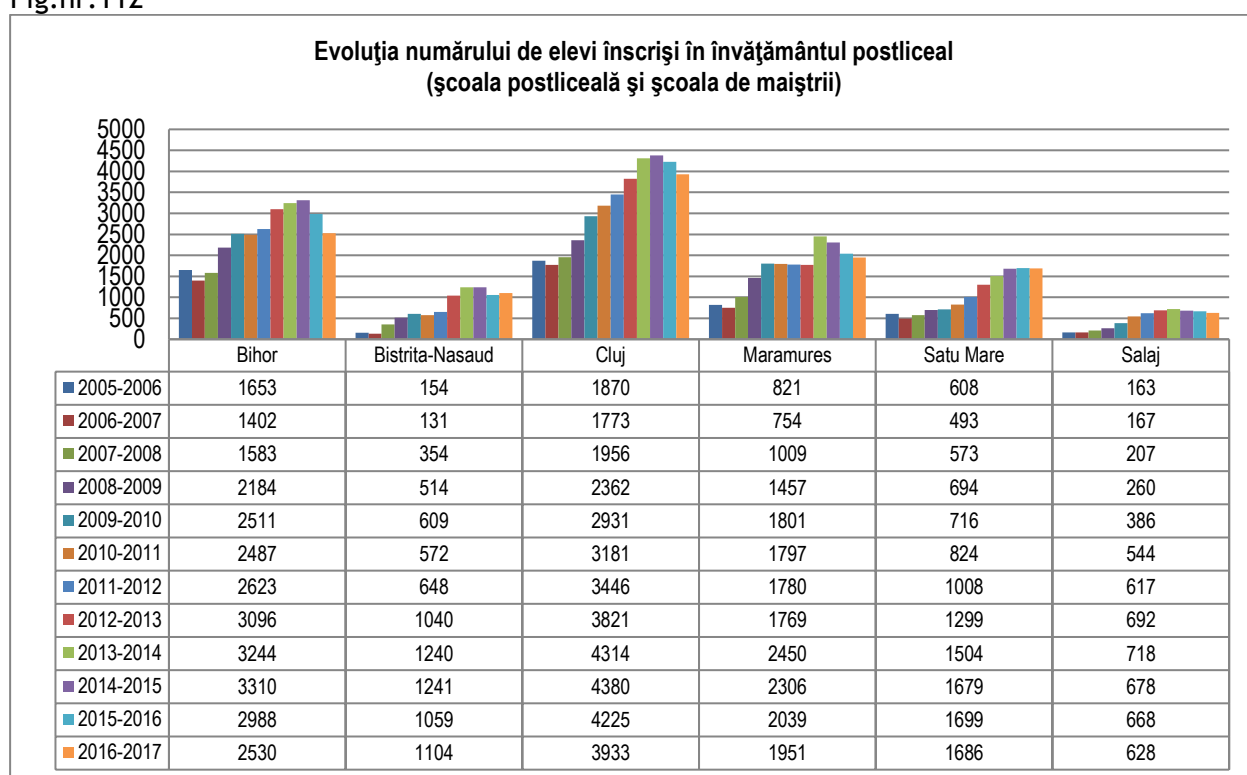
6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal⁴⁵

Învățământul postliceal ca parte a învățământului tehnic a cunoscut o dezvoltare continuă în perioada 2005-2017.

Dacă în anul 2005-2006 numărul elevilor înscriși în învățământul postliceal în Regiunea Nord-Vest a fost de 5269 elevi, în anul școlar 2015-2016, numărul elevilor s-a ridicat la valoarea 12648. Anul școlar 2016-2017 aduce o ușoară scădere în numărul elevilor de la învățământul postliceal, 11832 de elevi. Regiunea Nord-Vest ocupă locul al 4-lea la nivel național privind numărul de elevi din învățământul postliceal, în anul școlar 2016-2017.

Județul cu cel mai mare număr de elevi în învățământul postliceal din cadrul regiunii Nord-Vest a fost Clujul, care la începutul perioadei analizate avea un număr de 1870 de elevi, iar în anul școlar 2015-2016, numărul acestora se ridică la 4225. În anul școlar 2016-2017, județul cu cel mai mic număr de elevi în învățământul postliceal din regiune a fost județul Sălaj, 628 de elevi, urmat de Bistrița-Năsăud, cu 1104 elevi.

Fig.nr.112

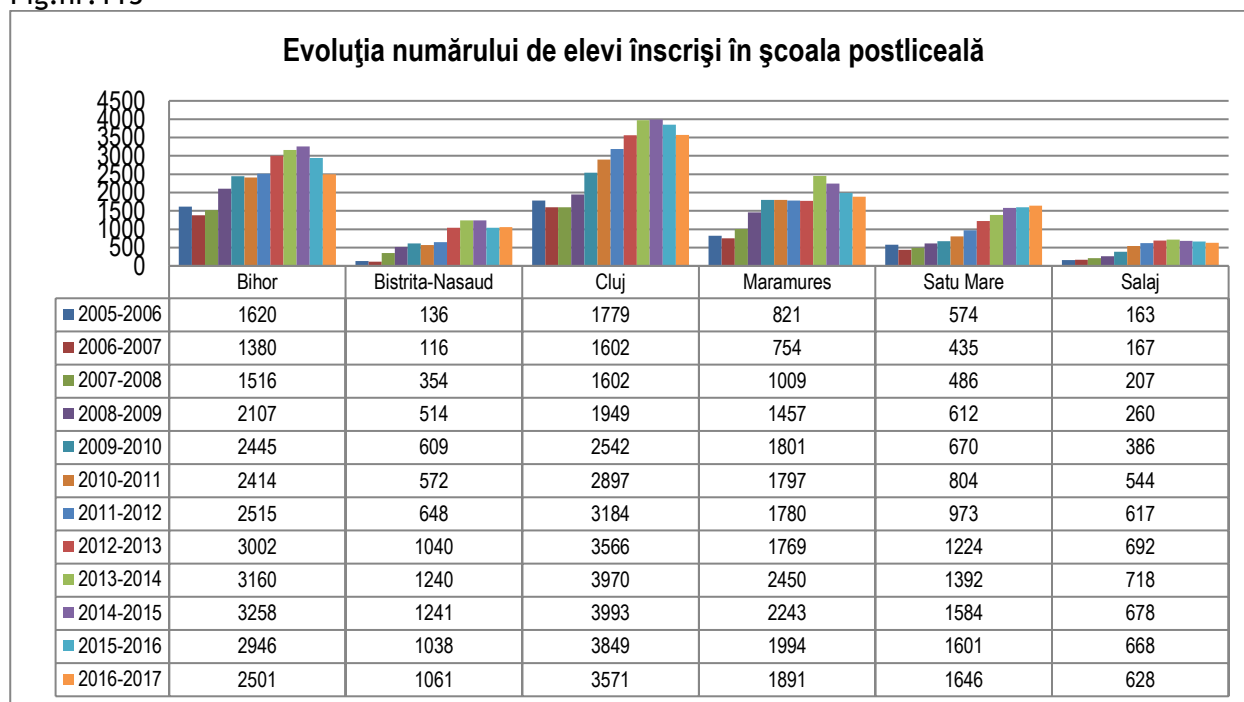
Sursa:INS

Analiza făcută pe numărul de elevi din cadrul școlii postliceale și școlii de maiștrii a evidențiat faptul că cea mai mare pondere o are școala postliceală cu 95,5% din numărul de locuri, școlii de maiștrii revenindu-i doar 4,5%.

Situația elevilor înscriși la școala postliceală a evidențiat faptul că județul Cluj a înregistrat cel mai mare număr de elevi din întreaga regiune Nord-Vest, cu 3571 elevi în anul școlar 2016-2017, județul cu cel mai mic număr de elevi fiind Sălajul(628).

⁴⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „06 Evoluția elevilor Înv. postliceal(INS)”- [pentru vizualizare clic aici](#)

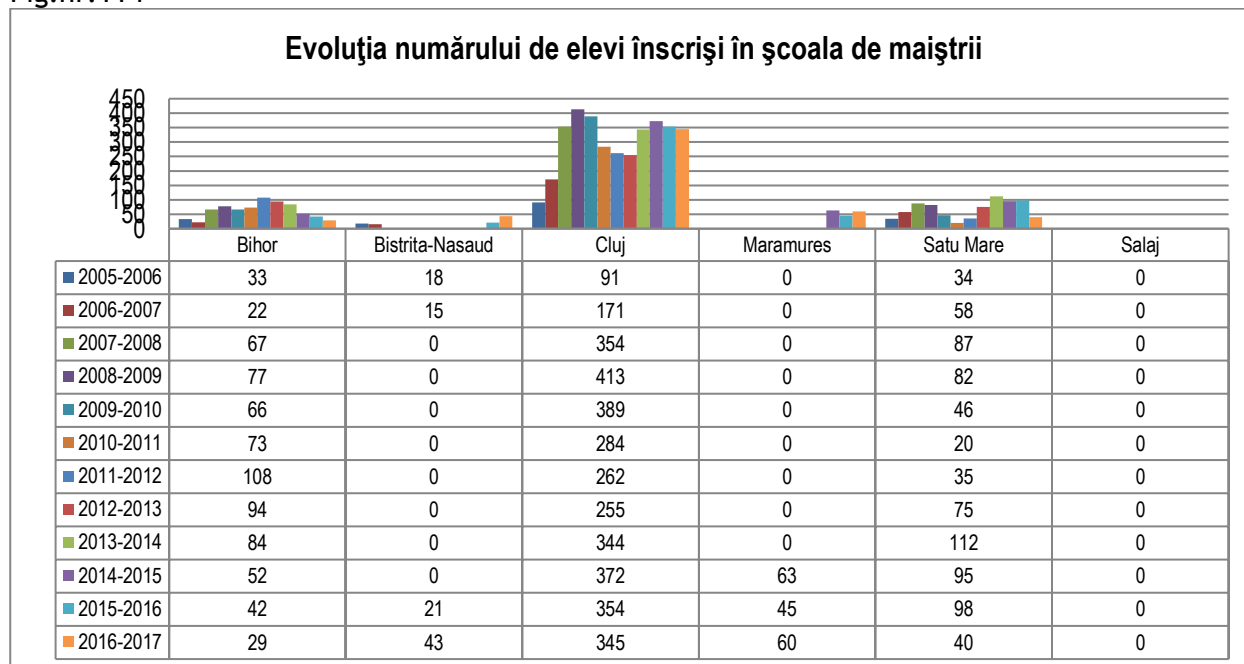
Fig.nr.113

Sursa:INS

Analiza făcută la nivelul județelor regiunii arată că doar județele Cluj și Bihor au avut constant elevi în cadrul școlii de maiștri, în perioada analizată. În anul școlar 2015-2016 la școala de maiștri, cel mai mare număr de elevi s-a înregistrat în județul Cluj, de 354 de elevi. Județul Sălaj nu a școlarizat elevi în cadrul școlii de maiștri în perioada analizată. În anul școlar 2016-2017 numărul elevilor de la școala de maiștri a scăzut în județele Cluj, Bihor, Satu-Mare și a crescut în județele Bistrița-Năsăud și Maramureș.

Fig.nr.114

Sursa:INS

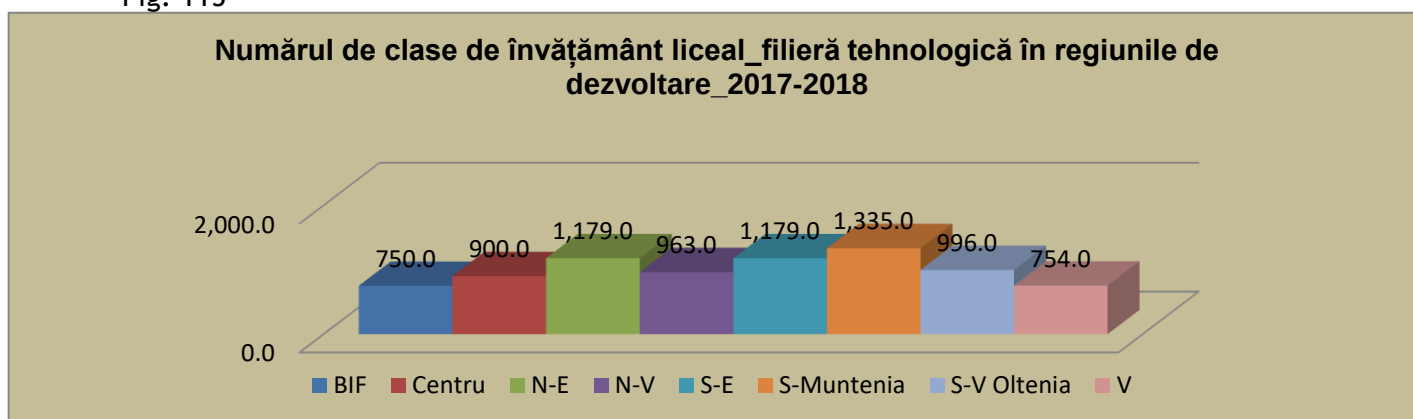
Începând cu anul școlar 2014-2015 au fost alocate 15 locuri pentru școala postliceală specială și în regiunea Nord-Vest, în județul Cluj, pentru asigurarea egalității de șanse a persoanelor cu handicap. Numărul elevilor de la învățământul postliceal special a crescut la 22 de persoane în 2015-2016, iar în 2016-2017 a fost 17 elevi.

6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT - Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2016-2017⁴⁶

Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic în anul școlar 2017-2018

Din datele statistice furnizate, analiza numărului de clase, elevi și ponderea acestora pe cele 19 domenii de formare în care se școlarizează în învățământul liceal filiera tehnologică, la nivel național, în anul școlar 2017-2018, a evidențiat un număr de 8605 clase cu 209195 elevi. Tendința privind evoluția numărului de clase și elevi la nivel național, pentru filiera tehnologică a învățământului liceal este de scădere continuă.

Fig. 115

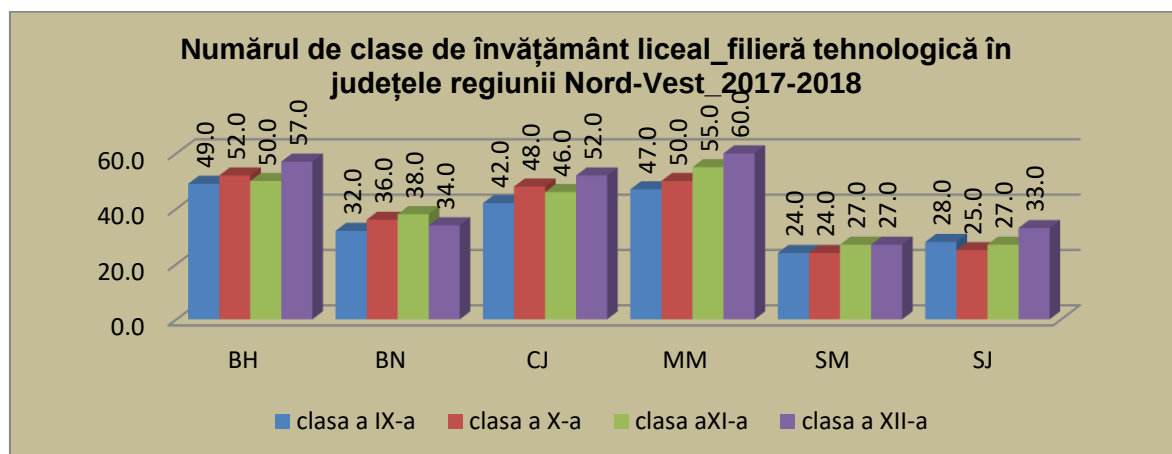

Sursa datelor: ISJ / ISMB

Regiunea Nord-Vest ocupă o poziție de mijloc între celelalte regiuni de dezvoltare în ceea ce privește numărul de clase și de elevi cuprinși în învățământul liceal tehnologic în anul 2017-2018, cu 963 de clase și 23.510 de elevi. Pe primul loc se situează Regiunea Nord-Est cu 1728 de clase și 43.066 de elevi;

Fig.116

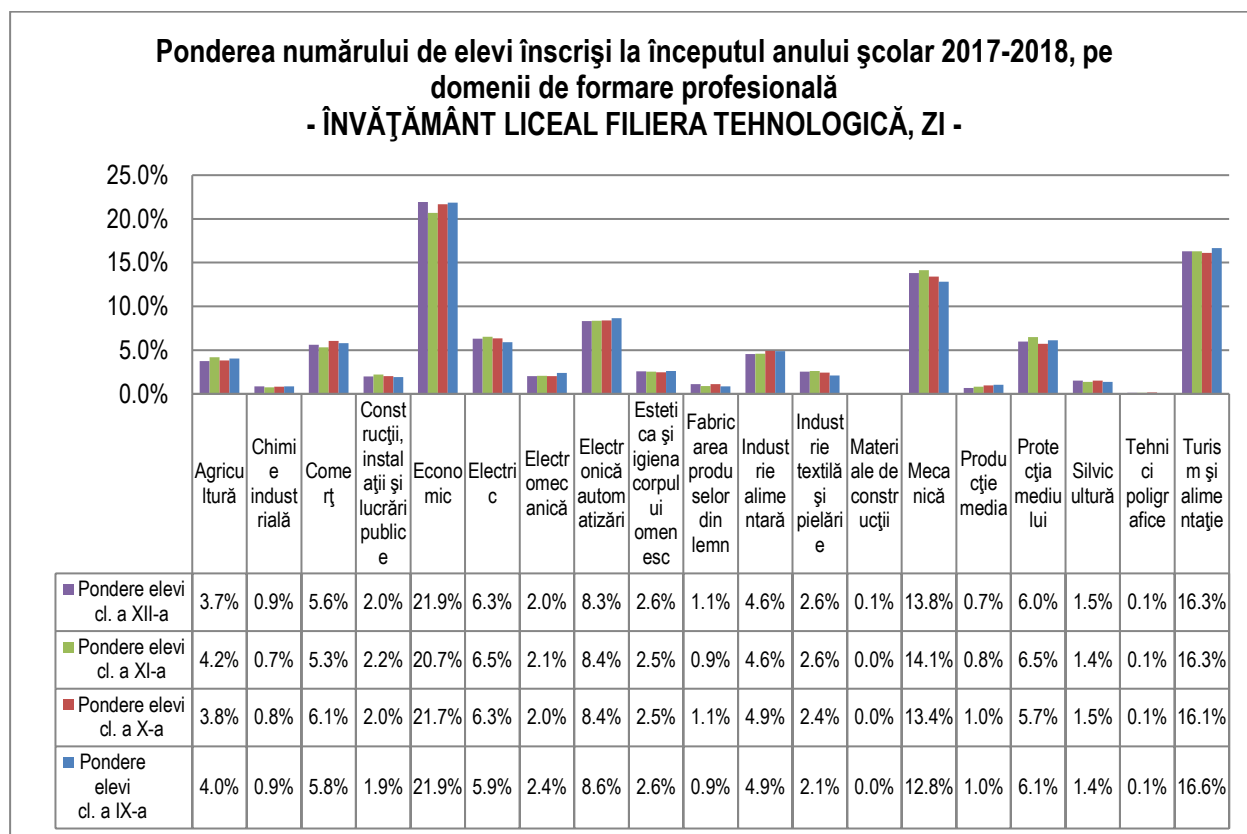
⁴⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „07Oferta IPT inv. liceal zi 2016-2017” - [pentru vizualizare clic aici](#) și în anexa „08 Oferta IPT inv. prof 2016-2017” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa datelor: ISJ / ISMB

- Referitor la mediul rezidențial (locația școlii), numărul claselor din Regiunea Nord-Vest în anul școlar 2017-2018, plasează regiunea pe locul 5 în ierarhie, atât în ceea ce privește clasele din mediul urban 879 de clase cu 21651 de elevi, cât și pe cele din mediul rural, 84 de clase cu 1859 de elevi.
- Analiza făcută la nivelul județelor regiunii Nord-Vest, privind clasele din învățământul liceal tehnologic din anul școlar 2017-2018, pe medii rezidențiale a evidențiat diferențe majore între județe: județul cu cele mai multe clase de învățământ liceal tehnologic în mediul rural este județul Bihor cu 27 de clase și 600 de elevi, urmat de județul Bistrița-Năsăud cu 23 de clase și 550 de elevi. Județul cu cele mai puține clase în învățământul liceal tehnologic din regiune este județul Cluj cu 1 clasă cu 15 elevi.
- Referitor la tipul școlii (de stat sau particular) concluzia la nivel național este că învățământul particular liceal tehnologic este foarte slab reprezentat la nivel național. Astfel în anul școlar 2017-2018, ponderea claselor de învățământ liceal tehnologic particular, era 0,7% din totalul claselor de liceu filiera tehnologică. Analiza pe regiuni a evidențiat că regiunea cu cele mai multe clase și elevi de liceu tehnologic particular este Sud-Vest Oltenia cu 15 clase și 233 de elevi, urmată de regiunea București-Ilfov cu 13 clase și 347 de elevi. Regiunea Nord-Vest este pe locul 4 cu 7 clase și 62 de elevi. Pe ultimul loc este regiunea Centru cu 2 clase cu 26 de elevi.
- Raportat la ponderea elevilor înscriși pe domenii de formare profesională, în clasele de învățământ liceal, filiera tehnologică în anul școlar 2017-2018, la nivel național, situația este prezentată în figura de mai jos:

Fig.117

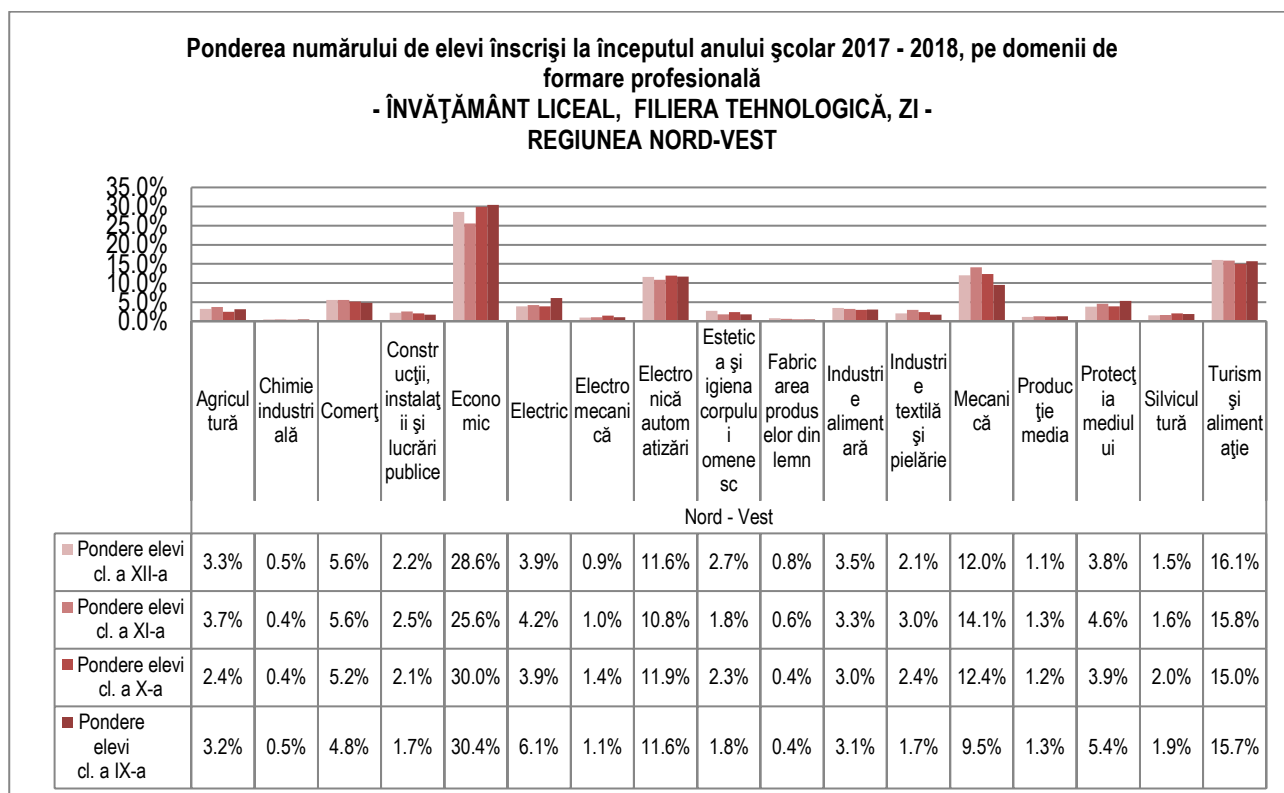

Sursa datelor: ISJ / ISMB

La nivel național, cea mai mare pondere raportată la domeniile de calificare profesională din învățământul liceal tehnologic, o are domeniul Economic cu o pondere de 21,5%, urmat de domeniul Turism și alimentație cu o pondere de 16,3 %.Cele mai slab reprezentate domenii de calificare profesională sunt: Materiale de construcții și Tehnici poligrafice cu 0,1%.

La nivelul regiunii Nord-Vest , ponderea elevilor pe domenii de calificare profesională, în anul școlar 2017-2018, respectă aceleași tendințe ca și cel la nivel național. Domeniul cu cea mai mare pondere este cel Economic cu 28,6%, urmat de domeniul Turism și alimentație cu o pondere de 15,6%. Domeniile de calificare cu cea mai mică pondere în regiunea Nord-Vest sunt:Chimia industrială cu 0,4% și Fabricarea produselor din lemn cu 0,6%.

Fig.118

Sursa datelor: ISJ / ISMB

Legat de ponderea elevilor înscriși pe calificări profesionale la nivel național, cea mai solicitată calificare este "Tehnician în activități economice" din domeniul Economic, cu o pondere de 18,92% din totalul calificărilor școlarizate prin liceu tehnologic. Pentru domeniul Turism și alimentație cea mai mare pondere o are calificarea profesională Tehnician în turism cu o pondere de 8,17%.

- Analiza ponderilor pe calificări profesionale pe județele regiunii arată că cea mai solicitată calificare la nivelul fiecărui județ este "Tehnician în activități economice" din domeniul Economic, cu o pondere de peste 30% în județele Bistrița-Năsăud și Sălaj și între 18,88% - 27% în celelalte județe ale regiunii. Pentru domeniul Turism și alimentație calificarea cea mai solicitată este Tehnician în turism, în toate județele mai puțin în județul Sălaj unde a doua calificare ca și importanță este Tehnician în automatizări cu 12,56%.
- Calificările cele mai cerute din domeniul Mecanică sunt: *Tehnician mecatronist* și tehnician proiectant CAD. Din domeniul Electronică, automatizări calificarea *Tehnician operator tehnică de calcul* este cerută în jud. Cluj, Maramureș, Sălaj și Satu-Mare și *Tehnician în automatizări* în județul Sălaj.

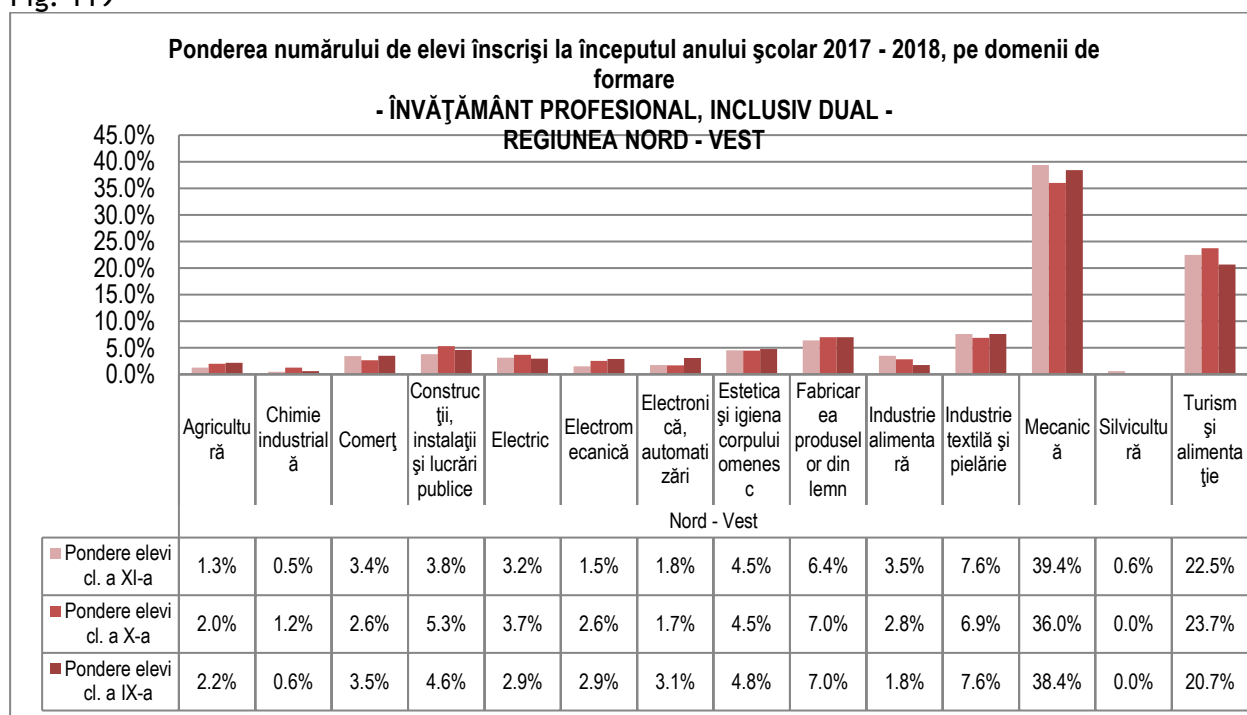
Cuprinderea elevilor în învățământul profesional în anul școlar 2017-2018

Analiza numărului de clase, elevi și ponderea acestora în anul școlar 2017-2018 la învățământul profesional, la nivel național a evidențiat 3726 de clase cu 84864 de elevi și o foarte slabă reprezentare la nivelul învățământului profesional particular, de 2,7%. Raportat la mediul de rezidență, în mediul rural ponderea claselor de învățământ profesional reprezintă 16,6% din total. Învățământul profesional particular nu are clase în mediul rural. În mediul urban ponderea claselor de învățământ profesional de stat este de 80,6%, iar învățământul profesional particular are o pondere de 2,7%.

Analiza numărului de clase, elevi și ponderea acestora pe cele 15 domenii de formare în care se școlarizează în învățământul profesional, în Regiunea Nord-Vest în anul școlar 2017-2018, a evidențiat următoarele:

- Regiunea Nord-Vest ocupă o poziție fruntașă între celelalte regiuni de dezvoltare în ceea ce privește numărul de elevi cuprinși în învățământul profesional în anul 2016-2017 cu o pondere de 15,22%, 553 de clase, cu 12.918 elevi. Pe primul loc se situează Regiunea Nord-Est cu o pondere de 25,27% , 844 de clase și 21.446 de elevi, urmată de Regiunea Centru cu 15,52%, 581 de clase și 13168 de elevi.
 - La nivel național ponderea elevilor din învățământul profesional, este de 8,1% pentru învățământul DUAL și 91,9% pentru învățământul profesional. Ponderea cea mai mare la nivel național o are domeniul Mecanică cu 39,4% la învățământ profesional și 3,9% pentru învățământul DUAL, iar cea mai mică pondere domeniul Materiale de construcții, cu 0,2%.
- La nivelul regiunilor de dezvoltare ponderea domeniilor de formare profesională este reprezentată în graficul din figură:

Fig. 119

Sursa datelor: ISJ / ISMB

Domeniul de calificare profesională cu cea mai mare pondere este Mecanica cu 37,9%, urmat de Turism alimentație cu 22,3%. Domeniul cu cea mai mică pondere este Chimia industrială cu 0,8%.

- La nivel național distribuția pe forme de organizare și calificări profesionale, a evidențiat 104 clase de învățământ dual cu 2568 de elevi. Cele mai bine reprezentate calificări în învățământul dual sunt: Operator la mașini cu comandă numerică 16,8 clase, Electromecanic utilaje și instalații industriale cu 10 clase.

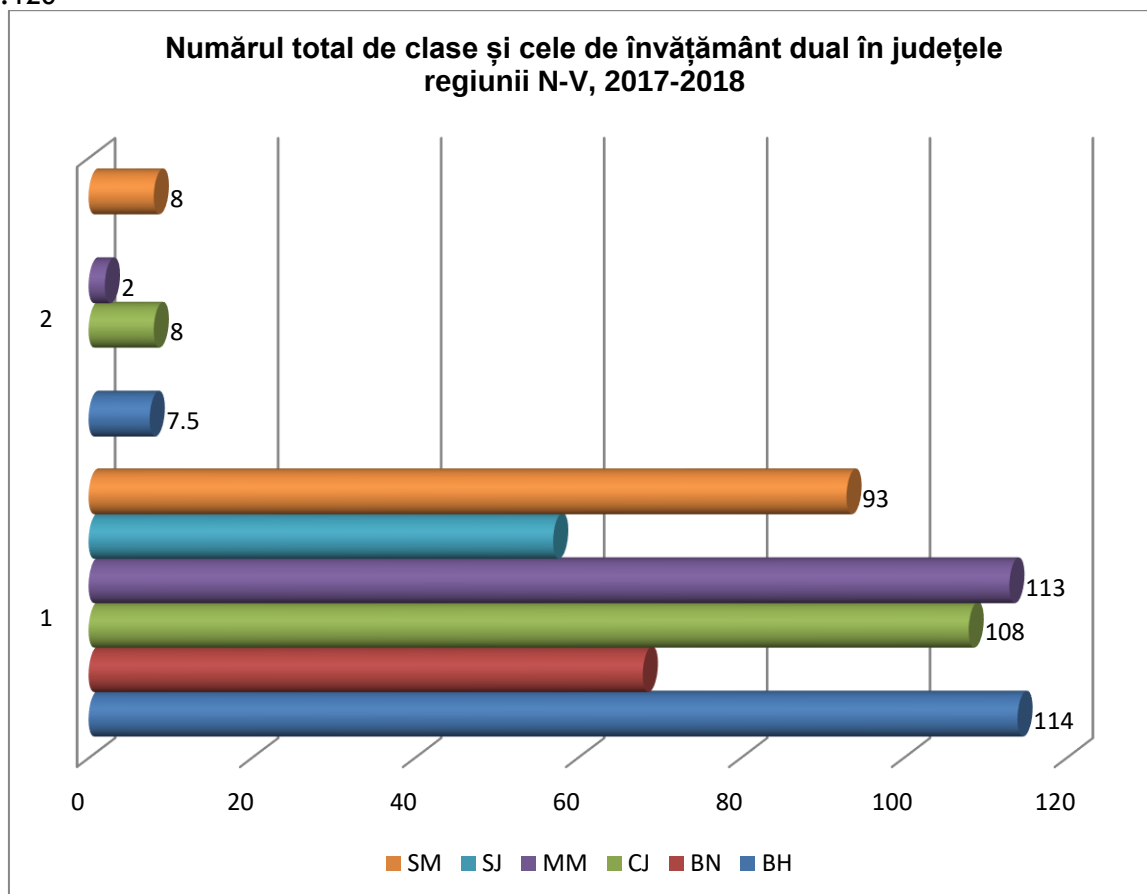
Pentru învățământul profesional cea mai mare pondere la nivel național o are calificarea profesională Mecanic auto, cu o pondere de 19,87% , urmată de calificarea Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație cu o pondere de 9,23 %.

- Analiza distribuției ponderii învățământului profesional pe forme de organizare și județele regiunii Nord-Vest, a evidențiat 553 de clase (din care 25,5 de învățământ dual) cu 12918 elevi (din care 614 elevi în învățământul dual).
- Cele mai solicitate calificări la nivel regional pentru învățământul dual au fost în 2017-2018, Electronist aparate și echipamente cu 3 clase solicitate, Electromecanic utilaje și instalații industriale, Operator la mașini cu comandă numerică, Tapițer - plăpumar - saltelar fiecare cu 2,5 clase solicitate. Referitor la învățământul profesional din regiune în anul școlar 2017-2018,

cea mai solicitată calificare a fost Mecanic auto cu 108,5 clase și 2694 elevi, Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație cu 64,5 clase și 1569 elevi, Confectioner produse textile cu 38,5 de clase și 808 elevi, Bucătar cu 36 de clase și 896 elevi.

- Analiza calificărilor profesionale pe județe și forme de organizare a evidențiat faptul că în regiunea Nord-Vest, doar 4 județe școlarizează în învățământ dual în anul 2017-2018: Bihor, Cluj, Maramureș și Satu-Mare. La nivelul județelor regiunii situația claselor de învățământ profesional și dual, în 2017-2018 se prezintă în figura de mai jos:

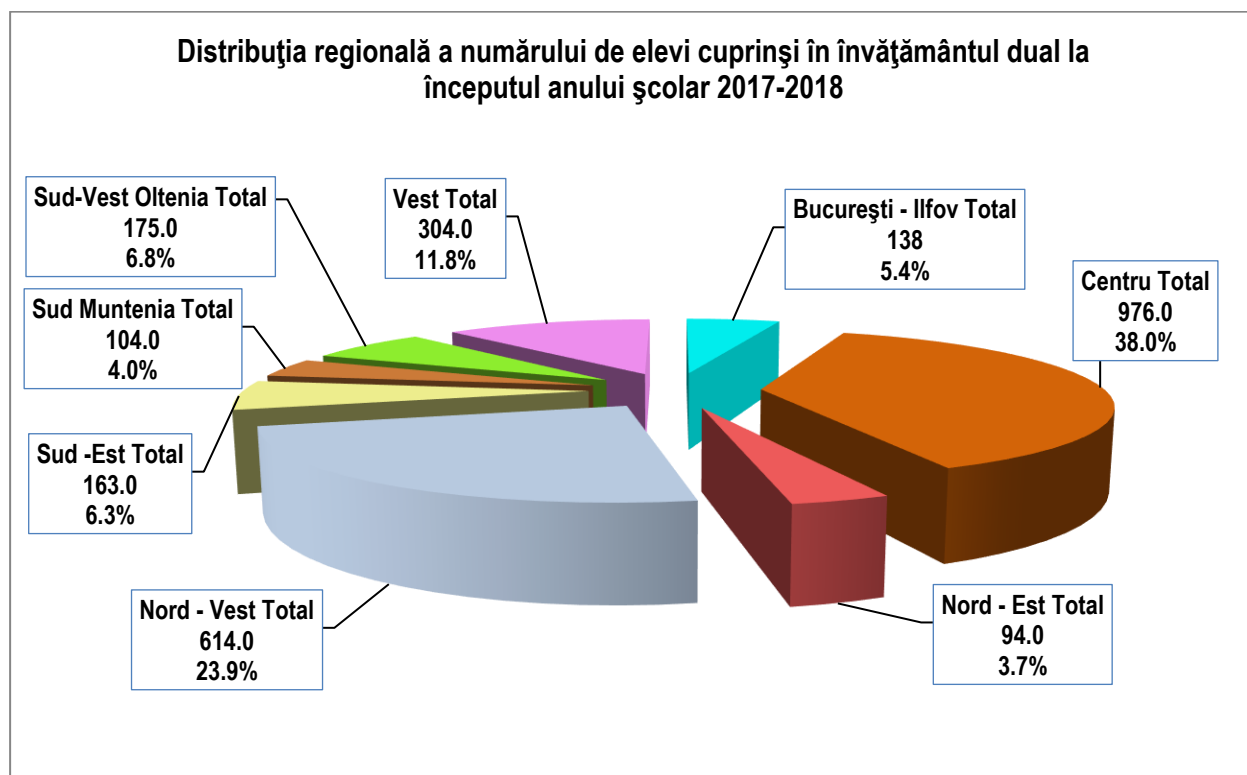
Fig.120

- Domeniile de formare cu cel mai mare număr de elevi în învățământul profesional la nivelul regiunii sunt:
Mecanica, Turism și alimentație, Fabricarea produselor din lemn, Industrie textilă și pielărie, Construcții, instalații și lucrări publice.
Domeniile de formare cu cel mai mic număr de elevi în învățământul profesional la nivelul regiunii sunt:
Silvicultura, Chimia industrială, Electronică, automatizări, Agricultură.

Distribuția pe regiunile de dezvoltare, județe, și domenii de pregătire a elevilor înscriși în învățământul dual în anul școlar 2017-2018 este reprezentată în figura de mai jos:

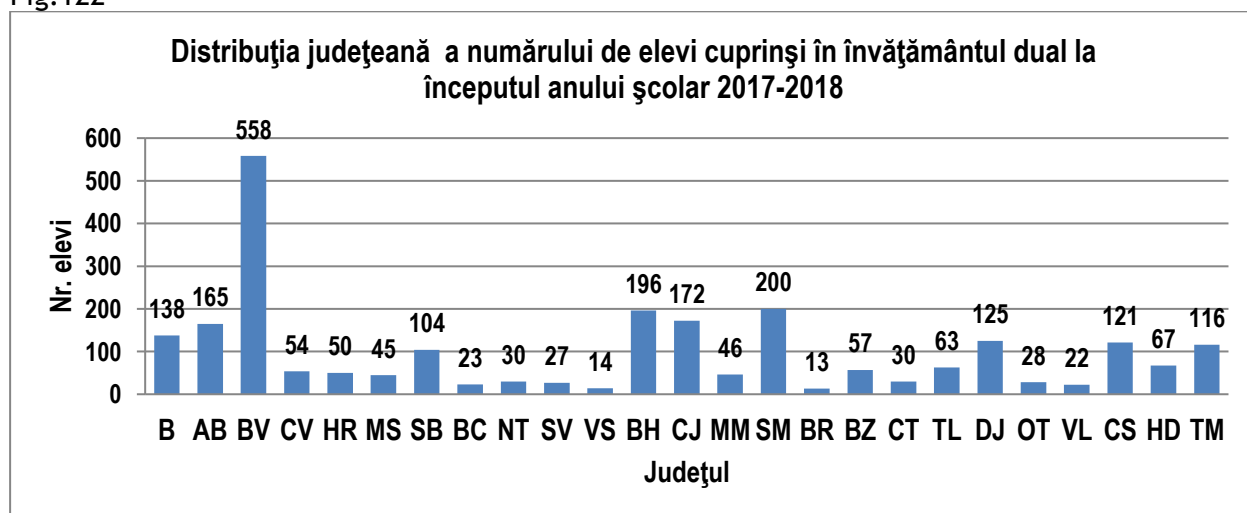
Fig. 121

Sursa datelor: ISJ / ISMB

Învățământul dual este cel mai bine reprezentat în regiunea Centru cu o pondere de 38% din totalul național, urmată de regiunea Nord-Vest cu o pondere de 23,9%. Regiunea cu cea mai slabă reprezentare este regiunea Nord-Est cu doar 3,7%.

Fig.122

Sursa datelor: ISJ / ISMB

Analiza pe județele țării a scos în evidență că județul Brașov deține primul loc la nivel național cu 558 de elevi în învățământul dual, urmat de 3 județe din regiunea Nord-Vest: Satu-Mare, Bihor și Cluj cu 200, 196, respectiv 172 de elevi cuprinși în învățământul dual.

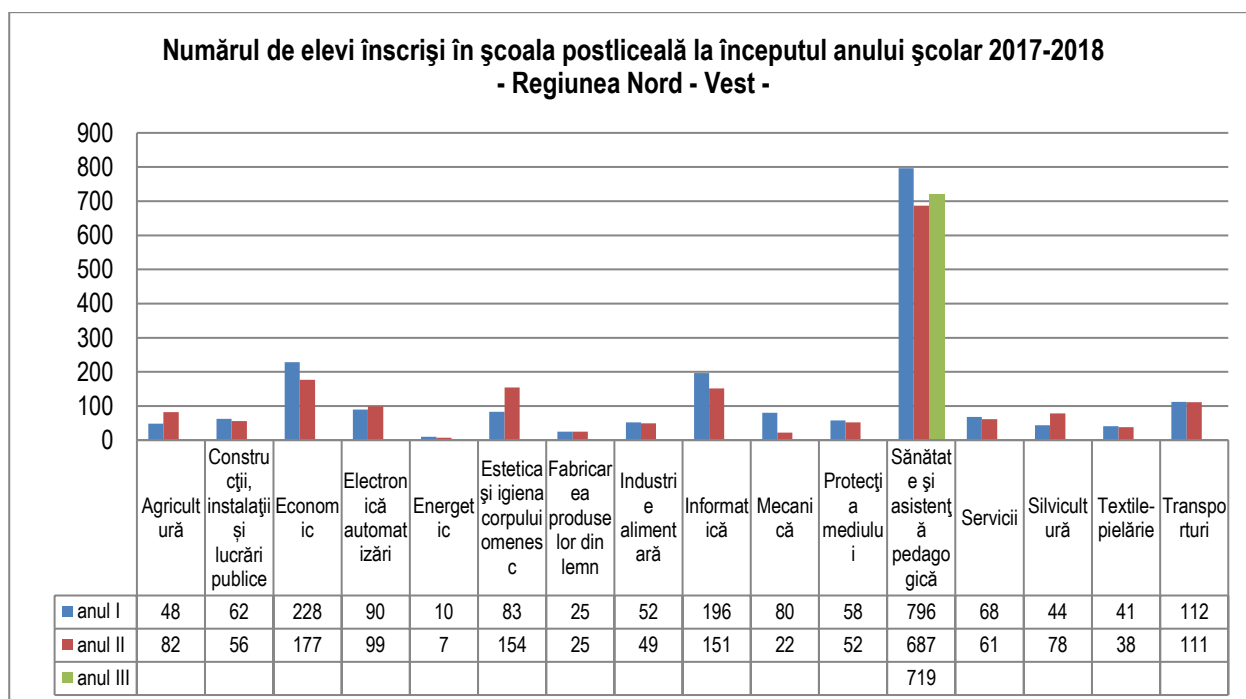
6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT - Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2016-2017⁴⁷

În anul școlar 2017-2018, numărul elevilor școlarizați prin școala postliceală la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost de 4847 de elevi, repartizați pe domeniile de formare conform figurii de mai jos.

Numărul cel mai mare de elevi școlarizați prin școala postliceală a fost în domeniul Sănătate și asistență pedagogică, 2202 de elevi, urmat de domeniul Economic cu 405 elevi și Informatică cu 347 elevi. Cei mai puțini elevi au fost înscriși la domeniul Energetic cu 17 elevi și Fabricarea produselor din lemn cu 50 de elevi.

Comparativ, la nivel național domeniile cu cea mai mare cuprindere a elevilor la școala postliceală sunt: Sănătate și asistență pedagogică, Transporturi, Informatică, Turism și alimentație

Fig.nr. 123

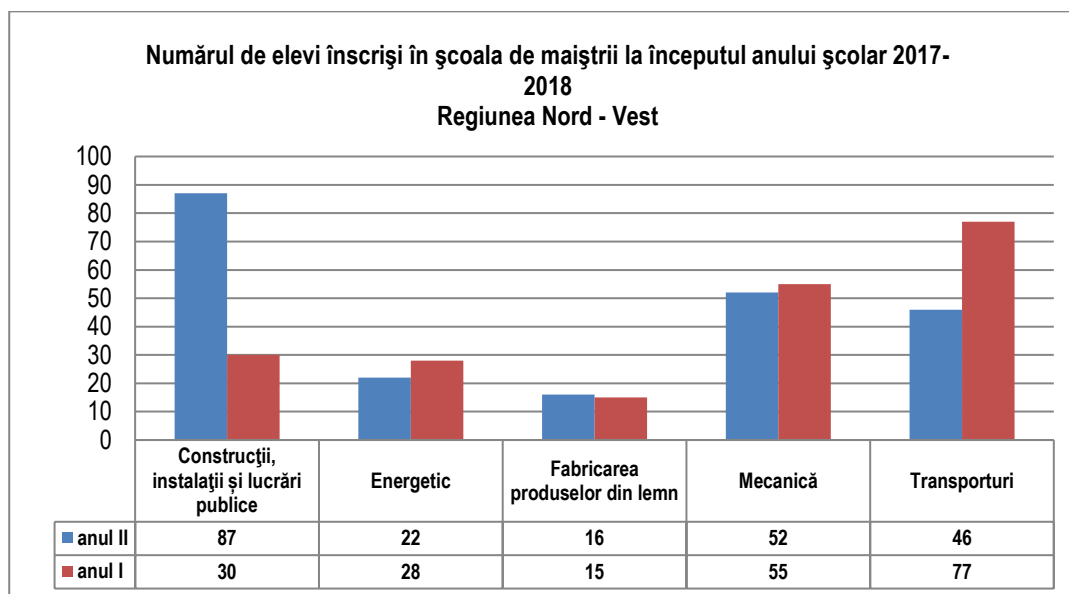
Sursa datelor: Inspectoratele școlare

Analiza numărului de elevi școlarizați prin școala postliceală în anul școlar 2017-2018 la nivelul județelor regiunii a evidențiat faptul că județul Cluj are cei mai mulți elevi, urmat de județul Bihor și Satu-Mare. Județele Bistrița-Năsăud și Maramureș au un număr mic de elevi înscriși la școala postliceală. Calificările cele mai solicitate sunt din domeniul Sănătate și asistență pedagogică, *Asistent medical generalist* și *Asistent medical de farmacie*, marea majoritate a elevilor din toate județele optând pentru aceste calificări.

- La școala de maiștri numărul de elevi este mult mai mic decât cel de la școala postliceală. La nivelul regiunii în anul școlar 2017-2018 frecventează școala de maiștri un număr total de 428 de elevi, repartizați pe 5 domenii de formare: Construcții, instalații și lucrări publice, Energetic Fabricarea produselor din lemn, Mecanică, Transporturi. Cei mai mulți elevi se înregistrează la calificările din domeniul Construcții, instalații și lucrări publice - 117 elevi.

⁴⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „09 Oferta IPT inv. postliceal 2016-2017” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Fig.nr. 124

Sursa datelor: Inspectoratele școlare

Analiza numărului de elevi școlarizați prin școala de maiștrii, în anul școlar 2017-2018, la nivelul județelor regiunii a evidențiat faptul că județul Cluj are cei mai mulți elevi - 273. Celelalte județe au un număr foarte mic de elevi, iar județul Sălaj nu are clase de școală de maiștrii. Calificările cu cel mai mare număr de elevi sunt Maistru electromecanic auto cu 56 de elevi și Maistru mecanic cu 56 de elevi.

6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional⁴⁸

Învățământul profesional este organizat pe baza parteneriatului școală-operator economic cu scopul satisfacerii solicitărilor de pe piața muncii, de către sistemul de învățământ profesional și tehnic.

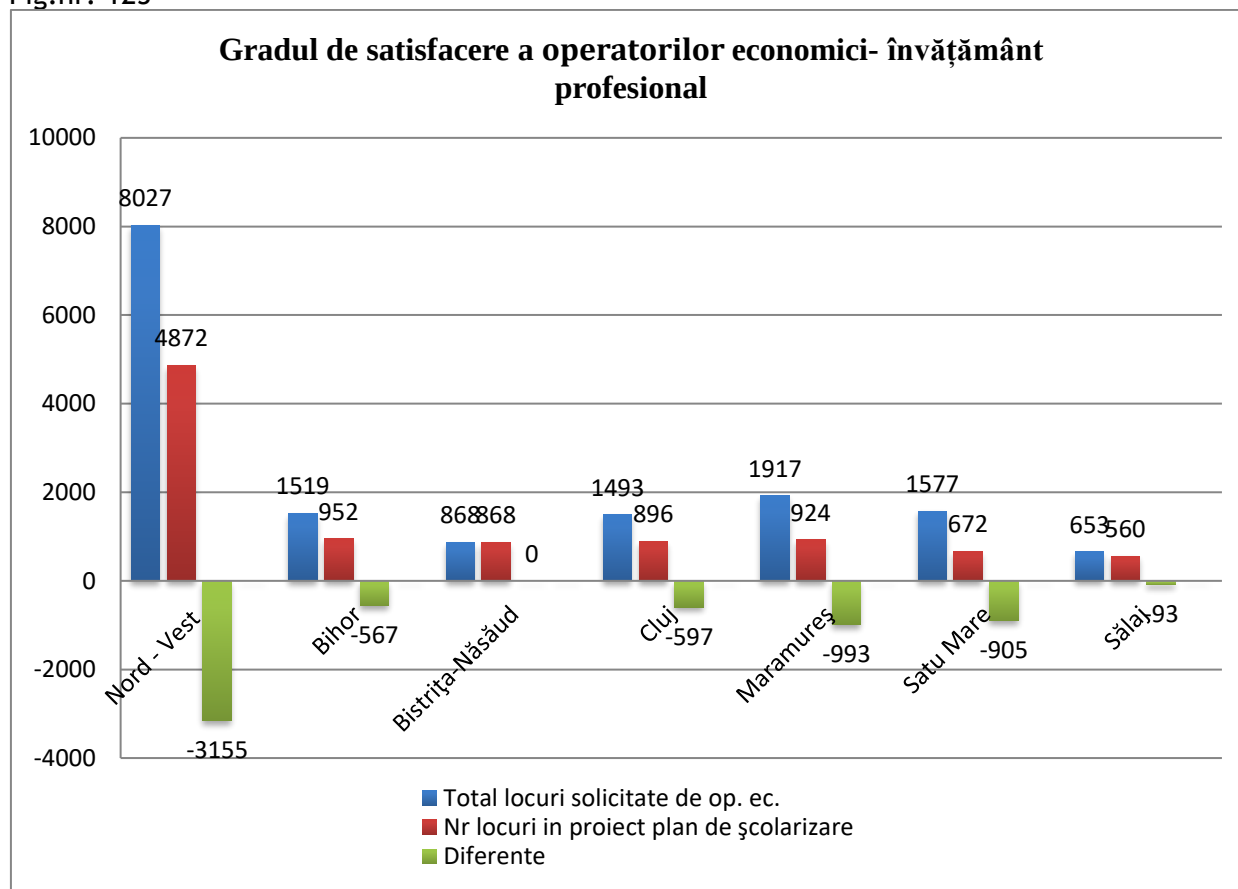
Pentru toate domeniile de formare în care se școlarizează prin învățământul profesional, operatorii economici solicită locuri pentru proiectul planului anual de școlarizare, inspectoratelor școlare.

Inspectoratele școlare centralizează solicitările operatorilor economici și analizează oferta educațională în raport cu solicitările acestora.

Pentru anul școlar 2018-2019 la nivelul Regiunii Nord-Vest, operatorii economici au solicitat în total 8027 de locuri, din care au fost incluse în proiectele planurilor de școlarizare de către inspectoratele școlare județene 4872 de locuri, adică 60,7%. Acest lucru s-a datorat fie solicitării unor calificări pentru care unitățile de învățământ nu sunt autorizate și datorită constrângerilor legate de fundamentarea planurilor anuale de școlarizare, care trebuie să fie echilibrate în raport cu numărul de absolvenți de clasa a VIII-a.

⁴⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „10 Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Fig.nr. 125

Sursa datelor: ISJ - Proiectul planului de școlarizare pentru anul școlar 2018-2019

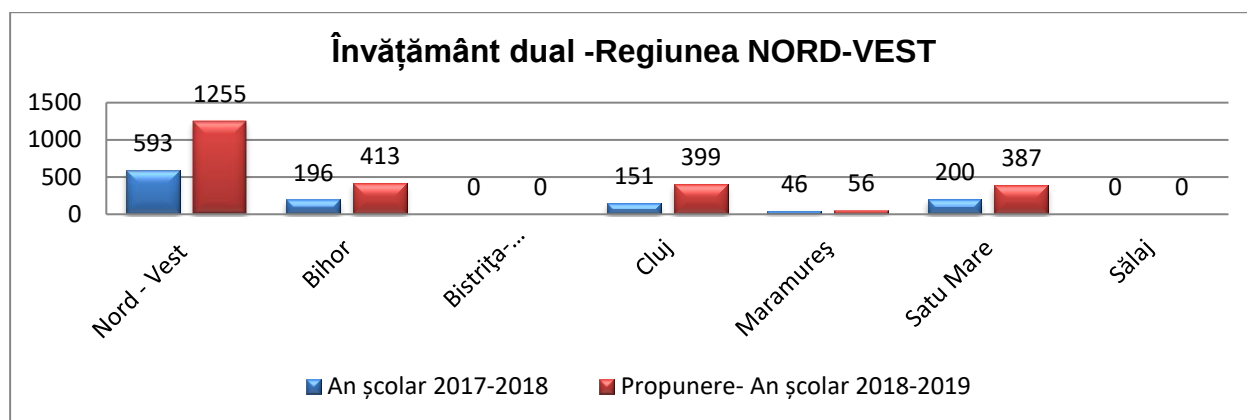
Cele mai multe locuri pentru învățământul profesional au fost solicitate de către operatorii economici din județul Maramureș (1917 locuri), urmat de județele Satu-Mare (1577 locuri) și Bihor (1519 locuri), iar cele mai puține în județul Sălaj (653 de locuri).

Analiza gradului de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pe județe a evidențiat că ponderea cea mai ridicată a fost în județul Bistrița-Năsăud, de 100 %, urmat de județul Sălaj cu 85,8% și cea mai scăzută în județul Satu-Mare de 42,8%.

În ceea ce privește **învățământul dual**, solicitările operatorilor economici se transmit la Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT), conform unui model, anexă la metodologie.

În anul școlar 2017-2018 la nivelul regiunii Nord-Vest funcționează primele clase de învățământ dual. Din analiza realizată între anul școlar 2016-2017 și proiectul planului de școlarizare pentru anul 2018-2019, rezultă că pentru anul școlar 2018-2019 numărul de locuri în învățământul dual este dublu față de anul școlar în curs; cele mai multe locuri au fost propuse în județul Bihor (413), urmat la mică distanță de județele Cluj și Satu Mare, în timp ce în județele Bistrița-Năsăud și Sălaj nu a fost alocat nici un loc în învățământ dual nici în anul în curs, nici în propunerea pentru anul școlar 2018-2019.

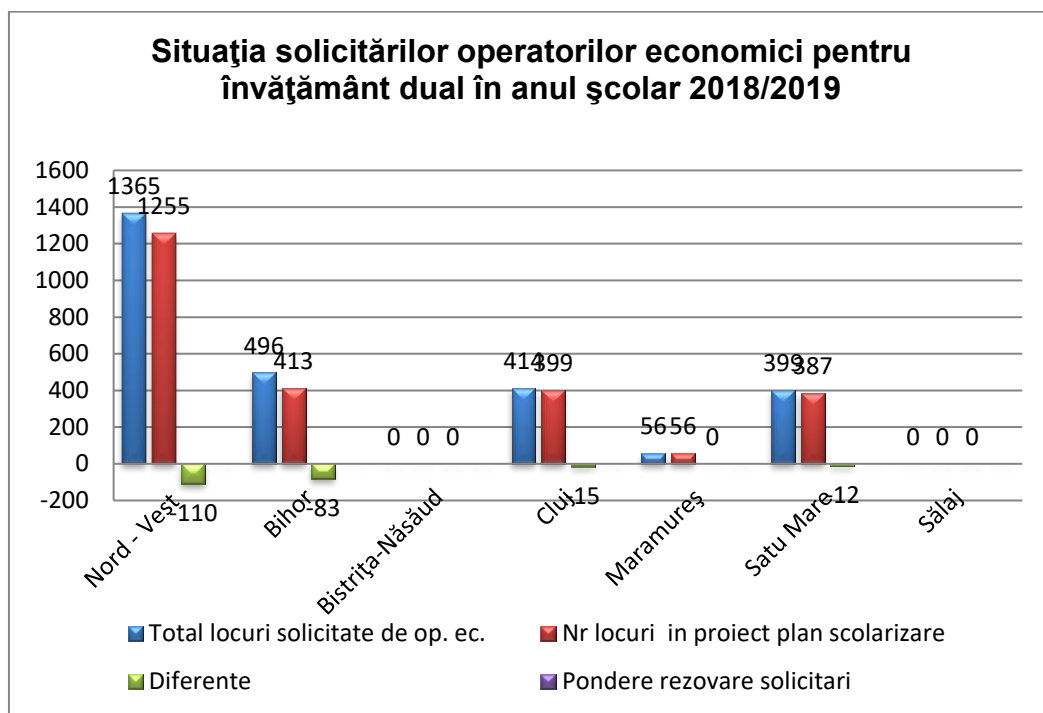
Fig. nr. 126

Pentru anul școlar 2018-2019 la nivelul Regiunii Nord-Vest, operatorii economici au solicitat în învățământul dual total 1365 de locuri, din care au fost incluse în proiectele planurilor de școlarizare de către inspectoratele școlare județene 1255 de locuri, adică 92%. Metodologia de organizare și desfășurare în învățământul dual prevede ca solicitările operatorilor pentru învățământ dual să fie rezolvate cu prioritate, iar acolo unde nu pot fi satisfăcute solicitările operatorilor economici se va transmite adresă operatorului economic, cu motivația neincluserii în proiectul planului de școlarizare.

Satisfacerea în proporție de 92% la nivelul regiunii se datorează solicitării de către unii operatori economici a unor calificări care nu sunt în nomenclator, a unui număr mic de solicitări astfel încât nu se poate constitui o grupă sau faptul că nici o școală din județ nu este autorizată pentru școlarizarea calificării solicitate. În figura de mai jos este prezentată situația satisfacerii cerințelor operatorilor economici la nivel regional și în județele regiunii.

Fig. nr. 127

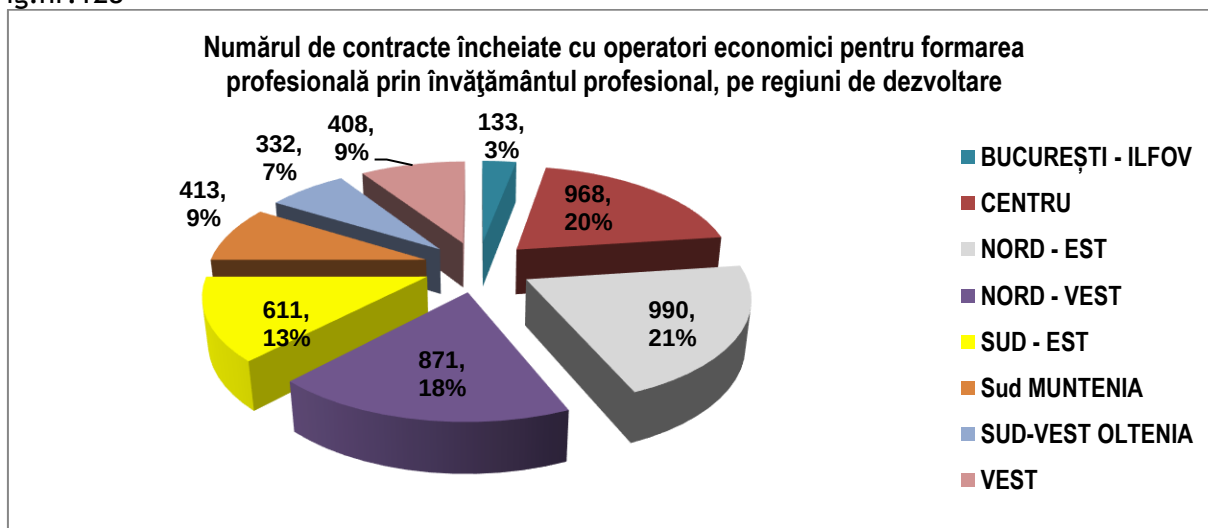

Sursa: ISJ

6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici⁴⁹

Școlarizarea elevilor prin învățământul profesional presupune încheierea unor contracte de parteneriat cu operatorii economici. La nivel național situația contractelor încheiate pentru anul școlar 2017-2018 se prezintă conform figurii de mai jos:

Fig.nr.128

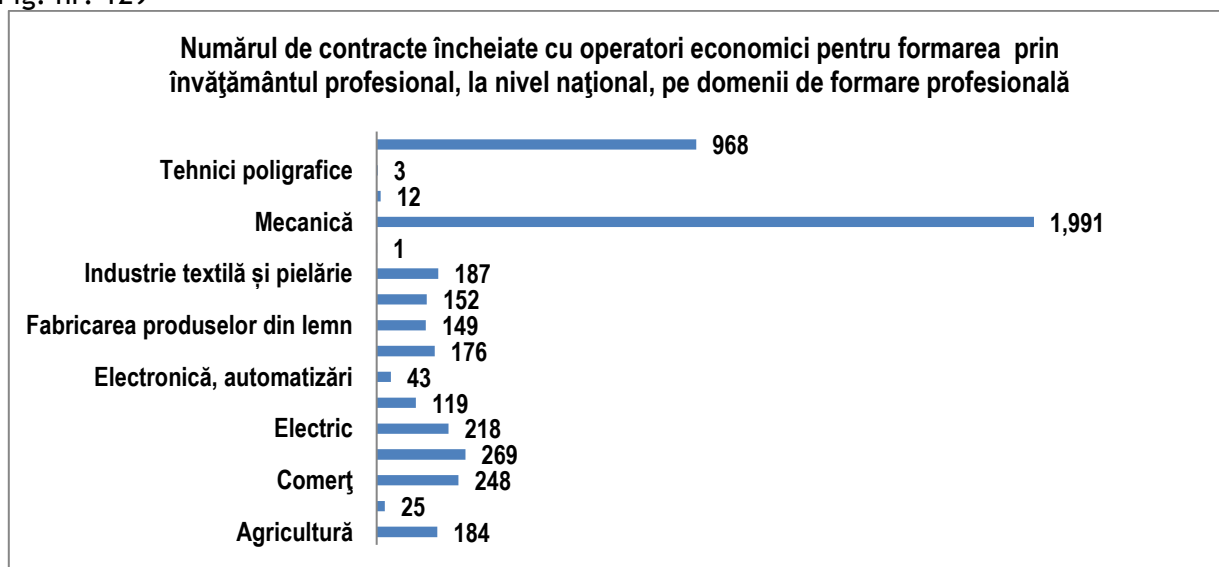
Sursa datelor: Inspectoratele școlare

Cele mai multe contracte de parteneriat încheiate cu operatorii economici au fost în Regiunea Nord-Est (990), urmată de Regiunea Centru (968) și Regiunea Nord-Vest cu 871 de contracte încheiate, la nivel național fiind încheiate 4749 de contracte cu operatorii economici.

⁴⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „11 Parteneriatul cu operatorii economici” - [pentru vizualizare clic aici](#) și „11bis Parteneriatul cu operatorii economici” - [vizualizare clic aici](#)

Situația pe domenii de calificare este redată în figura de mai jos.

Fig. nr. 129

Sursa datelor: Inspectoratele școlare

Din analiza datelor legate de numărul de contracte încheiate la nivel național pe domenii de formare, pentru domeniul Mecanică au fost încheiate 1991 de contracte (cele mai multe), urmat de domeniul Turism și alimentație cu 968 de contracte, aceste două domenii fiind cele mai solicitate în toate regiunile țării. Domeniile de formare cu cele mai puține contracte încheiate au fost: Materiale de construcții (1); Tehnici poligrafice(3); Silvicultură (12).

Analiza realizată pe calificări arată faptul că cele mai multe contracte cu operatorii economici au fost încheiate la calificarea Mecanic auto (1003), urmată de Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație (497) și Bucătar (293).

Analiza a nivelului Regiunii Nord-Vest, situația contractelor încheiate este redată în figura de mai jos.

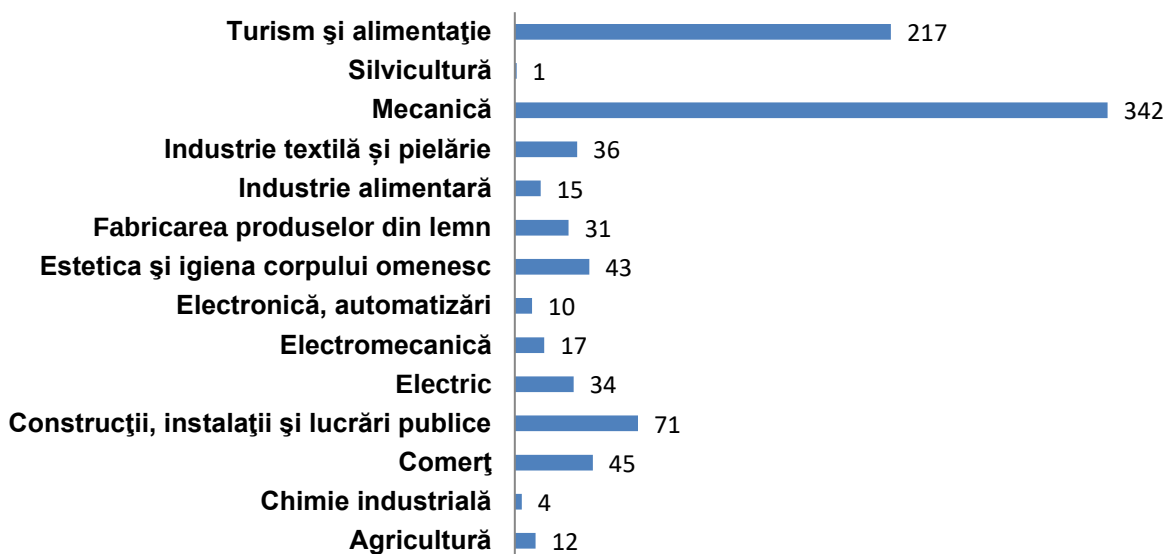
La nivelul regiunii se identifică aceleași domenii cu număr mare de contracte ca și la nivel național: Mecanica cu 342 contracte încheiate și Turism și alimentație cu 217 contracte încheiate. Domeniul Construcții, instalații și lucrări publice se află pe locul al treilea cu 71 de contracte încheiate la nivelul regiunii. Cele mai puține contracte cu operatorii economici au fost încheiate pe domeniile Silvicultură (1) și Chimie industrială (4).

Calificările profesionale cu cel mai mare număr de contracte încheiate, la nivelul regiunii: Mecanic auto (193), Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație (108), Bucătar (84), Comerciant-vânzător (45).

Analiza pe județele regiunii arată că județul cu cele mai multe contracte de parteneriat încheiate cu operatorii economici este Bihorul, cu 221 contracte, urmat de Maramureș cu 171 contracte încheiate și Cluj cu 169 contracte încheiate. Cele mai puține contracte încheiate sunt în Sălaj - 69 de contracte încheiate.

Fig.nr.130

**Numărul de contracte încheiate cu operatorii economici pentru formarea profesională inițială prin învățământul profesional
Regiunea Nord - Vest**

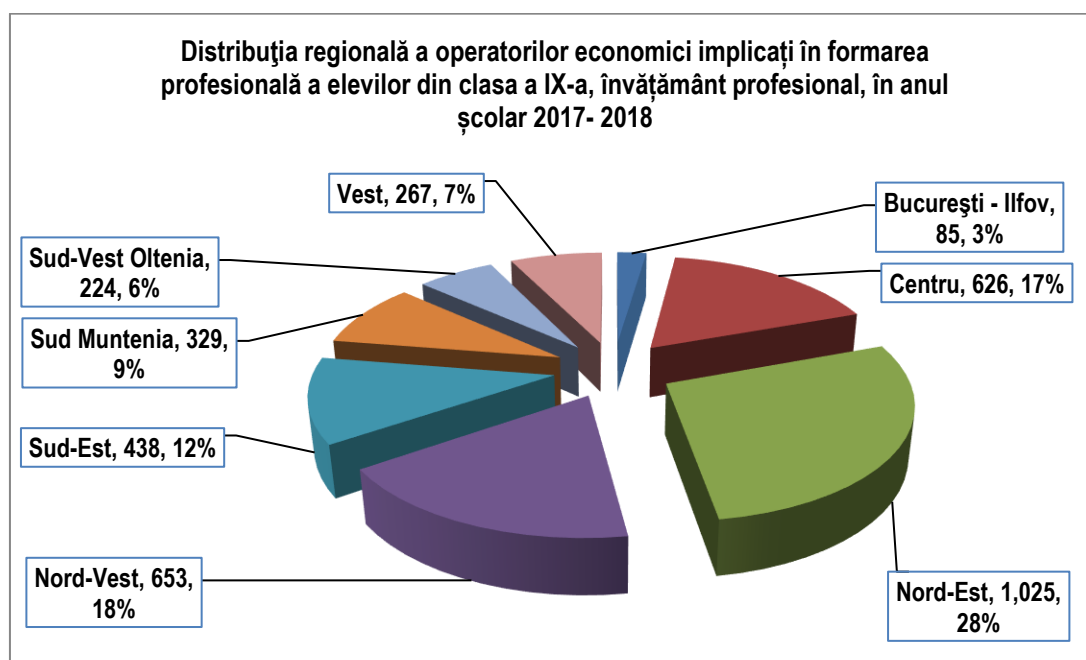

Sursa datelor: Inspectoratele școlare

În ceea ce privește numărul de contracte pe calificări cele mai multe contracte în toate județele sunt la calificările Mecanic auto (BH, BN, CJ, SM și SJ), Bucătar (MM, CJ și BN), Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație (MM, CJ,), Comerciant-vânzător (MM).

În ceea ce privește **distribuția regională a operatorilor economici** implicați în formarea profesională a elevilor din clasa a IX-a, învățământ profesional, în anul școlar 2017-2018, aceasta este ilustrată în figura de mai jos și arată că cel mai mare număr de operatori economici implicați se află în regiunea Nord-Est (1025), urmată de regiunea Nord-Vest (653) și regiunea Centru (626).

Fig. nr. 131

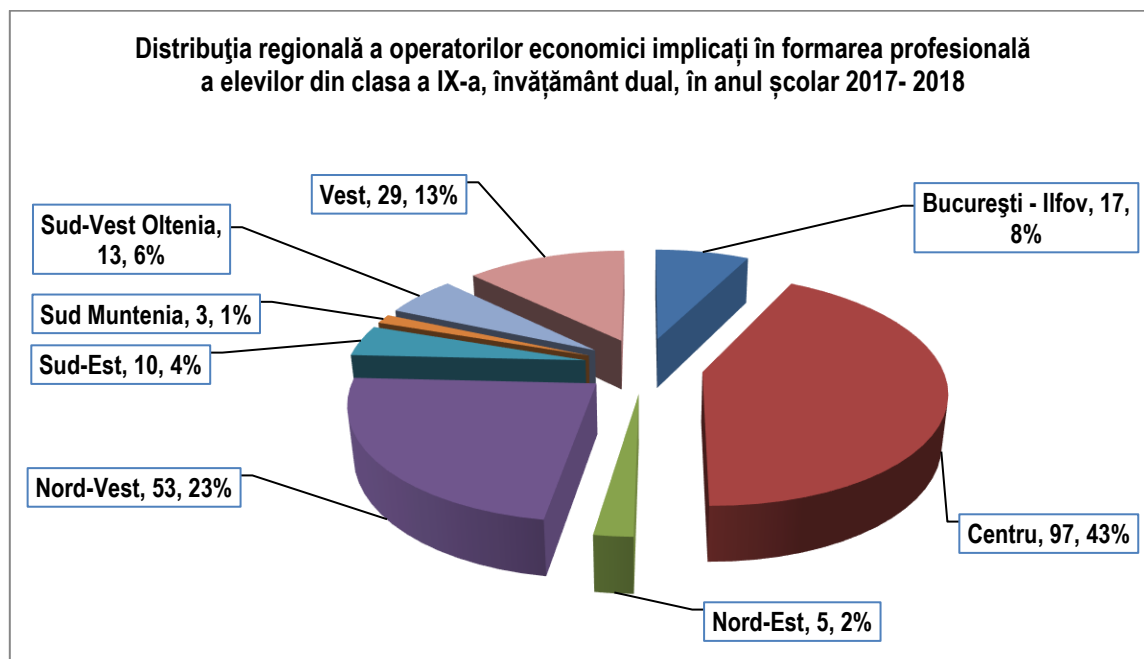

Sursa datelor: ISJ

Analiza în cadrul regiunii, arată că cel mai mare număr de operatori economici implicați în formarea profesională se află în județul Maramureș (179), urmat de județul Bihor cu 137

În ceea ce privește distribuția regională a operatorilor economici implicați în formarea profesională a elevilor din clasa a IX-a, în învățământ dual, în anul școlar 2017- 2018, aceasta este ilustrată în figura de mai jos și arată că cel mai mare număr de operatori economici implicați în învățământul dual se află în regiunea Centru (97) , urmată de regiunea Nord-Vest (53) și regiunea Vest (29).

Fig. nr. 132

Sursa datelor: ISJ

În ceea ce privește distribuția pe județe a operatorilor economici implicați în formarea profesională a elevilor din clasa a IX-a, în învățământ dual, în anul școlar 2017- 2018 din regiunea Nord-Vest, cel mai mare număr de operatori economici sunt în județul Cluj -23, urmat de Bihor cu 19, Satu Mare cu 8 și Maramureș cu 2 operatori economici.

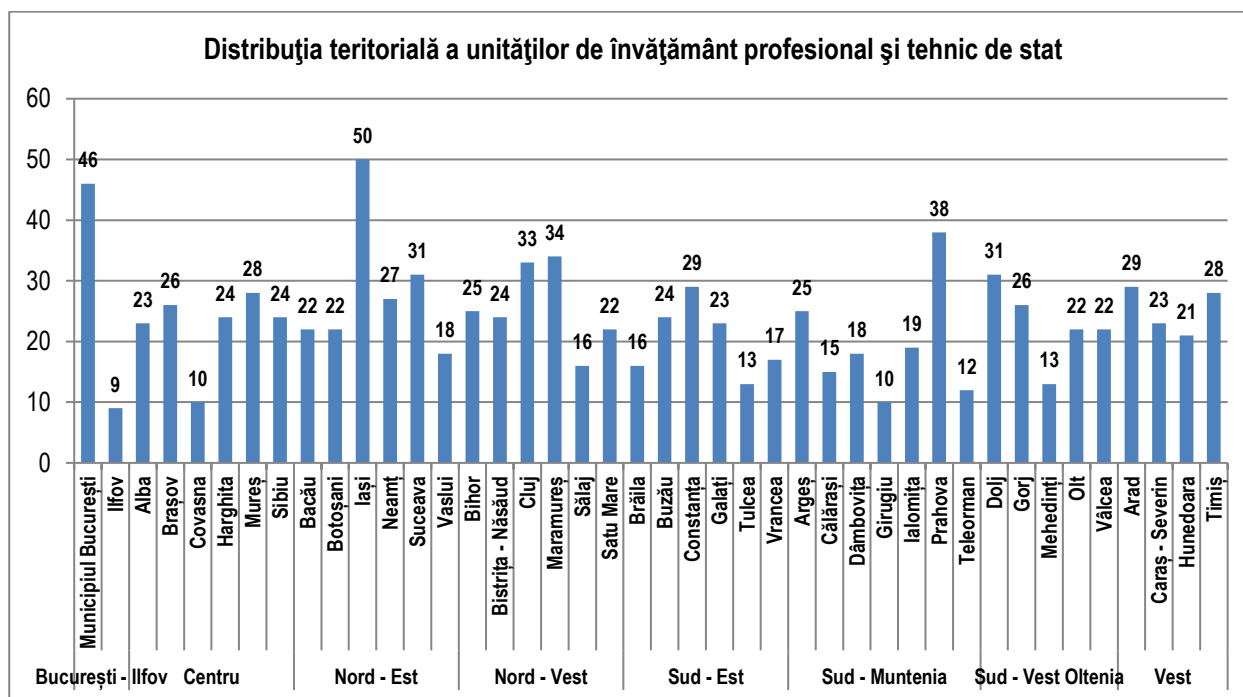
6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT

Rețeaua școlară pentru învățământ profesional și tehnic la nivelul Regiunii Nord-Vest în anul școlar 2017-2018 numără 154 de unități de învățământ repartizate în județele regiunii, în scădere față de anul școlar trecut. Cele mai multe unități de învățământ se află în regiunea Nord-Est (170), urmată de regiunea Nord-Vest (154) și Centru (135)

Județul Maramureș are cele mai multe unități de învățământ profesional și tehnic (34), urmat de județul cu 33 de unități. Județul Bihor cu 25 de unități de învățământ, județul Bistrița-Năsăud cu 24 de unități de învățământ , județul Satu-Mare 21, în timp ce în județul Sălaj sunt 16 de unități de învățământ profesional și tehnic.

Cele mai multe unități de învățământ profesional și tehnic în Regiunea Nord-Vest sunt situate în mediul urban - 116 de unități, iar 38 de unități de învățământ sunt situate în mediul rural. Cele mai multe unități de învățământ în mediul rural sunt în județul Bistrița- Năsăud (9) , urmat de Maramureș (8), în timp ce în județul Cluj sunt numai două unități de învățământ în mediul rural.

Fig. nr. 133

Sursa: ISJ

6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi⁵⁰

Analiza la nivel regional a scos în evidență relația directă dintre domeniile de formare cele mai solicitate și numărul de școli IPT care școlarizează în aceste domenii. Situația poate fi urmărită în figura de mai jos:

Fig.nr. 134

IERARHIZAREA ȘCOLILOR IPT DIN REGIUNEA NORD-VEST

Nr. crt.	DOMENIU DE FORMARE PROFESIONALĂ	NUMĂR DE ȘCOLI	NUMĂR DE ELEVI
1	Agricultură	16	1026
2	Chimie industrială	4	199
3	Comerț	23	1756
4	Construcții, instalații și lucrări publice	18	1185
5	Economic	43	6700
6	Electric	24	1573
7	Electromecanică	11	565
8	Electronică automatizări	28	2918
9	Estetica și igiena corpului omenesc	13	1163
10	Fabricarea produselor din lemn	20	1175

11	Industrie alimentară	12	1221
12	Industrie textilă și pielărie	24	1640
13	Materiale de construcții	0	0
14	Mecanică	60	8078
15	Producție media	3	276
16	Protecția mediului	16	1045
17	Silvicultură	6	495
18	Tehnici poligrafice	0	0
19	Turism și alimentație	43	6772

Sursa datelor: Inspectoratele școlare

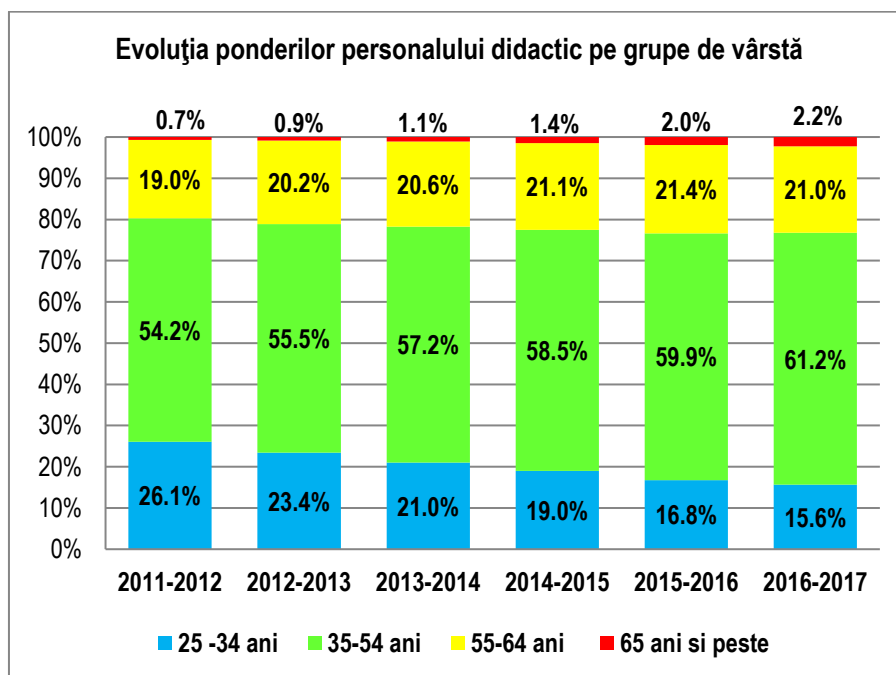
Domeniile de formare cu cele mai multe școli: Mecanica (60 de școli la nivel regional), Economic (43 de școli), Turism și alimentație (43 de școli) sunt și cele mai solicitate de către operatorii economici regionali și în topul preferințelor elevilor.

6.1.12. Resursele umane din ÎPT⁵¹

Analiza ponderii personalului didactic pe grupe de vârstă s-a realizat pe intervalul de ani școlari 2011-2012 și 2016-2017. Analizând la nivel național datele statistice, se poate afirma că evoluția ponderii personalului didactic pe categorii de vârstă a evoluat în sensul creșterii ponderii categoriei 35-54, ajungând în anul școlar 2016/2017 la 61,2 % din totalul personalului din ÎPT. Categoria de vârstă 55-64 ani s-a menținut aproximativ constantă, ajungând la 21% în anul școlar 2016-2017. Se remarcă o creștere în ultimii ani a ponderii categoriei 65 de ani și peste de la 0,7% în anul școlar 2011-2012 la 2,2 % în anul școlar 2016-2017 și o scădere a ponderii categoriei de vârstă 25-34 de ani de la 26,1 % în anul școlar 2011-2012 la 15,6% în anul școlar 2016-2017, ceea ce arată că tot mai puține cadre didactice tinere optează pentru intrarea în sistemul de învățământ, acesta fiind considerat neatractiv în special datorită salarizării, dar și a birocrăției excesive.

Fig.nr.135

⁵¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „14 Resurse umane” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa datelor: INS

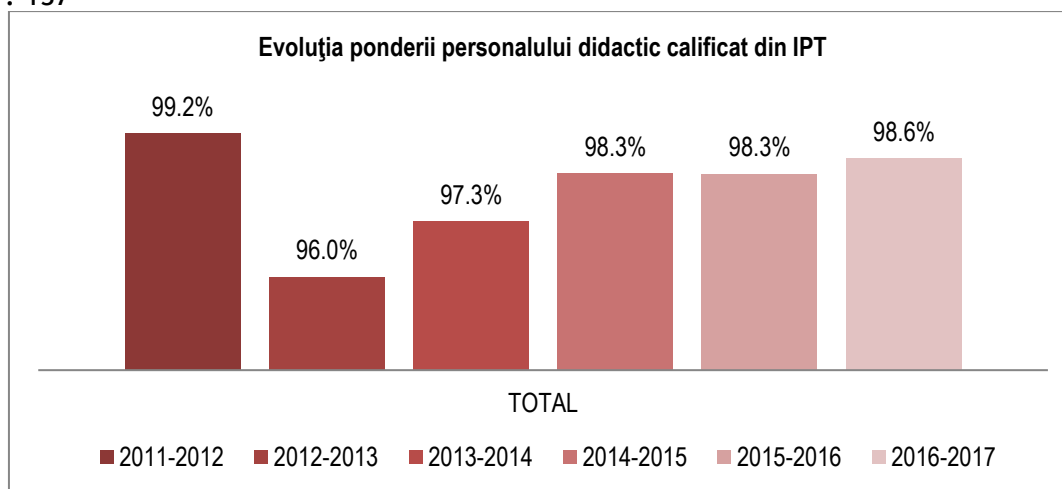
Categoria de vârstă 35-54 ani și 55-64 ani reprezintă 82,2% din totalul cadrelor didactice din sistemul de învățământ profesional și tehnic în anul 2016-2017, iar categoria 65 ani și peste atinge o pondere de 2,2 %. Nu există date statistice la nivel regional, dar din datele administrative de la inspectoratele școlare rezultă că tendințele de la nivel național se mențin și la nivel regional și județean.

În ceea ce privește distribuția pe urban-rural, numai 11% din totalul cadrelor didactice din ÎPT se află în mediul rural, explicabil prin faptul că în mediul rural există un număr mic de unități de învățământ profesional și tehnic.

Evoluția ponderii personalului didactic calificat din ÎPT

În ceea ce privește ponderea personalului calificat, la nivel național, așa cum rezultă și din figura de mai jos în intervalul anilor școlari 2011-2012 și 2016-2017 a fost de peste 96%, cele mai mici valori s-au înregistrat în anul școlar 2012-2013, menținându-se în jurul valorii de 98% în intervalul analizat.

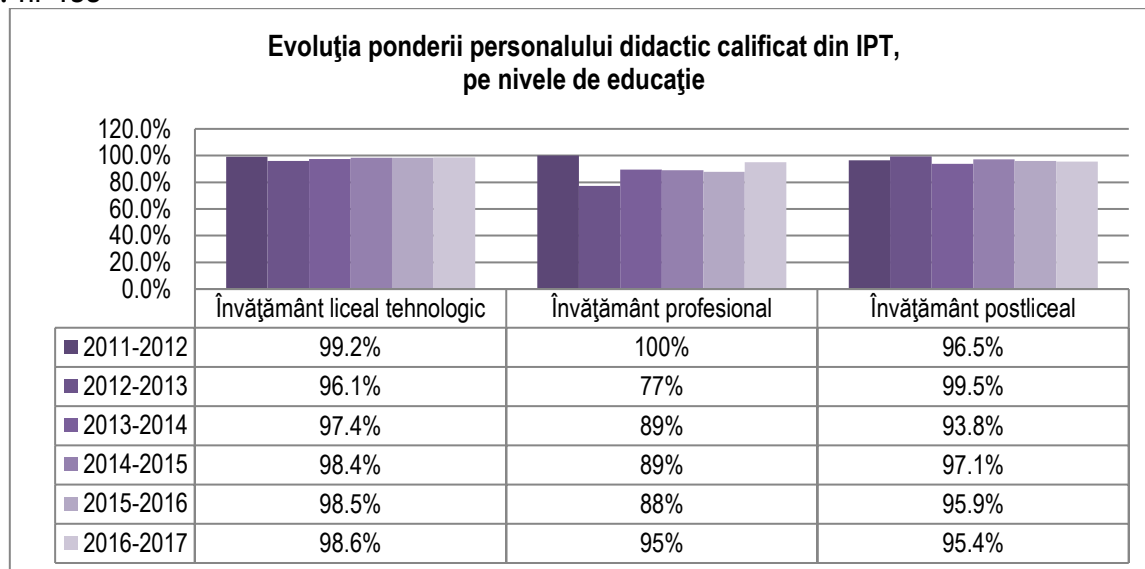
Fig. nr. 137

Sursa datelor: INS

În ceea ce privește Evoluția ponderii personalului didactic calificat din IPT, pe nivele de educație, din figura de mai jos rezultă că ponderea cea mai mare a personalului calificat este în învățământul liceal tehnologic, în timp ce la învățământul profesional și postliceal ponderea este mai mică cu 3%, în anul școlar 2016-2017, anul în care a absolvit prima generație de învățământ profesional cu durată de 3 ani, dar în creștere cu 7% față de anul școlar trecut.

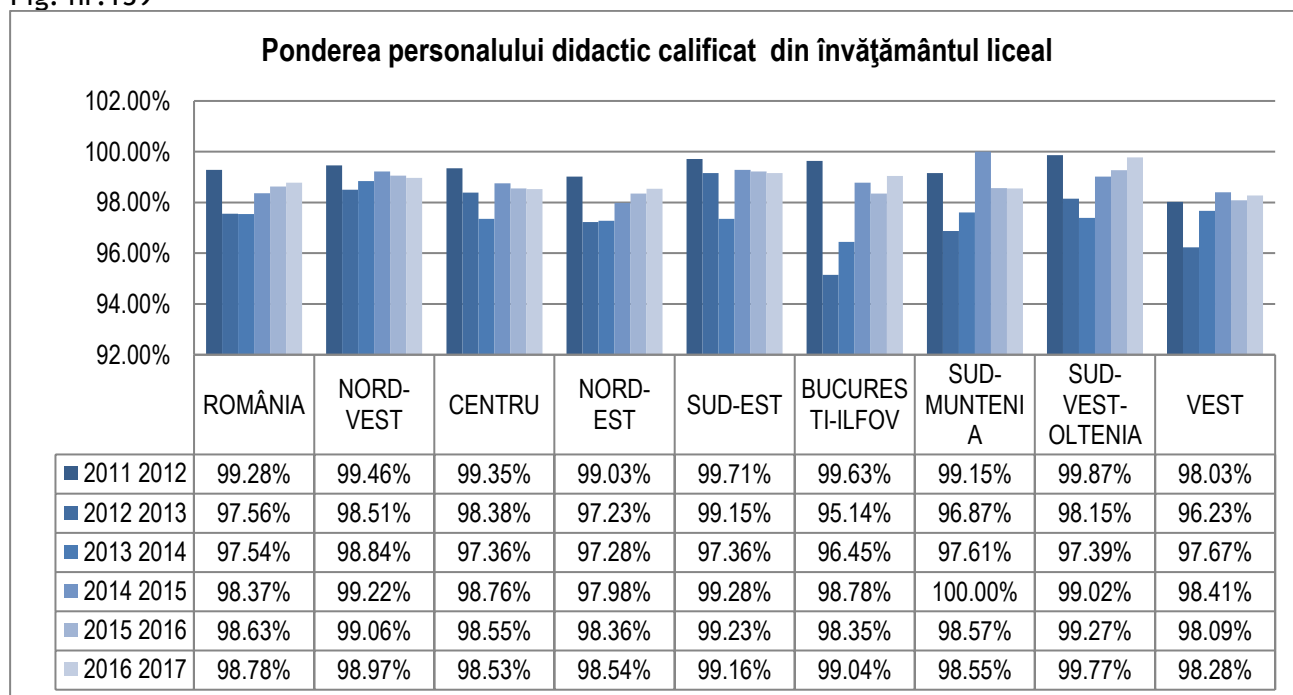
Fig. nr 138

Sursa datelor: INS

La nivelul Regiunii Nord-Vest, din analiza realizată în intervalul analizat rezultă, că ponderea personalului didactic calificat din învățământul profesional și tehnic este ușor s-a menținut în intervalul 98-99%, cu valori apropiate de valorile naționale, dar și de celelalte regiuni.

Fig. nr.139

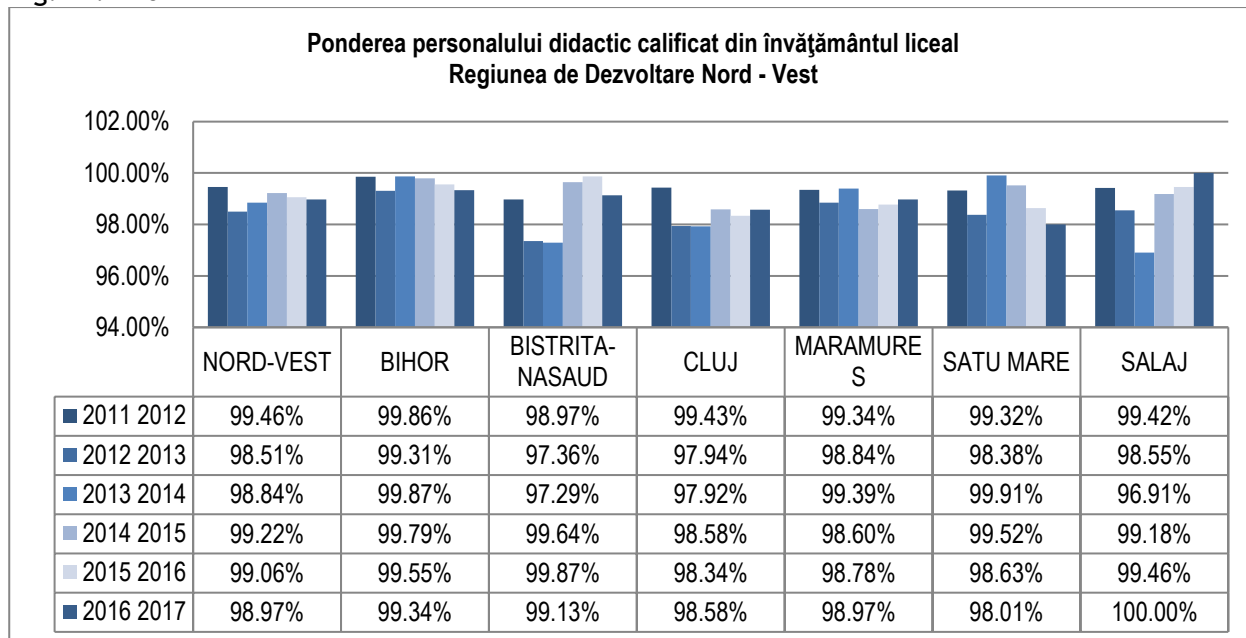

Sursa datelor: INS

La nivelul județelor din regiunea Nord-Vest, ponderile înregistrate au fost foarte ridicate în toate județele regiunii de peste 98%, nu există diferențe majore între județe.

La nivelul anului școlar 2016-2017, în județul Sălaj se înregistrează o pondere de 100% a personalului calificat, în timp ce în restul județelor ponderile se apropie de 99%.

Fig. nr. 140

Sursa datelor: INS

În anul școlar 2016-2017, numărul de cadre didactice din învățământul liceal a fost de 8254 persoane din care de sex feminin 5849 persoane. Numărul cadrelor didactice calificate a fost 8169 persoane, din care de sex feminin 5799. Ponderea personalului didactic calificat la nivelul regiunii a fost de 98,97% cu puțin peste media națională de 98,78%. Ponderea pe medii de rezidență este la fel de ridicată atât pe urban cât și pe rural, de 98,93% în urban, respectiv 99,42% în rural.

6.1.13. Infrastructura unităților școlare din IPT⁵²

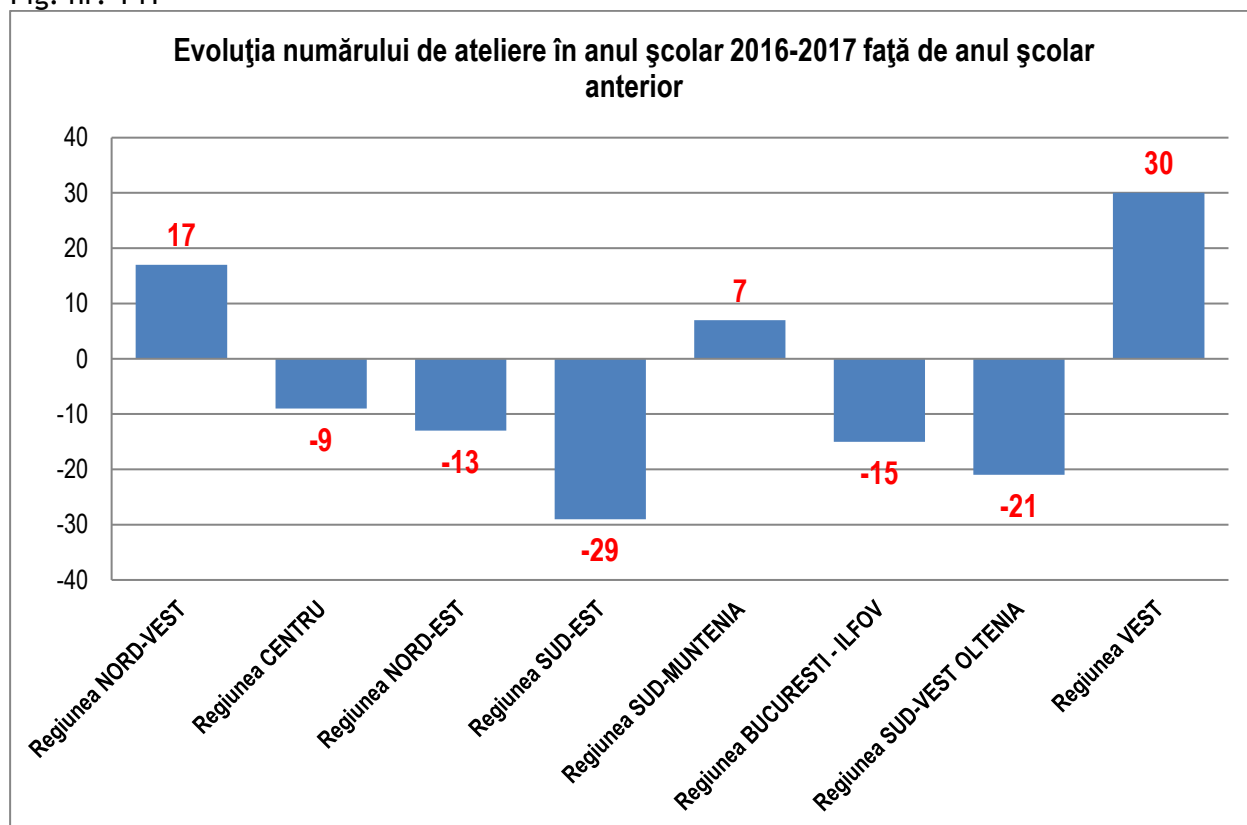
Infrastructura și dotarea cu echipamente didactice a unităților de învățământ din învățământul profesional și tehnic are o influență determinantă în asigurarea unui învățământ de calitate, centrat pe formarea de competențe.

La nivel național statistica privind numărul de **laboratoare școlare** în învățământul liceal, profesional și postliceal, pe regiuni de dezvoltare și județe, la începutul anului școlar 2016-2017, arată că în Regiunea Nord-Vest a avut un număr de 1206 de laboratoare, în creștere cu 21 față de anul școlar 2015-2016. Deși cele mai multe se află în județul Cluj (400 laboratoare), creșterea s-a datorat în primul rând județului Bihor unde numărul de laboratoare a crescut cu 14, urmat de județul Maramureș cu 8 laboratoare, în județele Cluj și Sălaj, numărul de laboratoare scăzând cu 3 și respectiv 2 laboratoare, cele mai puține fiind județul Bistrița-Năsăud (103).

Comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare situează Regiunea Nord-Vest pe locul al doilea după Regiunea Nord-Est cu 1335 de laboratoare.

⁵² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „15 Baza materială” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Fig. nr. 141

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO -Online

În ceea ce privește **numărul de ateliere școlare** în învățământul liceal, profesional și postliceal, pe regiuni de dezvoltare și județe, la începutul anului școlar 2015-2016, Regiunea Nord-Vest (525 ateliere) se situa pe locul al patrulea după regiunile, Nord-Est (648 ateliere), Centru (632 ateliere) și Sud-Muntenia cu (545 ateliere).

În figura de mai jos este prezentată evoluția numărului de ateliere în anul școlar 2016-2017, comparativ cu 2015-2016. Din analiza realizată la nivel național, rezultă că numai în regiunile Vest, Nord-Vest și Sud-Muntenia a crescut numărul de ateliere, în celelalte regiuni, numărul acestora a scăzut, cea mai semnificativă scădere fiind în regiunea Sud-Est, cu 29 de ateliere.

Comparativ cu celelalte regiuni, regiunea Nord-Vest se află și în anul școlar 2017-2017 pe locul al patrulea, după regiunile Vest, Centru și Nord-Est.

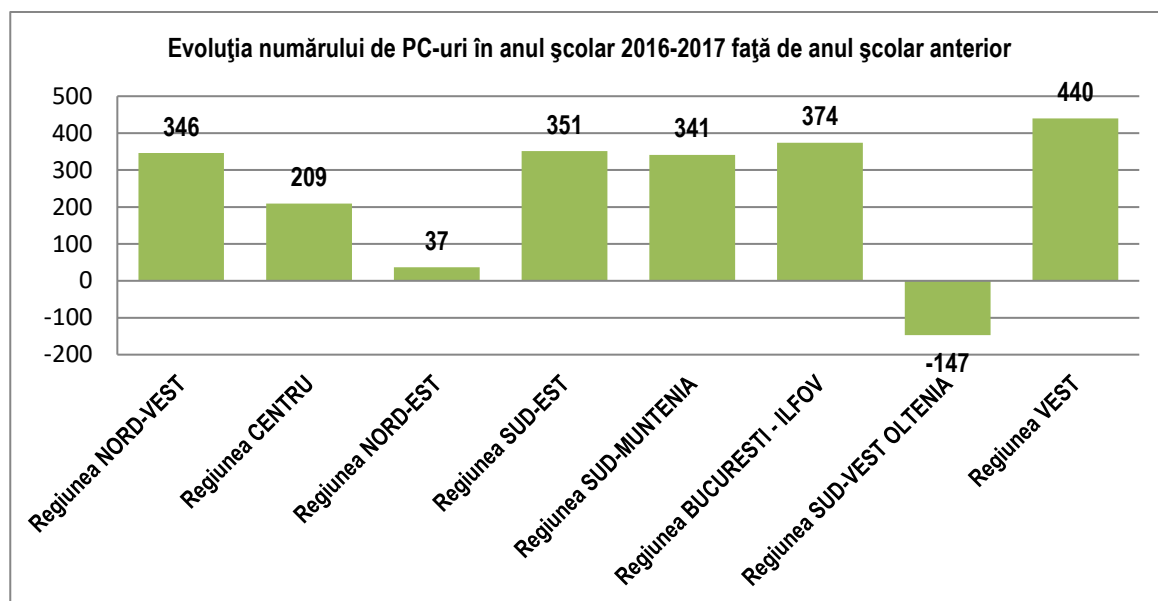
În cadrul regiunii Nord-Vest, județul Cluj ocupă primul loc, cu 167 de ateliere școlare, urmat de Bihor cu 103 ateliere. Cel mai mic număr de ateliere școlare a fost în județul Bistrița-Năsăud, 49 de ateliere școlare.

Numărul PC-urilor în învățământul liceal, profesional și postliceal, în Regiunea Nord-Vest la începutul anului școlar 2015-2016, a fost de 18.891, al doilea ca mărime după Regiunea Nord-Est cu 19.304 PC-uri.

În anul școlar 2016-2017 numărul de computere a crescut la nivel național cu 1951 de computere. Cea mai mare creștere s-a înregistrat în regiunea Vest (440), urmată de regiunea București-Ilfov, Sud Muntenia și Nord-Vest.

Situația comparativă între anii școlari 2016-2016 și 2016-2017 este prezentată în figura de mai jos, din care rezultă că numărul de computere a crescut în toate regiunile, cu excepția regiunii Sud-Vest Oltenia.

Fig. nr. 142

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO -Online

Raportat la numărul de computere conectate la INTERNET, Regiunea Nord-Vest ocupă primul loc cu 17.585 în creștere față de anul școlar 2015-2016, PC-uri, iar dintre județe, cele mai multe computere le avea județul Cluj -5881, din care 5580 PC-uri conectate la INTERNET.

Numărul de computere din mediul rural reprezintă numai 7,2% din totalul de computere în regiune în anul școlar 2016-2017 și 6,9% sunt conectate la internet.

În figura de mai jos este reprezentată sintetic baza materială din învățământul liceal la nivelul regiunii Nord-Vest, pe medii de rezidență.

Fig.nr. 143

Baza materială în învățământul liceal, pe medii de rezidență la începutul anului școlar 2016-2017 în Regiunea Nord-Vest

REGIUNEA MEDIUL	SALI DE CLASA SI CABINETE SCOLARE	SALI DE GIMNASTICA	LABORATOARE SCOLARE	ATELIERE SCOLARE	TERENURI SPORTIVE AMENAJATE	BAZINE DE INOT
Nord - Vest	6625	255	1179	521	236	-
URBAN	6023	234	1086	487	219	-
RURAL	602	21	93	34	17	-

Sursa datelor: INS statistica educației "învățământul liceal la începutul anului școlar 2015 - 2016"

6.1.14. Cheltuieli publice pentru educație⁵³

Datele referitoare la Cheltuielile publice pentru educație sunt furnizate de EUROSTAT, până în anul 2014. Situația comparativă în intervalul 2012-2014, relevă faptul că în România se alocă cel mai mic procent din PIB pentru educație, fiind depășită de Bulgaria și Ungaria, creșterea pe parcursul celor 3 ani fiind nesemnificativă.

Fig.nr. 144

STATE/ANI	2012	2013	2014
Uniunea Europeana (28 state)	:	:	:
Belgia	6.59	6.52	6.46
Bulgaria	3.68	4.06	4.22
Republica Cehă	4.33	3.95	3.84
Danemarca	:	:	:
Germania	4.84	4.65	4.63
Estonia	4.82	4.85	:
Irlanda	6.16	5.32	:
Spania	4.34	4.18	4.15
Franța	5.68	5.51	5.54
Croația	:	:	:
Italia	:	4.16	4.08
Cipru	6.67	6.44	6.14
Letonia	4.59	4.91	5.28
Lituania	4.83	:	4.37
Luxemburg	4.39	:	4.00
Ungaria	4.07	3.98	:
Malta	6.76	6.56	6.05
Olanda	5.89	5.59	5.53
Austria	5.62	5.49	5.40
Polonia	4.91	4.94	4.91
Portugalia	:	5.20	5.04
Romania	2.64	2.67	2.75
Slovenia	5.44	5.12	4.99
Slovacia	3.05	4.01	4.09
Finlanda	:	:	6.81
Suedia	7.38	7.17	7.14
Regatul Unit	:	:	5.85
Islana	7.24	6.84	6.98
Lihtenstein	:	:	:
Norvegia	:	6.45	:
Elveția	5.24	:	5.01
Macedonia	:	:	:

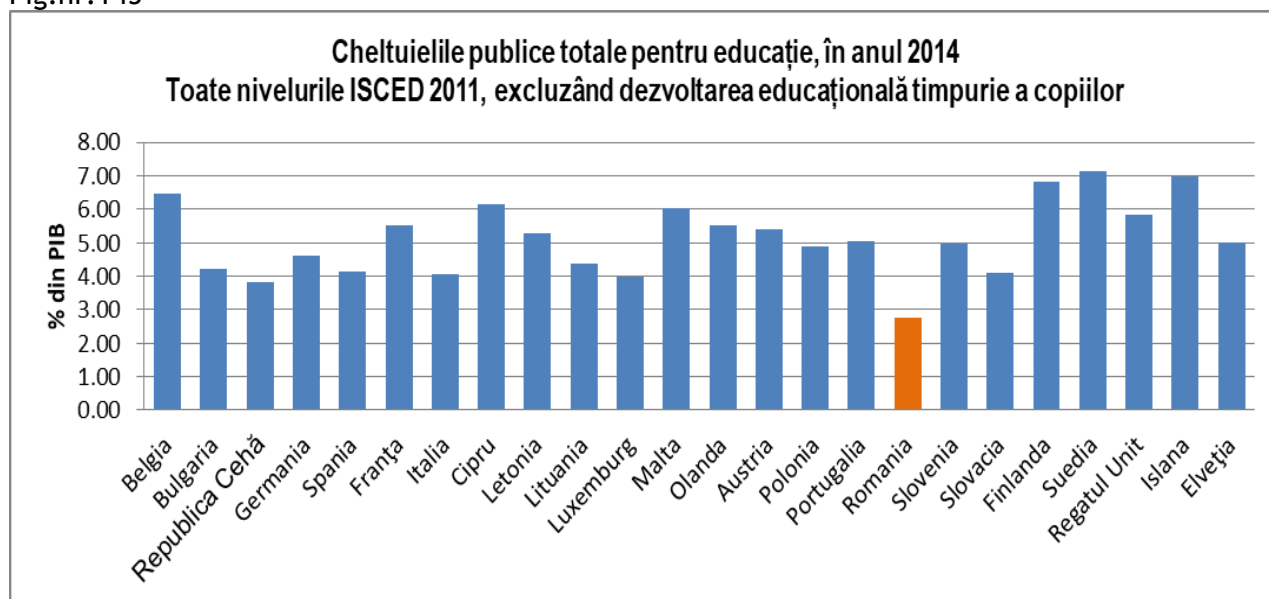
⁵³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „16 Cheltuieli pentru educație” - pentru vizualizare [clic aici](#)

Serbia	:	:	:
Turcia	:	:	:
Statele Unite	:	4.87	:
Japonia	3.63	3.62	:

Sursa:EUROSTAT

În figura de mai jos sunt prezentate cheltuielile publice totale pentru educație, în anul 2014 toate nivelurile ISCED 2011, excluzând dezvoltarea educațională timpurie a copiilor.

Fig.nr.145

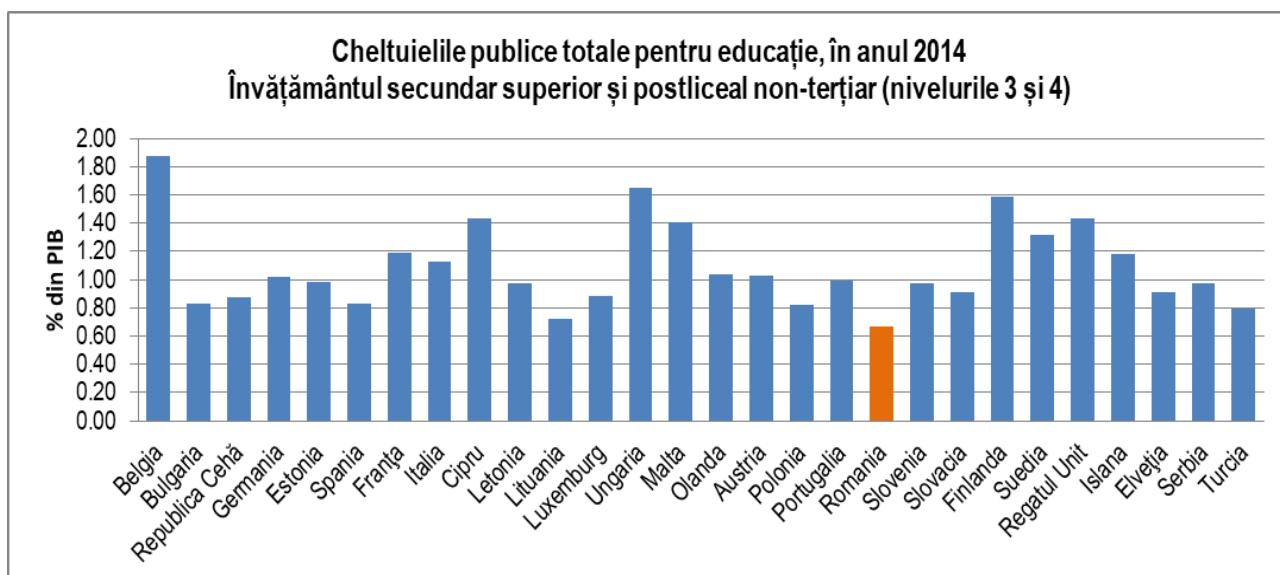

Sursa: Eurostat (educ_uoe_fine06)

După cum se poate observa România a alocat în 2014, 2,75% din PIB pentru cheltuielile publice totale din educație (excluzând dezvoltarea educațională timpurie a copiilor). După statisticile Eurostat România alocă cel mai mic procent din PIB pentru educație comparativ cu celelalte state ale Uniunii Europene, fiind pe ultimul loc.

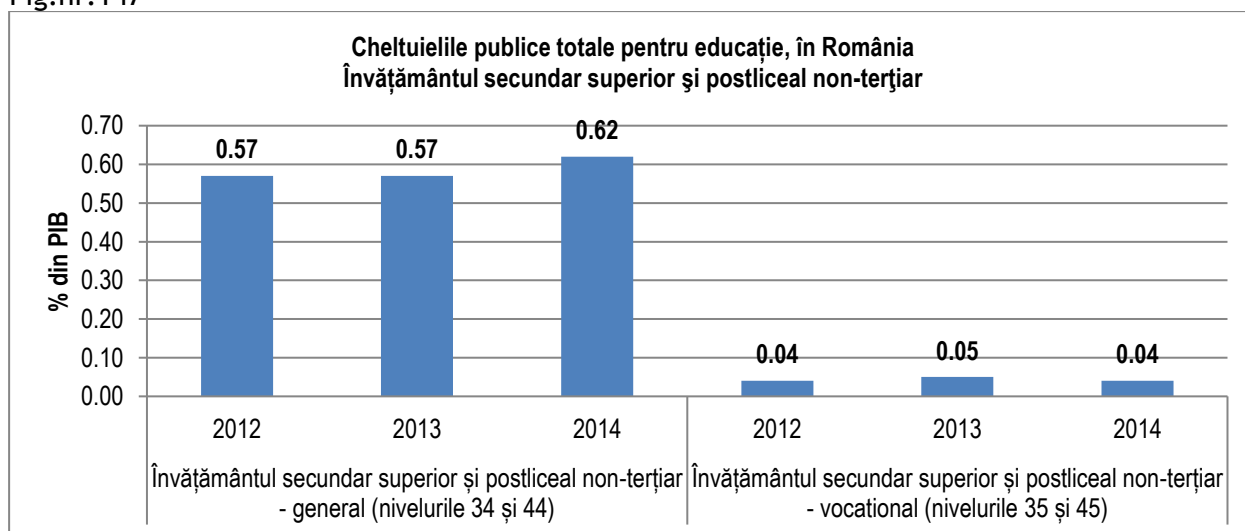
Cheltuielile publice pentru Învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile ISCED 3 și 4), în 2014, situează România din nou pe ultimul loc între statele uniunii cu un procent 0,67%.

Fig.nr. 146

Sursa: Eurostat (educ_uoe_fine06)

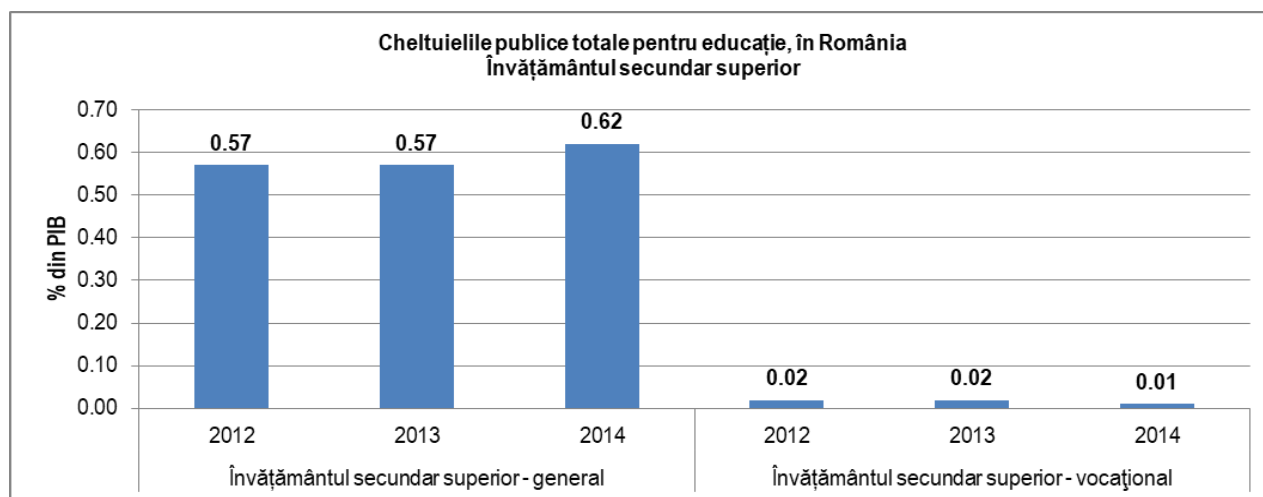
Fig.nr.147

Sursa: Eurostat

Cheltuielile publice totale pentru Învățământul secundar superior din România sunt într-o ușoară creștere, de la 0,57% la 0,62 % din PIB. Pentru învățământul secundar superior vocațional ponderea acestor cheltuieli este foarte scăzută (0,01%).

Fig.nr.148

Sursa: Eurostat

6.1.15. Egalitatea de șanse, nediscriminarea și egalitatea de gen

Egalitatea de șanse, nediscriminarea și egalitatea de gen este principiul conform căruia se asigură participarea deplină a fiecărei persoane la viața economică, politică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală.

El reprezintă un drept fundamental și o valoare de bază a Uniunii Europene, stipulată în articolul 8 al Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene.

Valorificarea diversității culturale, etnice sau a diferențelor de vârstă sunt premise pentru dezvoltarea societății și asigură o creștere inteligentă, sustenabilă și incluzivă, asigurând, în același timp, un cadru în care relațiile sociale au la bază valori precum toleranța și egalitatea.

La nivelul Uniunii Europene au fost emise o serie de acte normative pentru implementarea principiului egalității de șanse, care se aplică în majoritatea domeniilor:

- accesul la încadrarea în muncă;
- promovarea și formarea profesională;
- condițiile de muncă;
- securitate socială.

În plus, egalitatea de șanse este privită în contextul schimbărilor demografice, din perspectiva efectelor îmbătrânirii populației și al eliminării decalajelor dintre generații.

Pornind de la două componente importante ale dezvoltării, economia și populația, în care România ocupă încă o poziție fragilă în rândul țărilor europene, a fost elaborată **Strategia de dezvoltare teritorială a României-România policentrică 2035 (SDTR)**, în perspectiva asigurării coeziunii și competitivității teritoriale, dezvoltării și șanselor egale pentru oameni.

Acest document reprezintă viziunea asumată a Guvernului și Parlamentului României privind dezvoltarea teritoriului național pentru orizontul de timp 2035: **România 2035, o țară cu un teritoriu funcțional, administrat eficient, care asigură condiții atractive de viață și locuire pentru cetățenii săi, cu un rol important în dezvoltarea zonei de sud-est a Europei.**

SDTR a fost elaborată cu scopul de a crea un instrument strategic de planificare teritorială la nivel național pentru sprijinirea și direcționarea procesului de dezvoltare teritorială la nivel național, cu scopul valorificării oportunităților și a nivelului de dezvoltare al fiecărui teritoriu, ținând cont de prevederile principalelor documente strategice europene și naționale și în special de:

- obiectivele Strategiei Europa 2020;
- prioritățile Agendei Teritoriale revizuite UE 2020;
- Programul de guvernare;

- Acordul de parteneriat 2014 - 2020;
- obiectivele strategiilor politicilor sectoriale din România.

La nivel european, obiectivele coeziunii economice și sociale stabilite în documentele strategice au fost completate cu cel al coeziunii teritoriale, concept cu înțeles cuprinzător care se referă la elemente precum accesul echitabil la servicii, valorificarea potențialului teritorial sau coordonarea politicilor sectoriale.

Conceptul de coeziune teritorială include mai multe direcții majore, astfel:

- dezvoltarea armonioasă a teritoriului;
- valorificarea elementelor de potențial teritorial;
- utilizarea caracteristicilor geografice în dezvoltarea teritorială;
- orientarea în jurul a trei coordonate strategice cheie, respectiv concentrarea activităților umane, conectarea orașelor și teritoriilor și cooperarea reală în diverse domenii.

În cadrul strategiei a fost realizată analiza teritoriului național și a dinamicilor care îl caracterizează utilizând metode de cercetare și analiză adaptate problematicilor relevante pentru fundamentarea SDTR.

Procesul de fundamentare a fost abordat pe trei paliere de analiză, astfel:

- analiza teritoriului național în context european;
- analiza teritorială prin raportarea la scara întregului teritoriu național;
- analiza teritorială prin concentrarea pe anumite zone de la nivelul teritoriului:

zone urbane, zone rurale, zone montane, zone transfrontaliere, zona costieră.

Această abordare a procesului de fundamentare a SDTR a avut ca rezultat un diagnostic teritorial și identificarea măsurilor care să răspundă atât nevoilor întregului teritoriu național, cât și provocărilor de la nivelul unor zone specifice.

Au fost identificate disparitățile urban-rural și interregionale, din punctul de vedere al educației, cele mai importante fiind:

- ponderea populației în municipii și orașe s-a menținut constantă în jurul valorii de 55%;
- structura populației pe vârste și medii rezidențiale susține faptul că procesul de îmbătrânire demografică este mai accentuat în rural;
- fluxurile migratorii urban-rural și urban-urban au deținut cele mai mari ponderi în structura migrației interne, având efecte pozitive asupra satelor românești;
- majoritatea unităților din învățământul primar și gimnazial se află în mediul rural;
- rata netă de cuprindere (3-23 ani) în învățământ este mult mai mare în mediul urban față de rural;
- în ultimii ani abandonul școlar afectează, în principal, populația școlară de la sate, în timp ce majoritatea absolvenților învățământului superior domiciliază în mediul urban;
- incidența sărăciei este mult mai mare în mediul rural, față de mediul urban. Numărul persoanelor sărace care trăiau în localități rurale a reprezentat peste 70% din populația săracă la nivel național.

Pe plan național, există încă disparități profunde cauzate de bariere naturale, accesibilitate redusă către unele zone rurale sau montane, dar și acces scăzut la servicii publice de interes general. Aceste disparități conduc spre un grad scăzut de coeziune și de participare a cetățenilor la viața publică, precum și imposibilitatea valorificării potențialului întregului teritoriu național.

Viziunea de dezvoltare pentru orizontul de timp 2035 se concretizează într-un scenariu de dezvoltare care înglobează premisele de dezvoltare caracteristice ale teritoriului național și a cărei implementare are ca efect creșterea competitivității teritoriului odată cu reducerea disparităților importante dintre anumite zone de la nivelul teritoriului, asigurând, în același timp șanse egale tuturor cetățenilor țării, indiferent de mediul în care trăiesc, învață și muncesc.

În acord cu viziunea de dezvoltare, pentru punerea în valoare și utilizarea potențialului semnificativ al României, Strategia de Dezvoltare Teritorială a României promovează:

- Asigurarea unei echipări adecvate a teritoriului capabilă să consolideze rolul României ca actor regional economic important în zona de sud-est a Europei;
- Creșterea calității vieții locuitorilor României prin asigurarea unor spații de calitate;
- Creșterea atractivității zonelor rurale și valorificarea potențialului unic și specific de dezvoltare;
- Protejarea patrimoniului natural și cultural și valorificarea identității teritoriale;
- Consolidarea rolului zonelor urbane funcționale ca centre de dezvoltare la nivelul teritoriului și conectarea acestora cu zonele de performanță economică europene și implicit cu zonele transfrontaliere;
- Conectarea României la rețeaua de transport trans-europeană și dezvoltarea de noduri logistice și terminale multinodale;
- Asigurarea unui cadru de cooperare și coordonare a strategiilor și politicilor sectoriale ancorat în dinamica teritoriale naționale.

Pentru a atinge acest deziderat strategic în orizontul de timp 2035, scenariul România policentrică propus prin Strategia de dezvoltare teritorială a României se bazează pe o nouă paradigmă de dezvoltare cu următoarele direcții de dezvoltare:

La nivel local:

- îmbunătățirea infrastructurii care conectează orașele și zonele înconjurătoare acestora, în vederea extinderii masei lor economice;
- asigurarea unor instituții publice performante în zonele mai slab dezvoltate (în special în domeniile educație, sănătate, infrastructura de bază pentru serviciile publice etc.), pentru a promova mobilitatea oamenilor și pentru a contribui la creșterea standardului de viață;
- promovarea investițiilor în calitatea vieții în zonele cu potențial ridicat de creștere, pentru a spori capacitatea de a atrage și păstra capitalul uman necesar;
- valorificarea potențialului propriu a spațiului rural;
- proiectarea și implementarea unor măsuri care să vizeze grupurile marginalizate și minoritare, în vederea susținerii participării acestora la procesele de dezvoltare, ca părți active ale economiei.

La nivel regional și internațional:

- îmbunătățirea legăturilor dintre zonele cu potențial ridicat și cele deficitare, pentru a permite o concentrare eficientă a resurselor și a efectelor de contagiune pozitivă (de la zonele dezvoltate către cele cu curențe);
- reducerea distanței față de piețele importante din UE și din alte zone, prin îmbunătățirea infrastructurii și încurajarea fluxurilor transfrontaliere de oameni, capital și idei.

Obiective:

Demersurile strategice angrenate de Strategia de dezvoltare teritorială a României sunt încadrate în 5 obiective generale de o importanță deosebită pentru teritoriul național:

O.1 Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband;

O.2 Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și inclusive

O2.4 Furnizarea unor servicii sociale de calitate prin asigurarea unei diversificări a acestor servicii la nivelul teritoriului și îmbunătățirea gradului de acces a populației.

O.3 Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane

O3.3 Consolidarea rolului localităților rurale cu potențial de polarizare în scopul asigurării unei accesibilități crescute a populației rurale la servicii de interes general;

O3.4 Sprijinirea dezvoltării sistemelor urbane și axelor de dezvoltare de la nivelul teritoriului prin asigurarea unor intervenții integrate teritorial;

O4 Protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială;

O.5 Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială.

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României și asigurarea unui caracter integrat al acesteia, va fi asigurat prin corelarea acțiunilor instituțiilor publice și actorilor privați ale căror decizii influențează dezvoltarea spațială, unul din principiile de bază care stă la baza procesului fiind reprezentat de cooperarea interinstituțională strânsă la nivel central și local.

6.2. Indicatori de proces

6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Strategia de descentralizare a învățământului preuniversitar vizează transferul de autoritate, responsabilitate și resurse în privința luării deciziilor și a managementului general și financiar către unitățile de învățământ și comunitatea locală.

Descentralizarea funcțională implică și antrenarea sporită în mecanismele decizionale a partenerilor sociali, pentru a garanta apropierea deciziei de beneficiarii serviciului public de educație. Cadrul instituțional pentru dezvoltarea parteneriatului social în educație și formare profesională se bazează pe structurile consultative inițiate în sprijinul deciziei la nivel local și regional.

Aceste structuri sunt:

- la nivel regional: Consorțiul Regional (CR) - ca structură partenerială consultativă în sprijinul Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic și al Inspectoratelor Școlare;

- la nivel local (județean): Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS) - ca structură partenerială consultativă în sprijinul Inspectoratelor Școlare;

- la nivelul unităților de învățământ: Consiliile de administrație/Consiliile profesionale

- la nivel național: Comitetele sectoriale.

Principalele atribuții ale structurilor menționate, în procesul de planificare a ofertei educaționale, sunt următoarele:

- Comitetele sectoriale (la nivel național): validarea Standardelor de Pregătire Profesională.

- Consorțiul Regional: identificarea nevoilor de calificare la nivel regional, elaborarea/actualizarea Planului regional de acțiune pentru învățământ (PRAI), cu integrarea componentei privind contribuția specifică a învățământului superior la dezvoltarea regională;

- CLDPS: corelarea ofertei educaționale din învățământul profesional și tehnic cu comanda socială și cu nevoile de dezvoltare personală și profesională a beneficiarilor pregătirii profesionale; elaborarea/actualizarea Planului local de acțiune pentru învățământ (PLAI); analizarea și avizarea propunerilor prezentate de inspectoratul școlar privind proiectele planurilor de școlarizare pentru învățământul profesional și tehnic din județ;

- Consiliile de administrație/Consiliile profesionale: sprijinirea elaborării și avizarea Planului de Acțiune a Școlii (PAS)

În cadrul programului multianual Phare TVET, Consorțiile Regionale și Comitetele Locale au fost antrenate în elaborarea, respectiv actualizarea anuală a documentelor de planificare strategică pe termen lung la nivel regional (PRAI) și local (PLAI), pe baza cărora la nivelul fiecărei școli din program au fost elaborate planuri școlare de acțiune (PAS).

La nivelul unităților școlare, principalul instrument de planificare strategică pe baza analizei mediului intern (autoevaluare) și extern este concretizat prin Planurile de acțiune ale școlilor (PAS) Școlile cuprinse în programul Phare TVET au beneficiat de formare și asistență pentru elaborarea PAS și în raport cu PRAI și PLAI. Începând cu anul școlar 2006-2007 s-a generalizat elaborarea Planurilor de acțiune ale școlilor (PAS) pentru toate unitățile de

învățământ profesional și tehnic. În sprijinul elaborării documentului, școlile au beneficiat de formare și asistență din partea unităților de învățământ cuprinse în programul Phare 2003 și a inspectoratelor școlare.

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunității locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în IPT.

Principalele probleme identificate în cadrul acestui proces sunt referitoare la:

- slaba legătură și controlul redus între nivelul regional de planificare și nivelul decizional în învățământ (inspectoratele școlare județene și școlile, autoritățile locale);

- finanțarea învățământului preponderent centrată pe activitățile curente/pe termen scurt și foarte puțin pe nevoile și prioritățile pe termen lung;

- antrenarea insuficientă a agenților economici în efortul de planificare pe termen lung în IPT;

- neimplicarea sau implicarea formală a partenerilor sociali din Consiliile de Administrație ale Școlilor în procesul de planificare pe termen lung la nivelul școlii.

Un alt domeniu al descentralizării funcționale este curriculum-ul în dezvoltare locală (CDL)-componentă importantă a planului de învățământ, care vizează adaptarea conținutului pregătirii la cerințele locale din partea beneficiarilor instruirii (agenți economici, comunitate locală, elevi).

6.2.2. Asigurarea calității în IPT

Nevoia unor mecanisme reglementate de asigurare a calității serviciilor de educație și formare profesională care să garanteze aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire și satisfacția beneficiarilor (forța de muncă și angajatorii) a condus la adoptarea Legii nr. 87 din 13 aprilie 2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației.

În IPT, introducerea unui sistem de asigurare a calității în educație s-a generalizat începând cu anul școlar 2006-2007 pentru toate unitățile de învățământ, mai întâi aplicându-se principiul 5 al calității - “predarea și învățarea” și a fost extins treptat astfel încât, în prezent, se aplică pentru toate cele 7 principii.

Mecanismul de asigurare a calității utilizat este construit pe autoevaluarea din partea școlii, confruntată cu evaluarea externă (prin inspecție școlară), ambele fiind structurate pe același set de indicatori (descriptori de performanță). Rezultatele evaluării se regăsesc în planurile de îmbunătățire a calității.

Conducând la creșterea transparenței față de beneficiari, mecanismele de asigurare a calității vor avea, în același timp, un impact decisiv în motivarea și implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire a acesteia.

6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar⁵⁴

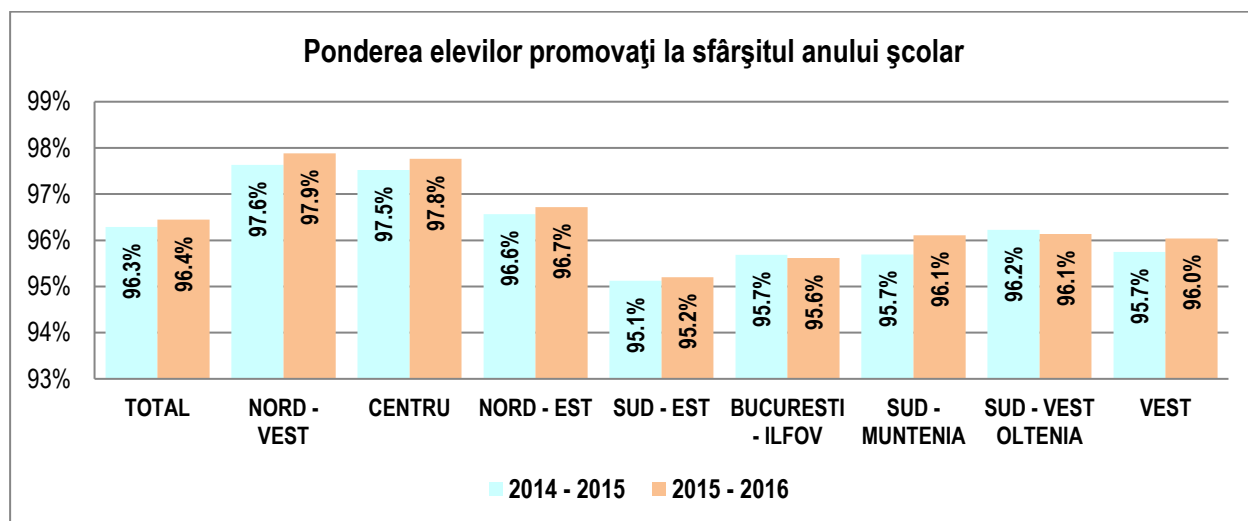
Promovabilitatea în învățământul liceal la sfârșitul anului școlar 2015-2016

Analiza rezultatelor elevilor în învățământul liceal prin prisma promovabilității la sfârșitul anului școlar 2015-2016 a scos în evidență faptul că Regiunea Nord-Vest ocupă primul loc la nivel național având cel mare procent de promovabilitate între regiuni de 97,9%, în creștere cu 0,3% față de anul școlar 2014-2015; promovabilitatea la populația feminină a fost de 98,6%. Media la nivel național a fost de 96,4%.

Din analiza pe județele regiunii a rezultat că județul Maramureș a avut cea mai mare promovabilitate de 98,3%, cel mai mic procent fiind în județul Bihor 97,2%.

Fig.nr.149

⁵⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „17 Liceal sf de an 2014 2015” - pentru vizualizare clic aici ; „18 Profesional sf de an 2014 2015” - pentru vizualizare clic aici; „ 19 Postliceal sf de an 2014 2015” - pentru vizualizare clic aici

Sursa datelor: INS - Statistica pentru Educație

Analiza pe cele cinci clase liceale privind promovabilitatea la nivelul regiunii în anul școlar 2015-2016, relevă faptul că procente de promovabilitate ale regiunii sunt mai ridicate decât cele la nivel național cu peste 2%. Cele mai mari procente de promovabilitate sunt la clasele a XI-a și a XII-a, la clasele a XIII-a fiind mai scăzute cu 3% (elevi proveniți din ruta progresivă).

Raportat la județele regiunii se constată că procentul de promovabilitate este cel mai ridicat este la clasele a XI-a și a XII-a, procente fiind comparabile între județe. În cazul populației feminine procentul de promovabilitate este mai mare la toate cele cinci clase de liceu analizate.

Situația școlară a elevilor din învățământul liceal, la sfârșitul anului școlar

Fig.nr. 150

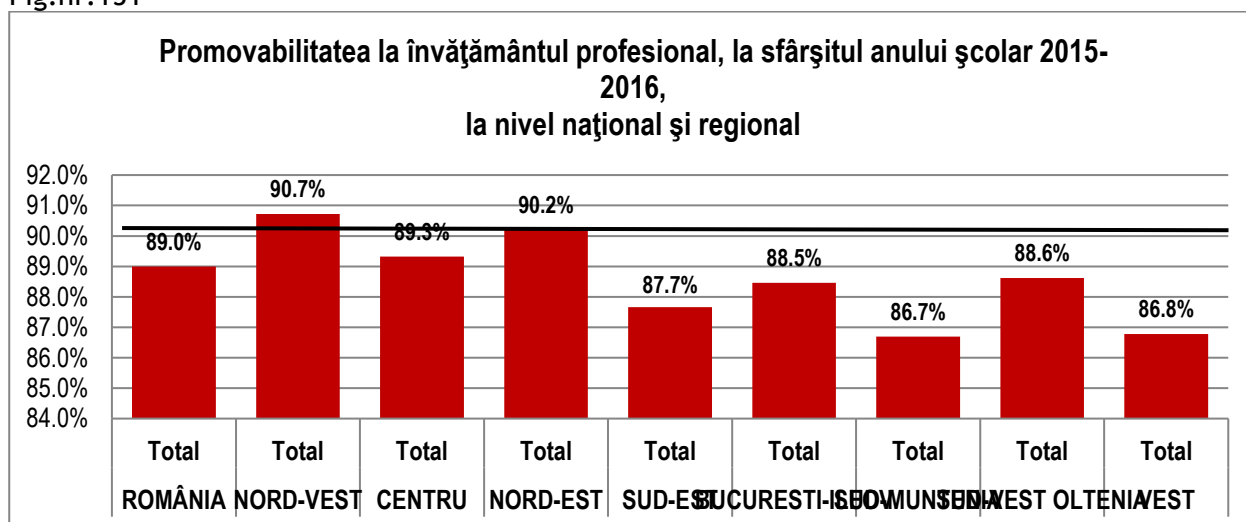
REGIUNEA JUDETUL	CLASA/AN UL	2015 - 2016							
		ELEVII IN EVIDENTA LA SFARSITUL ANULUI SCOLAR		ELEVII PROMOVATI		ELEVII REPETENTI		PONDERI ELEVII PROMOVATI	
		TOTA L	DIN CARE: FEMINI N	TOTA L	DIN CARE: FEMINI N	TOTA L	DIN CARE: FEMINI N	TOTA L	DIN CARE: FEMINI N
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
România	Clasa a IX-a	15560 2	81854	14783 3	78654	7769	3200	95.0%	96.1%
	Clasa a X-a	15413 9	80753	14851 1	78412	5628	2341	96.3%	97.1%
	Clasa a XI-a	16413 2	82966	15896 9	81176	5163	1790	96.9%	97.8%
	Clasa a XII-a	15572 3	78888	15249 9	77786	3224	1102	97.9%	98.6%
	Clasa a XIII-a	17839	8119	16613	7763	1226	356	93.1%	95.6%
NORD - VEST	Clasa a IX-a	18846	10126	18400	9950	446	176	97.6%	98.3%
	Clasa a X-a	19668	10576	19216	10395	452	181	97.7%	98.3%

Clasa a XI-a	21701	11119	21243	10968	458	151	97.9%	98.6%
Clasa a XII-a	20571	10466	20303	10389	268	77	98.7%	99.3%
Clasa a XIII-a	2499	1142	2359	1100	140	42	94.4%	96.3%

Promovabilitatea în învățământul profesional la sfârșitul anului școlar 2015-2016

Din datele statistice furnizate de către INS, rezultă că Regiunea Nord-Vest a avut cel mai mare procent de promovabilitate la învățământul profesional în anul școlar 2015-2016, de 90,7%, fiind urmată de Regiunea Nord-Est cu (90,2%), peste media națională de 89 %. Analizând situația pe medii de rezidență rezultă că în regiunea Nord-Vest s-a înregistrat cel mai mare procent de promovare în mediul rural, 92,1%, mai mare decât în mediul urban, în cele mai multe regiuni promovabilitatea în mediul rural, depășind pe cea din mediul urban (Vest, Centru, București-Ilfov).

Fig.nr. 151

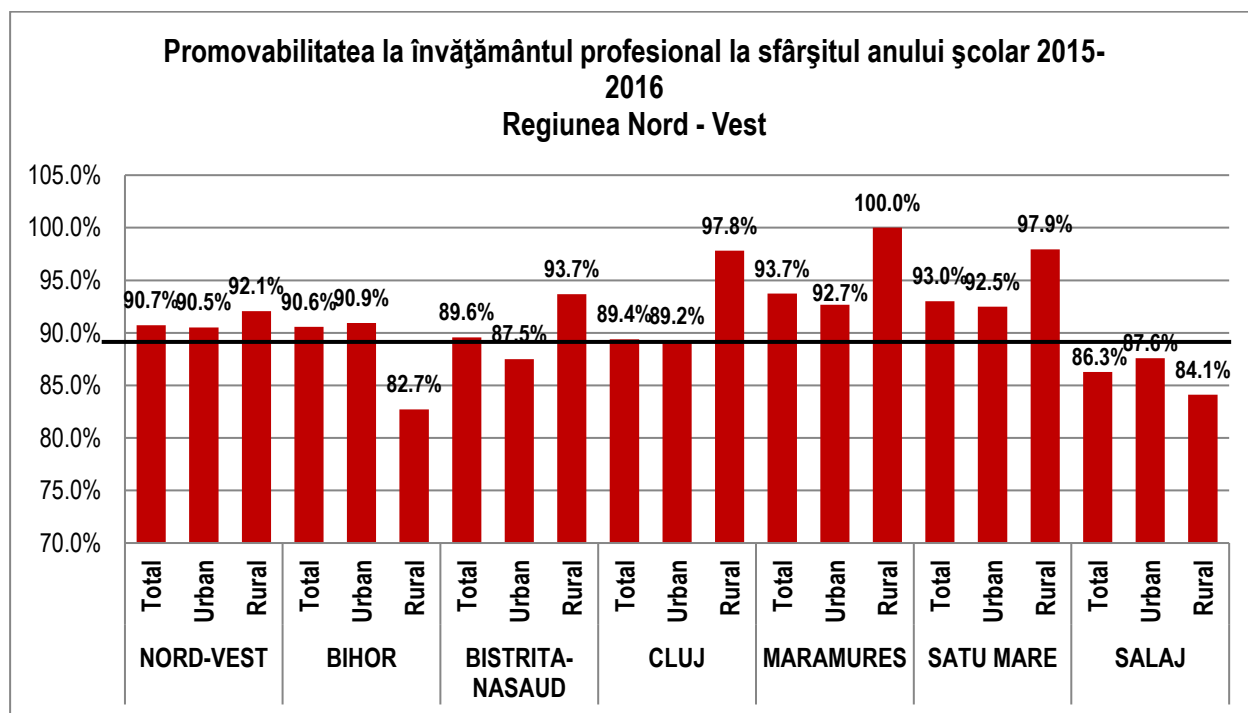

Sursa datelor: INS - Statistica pentru Educație

Analizând promovabilitatea la învățământul profesional la sfârșitul anului școlar 2015-2016 în Regiunea Nord - Vest, din figura de mai jos rezultă că cel mai mare procent de promovare s-a înregistrat în județul Maramureș (93,7%), urmat de județul Bihor cu 90,6%. Cea mai mică promovabilitate s-a înregistrat în județul Sălaj, de 86,3% sub media regiunii.

Pe medii de rezidență, cele mai mari procente de promovare s-au înregistrat în mediul rural în județul Maramureș (100%), urmat de județele Satu-Mare, Bistrița-Năsăud și Cluj, în timp ce în Bihor, Sălaj și s-au înregistrat procente sub 85%, sub media regională .

Fig. nr. 152

Sursa datelor: INS - Statistica pentru Educație

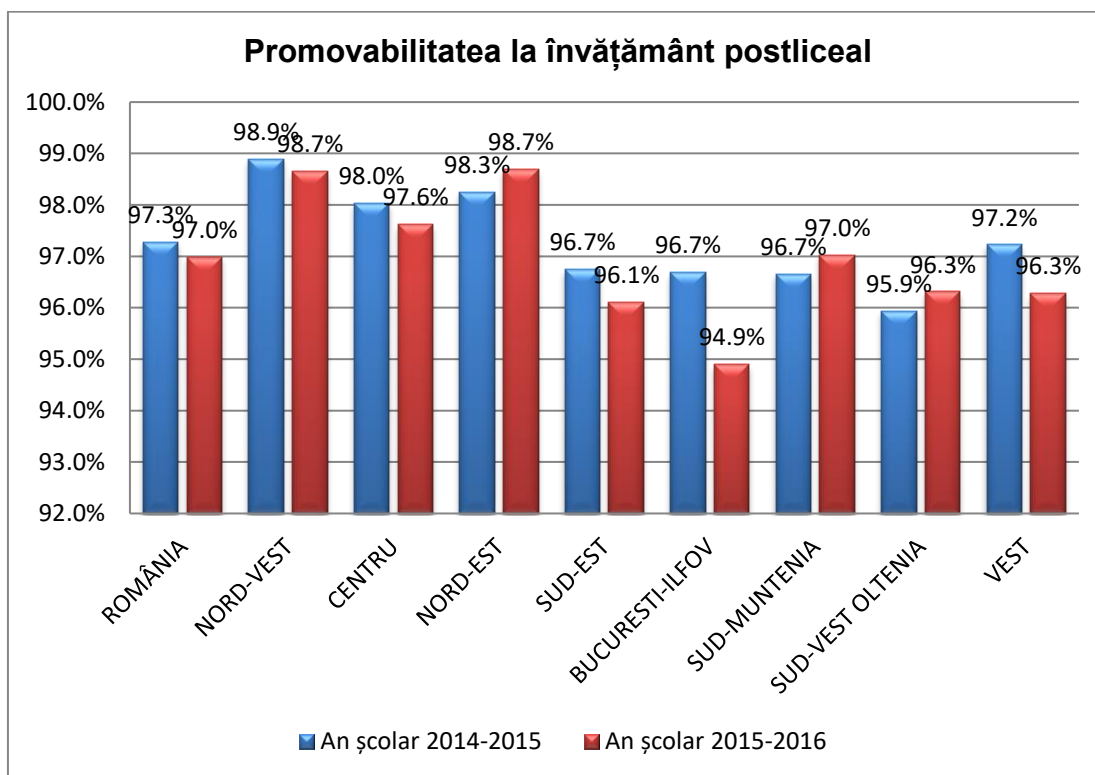
Promovabilitatea în învățământul postliceal la sfârșitul anului școlar 2015-2016

La nivel național în anul școlar 2015-2016 erau 83407 absolvenți cu 3530 mai puțin decât în anul școlar 2014-2015. Promovabilitatea în învățământul postliceal la nivel național era de 97,3% în anul școlar 2014-2015 și de 97% în anul școlar 2015-2016, diferența fiind nesemnificativă; în cei doi ani școlari promovabilitatea la absolvenții de sex feminin era de 98%, mai mare decât la absolvenții de sex masculin.

Comparând regiunile între ele, cel mai mare număr de elevi promovați în anul școlar 2015-2016 au fost în regiunea Sud-Vest Oltenia, 14.354 de absolvenți, urmată de regiunile Nord-Est (12165) și Nord-Vest (10496)

În ceea ce privește promovabilitatea în învățământul postliceal, în regiunea Nord-Vest s-a înregistrat cel mai mare procent de promovare, 98,7%, egal cu cel din regiunea Nord-Est, cu puțin peste media națională.

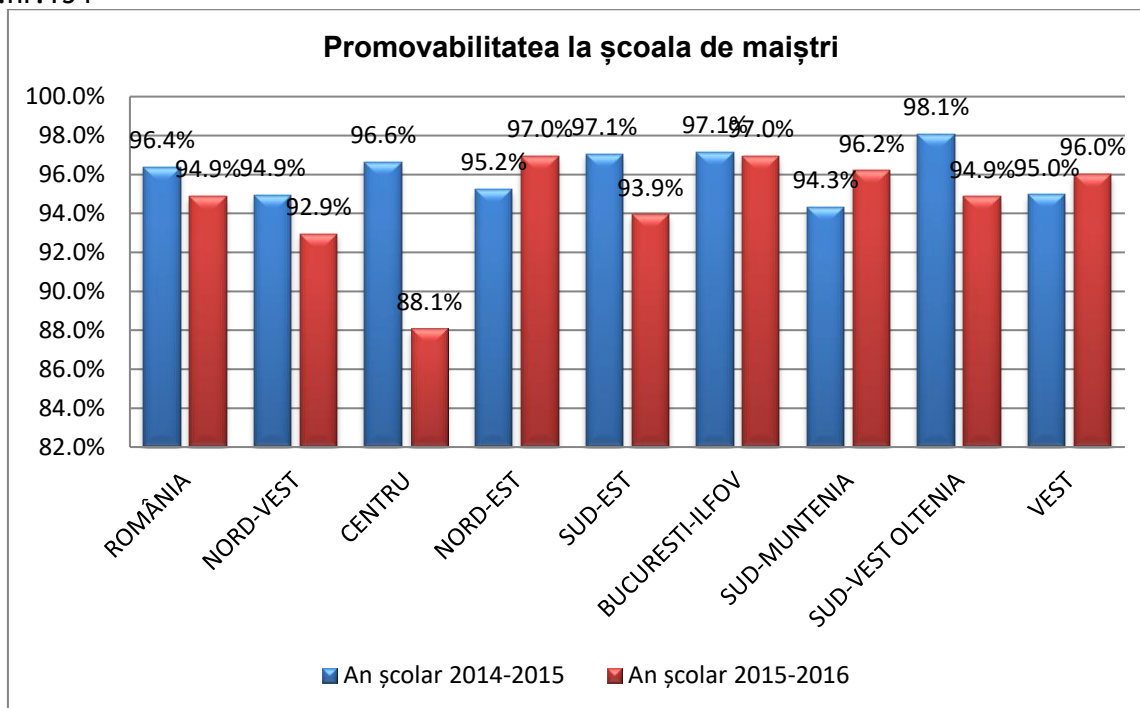
Fig. nr. 153

Sursa: INS

Dintre județele regiunii, județul Maramureș a avut cea mai ridicată promovabilitate, de 98,8%, urmat de județul Bistrița-Năsăud și Cluj.

Fig.nr.154

Sursa datelor: INS

În ceea ce privește **școala de maiștri**, la nivel național în anul școlar 2015-2016 din totalul 6115 elevi, au promovat 5802, adică 94,9%, cu 1,5% mai puțin decât în anul școlar 2014-2015

6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere

Serviciile de orientare și consiliere sunt oferite la nivelul sistemului de învățământ de Centrele Județene de Resurse și Asistență Educațională (CJRAE) prin profesorii consilieri arondați unităților de învățământ. Numărul de profesori consilieri este insuficient în raport cu numărul de elevi, iar mediul rural serviciile de consiliere sunt extrem de reduse, unitățile de învățământ din mediul rural au în cazuri foarte rare profesori consilieri. Calendarul admiterii în învățământul profesional prevede acțiuni de consiliere cu sprijinul CJRAE în toate unitățile de învățământ gimnazial, activități la care sunt invitați elevii și părinții.

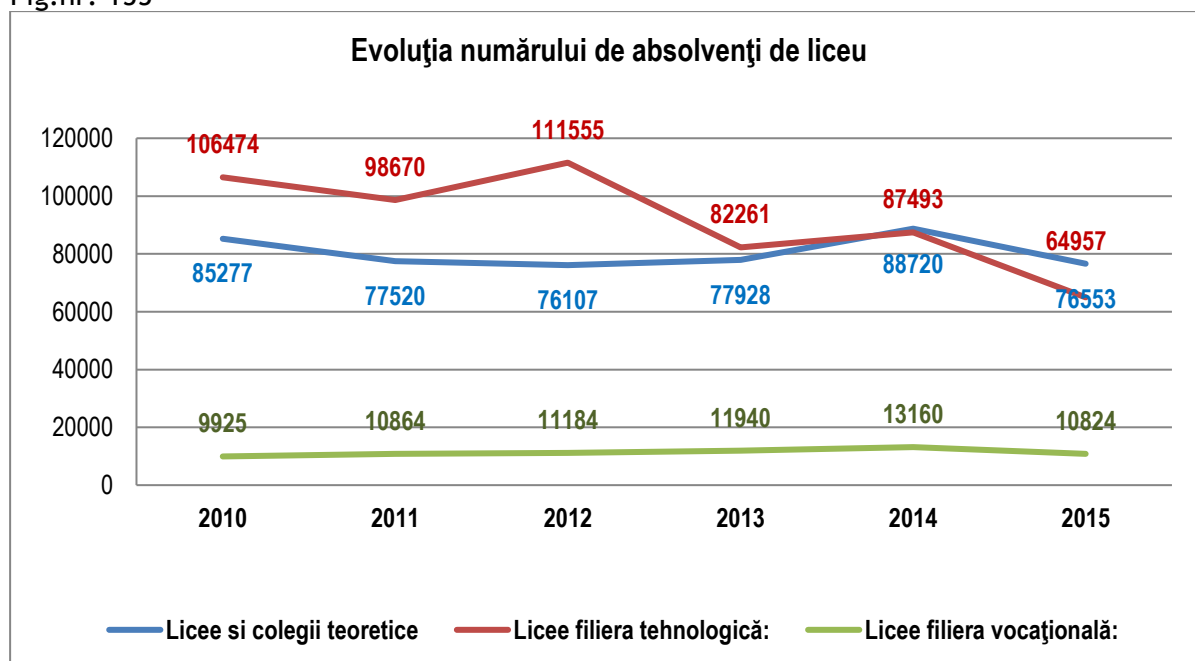
6.3. Indicatori de ieșire

6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație⁵⁵

Absolvenți în învățământul liceal

Analiza evoluției numărului de absolvenți din învățământul liceal urmărită în perioada 2010-2015, la **nivel național**, arată faptul că în cadrul filierei teoretice și filierei tehnologice s-a înregistrat o evoluție descrescătoare cu unele variații în anumite intervale, în timp ce în cadrul filierei vocaționale trendul s-a menținut credcător pe toată perioada analizată.

Fig.nr. 155

Sursa: INS

Numărul absolvenților filierei teoretice a marcat o scădere semnificativă în anul 2012 la 76107 absolvenți, după care a crescut în anii 2013 și 2014, ajungând în 2014 la 88720, cel mai mare număr de absolvenți din intervalul analizat, urmată de scădere foarte mare în anul 2015 cu aproape 11000 de absolvenți.

În ceea ce privește filiera tehnologică evoluția a fost sinuoasă, scădere în 2011, creștere semnificativă în 2012 (111555 absolvenți), ajungând la 64957 de absolvenți în anul 2015, aceasta și pe fondul reintroducerii învățământului profesional ca opțiune pentru elevi.

⁵⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„20 Absolvenți IPT” - pentru vizualizare clic aici](#)

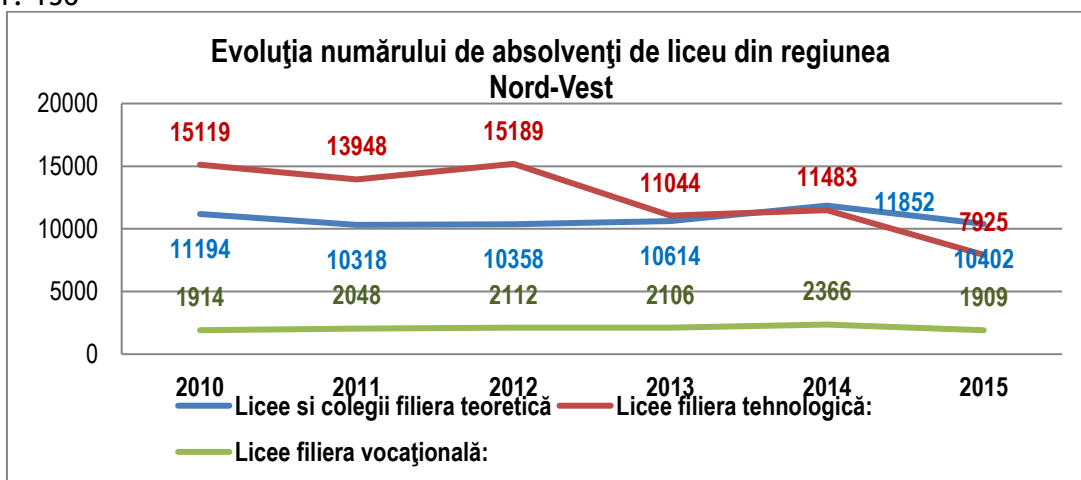
Analiza la nivel regional este ilustrată în figura de mai jos și relevă următoarele:

În cadrul filierei teoretice evoluția a avut un trend descendent până în anul 2013, după care s-a înregistrat o creștere semnificativă în anul 2014, cu 1238 de absolvenți, urmată de scădere semnificativă în anul 2015 la 10402 absolvenți cu 1450 de absolvenți mai puțin decât în 2014. Numărul de absolvenți la filiera tehnologică a avut în intervalul analizat o evoluție sinuoasă marcată de creșteri și descreșteri pe anumite intervale. Astfel dacă în 2010, numărul absolvenților era de peste 15.000, în 2011 ajunge la 14.000, ca apoi în 2012 să ajungă din nou peste 15.000. După anul 2012 scăderea este semnificativă, ajungând în anul 2015 la 7295 absolvenți, cu puțin peste jumătate, așa cum erau în 2010.

Scăderea se datorează atât declinului demografic, cât și lipsei de orientare și consiliere a elevilor privind filiera tehnologică.

În cadrul filierei vocaționale, trendul urmează cel național, oscilațiile fiind foarte mici, numărul de elevi fiind în jurul lui 2000, plus sau minus.

Fig. nr. 156

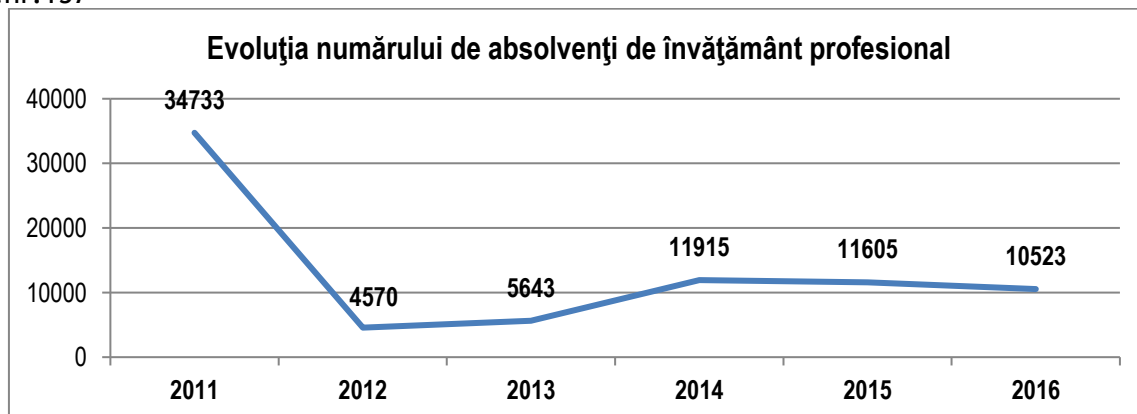

Sursa: INS

Absolvenți în învățământul profesional

Evoluția numărului de absolvenți în învățământul profesional la nivel național este analizată în intervalul 2011-2016 și este profund influențată de aspectele legislative care au marcat schimbări în învățământul profesional. Scăderea masivă s-a produs în anul 2012, unde comparativ cu 2011, numărul de absolvenți a scăzut de la 34733 de absolvenți la 4570 de absolvenți, datorită nealocării de plan de școlarizare în învățământul profesional începând cu anul școlar 2008-2009.

Fig.nr.157

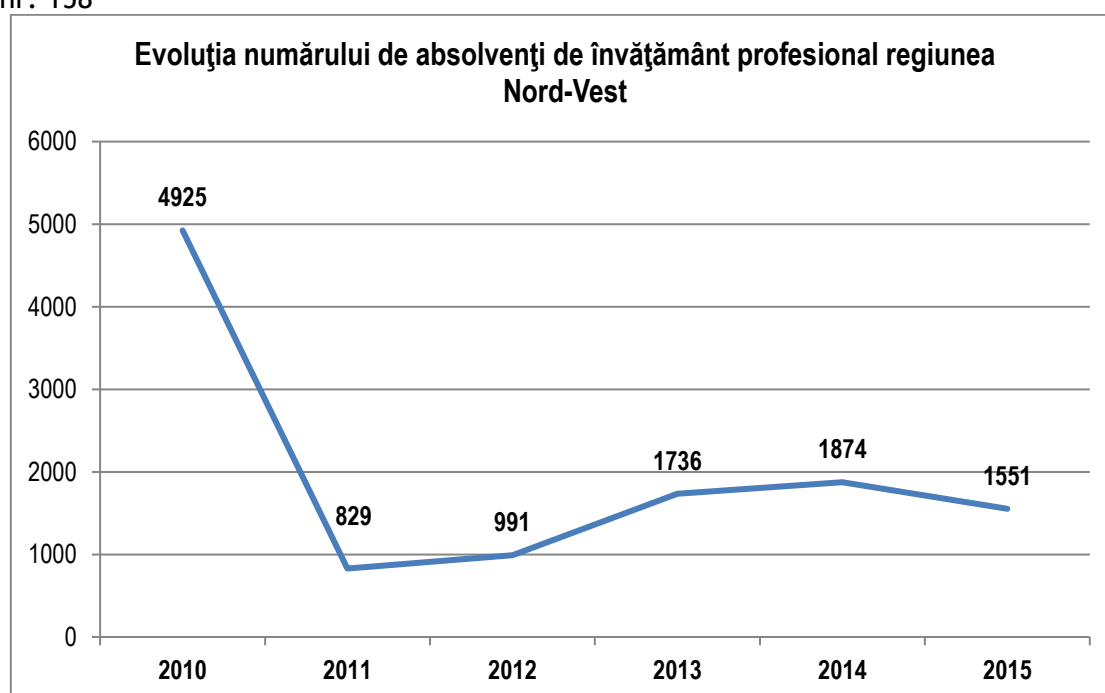

Sursa: INS

Începând cu anul școlar 2011-2012, la presiunea mediului economic s-a reînfințat în primă instanță învățământul profesional cu durata de 2 ani, după clasa a IX-a, urmând ca în 2014/2015 să se modifice legea educației naționale și să se introducă învățământul profesional cu durata de 3 ani. Modificarea politicilor educaționale în sensul încurajării învățământului profesional a făcut ca în perioada 2013 - 2016 numărul absolvenților din învățământul profesional să crească la 10523 absolvenți.

În cadrul regiunii Nord-Vest trendul a fost identic cu cel național, politicile educaționale, având o influență importantă asupra numărului de absolvenți de învățământ profesional. La fel ca și la nivel național, și în regiunea Nord-Vest scăderea masivă s-a produs în anii 2011 și 2012, unde comparativ cu 2010, numărul de absolvenți a scăzut de la 4925 de absolvenți la 991 de absolvenți, datorită nealocării de plan de școlarizare în învățământul profesional începând cu anul școlar 2008-2009. După anul 2012 trendul devine crescător, ajungând în anul 2014 la 1874 de absolvenți, iar în anul 2015 la 1551 de absolvenți.

Fig. nr. 158

Sursa datelor: INS

Scăderea s-a datorat reintroducerii în 2014/2015 a învățământului profesional cu durata de 3 ani, ceea ce a făcut să scadă numărul elevilor care au absolvit învățământul profesional de 2 ani.

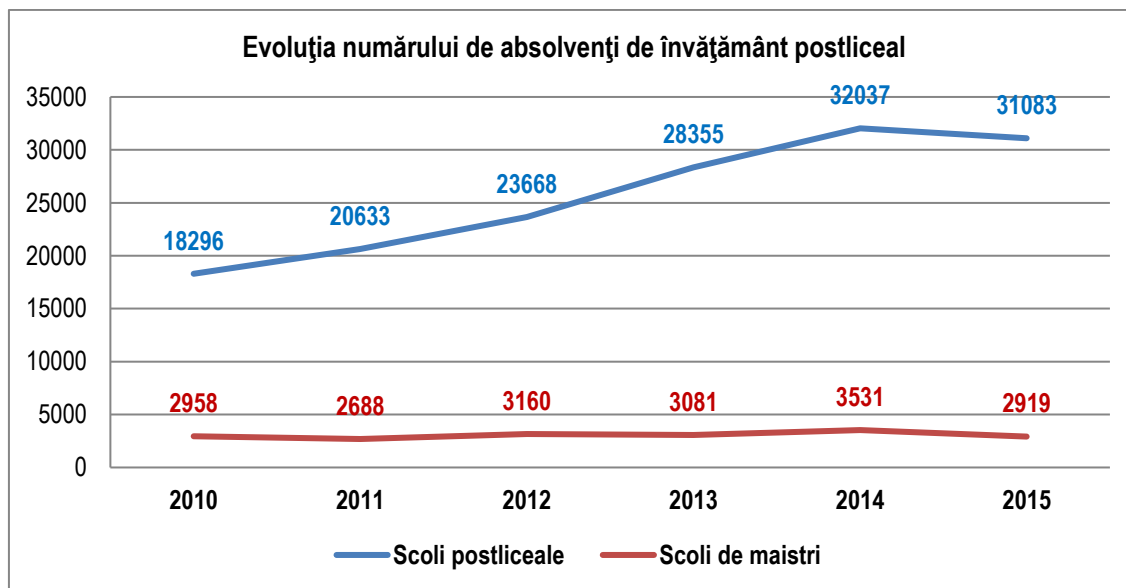
Absolvenți în învățământul postliceal

Analiza statistică la nivel **național** a arătat că școala postliceală a devenit din ce în ce mai atractivă, numărul absolvenților a crescut de la 18296 în 2010, la 32037 în 2014 și apoi o mică scădere în anul 2015 la 31083.

Nu același lucru se poate afirma referitor la școala de maștri unde în perioada analizată, numărul de absolvenți a scăzut de la 2958 în 2010 la 2919 în 2015.

O ușoară creștere a fost înregistrată în anul 2014, la 3531 de absolvenți.

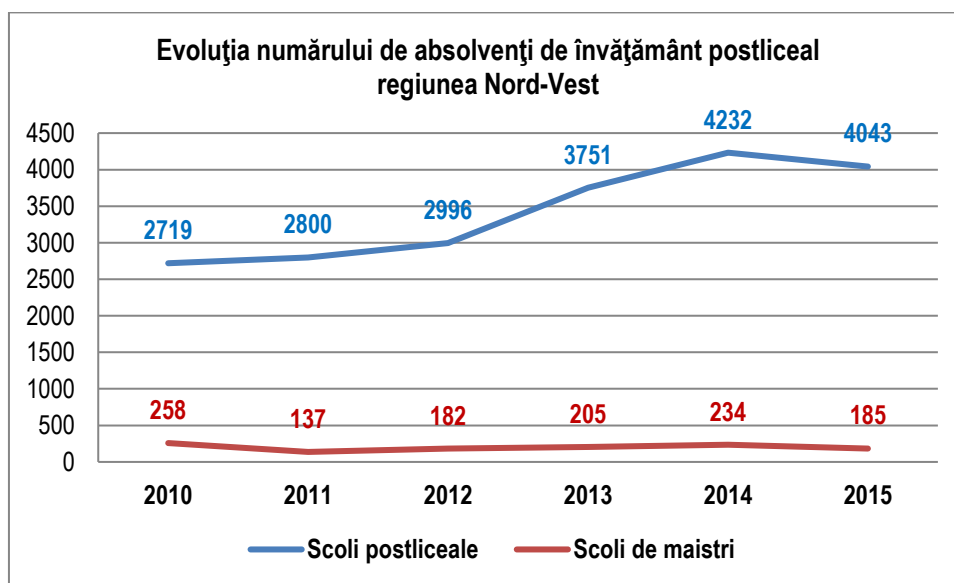
Fig.nr.159

Sursa: INS

În ceea ce privește nivelul regional, în regiunea Nord-Vest la nivelul postliceal, trendul a fost cel național cu o creștere a numărului de absolvenți de învățământ postliceal de la 2719 în anul 2010 la 4232 în anul 2014, urmat de o mică scădere în anul 2015 (4083)

Fig. nr. 160

Sursa: INS

În ceea ce privește școala de maistri trendul a fost descrescător în regiunea Nord-Vest, de la 258 de absolvenți în 2010 la 185 în anul 2015.

La nivel județean cel mare număr de absolvenți de învățământ postliceal și de maistri s-a înregistrat în anul 2015 în județul Cluj -1460, urmat de județul Bihor cu 1082, în județul

Sălaj, înregistrându-se cel mai mic număr de absolvenți de postliceală 188, fără să fie absolvenți de școală de maiștri.

6.3.2. Rata de absolvire⁵⁶, pe niveluri de educație ISCED⁵⁷

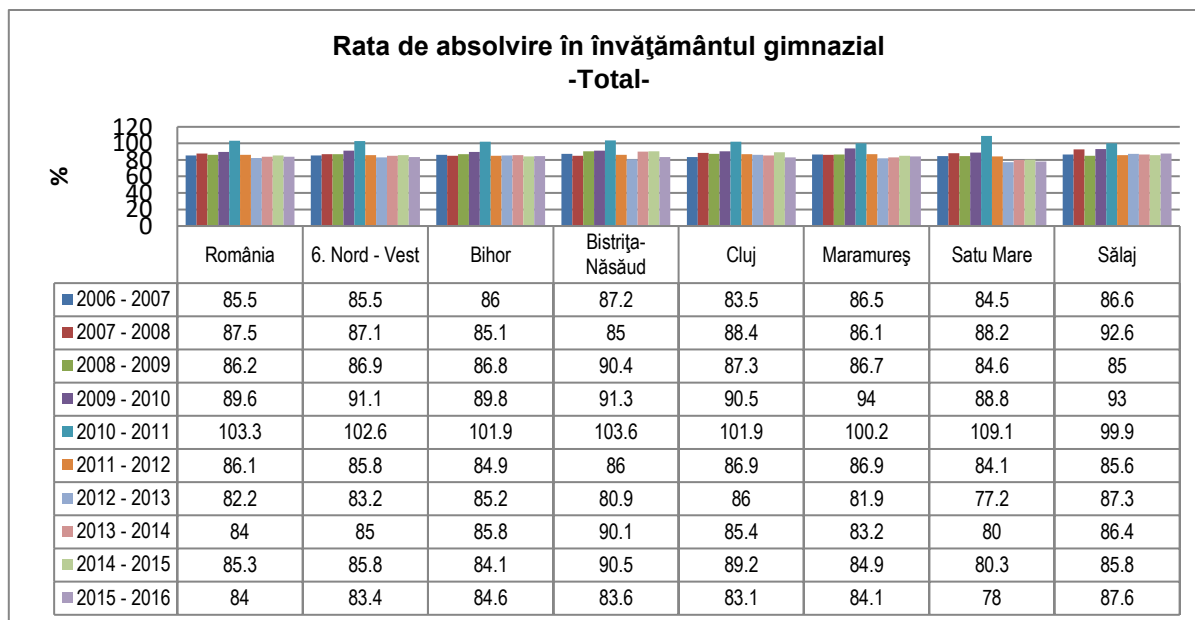
Rata de absolvire în învățământul gimnazial are valori de peste 85% în regiunea Nord-Vest în intervalul 2006- 2015, cu o scădere de 2,4% în anul școlar 2015-2016. Rata de absolvire la nivelul Regiunii Nord-Vest este mai mică decât cea la nivel național. Cea mai ridicată rată de absolvire la nivel gimnazial se înregistrează în continuare în județul Sălaj cu 87,6% iar cea mai mică în județul Satu-Mare cu 78%.

Comparativ, situația pe regiunile naționale de dezvoltare evidențiază cea mai ridicată rată de absolvire în învățământul gimnazial în regiunea București_Ilfov de 92,7%, iar cea mai scăzută în regiunea Centru de 81%.

Pe medii de rezidență, în mediul urban din regiunea Nord-Vest rata de absolvire a ciclului gimnazial a fost de 101,8%(mai ridicată decât cea la nivel național 100,6%). Cea mai ridicată rată în mediul urban a avut-o județul Bihor de 112,9%, iar cea mai scăzută județul Maramureș de 88,2%. În mediul rural rata de absolvire a ciclului gimnazial este mult mai scăzută, situându-se la 68,3%. Județul cu cea mai scăzută rată în mediul rural este Clujul cu 54,5%.

Pe sexe, tendința de scădere a ratei de absolvire înregistrată la nivel regional în 2015-2016 se manifestă mai pregnant, astfel că pentru sexul feminin scăderea a fost de 3,2% iar pentru sexul masculin de 1,5%.

Fig.nr.161

Sursa: INS

⁵⁶ Rata de absolvire reprezintă numărul absolvenților unui anumit nivel de educație, exprimat ca raport procentual din totalul populației cu vârstă oficială de absolvire a nivelului respectiv de educație.

⁵⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „21Rata de absolvire (INS)” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Rata de absolvire la nivel liceal

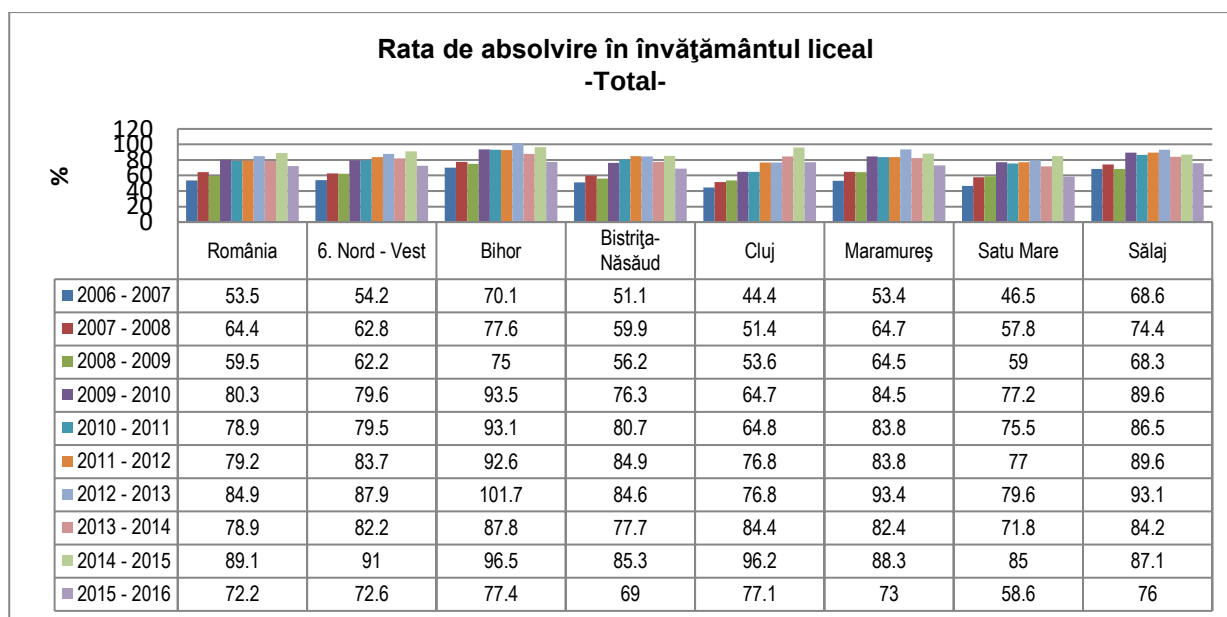
La nivel liceal rata de absolvire are o evoluție ascendentă în intervalul 2006-2015, cu o cădere bruscă în 2015-2016 atât la nivel național cât și la nivelul regiunii Nord-Vest de 18,4%. Toate județele regiunii Nord-Vest au înregistrat scăderi mari ale ratei de absolvire la nivel liceal, de până la 26,4% în cazul județului Satu-Mare. Județele cu cea mai mare rată de absolvire din regiune în 2015-2016 rămân județul Bihor cu 77,4% și Cluj cu 77,1%.

Analiza ratei de absolvire pentru învățământul liceal în regiunile de dezvoltare a evidențiat o scădere semnificativă în toate regiunile în anul școlar 2015-2016, comparativ cu anii anteriori. Regiunea Nord-Vest ocupă locul al iv-lea în ierarhie cu o rată de 72,6%.

Analiza ratei de absolvire în învățământul liceal pe medii de rezidență a scos în evidență o scădere accentuată în anul școlar 2015-2016 atât la nivelul regiunii cât și la nivelul județelor. Pe primul loc în mediul urban se situează județul Sălaj cu o rată de absolvire de 172,7%, urmat de județul Bistrița-Năsăud cu o rată de 166,1%. În mediul rural ratele de absolvire sunt mult mai mici. Pe primul loc se situează județul Bihor cu o rată de absolvire de 18,6%, iar pe ultimul loc județul Cluj cu o rată de absolvire de 1,7%. (numărul liceelor din mediul rural este foarte mic în județul Cluj.)

Tendențele identificate se mențin și la analiza pe sexe, unde se constată de asemenea scăderi importante în anul 2015-2016.

Fig.nr.162

Sursa: INS

Rata de absolvire pentru învățământul liceal se menține mai ridicată pentru populația feminină decât pentru cea masculină, iar la nivelul regiunii Nord-Vest aceasta respectă trendul național, fiind ușor mai crescută.

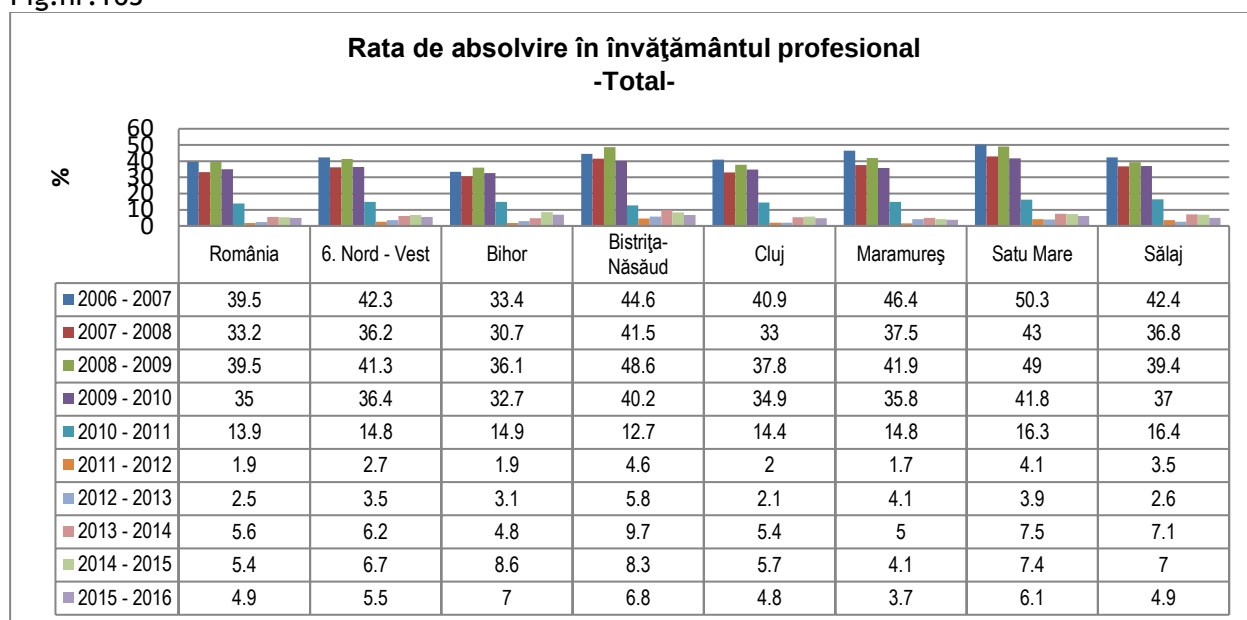
Rata de absolvire în învățământul profesional

La învățământul profesional rata de absolvire analizată în perioada 2006- 2016, în Regiunea Nord-Vest a avut o evoluție descrescătoare de la 42% în 2006 la 14,8% în 2011, iar apoi în perioada în care nu au mai fost repartizate locuri la învățământul profesional (2011-2013) rata a scăzut foarte mult la 2,7%. În perioada 2014-2015, rata de absolvire a reînceput să crească ușor. Aceeași evoluție a fost înregistrată și la nivelul județelor regiunii. Rata de absolvire în anul școlar 2015-2016, este ușor mai scăzută decât cea înregistrată în 2014-2015.

La nivelul regiunilor de dezvoltare cea mai mare rată de absolvire a fost înregistrată în regiunea Nord-Est de 7,4%, iar cea mai mică în regiunea București -Ilfov de 1%.

Analiza pe sexe a scos în evidență faptul că rata de absolvire pentru populația școlară de sex masculin a fost mai ridicată cu 21% decât cea de sex feminin, la nivelul regiunii în anul 2006. Scăderea ulterioară a respectat tendințele identificate pentru întreaga populație școlară la nivelul regiunii și pe județe. Rata de absolvire la învățământul profesional în anul școlar 2015-2016, a evidențiat diferențe mari între populația de sex masculin și cea de sex feminin, datorită numărului mai mare de absolvenți de școală profesională de sex masculin atât la nivelul regiunii cât și la nivelul județelor. Județele Bihor și Bistrița-Năsăud au cea mai mare rată pentru populația de sex masculin, 10,2%, respectiv 10,1%, iar cea mai mică rată de absolvire se înregistrează în județul Maramureș.

Fig.nr.163

Sursa: INS

Pentru populația feminină ratele sunt mult mai scăzute, dar respectă același trend.

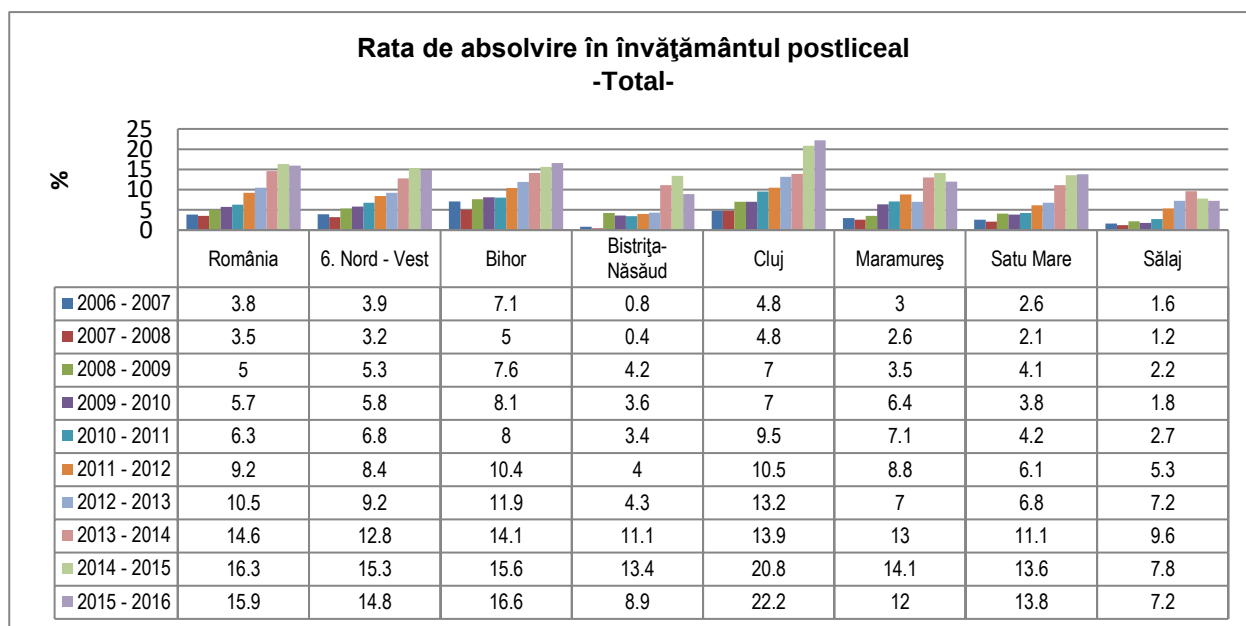
Referitor la situația pe medii de rezidență, mediul urban înregistrează o rată de absolvire de 63,1% în anul 2006, pe când în mediul rural rata de absolvire a fost de 15,5%. Cea mai mare rată de absolvire în anul 2006 a fost înregistrată în jud. Bistrița-Năsăud ea fiind de 28,8%. Rata de absolvire în învățământul profesional din mediul urban înregistrată la nivelul anului școlar 2015-2016 în regiunea Nord-Vest este ușor mai ridicată ca cea de la nivel național, județul Bihor având cea mai ridicată rată de absolvire de 16,5%. Tendințele identificate în Regiunea Nord-Vest s-au regăsit la toate regiunile și la nivel național.

Rata de absolvire în învățământul postliceal

Tendința generală identificată este de creștere a ratei de absolvire în învățământul postliceal. Dacă la începutul intervalului în 2006, rata de absolvire a fost foarte scăzută la nivelul regiunii, doar 3,9%, în 2016 ea a fost de 14,8%, mai scăzută decât cea de la nivel

național. Județul cu cea mai ridicată rată de absolvire la învățământul postliceal a fost județul Cluj 22,2%, iar cea mai scăzută rată a fost înregistrată în județul Sălaj de 7,2%.

Fig.nr.164

Sursa: INS

La nivel național cea mai ridicată rată de absolvire a înregistrat-o regiunea Sud-Vest Oltenia de 27,1%, urmată la mare distanță de regiunea București-Ilfov cu 19%. Analiza pe sexe a evidențiat faptul că rata de absolvire în 2015-2016, pentru populația școlară feminină din învățământul postliceal a fost mai ridicată de (22,2%) la nivelul regiunii, iar cea masculină a înregistrat o rată de 7,8%. Dintre județe, județul Cluj a avut cea mai ridicată rată de absolvire atât pentru sexul feminin 32,2% cât și pentru sexul masculin (12,5%), învățământul postliceal sanitar fiind deosebit de bine reprezentat în județ.

Raportat la mediul de rezidență, cea mai ridicată rată de absolvire pentru învățământul postliceal s-a înregistrat în mediul urban, la nivelul regiunii ea fiind de (30%), mai scăzută decât media națională de (32,2%). Județul cu cea mai mare rată de absolvire în mediul urban a fost județul Cluj cu (35,8%) și cea mai mică rată a fost înregistrată în județul Sălaj de (17,9%).

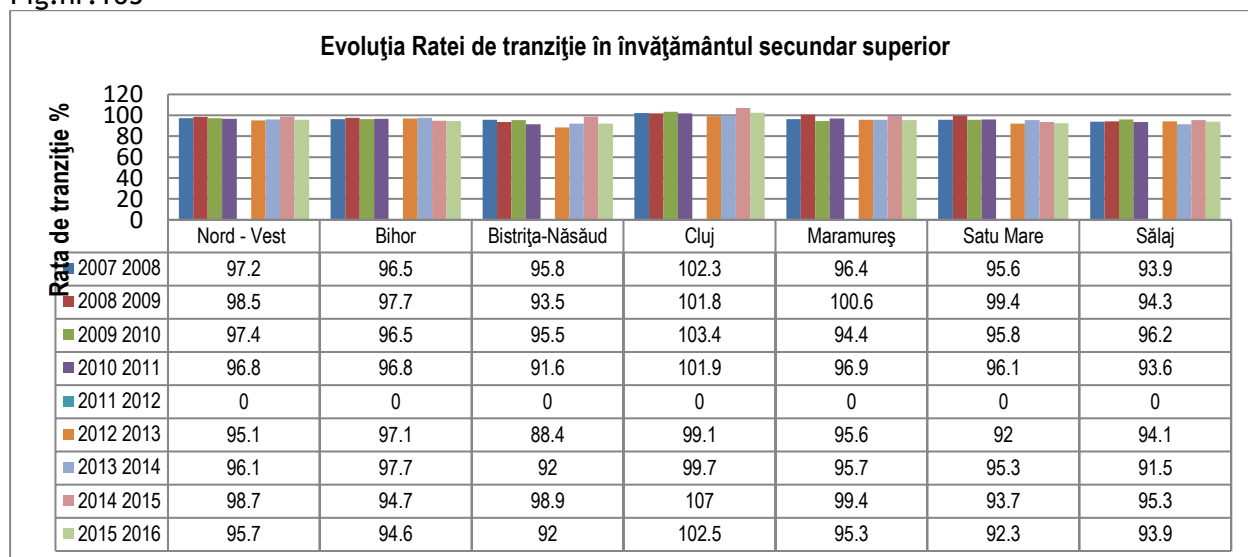
La nivelul Regiunii nord-Vest doar două județe (Bihor și Bistrița-Năsăud) au clase de învățământ postliceal în mediul rural, unde rata de absolvire a fost extrem de mică (1,2%, respectiv 1,7%).

6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație⁵⁸

Din datele statistice furnizate de INS pentru perioada 2007-2016, rata de tranziție de la gimnaziu la învățământul secundar superior, la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost mai scăzută decât cea la nivel național. Dintre regiuni, cea mai mare rată de tranziție a avut-o Regiunea București Ilfov, cu 110,6%.

La nivelul Regiunii Nord-Vest, cea mai mare rată de tranziție a fost înregistrată în județul Cluj cu o medie a intervalului analizat de 102,5%, iar cea mai scăzută rată de tranziție a fost înregistrată în județul Satu-Mare de 92,3%.

Fig.nr.165

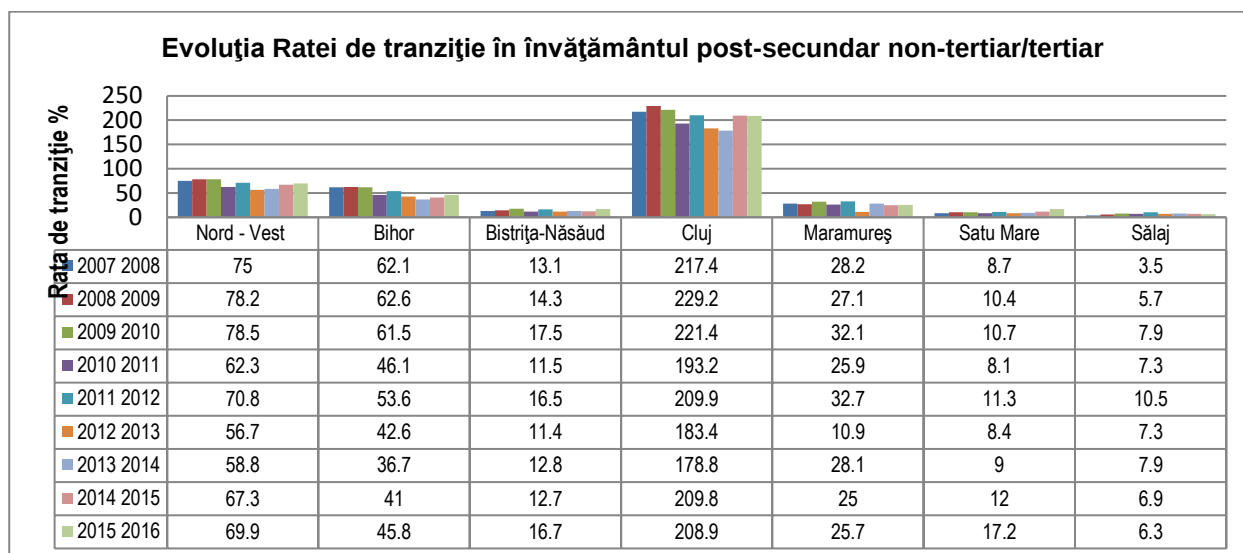
Sursa datelor: INS

Analiza pe sexe a arătat că pentru ambele sexe rata de tranziție a fost destul de ridicată, de peste 95% la nivelul regiunii. Cea mai mare rată de tranziție pentru populația școlară de sex feminin s-a înregistrat în județul Cluj de 103,3%, respectiv 101,7% pentru populația de sex masculin. Cele mai scăzute rate de tranziție în învățământul secundar superior la nivel regional au fost înregistrate în județul Satu-Mare de 91,8%. (feminin) și 91,3% (masculin) în județul Bistrița-Năsăud.

Rata de tranziție în învățământul post-secundar non terțiar/ terțiar

Fig.nr.166

⁵⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„22 Rata tranziție \(INS\)” - pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa datelor: INS

La nivelul regiunii ratele de tranziție sunt în general destul de scăzute, cu excepția județului Cluj unde rata de tranziție în învățământul post-secundar non terțiar/ terțiar a atins nivelul de 208,9% în anul școlar 2015-2016. Disparitățile între județele regiunii sunt foarte mari astfel că în județul Sălaj rata de tranziție a fost de doar 6,3%, cauza fiind numărul redus de elevi cuprinși în învățământul postliceal.

Analiza la nivelul regiunilor de dezvoltare a scos în evidență diferențe foarte mari: dacă în regiunea București-Ilfov rata de tranziție în învățământul post-secundar non terțiar/ terțiar a fost în 2015-2016 de 157,5%, în regiunea Sud-Muntenia a fost doar 20%. Regiunea Nord-Vest se situează pe locul al II-lea după regiunea București-Ilfov, cu o rată de tranziție de 69,9%, mai mare decât cea de la nivel național care s-a situat la 57%.

Analiza pe sexe a arătat că ratele de tranziție pentru populația școlară feminină sunt mai ridicate decât cele pentru populația masculină, cu valori de 78,8% respectiv 60,6% la nivelul regiunii Nord-Vest.

Județul Cluj ocupă și aici o poziție de lider la mare distanță de celelalte județe ale regiunii cu rate de tranziție cuprinse între 227,9% pentru populația feminină și 189,1% pentru populația masculină, urmare a atractivității de care se bucură învățământul postliceal în județ.

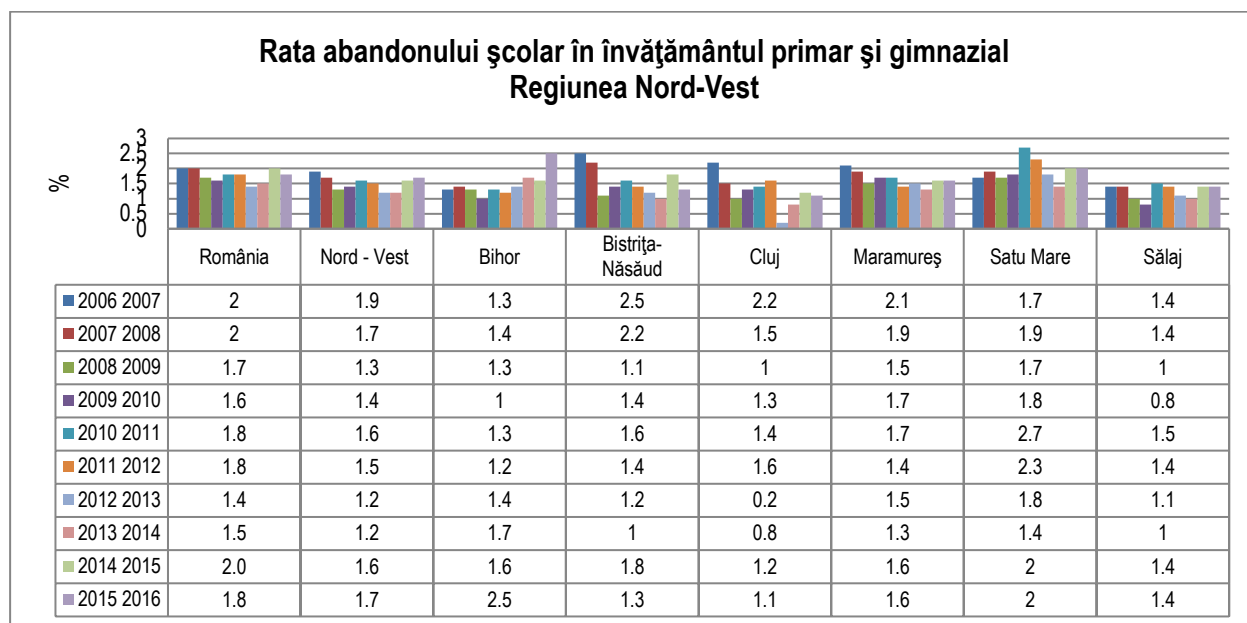
6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED⁵⁹

Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial

Din analiza datelor furnizate de INS în intervalul 2006/2007-2015/2016 se constată că rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial în regiunea Nord-Vest a fost pe tot intervalul analizat sub media națională, valoarea cea mai mică înregistrându-se în anii școlari 2012/2013 și 2013/2014 de 1,2%.

Fig.nr.167

⁵⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „23 Rata abandonului (INS)” - pentru vizualizare clic aici

Sursa datelor: INS

La nivelul județelor regiunii, rata medie cea mai scăzută a abandonului pentru nivelul primar- gimnazial se înregistrează în județul Cluj de 1,23%, urmat de județul Sălaj cu 1,24%. Cea mai mare rată medie de abandon școlar pentru nivelele analizate s-a înregistrat în județul Satu-Mare cu 1,93%.

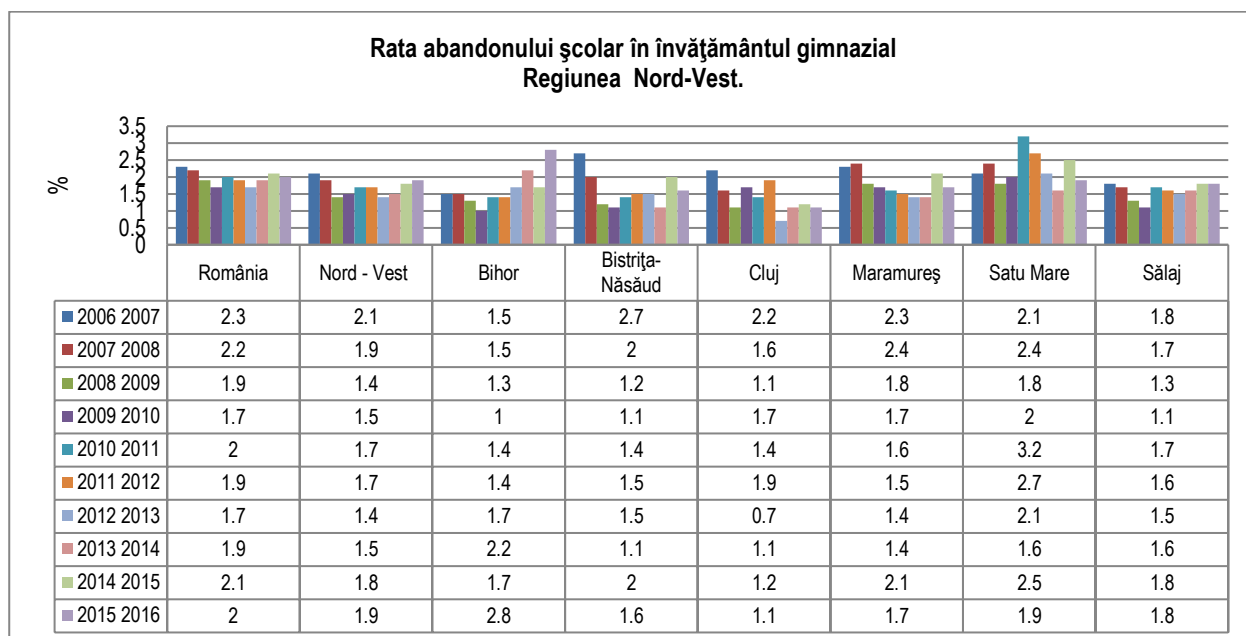
Din analiza ratei abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial în cadrul regiunilor de dezvoltare, pentru anul școlar 2015-2016, rezultă că regiunea Nord-Vest se află pe locul al treilea după regiunile București-Ilfov, Nord-Est și Sud-Vest Oltenia cu o rată de abandon de 1,7%. La nivel național rata de abandon în învățământul primar și gimnazial a fost de 1,8%.

Analiza ratei de abandon pe sexe a scos în evidență faptul că la nivelul regiunii Nord-Vest, rata de abandon pentru populația școlară de sex feminin a fost mai mică (1,6%) comparativ cu cea pentru populația școlară de sex masculin (1,8%).

Raportat la mediul de rezidență rata de abandon școlar la nivelul regiunii Nord-Vest în anul școlar 2015-2016 a fost mai mică pentru mediul urban (1,1%) comparativ cu mediul rural (2,4%). Dintre județele regiunii județul Cluj a înregistrat o rată de abandon de 0,6% pentru mediul urban (cea mai mică din regiune), iar pentru mediul rural cea mai mică rată de abandon a fost înregistrată în județul Bistrița-Năsăud de 1,4%.

Rata abandonului școlar în învățământul gimnazial

Fig. 168

Sursa datelor: INS

Analiza ratei de abandon școlar în învățământul gimnazial la nivelul regiunii Nord-Vest a evidențiat o rată de abandon (1,9%), mai mică decât cea la nivel național (2%). Dintre județele regiunii județul Cluj a înregistrat cea mai mică rată de abandon școlar la nivel gimnazial de 1,1%. Cea mai mare rată de abandon școlar a fost înregistrată în județul Bihor, fiind de 2,8%.

La nivel național comparația dintre regiunile de dezvoltare a evidențiat cea mai mică rată de abandon școlar la nivel gimnazial în regiunile București-Ilfov și Sud-Vest Oltenia (1,4%) urmate de regiunea Nord-Est cu (1,7%). Regiunea Nord-vest ocupă locul al III-lea cu o rată de abandon școlar de (1,9%).

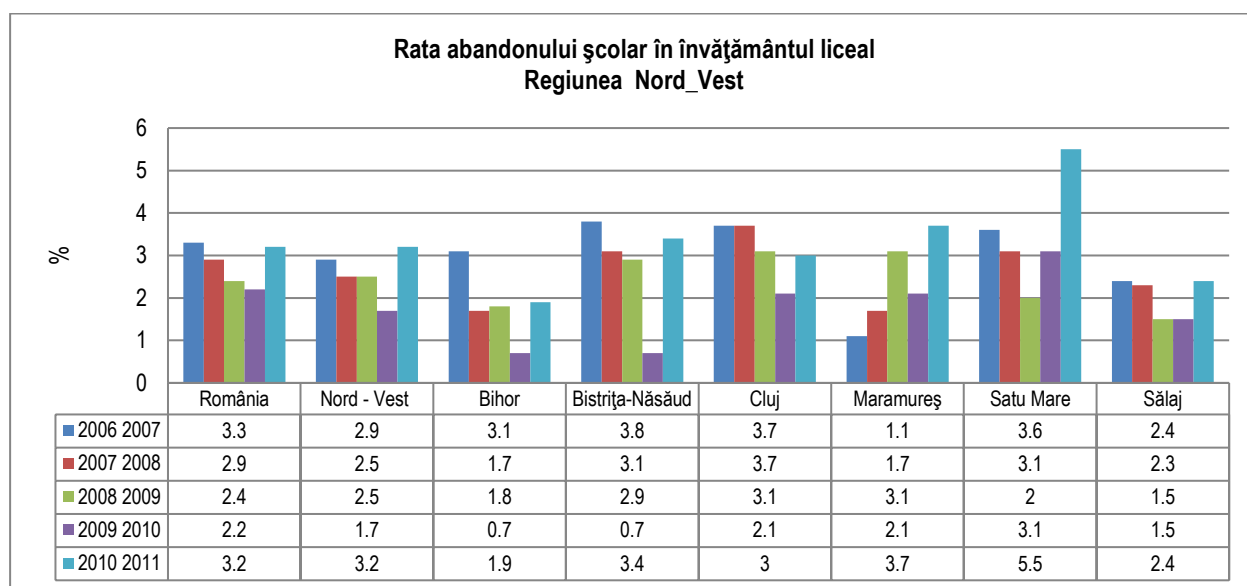
Analiza ratei de abandon școlar la nivel gimnazial pe sexe, a scos în evidență faptul că la nivelul regiunii Nord-Vest, rata de abandon pentru populația școlară de sex feminin a fost mai mică (1,7%) comparativ cu cea pentru populația școlară de sex masculin (2%). Cea mai mică rată de abandon școlar pentru nivelul gimnazial a fost înregistrată în județul Cluj atât pentru populația de sex feminin (!%) cât și pentru populația de sex masculin (1,1%).

Raportat la mediul de rezidență regiunea Nord-Vest a înregistrat o rată de abandon școlar la nivel gimnazial de 1,2%, mai mică decât cea la nivel național 1,5%, pentru anul școlar 2015-2016. Pentru mediul rural rata de abandon școlar a fost mai mare, de 2,6% la nivelul regiunii Nord-Vest, comparativ cu cea națională care a fost de 2,5%.

Rata abandonului școlar în învățământul liceal

Datele furnizate de INS pentru învățământul liceal cuprind intervalul 2006/2007- 2010/2011. Pe intervalul analizat se observă că rata abandonului în regiunea Nord-Vest este sub media națională, mai mare la populația de sex masculin și în mediul rural. Cea mai scăzută rată a abandonului școlar la nivel liceal se înregistrează în județul Bihor(1,9%), urmat de județul Sălaj (2,4%), cea mai mare rată de abandon școlar înregistrându-se în județul Satu-Mare (5,5%). Pe medii de rezidență, în mediul rural se înregistrează cea mai mare rată a abandonului școlar în județul Sălaj (5,9%) în anul școlar 2010/2011.

Fig.nr.169

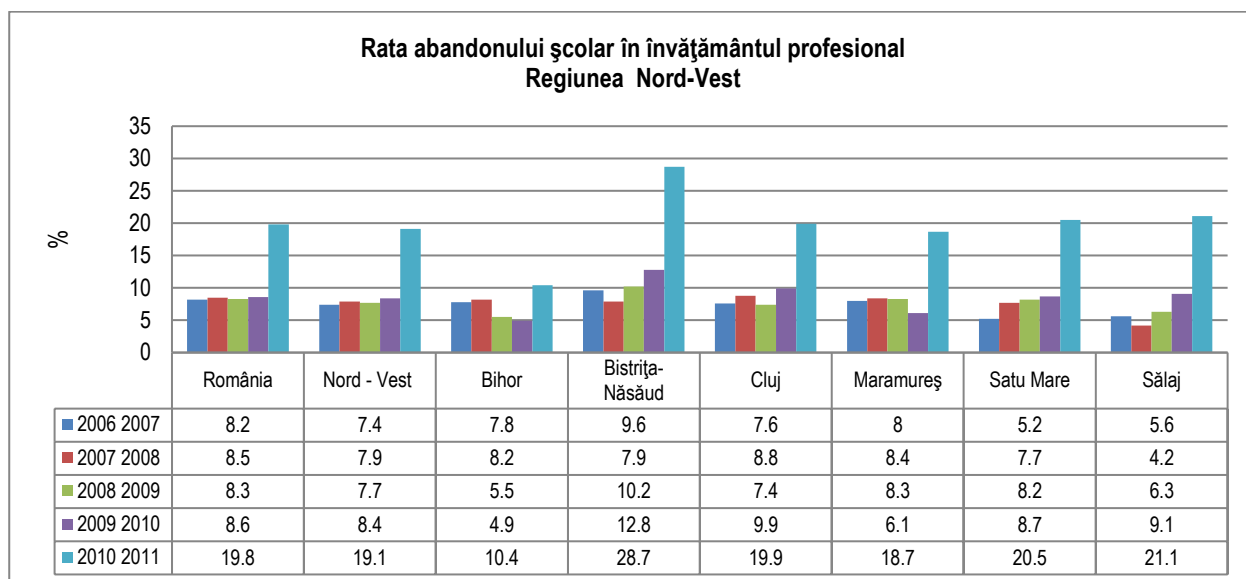
Sursa: INS

La nivelul regiunilor de dezvoltare cea mai mică rată de abandon școlar a fost înregistrată în regiunea Sud-Muntenia de 2,4%, iar cea mai mare rată de abandon școlar s-a înregistrat în regiunea Vest (3,9%).

Rata abandonului școlar în învățământul profesional

Datele furnizate de INS se referă la perioada 2006/2007- 2010/2011. De remarcat faptul că începând cu anul școlar 2008/2009 nu s-a mai alocat plan de școlarizare pentru învățământ profesional, clasele existente au continuat până la finalizarea studiilor. Din analiza graficului de mai jos, rezultă că rata abandonului în învățământul profesional la nivelul regiunii Nord-Vest, este sub media națională în intervalul analizat, înregistrându-se o creștere semnificativă în anul școlar 2010/2011. Cele mai mici rate ale abandonului s-au înregistrat în județul Sălaj, iar cele mai mari în județul Bistrița-Năsăud.

Fig.nr.170

Sursa: INS

Pe sexe, rata abandonului școlar la nivel profesional este mai mare la populația de sex feminin (23,3%) la nivelul regiunii Nord-Vest, iar pe medii de rezidență în mediul rural este mai mare decât în mediul urban (24,4%).

La analiza pe regiuni, regiunea Nord-Vest se situează pe locul al IV-lea după regiunile Vest, Sud-Vest Oltenia și Nord-Est. În toate regiunile s-a înregistrat o creștere semnificativă a ratei abandonului în anul școlar 2010/2011 (mai mult de dublu).

Rata abandonului școlar în învățământul liceal și profesional

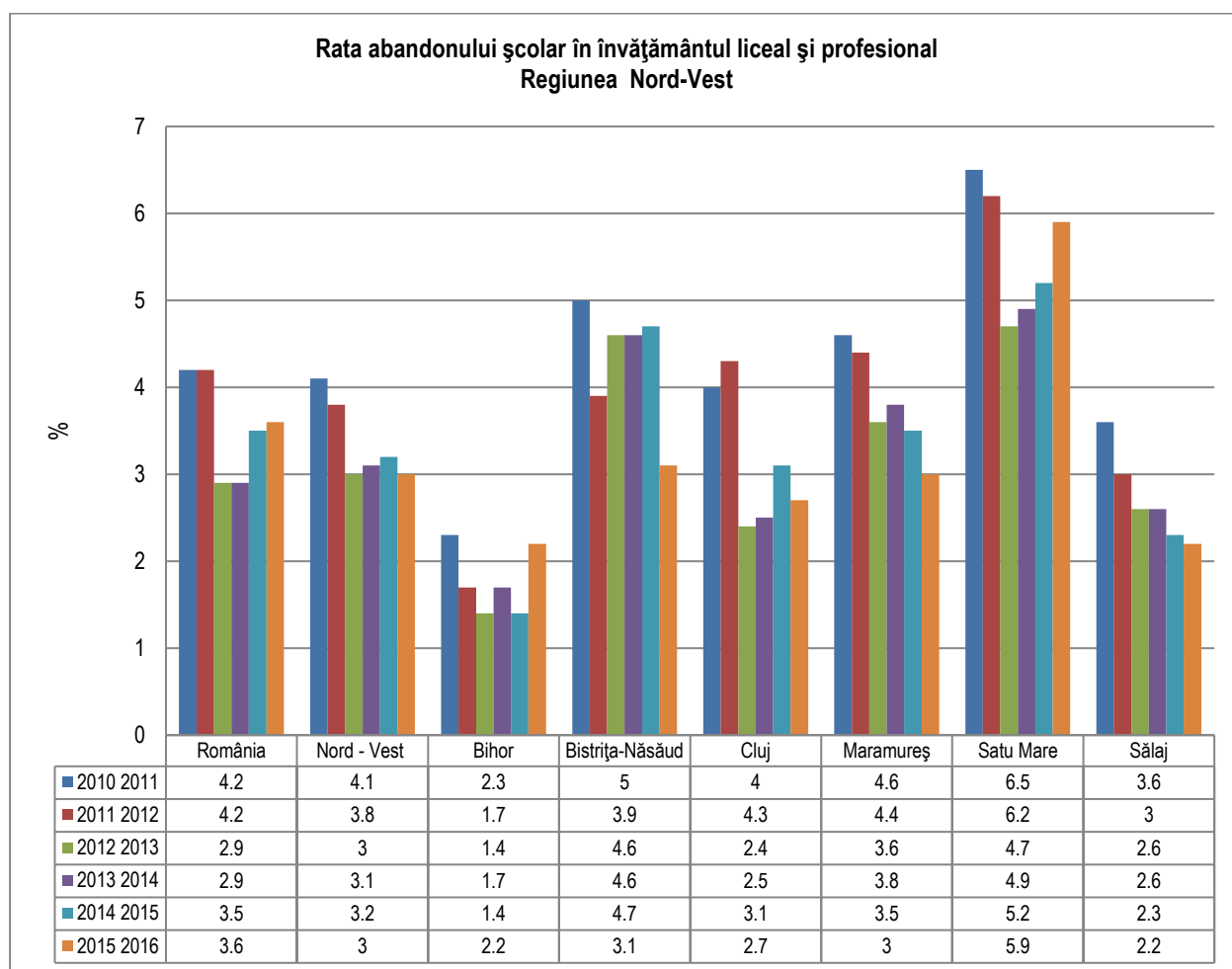
Rata abandonului cumulat pe cele două nivele este analizată în intervalul de ani școlari 2010/2011- 2015/2016. Analiza coincide cu reintroducerea învățământului profesional de doi ani în anul școlar 2012/2013 și a învățământului profesional de trei ani în anul școlar 2014/2015, la solicitările operatorilor economici.

Din analiza graficului de mai jos, rezultă că valorile cumulate pe cele două nivele sunt mai mari decât cele la nivel liceal, dar la jumătate față de cele din învățământul profesional. Comparativ cu nivelul național regiunea Nord-Vest se situează pe intervalul analizat sub media pe țară, (3,36%) respectiv la nivel național (3,55%). Cele mai mari rate ale abandonului școlar se înregistrează în județele Satu Mare (5,9%) și Bistrița-Năsăud (3,1%), iar cele mai mici în județele Bihor și Sălaj (2,2%).

Pe sexe rata abandonului școlar la nivel liceal și profesional este mai mare la populația școlară de sex masculin (3,7%), comparativ cu cea de sex feminin (2,4%) iar pe medii de rezidență rata mai mare a abandonului școlar se înregistrează în mediul rural (5,8%) comparativ cu mediul urban unde rata de abandon școlar în anul 2015-2016 a fost de (2,8%).

La nivel regional, regiunea Nord-Vest (3%) se situează pe locul doi, după regiunea Sud-Muntenia (2,7%), rate mai mari înregistrându-se în regiunile Vest și Centru.

Fig.nr.171

Sursa: INS

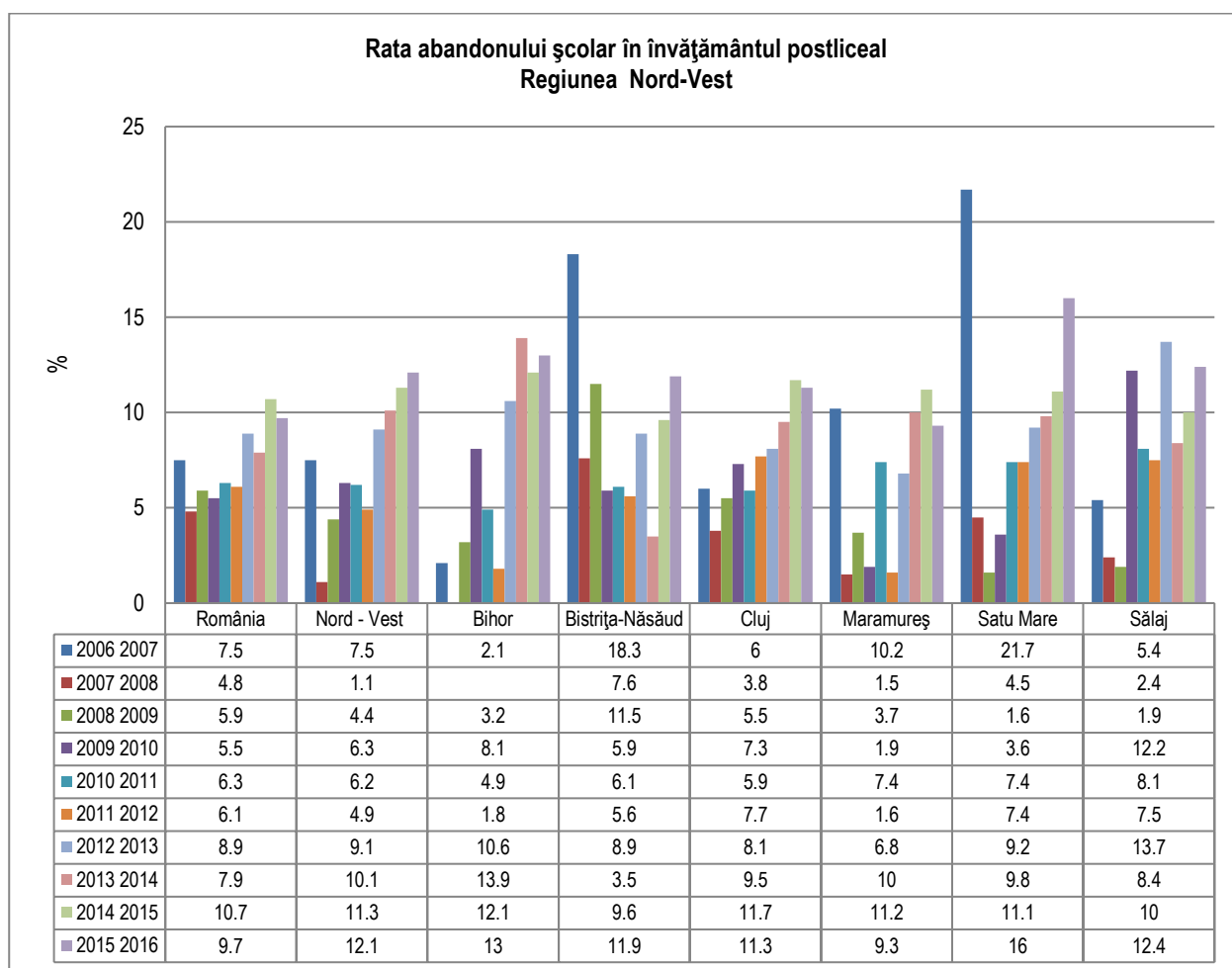
Rata abandonului școlar în învățământul postliceal

În învățământul postliceal se înregistrează o rată a abandonului școlar fluctuantă în intervalul analizat, cu valori între 1,1% și 12,1%, cu creșteri și scăderi în intervalul analizat (2006/2007- 2015/2016). Rata de abandon școlar la nivel postliceal în regiunea Nord-Vest depășește valoarea înregistrată la nivel național, iar dintre județele regiunii cea mai mare rată de abandon școlar a fost înregistrată în județul Satu-Mare care în anul școlar 2015-2016 a fost de 16%.

Analiza pe sexe a scos în evidență o rată de abandon școlar la nivel postliceal mai mare la populația școlară de sex masculin (16,3%) comparativ cu 10,6% pentru populația școlară de sex feminin. Județele Satu-Mare și Sălaj dețin cele mai mari rate de abandon școlar la nivel postliceal dintre județele regiunii în anul școlar 2015-2016.

Analiza pe regiuni a evidențiat o rată de abandon școlar la nivel postliceal destul de ridicată pentru regiunea Nord-Vest (12,1%), comparativ cu valoarea la nivel național de (9,7%). Cea mai mare rată de abandon școlar se înregistrează în regiunea Centru fiind de (13,2%).

Fig.nr.172

Sursa: INS

6.3.5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație⁶⁰

Media ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional a tinerilor (18-24 ani), la nivel național (18,3%) și implicit la nivel regional (16,6%) rămâne mult mai ridicată decât media europeană (12,1%) calculată în intervalul 2010-2016.

Analiza la nivelul regiunilor de dezvoltare comparativ cu rata de părăsire la nivel național și european situează Regiunea București-Ilfov(9%) și Regiunea Vest(10,9%) pe primele locuri cu o medie a ratei de părăsire timpurie a sistemului de educație mai mică decât media europeană. Analiza pe sexe a arătat că populația școlară de sex masculin a avut o rată de părăsire a sistemului educațional în 2016, de 17,3% , iar pentru sexul feminin rata de părăsire a fost de 19,4%, în regiunea Nord-Vest, comparativ cu ratele de părăsire timpurie a sistemului educațional la nivel național care au fost de 18,4% respectiv 18,7% pentru populația de sex feminin.

⁶⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „24 Rata de părăsire timpurie - EUROSTAT” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Fig.nr.173

Total	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
UE (28 state)	:	17.0	16.4	16.0	15.7	15.3	14.9	14.7	14.2	13.9	13.4	12.7	11.9	11.2	11.0	10.7
Romania	21.7	23.0	22.5	22.4	19.6	17.9	17.3	15.9	16.6	19.3	18.1	17.8	17.3	18.1	19.1	18.5
Nord-Vest	25.0	28.0	25.3	20.4	16.5	15.3	12.5	12.2	15.1	18.2	14.9	14.9	15.4	17.7	16.9	18.3
Centru	18.3	17.6	21.1	19.1	17.1	15.4	14.8	13.6	16.0	21.7	22.8	19.4	17.9	17.9	24.2	20.3
Nord-Est	26.3	29.2	28.0	25.6	21.4	19.2	19.7	18.4	19.2	24.7	22.1	22.2	22.5	21.7	25.3	24.7
Sud-Est	23.1	23.9	22.7	27.5	24.1	21.4	21.4	19.2	18.3	22.5	22.1	21.5	20.7	25.0	24.9	24.4
Sud - Muntenia	23.5	25.2	24.4	26.0	24.0	23.1	21.8	20.5	20.5	22.2	22.4	22.7	21.8	22.0	18.7	17.8
Bucuresti - Ilfov	11.6	14.3	14.1	12.8	12.5	10.3	12.0	10.6	9.9	10.8	9.6	7.2	7.0	9.0	10.8	10.5
Sud-Vest Oltenia	19.6	18.0	17.6	21.2	21.0	19.3	16.4	15.7	18.0	20.6	18.5	17.7	16.1	15.9	16.2	16.0
Vest	21.3	20.9	22.4	22.8	16.2	14.9	15.3	12.6	11.3	9.8	9.6	13.7	13.5	10.7	8.5	9.1

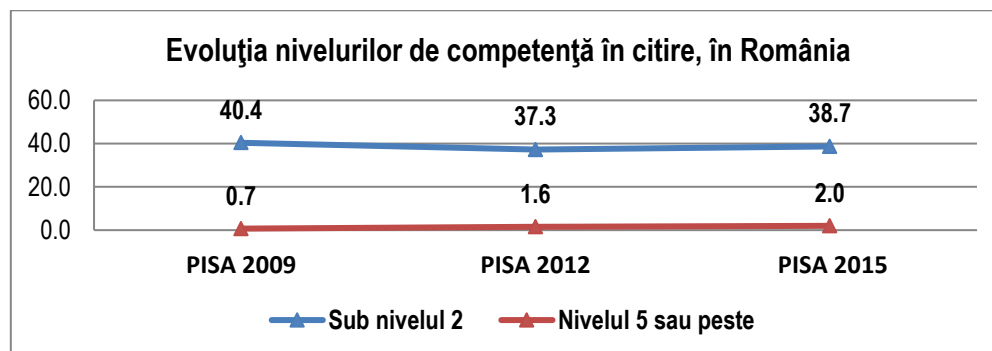
Sursa: EUROSTAT

6.3.6. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)⁶¹

Testarea PISA aplicată în 2009, 2012 și 2015 a scos în evidență că procentul persoanelor cu performanțe scăzute și a celor cu performanțe de vârf în citire, matematică și științe din UE este diferit de la țară la țară.

Pentru performanțele privind competențele de citire la testarea PISA din 2015, România s-a situat pe locul 27 în cadrul ierarhiei UE.

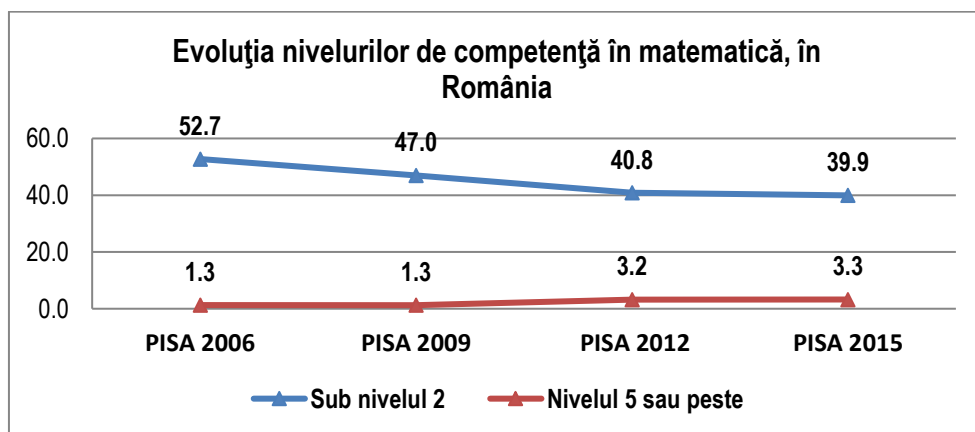
Fig.174

Sursa: [PISA 2015 Results \(Volume I\): Excellence and Equity in Education - © OECD 2016](#)

În ceea ce privește performanța legată de competențele în matematică, la testarea din 2015 România a ocupat locul 26.

Fig.175

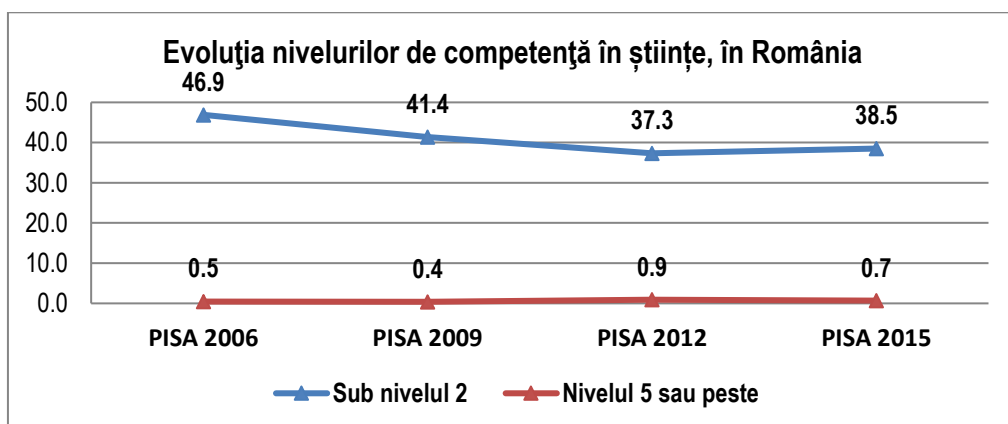
⁶¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„25 PISA” - pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa: [PISA 2015 Results \(Volume I\): Excellence and Equity in Education - © OECD 2016](#)

În ceea ce privește performanța legată de competențele în științe, la testarea din 2015 România a ocupat locul 24

Fig.176.

Sursa: [PISA 2015 Results \(Volume I\): Excellence and Equity in Education - © OECD 2016](#)

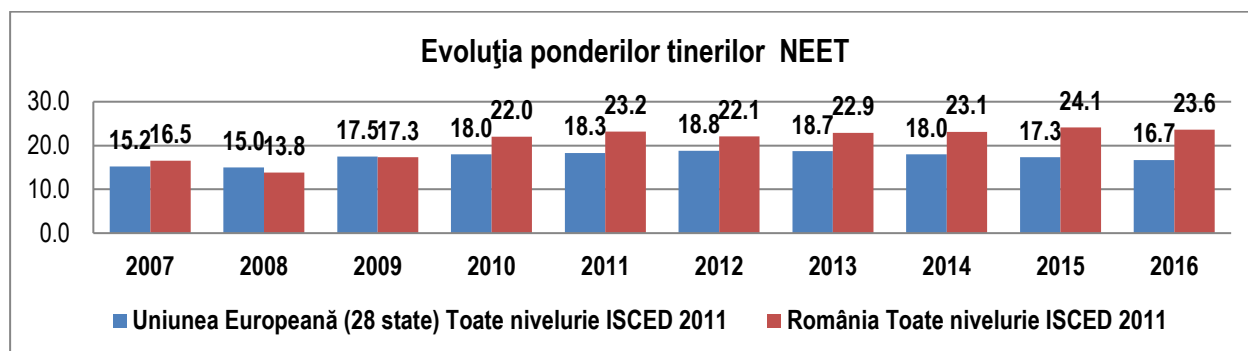
România are în continuare performanțe scăzute la toate cele trei tipuri de testări comparativ cu celelalte state ale UE.

6.3.7. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)⁶²

Evoluția ratei tinerilor care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET), pe toate nivelurile ISCED, este reprezentată în figura de mai jos. Raportându-ne la perioada analizată (2007-2016) se constată că România are o rată a tinerilor NEET mai ridicată decât media europeană. În 2016 UE avea o rată de 16,7 %, iar România 23,6%.

Fig.nr.177

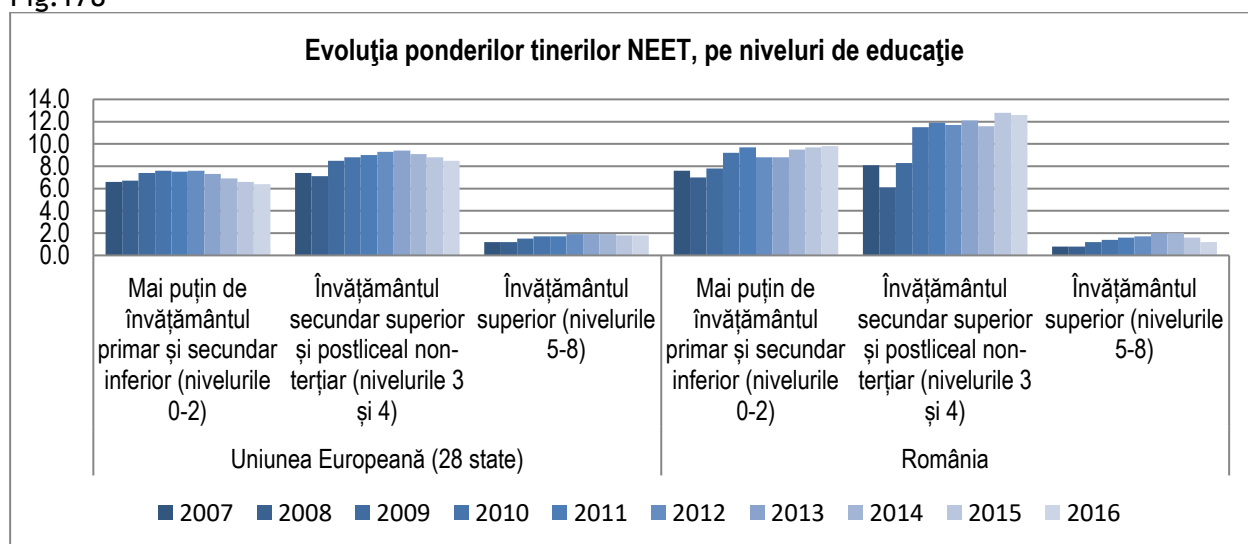
⁶² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„26 Tineri NEET” - pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa datelor: EUROSTAT [edat_lfse_21]

Analiza pe niveluri de educație a arătat că pentru absolvenții cu nivelul (0-2) și (3-4) rata tinerilor NEET este mai ridicată cu cel puțin 4 puncte procentuale decât rata UE. Pentru absolvenții învățământului superior nivelul(5-8), rata tinerilor NEET din România este la același nivel de 2% ca și media europeană.

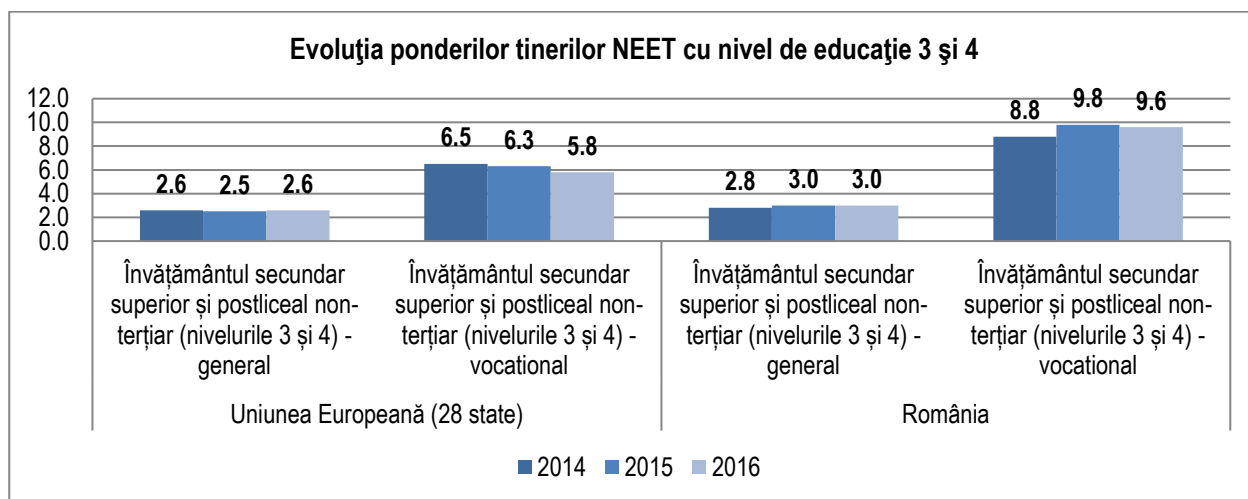
Fig.178

Sursa: Sursa datelor: EUROSTAT [edat_lfse_21]

Comparația ratei tinerilor NEET absolvenți ai învățământului secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4) în general este comparabilă cu rata la nivel european, ușor mai ridicată la nivel național. Pentru învățământul vocațional ratele la nivel național (9,6%) sunt sensibil mai ridicate decât cele la nivel european(5,8%), în anul 2016.

Fig.nr. 179

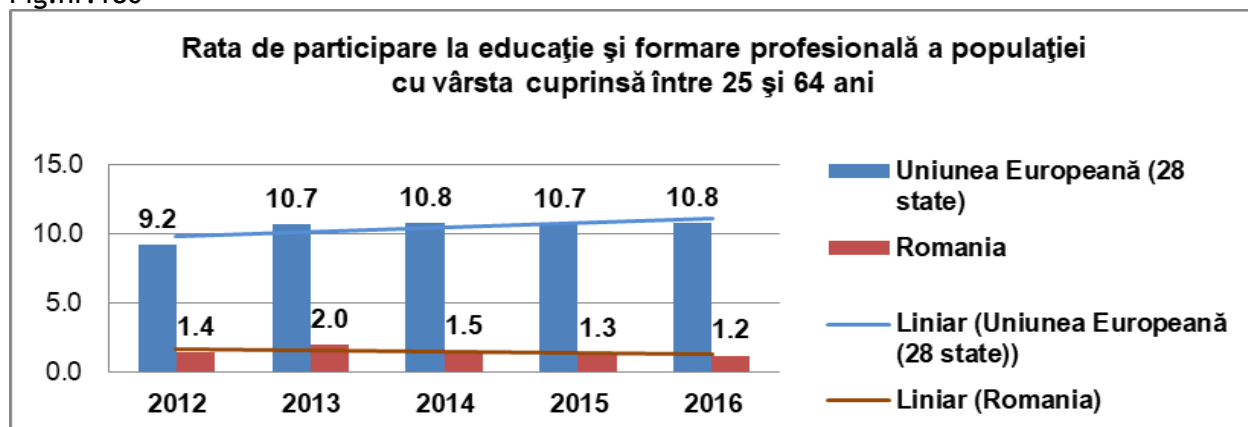
Sursa datelor: EUROSTAT [edat_lfse_21]

6.3.8. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)⁶³

Datele statistice arată că rata de participare la formarea continuă a populației adulte din UE, se menține la valoarea de 10,8% în 2016.

Comparativ la nivel național rata de participare a scăzut în 2016 la 1,2% și rămâne în continuare mult mai scăzută decât media europeană.

Fig.nr.180

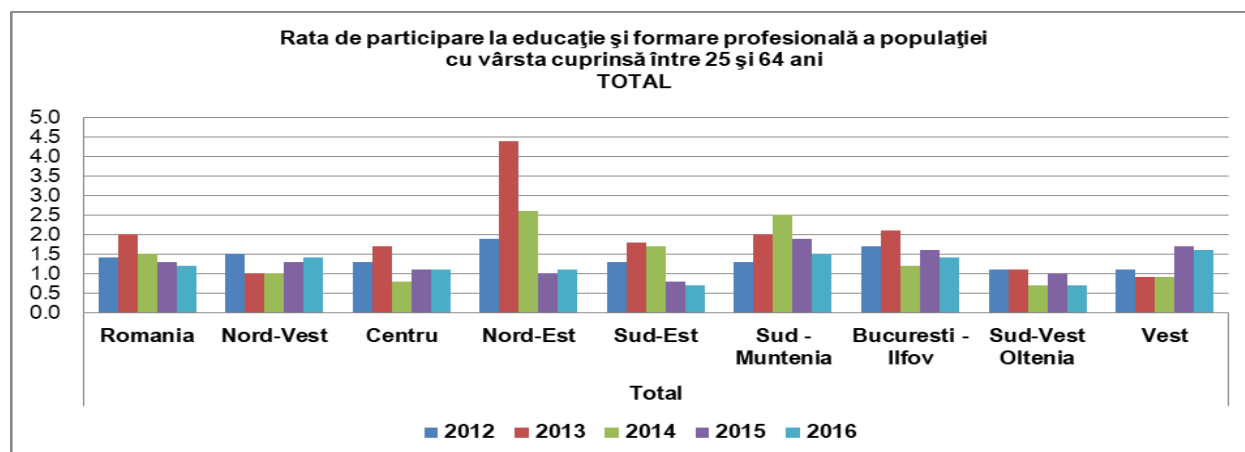

Sursa datelor: Eurostat [trng_lfse_04]

Analiza pe regiuni a scos în evidență că în anul 2016, Regiunea Vest avea cea mai mare rată de participare de 1,6%. Regiunea Nord-Vest, avea o rată de participare la formarea continuă a adulților de 1,4%, mai ridicată decât rata de participare la educație și formare a populației adulte la nivel național (1,2%).

Fig.nr.181

⁶³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„27 Formare continuă” - pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa datelor: Eurostat [trng_lfse_04]

6.4. Indicatori de impact

6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului

Poate fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata șomajului absolvenților și rata totală a șomajului.

Rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor, sugerează o problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții ÎPT. Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din ÎPT. Se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării (unitare la nivel național) a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de ÎPT pe calificări și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.

6.4.2 Inserția profesională a absolvenților IPT la 6/12 luni de la absolvire, pe niveluri de educație

La nivel național sunt în vigoare metodologiile de monitorizare a inserției absolvenților de învățământ profesional și tehnic (ordinul MECT 6011/21.11.2008) și metodologia și instrumentele de lucru privind studiile de monitorizare a inserției pe piața muncii a absolvenților de învățământ superior (ordinul MECT 6012/ 21.11.2008).

Metodologia de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților învățământului profesional și tehnic a fost aplicată în mai multe județe, în perioada 2010-2013, prin proiecte cofinanțate din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013. În regiunea Sud Vest Oltenia au fost implementate proiecte în județele Gorj, Olt și Vâlcea.

Mecanismul de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților, este însă insuficient dezvoltat, deoarece nu sunt cuprinși toți absolvenții de programe de formare și, deasemena, lipsește componenta de monitorizare pe cale administrativă, aplicată sistematic și cuprinzător la nivel teritorial.

Deoarece capacitatea instituțională a instituțiilor cu responsabilități în implementarea metodologiei este limitată, iar costurile sunt foarte ridicate, nu este posibilă încă monitorizarea pe cale administrativă a tuturor absolvenților învățământului profesional și tehnic.

În Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020, este prevăzut ca obiectiv monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare, cu următoarele acțiuni specifice:

- Crearea unui mecanism național de monitorizare pe cale administrativă a inserției profesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic
- Revizuirea Metodologiei pentru monitorizarea inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic, preponderent din perspectiva deficitului de competențe
- Realizarea sistematică a monitorizării inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic pe cale administrativă și prin anchete la nivel național

6.5. Concluzii din analiza ÎPT

6.5.1. Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire

La nivelul Regiunii Nord-Vest în perioada 2004-2017, populația școlară cuprinsă în învățământul tehnic și profesional a avut o evoluție descendentă, de la 79021 de elevi în 2004, la 45368 de elevi în 2017, adică o reducere cu 57,41%. În perioada 2004- 2009 ponderea învățământului profesional și tehnic la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost în medie de 60%, scăzând apoi an de an până la o valoare de 48,6% în 2017.. Ponderea la nivel regional a fost mai scăzută decât la nivel național, fapt explicat prin creșterea în mai mare măsură a ponderii învățământului liceal din filiera teoretică și vocațională în Regiunea Nord-Vest.

La nivelul regiunii Nord-Vest , ponderea elevilor pe domenii de calificare profesională, în anul școlar 2017-2018, respectă aceleași tendințe ca și cel la nivel național. Domeniul cu cea mai mare pondere este cel Economic cu 28,6%, urmat de domeniul Turism și alimentație cu o pondere de 15,6%. Domeniile de calificare cu cea mai mică pondere în regiunea Nord-Vest sunt:Chimia industrială cu 0,4% și Fabricarea produselor din lemn cu 0,6%.

Cele mai solicitate calificări la nivel regional pentru învățământul dual au fost în 2017-2018, Electronist aparate și echipamente cu 3 clase solicitate, Electromecanic utilaje și instalații industriale, Operator la mașini cu comandă numerică, Tapițer - plăpumar - saltelar fiecare cu 2,5 clase solicitate.Referitor la învățământul profesional din regiune în anul școlar 2017-2018, cea mai solicitată calificare a fost Mecanic auto cu 108,5 clase și 2694 elevi, Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație cu 64,5 clase și 1569 elevi, Confectioner produse textile cu 38,5 de clase și 808 elevi, Bucătar cu 36 de clase și 896 elevi.

Pentru anul școlar 2018-2019 la nivelul Regiunii Nord-Vest, operatorii economici au solicitat în total 8027 de locuri, din care au fost incluse în proiectele planurilor de școlarizare de către inspectoratele școlare județene 4872 de locuri, adică 60,7%, datorită constrângerilor legate de fundamentarea planurilor anuale de școlarizare.

Analizând la nivel național datele statistice, se poate afirma că evoluția ponderii personalului didactic pe categorii de vârstă a evoluat în sensul creșterii ponderii categoriei 35-54, ajungând în anul școlar 2016/2017 la 61,2 % din totalul personalului din ÎPT. Categoria de vârstă 55-64 ani s-a menținut aproximativ constantă, ajungând la 21% în anul școlar 2016-2017.

Regiunea Nord-Vest a avut un număr de 1206 de laboratoare, în creștere cu 21 față de anul școlar 2015-2016. Deși cele mai multe se află în județul Cluj (400 laboratoare), creșterea s-a datorat în primul rând județului Bihor unde numărul de laboratoare a crescut cu 14 , urmat de județul Maramureș cu 8 laboratoare, în județele Cluj și Sălaj , numărul de laboratoare scăzând cu 3 și respectiv 2 laboratoare, cele mai puține fiind județul Bistrița-Năsăud (103).

Raportat la numărul de computere conectate la INTERNET, Regiunea Nord-Vest ocupă primul loc cu 17.585 în creștere față de anul școlar 2015-2016, PC-uri, iar dintre județe, cele mai multe computere le avea județul Cluj -5881, din care 5580 PC-uri conectate la INTERNET.

România a alocat în 2014, 2,75% din PIB pentru cheltuielile publice totale din educație. După situațiile Eurostat România alocă cel mai mic procent din PIB pentru educație comparativ cu celelalte state ale Uniunii Europene, fiind pe ultimul loc. Rata abandonului școlar pentru ÎPT, comparativ cu nivelul național, regiunea Nord-Vest se situează pe intervalul analizat sub media pe țară, (3,36%) respectiv la nivel național (3,55%). Cele mai mari rate ale abandonului școlar se înregistrează în județele Satu Mare (5,9%) și Bistrița-Năsăud (3,1%), iar cele mai mici în județele Bihor și Sălaj (2,2%). Pe sexe rata abandonului școlar la nivel liceal și profesional este mai mare la populația școlară de sex masculin (3,7%), comparativ cu cea de sex feminin (2,4%) iar pe medii de rezidență rata mai mare a abandonului școlar se înregistrează în mediul rural (5,8%) comparativ cu mediul urban unde rata de abandon școlar în anul 2015-2016 a fost de (2,8%).

Media ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional a tinerilor (18-24 ani), la nivel național (18,3%) și implicit la nivel regional (16,6%) rămâne mult mai ridicată decât media europeană (12,1%) calculată în intervalul 2010-2016. Testarea PISA aplicată în 2009, 2012 și 2015 a scos în evidență faptul că România are în continuare performanțe scăzute la toate cele trei tipuri de testări comparativ cu celelalte state ale UE.

Evoluția ratei tinerilor care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET), pe toate nivelurile ISCED, este reprezentată în figura de mai jos. Raportându-ne la perioada analizată (2007-2016) se constată că România are o rată a tinerilor NEET mai ridicată decât media europeană. În 2016 UE avea o rată de 16,7 %, iar România 23,6%.

Datele statistice arată că rata de participare la formarea continuă a populației adulte din UE, se menține la valoarea de 10,8% în 2016. Comparativ la nivel național rata de participare a scăzut în 2016 la 1,2% și rămâne în continuare mult mai scăzută decât media europeană.

Analiza pe regiuni a scos în evidență că în anul 2016, Regiunea Vest avea cea mai mare rată de participare de 1,6%. Regiunea Nord-Vest, avea o rată de participare la formarea continuă a adulților de 1,4%.

Analiza rezultatelor elevilor prin prisma promovabilității a scos în evidență faptul că Regiunea Nord-Vest ocupă primul loc la nivel național având cel mare procent de promovabilitate între regiuni cu 97,6%. Media la nivel național a fost de 96,3%.

Analiza rezultatelor elevilor în învățământul liceal prin prisma promovabilității la sfârșitul anului școlar 2015-2016 a scos în evidență faptul că Regiunea Nord-Vest ocupă primul loc la nivel național având cel mare procent de promovabilitate între regiuni de 97,9%, în creștere cu 0,3% față de anul școlar 2014-2015; promovabilitatea la populația feminină a fost de 98,6%. Media la nivel național a fost de 96,4%.

Regiunea Nord-Vest a avut cel mai mare procent de promovabilitate la învățământul profesional în anul școlar 2015-2016, de 90,7%, fiind urmată de Regiunea Nord-Est cu (90,2%), peste media națională de 89 %.

6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)

Din analiza realizată în cadrul PRAI au rezultat următoarele ținte orientative PRAI, care vor fi particularizate în cadrul fiecărui PLAI al județelor regiunii Nord-Vest.

Domenii de formare	%
---------------------------	----------

Agricultură	4
Chimie industrială	1
Construcții instalații și lucrări publice	6
Comerț	5
Economic	10
Electric	7
Electromecanică	2
Electronică automatizări	8
Estetica și igiena corpului omenesc	2
Fabricarea produselor din lemn	5
Industrie alimentară	3
Industrie textilă și pielărie	5
Materiale de construcții	1
Mecanică	23
Turism și alimentație	14
Protecția mediului	3
Tehnici poligrafice	0
Silvicultură	1
Total	100,0

7. Monitorizarea implementării PRAI

7.1. Procesul de monitorizare

Monitorizarea este măsurarea sistematică și continuă a progresului în implementarea planului în timp.

Este un instrument de management de bază și universal pentru a identifica punctele tari și slabe într-un plan.

Scopul monitorizării este să ajute pe toți cei implicați să ia decizii potrivite și la timp, în implementarea unui plan, decizii care vor contribui la atingerea țăintelor propuse în plan și la succesul programului.

Monitorizarea și evaluarea sunt componente cheie ale procesului de planificare strategică, pentru că în timp ce procesul de planificare ajută la identificarea obiectivelor de atins și a activităților de realizat, procesul de monitorizare și evaluare ne ajută în a identifica dacă implementarea este corespunzătoare și rezultatele sunt satisfăcătoare pentru atingerea obiectivelor propuse prin planificare. Din această cauză monitorizarea și evaluarea trebuie să fie procese de măsurare a performanțelor și o sursă importantă de informare pentru procesul de actualizare/revizuire din activitatea de planificare.

În general, procesele de monitorizare și de raportare sunt responsabilități ale unui management eficient în legătură cu un plan/program și implică, activități de colectare, analiză și utilizare a informațiilor în legătură cu progresul fizic și cu modul în care sunt atinse rezultatele planificate.

Procesul de monitorizare și de raportare contribuie la :

- Identificarea succesului și a problemelor din procesul de implementare
- sprijină procesul de luare a deciziilor informate pentru corecta implementare
- constientizează planul în rândul factorilor interesați și participarea acestora ;
- evaluarea realizărilor planului/programului și auditul activităților și resurselor.

În cadrul unui “ciclu al planificării” se parcurg etapele următoare :

- Stabilirea unor obiective măsurabile clare, inclusiv crearea bazei de informații
- Necesară măsurării progresului în atingerea acestor obiective;
- Monitorizarea periodic a progresului raportat la țintele agreeate

În general procesul de monitorizare utilizează o largă varietate de tehnici și metode și se aplică managementului de resurse, de rezultate, a procesului de implementare și a progresului programului de activități respectiv a modului în care acestea sunt realizate .

Tipul informațiilor necesare pentru monitorizarea planului/programului se pot grupa în cinci categorii mai largi:

1. Rezultate (results) ale activităților și a ieșirilor/efectelor procesului (outputs)
2. Intrările (inputs) de resurse în program
3. Progresul planului față de obiective și planurile operaționale
4. Modul în care planul este manageriat și modul de lucru
5. Schimbări în cadrul grupurilor țintă

Monitorizarea se poate realiza la 2 niveluri distincte :

Monitorizarea Procesului -Aceasta urmărește modul în care sunt utilizate resursele, progresul activităților și modul în care acestea sunt realizate.

Presupune :

- Revizuirea și planificarea implementării în mod permanent
- Evaluarea modului în care sunt realizate activitățile față de planificare
- Identificarea și soluționarea problemelor
- Construcție în zona punctelor tari
- Analiza metodelor utilizate în implementare și dacă acestea sunt cele mai bune alternative în atingerea obiectivelor.

Monitorizare Impact -Care urmărește progresul realizat în atingerea indicatorilor

de performanță și a impactului pe care planul/programul îl are asupra grupurilor țintă, care presupune :

- Progresul spre atingerea obiectivelor care este măsurat continuu
- Modificarea de activități ca răspuns la schimbările condițiilor de implementare fără a afecta atingerea obiectivelor inițiale
- Poate identifica nevoia de a schimba unele obiective
- Poate identifica nevoia de continuare a unor cercetări
- Poate verifica anumite presupuneri-supoziții de implementare stabilite inițial.

Componentele esențiale ale unui sistem de monitorizare sunt :

- Selecția indicatorilor pentru fiecare plan/program
- Un mod de colectare a datelor în legătură cu indicatorii
- Analiza datelor
- Prezentarea informațiilor într-un format corespunzător
- Utilizarea informațiilor pentru îmbunătățirea activităților

Monitorizarea urmărește și înregistrează informațiile și asigură controlul de calitate. Astfel monitorizarea implementării PRAI/PLAI este un proces permanent dar frecvența de realizare a rapoartelor de monitorizare este stabilită a fi anual ținând cont de principalul scop al acestora respectiv furnizarea de feedback .

În realizarea raportului de monitorizare sunt implicați membrii desemnați din cadrul CR/CLDPS .

7.2. Evaluarea progresului în implementarea PRAI

Monitorizare Impactului urmărește progresul realizat în atingerea indicatorilor de performanță și a impactului pe care planul/programul îl are asupra grupurilor țintă. Monitorizarea urmărește și înregistrează informațiile și asigură controlul de calitate, astfel monitorizarea implementării PRAI este un proces permanent dar frecvența de realizare a rapoartelor de monitorizare este stabilită a fi anual ținând cont de principalul scop al acestora respectiv furnizarea de feedback.

Informațiile cuprinse în raport acoperă perioada de implementare a PRAI pentru anul școlar 2016 -2017 și se bazează pe analiza datelor și informațiilor furnizate în perioada martie - mai 2018, din următoarele surse:

- Fișele de autoevaluare la nivel de obiectiv specific și machetele cu indicatori actualizate în 2017;

PRAI supus monitorizării respectă principalele cerințe cu privire la structură și conținut, este coerent în raport cu alte documente de planificare strategică la nivel național și regional.

Analizele mediului extern și intern sunt consistente, particularizate pentru contextul regional și identifică nevoi specifice. Prioritățile, obiectivele și măsurile planificate sunt logice și corecte definite în raport cu nevoile identificate.

Obiectivele și țintele stabilite prin PRAI sunt specifice, măsurabile, posibil de atins, relevante, încadrate în timp (SMART).

Măsurile/acțiunile propuse în PRAI sunt cuantificabile, prevăd resursele necesare, responsabilii și termenele de realizare

Planul de acțiune al PRAI al regiunii Nord-Vest cuprinde patru priorități, nouă obiective, care pot fi atinse prin realizarea a 13 activități.

Din analiza implementării Planului de acțiune a rezultat că la nivelul regiunii au fost realizate în proporție de 40% acțiunile corespunzătoare atingerii obiectivelor propuse. În cadrul monitorizării s-a constatat că 5 din cele 13 activități au înregistrat un progres bun, indicatorii realizării acestora aflându-se în PRAI actualizat . Pentru cele 8 activități care nu au putut fi monitorizate, se poate afirma, așa cum este precizat și în Fișa de monitorizare la nivel de obiectiv specific, că pentru a putea măsura progresul realizat sunt necesare date administrative de la inspectoratele școlare județene sau alte instituții care pot furniza date

la nivel județean (AJPIS, CJRAE etc.) și este necesară centralizarea la nivel regional, după ce aceste date vor fi solicitate.

Nu au fost monitorizate obiectivele și acțiunile aferente planificate în cadrul obiectivelor, după cum urmează:

Obiectivul 1.1.: Dezvoltarea capacității de proiectare/planificare la nivelul unităților de învățământ

Măsura: Participarea directorilor ÎPT la cursuri de formare managerială

Obiectiv 1.2.: Dezvoltarea capacității de marketing la nivelul unităților de învățământ

Măsura: Participarea la cursuri de formare în domeniul marketingului educațional

Obiectivul 2.1. : Adaptarea ofertei educaționale la cerințele pieței muncii și a mediului economic de afaceri

Măsura: Monitorizarea inserției absolvenților la nivel de unitate de învățământ și la nivel județean

Obiectiv 2.2.: Creșterea rolului unităților ÎPT în furnizarea calificărilor pentru adulți

Măsura: 1. Autorizarea unităților de învățământ ca furnizoare de formare profesională continuă în toate județele regiunii.

Măsura.2. Furnizarea de către unitățile de învățământ de cursuri de formare;

Obiectivul 3.1.: Creșterea calității procesului educațional prin utilizarea preponderentă a metodelor active de predare-învățare

Măsura: Activități de formare pentru predarea metodelor participative de predare-învățare

Obiectivul 4.1 : Creșterea numărului de elevi care optează pentru ÎPT

Măsura 1: Calendar concret de acțiuni la fiecare ISJ de consiliere a: cadrelor didactice din gimnaziu, elevi, părinți

Măsura 2.: Creșterea numărului de consilieri astfel încât 500 de elevi să fie consiliați de 1 profesor consilier în fiecare județ

Cauzele fiind în legătură cu lipsa unor informații, date/dovezi suficient de concludente pentru monitorizare, din partea județelor regiunii.

Aprecierea generală asupra progresului înregistrat în implementarea PRAI 2016-2025 este **1 = progres satisfăcător dar întârziat**, deoarece din cele 13 măsuri aferente celor 9 obiective, doar 5 măsuri au înregistrat progres bun, iar celelalte 8 măsuri nu au putut fi monitorizate, la nivel de obiectiv specific. Pentru a putea măsura progresul realizat sunt necesare date administrative de la inspectoratele școlare județene sau alte instituții care pot furniza date la nivel județean (AJPIS, CJRAE etc.) și este necesară centralizarea la nivel regional, după ce aceste date vor fi solicitate.

Se constată un progres bun în implementarea următoarelor obiective și măsuri:

_Obiectivul 1.1 : Dezvoltarea capacității de management în învățământul profesional și tehnic

Măsura: Monitorizarea anuală a PAS de către echipe de membri ai CLDPS

Indicatori, rezultate măsurabile (așa cum sunt în PRAI): 80% PAS monitorizate anual

Obiectivul 2.1. Adaptarea ofertei educaționale la cerințele pieței muncii și a mediului economic de afaceri

Măsura: 1. Organizarea de întâlniri cu mediul de afaceri din județ cu sprijinul CLDPS și a autorităților locale, cel puțin de două ori pe parcursul anului școlar

Indicatori, rezultate măsurabile (așa cum sunt în PRAI): 85% din solicitările operatorilor economici satisfăcute prin proiectul planului de școlarizare;

Obiectivul 3.2.: Modernizarea infrastructurilor și a dotărilor cu echipamente didactice

Măsura: 1. Realizarea de acțiuni care să ducă la modernizarea infrastructurii și a dotării atelierelor și laboratoarelor: -Proiecte europene

-Parteneriate cu operatorii economici

-Solicitări către Consiliul local

Indicatori, rezultate măsurabile (așa cum sunt în PRAI): 80% din unitățile ÎPT din regiune dotate cu echipamente didactice la standarde europene

Obiectivul 3.2.: Eficientizarea parteneriatelor cu operatorii economici și creșterea numărului de locuri în învățământul dual în regiunea Nord-Vest

Măsura: Realizarea de parteneriate pentru implementarea învățământului dual în toate județele regiunii.

Indicatori, rezultate măsurabile (așa cum sunt în PRAI): 40% din numărul de locuri alocate învățământului profesional sunt pentru învățământul dual în regiunea Nord-Vest

Obiectivul 3.4.: Eficientizarea parteneriatelor între învățământul superior și învățământul profesional și tehnic

Măsura: 1. Calendar concret de acțiuni în parteneriat cu universitățile din regiune

Indicatori, rezultate măsurabile (așa cum sunt în PRAI): : Cel puțin 6 parteneriate eficiente cu universitățile din regiune

Cea mai mare parte a acțiunilor nemonitorizate se datorează lipsei datelor administrative de la nivel regional, respectiv date care trebuie solicitate inspectoratelor școlare, CJRAE, CCD, AJPIIS. Toți indicatorii care au putut fi monitorizați sunt cuprinși în PRAI, ceea ce a făcut posibilă monitorizarea acestora.

Este necesară o intensificare a eforturilor depuse de către ISJ -urile județene, unitățile de învățământ ÎPT, CCD-urile județene, CLDPS-urile județene pentru centralizarea datelor, în perioada imediat următoare, privind atingerea indicatorilor proiectați pentru acțiunile și obiectivele nemonitorizate.

Dintre aspectele care necesită o atenție deosebită în procesul de actualizare și revizuire a PRAI menționăm:

- Includerea în structura documentului a unui glosar de termeni specifici, necesar creșterii gradului de accesibilitate ;
- Revizuirea unor obiective și ținte stabilite prin PRAI, în sensul includerii unor termene intermediare de evaluare a nivelului de atingere a indicatorilor planificați;
- Cuprinderea în capitolul privind planificarea alocării resurselor materiale și umane, a unei analize legate de resursele financiare alocate;
- Includerea în PRAI a unor modalități de intervenție remedială, acolo unde sunt necesare corecții.
- Completarea capitolelor de analiză a mediului extern și intern cu date și informații particularizate pentru contextul de acțiune al școlii
- Revizuirea obiectivelor și măsurilor planificate pentru creșterea consistenței și coerenței în raport cu nevoile identificate
- Revizuirea obiectivelor și măsurilor planificate pentru a demonstra o mai bună contribuție specifică la realizarea priorităților.
- Revizuirea unor indicatori propuși în PRAI pentru a fi mai ușor de implementat/monitorizat.
- Detalierea procesului de actualizare a documentului (proceduri de lucru, colaborările și consultările implicate);
- Detalierea mecanismelor pentru efectuarea monitorizării PRAI.

8. Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea

Analizând informațiile, datele și concluziile din capitolele anterioare rezultă următoarele puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări care au stat la baza stabilirii priorităților pentru regiunea Nord-Vest.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• Ofertă educațională în ceea ce privește calificările adaptată la cererea de pe piața muncii, din regiunea Nord-Vest; • Existența a 33 unități de învățământ care au fost cuprinse în programele PHARE multianuale 2001, 2003, 2004-2006, care au beneficiat de dotări cu echipamente didactice moderne; • Cadre didactice formate prin programele Phare multianuale și prin POSDRU, capabile să utilizeze echipamentele specializate din dotarea școlilor și noi metode de predare/evaluare; • Buna funcționare a structurilor parteneriale la nivel regional (Consortiul Regional) și la nivel județean (CLDPS); • Existența documentelor de planificare strategică pe termen mediu a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS); • Implementarea sistemului de asigurare a calității în învățământul profesional și tehnic în toate unitățile de învățământ profesională și tehnic; • Existența rețelelor inter-instituționale realizate în cadrul programului Phare TVET și prin POSDRU; • Asigurarea accesului egal în ÎPT prin existența școlilor cu predare în limbile minorităților, a claselor de învățământ special și a claselor de a II-a șansă; • Îmbunătățirea parteneriatului unităților de învățământ cu operatorii economici, prin creșterea numărului de parteneriate ale unităților de învățământ, în special cele de tip DUAL și învățământ dual începând cu anul școlar 2017/2018 • Dezvoltarea învățământului particular, în special la școala postliceală;	• Atractivitatea în ușoară creștere (dar totuși redusă) a învățământului profesional și tehnic; deși a crescut numărul de profesori consilieri opțiunile elevilor se mențin în continuare în intervalul 15-20% pentru IPT; (excepție județele Bistrița -Năsăud și Maramureș, unde sunt mai ridicate) • Lipsa unei baze de date complete privind inserția absolvenților pe piața muncii; • Număr redus de unități de învățământ autorizate pentru programe de educație a adulților; • Lipsa strategiilor de dezvoltare a resurselor umane pe domenii de calificare cerute pe piața muncii la nivelul inspectoratelor școlare; • Rata de succes a examenelor de certificare foarte ridicată (98-100%), dar competențe scăzute ale absolvenților la angajare; nepotrivire între exigențele angajatorilor și competențele absolvenților; • Eficienta scăzută a parteneriatelor școală-agent economic, în ceea ce privește formarea competențelor antreprenoriale ale elevilor, în cadrul stagiilor de practică; • Competențe scăzute privind marketingul educațional în rândul managerilor școlari (marketing educațional ineficient și ineficace); • Elaborarea formală a CDL în parteneriat cu agenții economici; • Număr mic de absolvenți ai ciclului inferior al liceului care solicita continuarea studiilor prin stagii de practică • Lipsa dotării cu echipamente didactice, îndeosebi în unitățile de învățământ care nu au fost dotate prin programe din mediul rural; • Lipsa promovării oportunităților de carieră pentru elevi la nivelul unităților de învățământ; • Lipsa unei implicări mai mari a comunităților locale în viața școlilor; • Rata de tranziție în învățământul secundar superior mai ales în mediul rural;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Posibilitatea realizării de proiecte finanțate prin fondurile structurale	• Reducerea populației de vârstă preșcolară și școlară până în 2025 cu până la 38,6%;

pentru îmbunătățirea infrastructurii școlare (POR); • Atractivitatea regiunii pentru investitorii străini în sectoarele economice din regiune și crearea de noi locuri de muncă (parcurilor industriale publice și private- Cluj-Napoca, Dej, Oradea, Bors, Jibou, Baia Mare si Satu-Mare); • Rata șomajului la tineri este sub media națională (18,7% față de 21,8%).- ceea ce denotă un interes crescut pentru angajare al tinerilor, dar pe altă parte, și oferte de munca mai tentante pentru ei, ceea ce îi motivează să se angajeze. • Crearea de locuri de munca prin proiecte finanțate prin fonduri europene; • Accesarea de fonduri europene • Rata de activitate a resurselor de munca în regiunea NV este peste media națională (63,4% față de 50,8%). • Rata de ocuparea a resurselor de muncă , de asemenea este peste media națională (63,8% fata de 60,6 %)	• Migrația populației spre țările UE; • Creșterea abandonului școlar în mediul rural; • Participare scăzută a adulților la programe de formare continuă - în contrast cu nevoile de formare în creștere și țintele europene; • Lipsa unor prognoze pe termen scurt și mediu privind dezvoltarea sectoarelor /domeniilor economiei regionale/locale; • Lipsa măsurilor legislative care să motiveze sau să încurajeze angajatorii în a primii elevi sau cursanti în stagii de practică în întreprinderile lor (subvenții, stimulente sau facilitati fiscale);
--	--

9. Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri

Demografia

Analiza datelor statistice înregistrate în perioada 2008-2015 a scos în evidență faptul că populația totală a regiunii a crescut cu 112125 locuitori, adică cu 4,12% comparativ cu anul 2008. Analiza extinsă pentru anul 2016 indică o ușoară scădere de 0,6%, comparativ cu 2015 (1551 persoane). Astfel că în anul 2016 la nivelul Regiunii Nord-Vest populația era de 2832637 locuitori.

Din analiza evoluției grupelor de vârstă ale populației, relevante pentru învățământul profesional și tehnic (grupele: 10-14 ani, 15-19 ani, 20-24 ani), în perioada 2008-2016, situația se prezintă astfel:

- Asistăm la o creștere a numărului populației aferente grupei de vârstă 10-14 ani, la nivelul regiunii (0,96%) adică 1403 persoane;
- Întreaga Regiune Nord-Vest înregistrează o scădere accentuată a populației din grupa de vârstă 15-19 ani, (-21,07%), adică 39671 de persoane, comparativ cu 2008.
- La nivelul grupei de vârstă 20-24 de ani trendul este descrescător, scăderea înregistrată în perioada 2008-2015 a continuat și în anul 2016 și a fost de (-27,80%) adică de 61243 persoane la nivelul regiunii, comparativ cu anul 2008.

În schimb, proiecțiile privind structura pe grupe de vârstă indică pentru viitor (2015-2025) o consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani) active pe piața muncii, ceea ce va conduce la o nevoie crescândă de formare continuă - oportunitate în atenția școlilor interesate de compensarea pierderilor de populație școlară!

Față de aceste constatări, se recomandă:

Măsuri la nivelul rețelei școlare: optimizarea alocării resurselor, prin: concentrarea pregătirii în școli viabile; rezolvarea problemelor de acces; funcționarea rețelelor de școli, care împreună să realizeze: o ofertă cuprinzătoare și diversificată; eliminarea paralelismelor nejustificate; colaborare pentru acoperire teritorială optimă; diversificarea grupurilor țintă (programe pentru adulți); implicarea activă a școlilor ca furnizori de programe de formare pentru adulți.

Fenomenul de îmbătrânire demografică (populația în vârstă de peste 65 de ani va reprezenta 19,7% până în 2030, din populația totală) conduce la: nevoi sporite de personal calificat - asistență socială și medicală; nevoi educaționale specifice (educație non-formală).

Populația urbană la nivel regional este preponderent feminină (52,19%), la fel și în mediul rural (50,52%), situație întâlnită în toate cele 6 județe ale regiunii. Ponderea semnificativă a populației feminine reclamă următoarele activități: din partea ofertei de pregătire - calificările dorite de populația feminină; programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație (ex. pentru mamele care participă la cursuri de formare continuă: îngrijirea copiilor în cadrul școlii pe parcursul orelor de curs).

Sistemul de educație și formare profesională este chemat să contribuie prin măsuri specifice vizând: ofertă de pregătire adecvată și asigurarea condițiilor de învățare în unitățile de învățământ din mediul rural, pentru a atrage elevii să rămână cât mai aproape de domiciliu; educație în sprijinul conservării și valorizării patrimoniului cultural specific și resurselor naturale din mediul rural; îmbunătățirea condițiilor de studiu în mediul rural prin dotarea corespunzătoare a atelierelor și laboratoarelor unde se realizează pregătire de specialitate.

Distribuția populației după etnie arată că ponderea populației de etnie română este majoritară în toate județele, fiind de 74,9% din totalul regiunii.

În ceea ce privește nivelul de educație, ca unul din principalii indicatori de incluziune socială, conform studiului realizat în cadrul proiectului EU Inclusive, 25% dintre adulții romi de peste 16 ani declară că nu știu să scrie și să citească, femeile fiind mai afectate în acest sens. Grupa de vârstă cu cele mai multe persoane care declară că nu știu să scrie și să citească sunt

cei între 25 și 34 de ani, urmați de grupa de vârstă 35-44 de ani, deci cei care ar trebui să fie cei mai activi pe piața muncii.

Diversitatea etnică prezentă în regiunea Nord-Vest, recomandă o serie de măsuri, cum ar fi: educație multiculturală; soluții pentru asigurarea accesului egal la educație și a varietății opțiunilor; programe de sprijin pentru grupurile etnice dezavantajate.

Grupa de vârstă cea mai numeroasă care a emigrat, la nivelul regiunii este cea cuprinsă între 25-64 de ani.

Conform datelor Eurostat, ponderea populației totale aflate în risc de sărăcie și excluziune socială este în scădere în Regiunea Nord-Vest și sub media națională. Rămâne ridicată ponderea populației aflată în situație de sărăcie (materială) severă¹⁰, prin comparație cu valoarea indicatorului la nivel european. Aproximativ 24% din totalul populației regiunii se confrunta cu acest risc în 2011, față de 8% la nivelul UE; deși sunt mai puțini decât media pe țară, care este de aproximativ 30%.

Profilul economic regional

- Necesarul de investiții în resursa umană și formarea profesională a cadrelor didactice în noile tehnologii pentru dobândirea de noi competențe și abilități cerute de piața muncii. Un rol important, în acest sens, îi va reveni educației inițiale (prin sistemele ÎPT și universitar) și educației continue, pentru dobândirea de noi competențe: mediu, calitate, comunicare, managementul riscului, conducerea afacerilor, pentru o activitate mai eficientă și adaptată la condițiile pieței în continuă schimbare, precum și pentru asigurarea competitivității;
- Planurile de școlarizare vor trebuie să reflecte noile priorități ale zonei în ansamblu, dar și în perspectiva reorganizării teritoriale. Planurile de școlarizare vor trebui să reflecte prioritățile economice pe cele două componente de bază ale pieței muncii: dezvoltarea antreprenoriatului și dezvoltarea calificărilor (pregătirea tehnologică modernă/meseriile viitorului);
- Necesitatea creșterii nivelului de calificare și asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale, solide;
- Eficientizarea parteneriatelor școală agent economic, prin introducerea elementelor de învățământ dual;
- Realizarea de CDL conform cerințelor agenților economici;

Piața muncii

Creșterea ratei de ocupare și a ratei de activitate la nivelul regiunii presupune dezvoltarea învățământului profesional și tehnic, cu precădere a învățământului profesional după reînființare, începând cu anul școlar 2014/2015. Domeniile și calificările vor fi stabilite în funcție de cerințele angajatorilor.

Creșterea relevanței ÎPT în raport cu cerințele pieței muncii pentru creșterea ratei de ocupare în rândul absolvenților. Necesitatea monitorizării inserției absolvenților de învățământul profesional și tehnic.

Realizarea unor parteneriate eficiente între unitățile de învățământ și operatorii economici, astfel încât numărul de elevi angajați la operatorii economici unde au efectuat instruirea practică să crească.

Sprijinirea elevilor din mediul rural de către comunitate și operatori economici pentru finalizarea studiilor.

Asigurarea în proiectele planurilor de școlarizare a claselor pentru continuarea studiilor de către absolvenții învățământului profesional la învățământ liceal (zi, seral, frecvență redusă), iar pentru absolvenții de liceu, continuarea studiilor în învățământul postliceal, pentru creșterea șanselor de ocupare pe piața muncii.

Creșterea ponderii calificărilor din domeniul servicii la nivel regional, pe nivelurile de calificare 3, 4 și 5.

Menținerea trendurilor la calificările din industrie, agricultură și construcții

În stabilirea calificărilor se va ține cont și de solicitările agenților economici locali. Dezvoltarea sectoarelor economice și implicit creșterea numărului de locuri de muncă vacante în întreaga regiune are o semnificație deosebită pentru învățământul profesional și tehnic în sensul dezvoltării acelor domenii de calificare solicitate de piața muncii și alocarea prin planurile de școlarizare anuale a unui număr mai mare de locuri pentru calificările cerute.

Prin proiectele planurilor de școlarizare ale ISJ-urilor din regiune se vor prevedea cu prioritate clase /grupe de studiu pentru domeniile: mecanică, electric, electronică și automatizări, construcții, servicii, comerț, sănătate și asistență socială.

Raportat la nivelul de calificare solicitat pentru locurile de muncă vacante la nivelul regiunii Nord-Vest, se constată că piața muncii din regiune are nevoie de calificări de nivel 3, dobândite prin învățământ profesional. Structura planului de școlarizare învățământul profesional la nivelul fiecărui județ al regiunii, va cuprinde clase /grupe studiu în funcție de cele mai solicitate calificări.

În funcție de particularitățile de dezvoltare a subramurilor industriei prelucrătoare în fiecare județ al regiunii, la stabilirea planului de școlarizare pentru învățământul profesional și tehnic se va ține cont de solicitările agenților economici locali, în parteneriat cu unitățile de învățământ profesional și tehnic.

Învățământul profesional și tehnic

La nivelul Regiunii Nord-Vest în perioada 2004-2017, populația școlară cuprinsă în învățământul tehnic și profesional a avut o evoluție descendentă, de la 79021 de elevi în 2004, la 45368 de elevi în 2017, adică o reducere cu 57,41%. În perioada 2004- 2009 ponderea învățământului profesional și tehnic la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost în medie de 60%, scăzând apoi an de an până la o valoare de 48,6% în 2017.. Ponderea la nivel regional a fost mai scăzută decât la nivel național, fapt explicat prin creșterea în mai mare măsură a ponderii învățământului liceal din filiera teoretică și vocațională în Regiunea Nord-Vest.

La nivelul regiunii Nord-Vest , ponderea elevilor pe domenii de calificare profesională, în anul școlar 2017-2018, respectă aceleași tendințe ca și cel la nivel național. Domeniul cu cea mai mare pondere este cel Economic cu 28,6%, urmat de domeniul Turism și alimentație cu o pondere de 15,6%. Domeniile de calificare cu cea mai mică pondere în regiunea Nord-Vest sunt:Chimia industrială cu 0,4% și Fabricarea produselor din lemn cu 0,6%.

Cele mai solicitate calificări la nivel regional pentru învățământul dual au fost în 2017-2018, Electronist aparate și echipamente cu 3 clase solicitate, Electromecanic utilaje și instalații industriale, Operator la mașini cu comandă numerică, Tapițer - plăpumar - saltelar fiecare cu 2,5 clase solicitate.Referitor la învățământul profesional din regiune în anul școlar 2017-2018, cea mai solicitată calificare a fost Mecanic auto cu 108,5 clase și 2694 elevi, Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație cu 64,5 clase și 1569 elevi, Confectioner produse textile cu 38,5 de clase și 808 elevi, Bucătar cu 36 de clase și 896 elevi.

Pentru anul școlar 2018-2019 la nivelul Regiunii Nord-Vest, operatorii economici au solicitat în total 8027 de locuri, din care au fost incluse în proiectele planurilor de școlarizare de către inspectoratele școlare județene 4872 de locuri, adică 60,7%, datorită constrângerilor legate de fundamentarea planurilor anuale de școlarizare.

Analizând la nivel național datele statistice, se poate afirma că evoluția ponderii personalului didactic pe categorii de vârstă a evoluat în sensul creșterii ponderii categoriei 35-54, ajungând în anul școlar 2016/2017 la 61,2 % din totalul personalului din ÎPT. Categoria de vârstă 55-64 ani s-a menținut aproximativ constantă, ajungând la 21% în anul școlar 2016-2017.

Regiunea Nord-Vest a avut un număr de 1206 de laboratoare, în creștere cu 21 față de anul școlar 2015-2016. Deși cele mai multe se află în județul Cluj (400 laboratoare), creșterea s-a datorat în primul rând județului Bihor unde numărul de laboratoare a crescut cu 14 , urmat de județul Maramureș cu 8 laboratoare, în județele Cluj și Sălaj , numărul de

laboratoare scăzând cu 3 și respectiv 2 laboratoare, cele mai puține fiind județul Bistrița-Năsăud (103).

Raportat la numărul de computere conectate la INTERNET, Regiunea Nord-Vest ocupă primul loc cu 17.585 în creștere față de anul școlar 2015-2016, PC-uri, iar dintre județe, cele mai multe computere le avea județul Cluj -5881, din care 5580 PC-uri conectate la INTERNET.

România a alocat în 2014, 2,75% din PIB pentru cheltuielile publice totale din educație. După situațiile Eurostat România alocă cel mai mic procent din PIB pentru educație comparativ cu celelalte state ale Uniunii Europene, fiind pe ultimul loc.

Rata abandonului școlar pentru ÎPT, comparativ cu nivelul național, regiunea Nord-Vest se situează pe intervalul analizat sub media pe țară, (3,36%) respectiv la nivel național (3,55%). Cele mai mari rate ale abandonului școlar se înregistrează în județele Satu Mare (5,9%) și Bistrița-Năsăud (3,1%), iar cele mai mici în județele Bihor și Sălaj (2,2%). Pe sexe rata abandonului școlar la nivel liceal și profesional este mai mare la populația școlară de sex masculin (3,7%), comparativ cu cea de sex feminin (2,4%) iar pe medii de rezidență rata mai mare a abandonului școlar se înregistrează în mediul rural (5,8%) comparativ cu mediul urban unde rata de abandon școlar în anul 2015-2016 a fost de (2,8%).

Media ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional a tinerilor (18-24 ani), la nivel național (18,3%) și implicit la nivel regional (16,6%) rămâne mult mai ridicată decât media europeană (12,1%) calculată în intervalul 2010-2016.

Testarea PISA aplicată în 2009, 2012 și 2015 a scos în evidență faptul că România are în continuare performanțe scăzute la toate cele trei tipuri de testări comparativ cu celelalte state ale UE.

Evoluția ratei tinerilor care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET), pe toate nivelurile ISCED, este reprezentată în figura de mai jos. Raportându-ne la perioada analizată (2007-2016) se constată că România are o rată a tinerilor NEET mai ridicată decât media europeană. În 2016 UE avea o rată de 16,7 %, iar România 23,6%.

Datele statistice arată că rata de participare la formarea continuă a populației adulte din UE, se menține la valoarea de 10,8% în 2016. Comparativ la nivel național rata de participare a scăzut în 2016 la 1,2% și rămâne în continuare mult mai scăzută decât media europeană.

Analiza pe regiuni a scos în evidență că în anul 2016, Regiunea Vest avea cea mai mare rată de participare de 1,6%. Regiunea Nord-Vest, avea o rată de participare la formarea continuă a adulților de 1,4%.

Din analiza realizată rezultă următoarele recomandări:

- Eficientizarea rețelei școlare prin reorganizarea acestora la nivelul fiecărei județe
- Autorizarea/acreditarea unităților de învățământ pe calificări solicitate de operatorii economici
- Acțiuni de orientare și consiliere a elevilor, părinților, diriginților, cadrelor didactice
- Marketing educațional realizat la nivelul unităților ÎPT
- Monitorizarea inserției absolvenților la nivel de unitate de învățământ și la nivel județean
- Autorizarea unităților de învățământ ca furnizoare de formare profesională continuă în toate județele regiunii.

10. Planul de măsuri			
PRIORITATEA 1 : Dezvoltarea capacității de management în învățământul profesional și tehnic			
Indicatori de impact: • Practicarea unui management proactiv centrat pe dezvoltarea școlii • Rețea școlară adaptată cerințelor mediului economic			
Obiectivul 1 : Dezvoltarea capacitatii de proiectare/planificare la nivelul unităților de învățământ Indicatori: - 90% directori (directori adjuncți) ÎPT din regiune au urmat cursuri de formare managerială - Planuri de acțiune (PAS) ale unităților de învățământ cu acțiuni structurate, concrete ușor de monitorizat		Precondiții și riscuri - impact scăzut al cursurilor de formare asupra activităților manageriale - rutina în realizarea PAS, actualizări formale	
Rezultate - A.1.- Management proactiv centrat pe dezvoltarea unităților de învățământ - A.2.- PAS- actualizat, structurat cu acțiuni și măsuri concrete		Precondiții și riscuri	
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A.1. Participarea directorilor ÎPT la cursuri de formare managerială	An școlar 2018 - 2020	ISJ/CCD	-impact scăzut al cursurilor de formare asupra activităților manageriale -rutina în realizarea PAS, actualizări formale
A.2. Monitorizarea anuală a PAS de către echipe de membri ai CLDPS	Anual	ISJ/CLDPS	-monitorizarea formală - timp limitat a membrilor CLDPS
Obiectivul 2 : Dezvoltarea capacitatii de marketing la nivelul unităților de învățământ - Indicatori: - 85% unități ÎPT din regiune care realizează planul de școlarizare în fiecare an școlar		Precondiții și riscuri - resurse limitare -acțiuni formale, fără impact	

Rezultate 1. Unități de învățământ capabile să promoveze oferta educațională			Precondiții și riscuri
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A1. Promovarea ofertei educaționale ÎPT la nivelul fiecărei unități de învățământ și la nivel de județ	Anual	ISJ/Unități ÎPT	

PRIORITATEA 2 Creșterea adaptabilității ofertei educaționale din regiune la cerințele pieței muncii.			
Indicatori de impact: - Ofertă educațională adaptată cerințelor mediului economic - Absolvenții cu competențe cerute pe piața muncii - Inserție foarte bună a absolvenților pe piața muncii			
Obiectivul 1 : Adaptarea ofertei educaționale la cerințele pieței muncii și a mediului economic de afaceri Indicatori: - 85% din solicitările operatorilor economici satisfăcute prin proiectul planului de școlarizare; - 60% din absolvenți sunt încadrați pe piața muncii în calificarea absolvită			Precondiții și riscuri - unități de învățământ neautorizate pentru calificările solicitate - neîncadrarea în calendarul ARACIP pentru solicitarea de autorizare -lipsa resurselor pentru monitorizarea inserției absolvenților
Rezultate 1. Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici prin Proiectul planului de școlarizare din fiecare județ 2. Grad de adaptare a ofertei la cerințele pieței muncii			Precondiții și riscuri
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru	Precondiții și riscuri

		implementare	
A.1.Organizarea de întâlniri cu mediul de afaceri din județ cu sprijinul CLDPS și a autorităților locale, cel puțin de două ori pe parcursul anului școlar	Noiembrie și decembrie / în fiecare an școlar	ISJ CLDPS	unități de învățământ neautorizate pentru calificările solicitate - neîncadrarea în calendarul ARACIP pentru solicitarea de autorizare
A.2. Monitorizarea inserției absolvenților la nivel de unitate de învățământ și la nivel județean	La 6 luni și 12 luni de la absolvire în fiecare an școlar	Unități de învățământ/ ISJ/ CLDPS	- lipsa resurselor financiare și umane -realizarea unor statistici cu marjă mare de eroare
Obiectivul 2 : Adaptarea ofertei curriculare în dezvoltare locală (CDL) la solicitările operatorilor economici care asigură pregătirea profesională a elevilor în parteneriat			Precondiții și riscuri
Indicatori: - 100% CDL-uri adaptate cerințelor standardelor curriculare în acord cu nevoile operatorilor economici;			
Rezultate 1. CDL adaptat cerințelor standardelor curriculare în acord cu nevoile operatorilor economici			Precondiții și riscuri
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A1. Elaborarea CDL de către unitățile de învățământ în parteneriat cu operatorii economici	Anual - conform calendar	Unități de învățământ/operat ori economici parteneri	- resurse limitate de timp a operatorilor economici
A2. Avizarea de către CLDPS și aprobarea de către CA al ISJ a CDL-urilor elaborate	Anual - conform calendar	CLDPS/ISJ	- aprobări formale

PRIORITATEA 3 Creșterea calității în învățământul profesional și tehnic și asigurarea egalității de șanse			
Indicatori de impact: - 80% din cadrele diactice ÎPT din regiune au urmat cursuri de formare pentru predarea centrată pe elev - 80% din unitățile ÎPT din regiune dotate cu echipamente didactice la standarde europene - 40% din numărul de locuri alocate învățământului profesional sunt pentru învățământul dual în regiunea Nord-Vest - Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2020, de la 4,2% în 2014 - Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reușiți la examenul de bacalaureat la 60% în 2020, de la 45 % în 2014 - Cel puțin 6 parteneriate eficiente cu universitățile din regiune			
Obiectivul 1 : Creșterea calității procesului educațional prin utilizarea preponderentă a metodelor active de predare-învățare Indicatori: 80% din cadrele diactice ÎPT din regiune au urmat cursuri de formare pentru predarea centrată pe elev			Preconții și riscuri - impact scăzut al cursurilor de formare asupra activităților la clasă
Rezultate A.1. Cadre didactice formate pentru predarea centrată pe elev			Preconții și riscuri
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Preconții și riscuri
A.1 Activități de formare pentru predarea metodelor participative de predare-învățare	Anual în perioada 2018-2020	ISJ/CCD/inspectori de specialitate	monitorizarea impactului participării la cursuri este greu de măsurat
Obiectivul 2: Modernizarea infrastructurilor și a dotărilor cu echipamente didactice Indicatori: - 80% din unitățile ÎPT din regiune dotate cu echipamente didactice la standarde europene			Preconții și riscuri - lipsa fondurilor pentru modernizarea infrastructurii și a dotărilor
Rezultate A1. Ateliere și laboratoare dotate la standarde europene			
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile	Preconții și riscuri

		pentru implementare	
A.1 Realizarea de acțiuni care să ducă la modernizarea infrastructurii și a dotării atelierelor și laboratoarelor: -Proiecte europene -Parteneriate cu operatorii economici -Solicitări către Consiliul local	2025 cu evaluare anuală	Unitățile de învățământ ISJ/CL/	-lipsa fondurilor pentru modernizarea infrastructurii și a dotărilor
Obiectivul 3: Eficientizarea parteneriatelor cu operatorii economici și creșterea numărului de locuri în învățământul dual în regiunea Nord-Vest Indicatori: - 40% din numărul de locuri alocate învățământului profesional sunt pentru învățământul dual în regiunea Nord-Vest			Precondiții și riscuri interes scăzut din partea operatorilor economici - birocrație excesivă - insuficientă promovare a învățământului dual
Rezultate Implementarea învățământului dual în toate județele regiunii			
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A.1. Realizarea de parteneriate pentru Implementarea învățământului dual în toate județele regiunii	2025 cu evaluare anuală	Unitățile de învățământ/ operatorii economici ISJ/Consiliile locale/	-- interes scăzut din partea operatorilor economici - birocrație excesivă - insuficientă promovare a învățământului dual
Obiectivul 4: Corelarea între învățământul superior și învățământul profesional și tehnic Indicatori: Cel puțin 6 parteneriate eficiente cu universitățile din regiune			
Rezultate Interes crescut pentru ÎPT și pentru învățământul superior tehnic			
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri

A.1. Calendar concret de acțiuni în parteneriat cu universitățile	Anual	Unitățile de învățământ/universități/operatori economici	- resurse limitate de timp
---	-------	--	----------------------------

PRIORITATEA 4: Îmbunătățirea serviciilor de consiliere și orientare profesională pentru elevi și adulți

Indicatori de impact:

- 60% din elevi optează pentru ÎPT până în 2020
- Servicii de orientare și consiliere de calitate la nivelul regiunii Nord Vest

Obiectivul 1 : Creșterea numărului de elevi care optează pentru ÎPT

Precondiții și riscuri
- mentalitatea părinților

Indicatori: - 60% din elevi optează pentru ÎPT

Rezultate

- A.1. Interes crescut pentru ÎPT din partea elevilor și părinților
- A.2. Acțiuni de consiliere eficiente

Precondiții și riscuri

Acțiuni - Activități

Termene

Instituții responsabile pentru implementare

Precondiții și riscuri

A.1. Calendar concret de acțiuni la fiecare ISJ de consiliere a: cadrelor didactice din gimnaziu, elevi, părinți	Anual (cu ținta de 60% în 2020)	ISJ/Unitățile de învățământ ÎPT/ Unitățile de învățământ gimnaziale	- resurse limitate de timp - mentalitatea părinților
A2. Creșterea numărului de consilieri astfel încât 500 de elevi sa fie consiliați de 1 profesor consilier în fiecare județ	2025 An școlar 2020/2021	ISJ/CJRAE	-încadrarea în numărul de posturi aprobat de MEN

11. Contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională

1. Context
2. Profilul demografic al regiunii de NV din perspectiva învățământului superior
- 2.1. Analiza evoluțiilor și prognozelor demografice

La 1 iulie 2016, populația Regiunii Nord Vest era de 2 832 637. Față de anul 2008, în anul 2016 regiunea a înregistrat o creștere a populației totale de 4,06%, o creștere mai mare decât media de 3,3% pe țară. Cu toate acestea, creșterea înregistrată plasează regiunea pe locul 5 la nivel național față de celelalte regiuni. Cea mai mare creștere a populației în această perioadă s-a înregistrat în regiunea București Ilfov (11,24%), în timp ce regiunea Sud-Est Olt a înregistrat o creștere negativă a populației de -2,81%.

Cu toate acestea, o analiză a evoluției demografice pe grupe de vârstă evidențiază o situație îngrijorătoare din perspectiva învățământului profesional și tehnic. Astfel, dacă grupa de vârstă 10-14 ani are o creștere de 0,96%, iar populația în vârstă de 15-19 ani a cunoscut o scădere cu 21,07%, cea mai dramatică scădere a populației se înregistrează la grupa de vârstă de 20-24 ani, unde scăderea atinge 27,8%. Această scădere se datorează declinului demografic din anii 90, și cu precădere a nivelului cel mai scăzut al natalității înregistrat în 1996.

Astfel, în total, în anul academic 2016-2017, în România au fost înscriși un număr total de 531 586 de studenți.

Dintre aceștia, numărul studenților înscriși la învățământ nivel licență a fost de 405 638, în scădere cu 1,2% față de anul anterior. Dintre aceștia, 218 777 reprezintă studenți de sex feminin, adică 53,93%. Studiile la zi reprezintă opțiunea majoritară pentru 90,4% dintre studenți, doar 9,6% optând pentru învățământ la distanță sau cu frecvență redusă. 86,3% dintre studenți învață în instituții publice de învățământ.

Studenții înscriși la master sau studii postuniversitare sunt în număr de 106 789, dintre care 89,5% învață în instituții publice, iar 97,2% studiază în programe de master. Doar 2,8% sunt înscriși în programe postuniversitare.

Numărul celor înscriși la doctorat este de 19 154, dintre care 48,5% sunt de sex feminin.

Din totalul studenților înscriși la programele de licență, forma de învățământ de zi, studenții din grupele de vârstă 19,20 și 21 de ani reprezintă majoritatea (19,4%, 19,7% respectiv 19,1%), în timp ce la programele de master sunt înscriși cu precădere studenți cu vârsta între 22-24 de ani (56,6%). Se constată faptul că ponderea studenților peste 35 de ani este mai mare la formele de învățământ la distanță, cu frecvență redusă (18,7%, respectiv 20%), sau la programe post-universitare în învățământ public sau privat (84,6%, respectiv 59,9%).

Distribuția studenților pe etnii relevă o diferență semnificativă între numărul studenților majoritari români (95,7%) și cei aparținând altor etnii. Astfel, luând în considerare faptul că ponderea majorității române în totalul populației - conform recensământului din 2011 - este de 89,47% , putem observa faptul că studenții de alte etnii decât cea română sunt reprezentați în rândul populației studențești într-o proporție mai mică decât în rândul populației generale.

Proporția dintre studenții de sex feminin și masculin se încadrează în limitele reprezentării în populația generală, cu o ușoară depășire în cazul studenților de sex feminin, mai ales la formele de studiu de licență și master.

Analiza pe regiuni plasează Regiunea NV pe locul al doilea din perspectiva numărului de studenți înscriși la formele de învățământ superior licență, master sau doctorat. Numărul total al acestora este de 91 370, reprezentând 17% din totalul studenților din România. Pe primul loc se situează regiunea București Ilfov cu 32,39% în timp ce pe locul al treilea se plasează regiunea NE cu 12,59%.

Astfel, 17,41% dintre studenții de la nivel licență, respectiv 16,06% dintre cei de la master și 18,7% dintre doctoranzi sunt înscriși la programe academice ale unor instituții din regiunea NV. 54% dintre studenții de la licență, respectiv 58% dintre mastranzi și 48% dintre doctoranzi sunt de sex feminin.

73% din totalul de 91 370 de studenți din regiunea NV studiază în Cluj-Napoca, în timp ce aproximativ 17,32% studiază în Oradea. Ceilalți aproximativ 10% studiază în Baia-Mare, Bistrița-Năsăud, Satu-Mare, Sighet-Marmației, Zalău, Năsăud sau Marghita.

2.2. Implicațiile evoluțiilor demografice pentru învățământul superior

Proгноza demografică a României continuă să fie pesimistă. Scăderea demografică a României a fost constantă în ultimele decenii și va avea consecințe serioase asupra economiei și vieții sociale.

Populația stabilă înregistrată la recensământul din octombrie 2011 a fost de 20121,6 mii locuitori. În comparație cu recensământul din 2002, declinul demografic s-a produs într-un ritm mediu anual de 0,76%. Se constată modificări în dinamica evoluției populației determinate de natalitate, mortalitate, migrația internă și cea externă. Structura pe vârste evidențiază un proces de îmbătrânire a populației, proces mai accentuat în mediul rural, datorat scăderii natalității și creșterii speranței de viață. Raportul dintre populația activă (15-64) și restul populației s-a modificat, înregistrând o scădere de la 68,3% (2002) la 68,0% (2011), ducând la majorarea sarcinii economice a populației active. Chiar în condițiile creșterii natalității (care în primii ani ar duce doar la creșterea dependenței), în orizontul anului 2050, gradul de dependență va fi de 100 de persoane active la 145 de persoane inactive (Ghețău, 2007, p.17).

Evoluțiile demografice din România se aliniază unui trend general european. În “Statistici demografice la nivel regional” (***, n.d.), se menționează adoptarea unor politici legate de viitorul demografic al Europei care evidențiază cinci orientări politice principale:

- promovarea reînnoirii demografice, prin intermediul unor condiții mai bune pentru familii și al ameliorării reconcilierii vieții profesionale cu cea familială;
- promovarea ocupării forței de muncă, prin intermediul unor locuri de muncă mai numeroase și al prelungirii și creșterii calității vieții profesionale;
- Uniune Europeană mai productivă și mai dinamică, care crește productivitatea și performanța economică prin investirea în educație și cercetare;
- primirea și integrarea migranților în UE;
- asigurarea durabilității finanțelor publice pentru a se garanta pensii adecvate, ajutoare sociale, servicii de asistență medicală și de îngrijire pe termen lung.

În condițiile în care finanțarea universităților este direct corelată cu numărul de studenți, efectele evoluțiilor demografice sunt resimțite direct la nivelul finanțării de bază.

Scăderea numărului de studenți - urmare a scăderii demografice determinată de sporul negativ al populației și migrației forței de muncă din ultimele decenii - dar și cererea de personal calificat de pe piața muncii, determină adaptarea ofertei educaționale a universităților din regiune pentru a acoperi o gamă de servicii educaționale adresate și altor categorii decât studenții tradiționali.

Odată cu schimbările demografice, universitățile au adaptat oferta educațională astfel încât programele adresate studenților tradiționali au fost redimensionate iar corelarea ofertei educaționale cu cererea de pe piața muncii au devenit o preocupare constantă.

Pentru a diminua efectele scăderii finanțării, universitățile din regiune au crescut oferta învățământului netradițional, orientându-se spre grupe de vârstă interesate de specializare, reconversie sau reorientare profesională.

Evident că scăderea numărului de studenți tradiționali a afectat și numărul de cadre didactice, astfel încât, în perioada 2005-2011, se înregistrează o scădere cu 10% a numărului acestora.

3. Profilul economic al regiunii Nord Vest din perspectiva învățământului superior

Din perspectiva învățământului superior, profilul economic al Regiunii NV este caracterizat de polarizarea activităților de cercetare / dezvoltare / inovare și educație terțiară în marile centre urbane, care sunt și centre universitare, cu precădere în Cluj-Napoca și în Oradea.

Strategia Europa 2020 a stabilit ca unul dintre obiectivele-țintă ale anului 2020 să asigure că cel puțin 40% din populația din grupa de vârstă 30-34 ani va fi finalizat o formă de învățământul terțiar sau echivalent. În perioada 2008-2014, la nivelul UE s-a ajuns de la 31% în 2008 la aproape 38% în 2014. Și la nivel național și al Regiunii NV se evidențiază o evoluție crescătoare, însă ponderile înregistrate au fost inferioare. Astfel, la nivelul anului 2008 ponderea absolvenților de învățământ terțiar în populația cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani era de doar 16% la nivelul României și de 14% în regiunea Nord-Vest; anul 2014 a înregistrat o creștere cu 9 puncte procentuale la nivel național și cu 9,1 puncte procentuale în regiune, comparativ cu 2008. Atingerea de către România a țintei anului 2020 va fi imposibilă fără măsuri concertate pe plan social și economic, menite să determine un profil al forței de muncă în concordanță cu cerințele în continuă schimbare ale mediului economic⁶⁴.

3.1. Analiza evoluțiilor și prognozelor economice⁶⁵ ()

Activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare se constituie într-un element fundamental al demersurilor ce au ca scop obținerea de bunuri și servicii. Ponderea cheltuielilor interne brute de cercetare-dezvoltare în produsul intern brut și numărul de cercetători - persoane active angajate în activități de cercetare inovare - ca pondere din populația activă ocupată, arată importanța acordată cercetării.

Cheltuielile interne brute privind cercetarea și dezvoltarea includ acele cheltuieli destinate cercetării și dezvoltării efectuate de către întreprinderi, instituții de învățământ superior, guvern și organizații non-profit private. Prin Strategia Europa 2020 s-a stabilit ca obiectiv general la nivelul anului 2020 pe ansamblul Uniunii Europene această categorie de cheltuieli să reprezinte echivalentul a 3,0% din PIB. Pe ansamblul Uniunii Europene, de la 1,78% din PIB în 2007, cheltuielile de cercetare- dezvoltare au ajuns în 2013 la 2,01% din produsul intern brut, situându-se la același nivel cu anul precedent.

La nivelul României în aceeași perioadă ponderea acestor cheltuieli s-a redus aproape constant, astfel că în 2013 acestea au reprezentat sub 0,4% din PIB. Ponderea cea mai importantă s-a înregistrat în anul 2008 (0,57%), mult sub nivelul mediu înregistrat în UE-28 (1,85%). Ponderea în PIB a cercetării la nivelul regiunii Nord-Vest s-a situat în intervalul 2007-2012 sub nivelul național, excepție făcând anul 2011 când s-a înregistrat o pondere de 0,49% atât pe regiune cât și la nivel național. În cadrul regiunii cea mai însemnată pondere a fost înregistrată în județul Cluj (peste 0,8% din PIB), superioară mediei naționale în întreaga perioadă analizată. Celelalte județe au înregistrat ponderi nesemnificative ale acestor cheltuieli, excepție făcând județul Bistrița-Năsăud, care în anul 2011 a avut peste 1% din PIB alocat cercetării.

Ponderea persoanelor implicate în activități de cercetare dezvoltare din totalul populației ocupate la nivelul UE a fost de 0,98% în 2007 și a ajuns la 1,16% în 2011. În România, acest indicator a scăzut constant, atingând nivelul de 0,3%, iar la nivelul Regiunii NV chiar 0,2%. Cea mai mare concentrare a cercetătorilor la nivel regional s-a înregistrat în județul Cluj, cu un nivel maxim consemnat în 2009 (0,87%), după care s-a produs o scădere relativă, astfel că în 2012 ponderea cercetătorilor în populația ocupată a coborât la 0,68%. În ciuda acestei tendințe, județul Cluj a înregistrat niveluri superioare mediei naționale în întreaga perioadă supusă analizei.

Statistica brevetelor oferă o imagine asupra amplitudinii rezultatelor activităților de cercetare inovare.

În România s-au înregistrat în medie 1,5 brevete/1000000 locuitori în perioada 2008-2010, anul 2014 înregistrând circa 1,7 brevete/1000000 locuitori. În această perioadă, indicatorul în Uniunea Europeană au fost peste 110 brevete/1000000 locuitori. La nivelul regiunii Nord-Vest s-au înregistrat valori mai mici în anul 2009, dar și valori mai mari (2008-2012) comparative

⁶⁴ Luca Mircea Chira, Diana Astalîș, Ion Buciura, Mirela Danci, Marius Spermezan, and Ana-Maria Vrîncean. 2016. "Regiunea NV - Statistici Europene Comparative 2015." Bistrița.
[http://www.bistrita.insse.ro/phpfiles/Regiunea NV - Statistici europene comparative 2015.pdf](http://www.bistrita.insse.ro/phpfiles/Regiunea%20NV%20-%20Statistici%20europene%20comparative%202015.pdf).

⁶⁵ date preluate din „Regiunea NV - Statistici Europene Comparative 2015”

cu cele naționale; cea mai mare diferență s-a înregistrat în 2009 (-1,264 brevete/1000000 locuitori). Astfel, în 2008, în județul Cluj, s-au înregistrat circa 3,5 brevete/1000000 locuitori și 4 brevete/100000 locuitori în 201

3.2. Implicațiile evoluțiilor economice pentru învățământul superior

Analizele efectuate până acum în România de către diferite structuri și instituții, concluzionează că obiectivele Europa 2020 sunt departe de a fi realizabile, în condițiile în care sumele alocate pentru învățământ nu ating 6% din PIB (țintă considerată minimală pentru rezultate performante), cercetarea alocă 0,5% din PIB, rata abandonului școlar este de aproximativ 20% și procentul populației cu studii superioare este în jur de 22% (pentru categoria respectivă de vârstă). În România, doar 18% dintre angajați au studii superioare, 57% au terminat liceul sau o școală profesională, iar 17% au terminat doar 8 clase.

Studiile relevă faptul că, în Europa, un absolvent cu studii superioare câștigă cu 50% mai mult față de un absolvent de studii medii. Astfel, ținta de creștere a procentului populației care are studii superioare este un obiectiv benefic atât pentru cei care urmează acest nivel de studii cât și pentru societate în general.

Aceste concluzii, extrase din Raportul de audit al performanței privind creșterea procentului absolvenților din învățământul superior în conformitate cu prevederile Strategiei Europa 2020 al Curții de Conturi, exprimă realitatea faptului că România a devenit o furnizoare de forță de muncă calificată pentru restul Europei, fiind deja evident faptul că un număr tot mai mare de absolvenți de studii superioare aleg să lucreze în străinătate unde munca lor este platită și apreciată la un alt nivel.

Aceast fenomen este vizibil cu precădere în domeniul medical, datorită exodului de cadre medicale calificate în România către alte țări ale Uniunii Europene dar pot fi identificate și alte domenii vulnerabile din acest punct de vedere. Cu toate acestea, un nou raport al World Bank⁶⁶ relevă faptul că, pentru prima dată în ultima perioadă, migrația între regiuni și între județe depășește migrația înspre țări din Uniunea Europeană. Nu există însă indicații că această migrație este determinată de o corelare dintre calificări și nevoia de forță de muncă din regiune, ci reprezintă căutarea unui context mai favorabil vieții în zonele mai dezvoltate. Lipsa corelării dintre oferta de absolvenți de învățământ superior și cerințele de pe piața muncii este valabilă și pentru Regiunea NV.

4. Profilul de piața muncii al regiunii Nord Vest din perspectiva învățământului superior

4.1. Analiza evoluțiilor și prognozelor privind piața muncii

Din păcate, anul 2016 nu a adus regiunea NV mai aproape de obiectivele asumate de Strategia *Europa 2020*, care prevede 3 lucruri esențiale legate de educație și cercetare în Europa:

- până în 2020, 3% din PIB-ul statelor UE să fie alocat pentru cercetarea științifică;
- abandonul școlar să fie redus sub cota de 10%;
- 40% din populația cu vârsta între 30 și 34 de ani să aibă studii superioare.

În cadrul Planului de Dezvoltare a Regiunii NV 2014-2020, s-au stabilit indicatorii de realizare a obiectivelor strategiei la orizontul 2020⁶⁷. Astfel, la indicatorul "Creșterea nivelului investițiilor în cercetare și dezvoltare în PIB", s-a asumat o creștere de la 0,48% în 2011 la 2% în 2020. În 2014, procentul a fost de 0,27. La un PIB estimat de 746,6 miliarde de lei în 2016, suma prevăzută în buget reprezintă 0,29% din PIB. În 2017, bugetul alocat cercetării prin noul

⁶⁶ Cristea, Marius, Codruța Mare, Ciprian Moldovan, Andreea China, Thomas Farole, Adina Vințan, Jane Park, Keith Patrick Garrett, and Marcel Ionescu-Heroiu. 2017. "ORASE-MAGNET Migrație Și Navetism În România." București. <http://documents.worldbank.org/curated/en/448771499322731333/pdf/116400-ROMANIAN-REVISED-PUBLIC-Magnet-Cities-Migration-and-Commuting-in-Romania-RO.pdf>.

⁶⁷ ***. "Planul de Dezvoltare Al Regiunii de NV 2014-2020." Regiunea NV, 2014. p. 194 http://www.nord-vest.ro/Document_Files/Planul-de-dezvoltare-regionala-2014-2020/00001724/7r238_PDR_2014_2020.pdf.

Minister al Cercetării și Inovării a scăzut cu 2,78%, astfel că cifrele înregistrate până la acest moment sunt departe de ținta de 2% asumată pentru 2020.

Datele furnizate de Institutul pentru Statistică⁶⁸ indică o ușoară, dar constantă creștere a gradului de ocupare a populației din Regiunea Nord-Vest încadrată în grupa de vârstă 25-34 de ani, în perioada 2008-2015. Astfel, 69,7% dintre persoanele active ocupate în 2008 aveau între 25-34 de ani, ponderea acestora atingând un vârf în 2013, cu 82,1%. În 2015, 80,6% dintre persoanele ocupate se încadrau în această categorie, în scădere cu 0,2% față de 2014. Cifrele reale legate de ocuparea în regiune ne permit calcularea procentului celor cu studii superioare. În 2008, la un număr total de 163 000 de angajați și 41,3% înregistrați sub 34 de ani, ponderea populației cu studii superioare era de 25,33%. În 2015, la 235 300 de angajați și 39,8% sub 34 de ani, doar 16,9% aveau studii superioare, o scădere semnificativă. Astfel, se constată nu doar absența unor progrese înspre acest obiectiv Europa 2020, dar și o îndepărtare de acestea.

În continuare, sumele alocate pentru învățământ nu ating 6% din PIB (țintă considerată minimală pentru rezultate performante), cercetarea alocă 0,5% din PIB, rata abandonului școlar este de aproximativ 20% și procentul populației cu studii superioare este în jur de 22% (pentru categoria respectivă de vârstă). În România, doar 18% dintre angajați au studii superioare, 57% au terminat liceul sau o școală profesională, iar 17% au terminat doar 8 clase. Studiile relevă faptul că, în Europa, un absolvent cu studii superioare câștigă cu 50% mai mult față de un absolvent de studii medii. Astfel, ținta de creștere a procentului populației care are studii superioare este un obiectiv benefic atât pentru cei care urmează acest nivel de studii cât și pentru societate în general.

Mai mult ca oricând, **“este nevoie de intervenții care să armonizeze studiile superioare cu piața muncii și de crearea unor legături între mediul universitar și mediul economic.”** (Sabău, 2016)

Aceste concluzii, extrase din Raportul de audit al performanței privind creșterea procentului absolvenților din învățământul superior în conformitate cu prevederile Strategiei Europa 2020 al Curții de Conturi, exprimă realitatea faptului că România a devenit o furnizoare de forță de muncă calificată pentru restul Europei, fiind deja evident faptul că un număr tot mai mare de absolvenți de studii superioare aleg să lucreze în străinătate unde munca lor este platită și apreciată la un alt nivel. **“Prin aceste fluxuri România internalizează costurile formării și externalizează beneficiile ei.”**⁶⁹

În regiunea NV sunt acreditate 15 universități în cadrul cărora funcționează un număr de 157 de facultăți. Astfel, din perspectiva raportului dintre numărul studenților înscriși în învățământul superior în anul 2016-2017 și numărul facultăților acreditate în regiune, Regiunea NV se plasează pe primul loc cu 587 de studenți pentru o facultate. Regiunea București-Ilfov se află pe locul al doilea cu 662,32 de studenți per facultate în timp ce în toate celelalte regiuni numărul facultăților și implicit oferta educațională, sunt mai reduse.

Numărul cadrelor didactice universitare la nivel național este de 26,6 mii, din care 50,8% sunt de sex feminin. La nivelul Regiunii NV, Universitatea Babeș-Bolyai are cel mai mare număr de cadre didactice - 1437 - plasându-se pe locul al treilea la nivel național, după Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila" și Universitatea "Politehnica" București (1768, respectiv 1452, de cadre didactice). Ponderea cadrelor didactice de sex feminin din Regiunea NV se situează la 49,26%, ușor sub media pe țară.

În ceea ce privește numărul de studenți înmatriculați în învățământul superior, regiunea NV se situează pe locul al doilea pe țară (cu 17% din totalul studenților înscriși), poziție constantă în ultimii douăzeci de ani, fiind depășită doar de regiunea București-Ilfov (cu 32,39%).

Cu toate acestea, absolvenții de studii superioare nu găsesc întotdeauna loc pe piața muncii din regiune care, cu excepția zonelor puternic urbanizate din județele Cluj și Bihor, nu poate absorbi toată forța de muncă calificată în specializările oferite. Lipsa de perspectivă a absolvenților este una dintre cauzele migrației externe.

Studiul **“Orașe magnet - migrație și navetism în România”**, analizează în detaliu dezvoltarea și dinamica migrației înspre orașele secundare ale României și indică dependența dezvoltării

⁶⁸

⁶⁹ ***. (2015). CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI. Retrieved from <http://www.curteadeconturi.ro>, p. 6

unei regiuni de existență unor centre urbane puternice. Studiu, realizat de Banca Mondială, menționează că - pentru prima dată în ultima perioadă - migrația internă a depășit migrația externă și indică orașul Cluj-Napoca ca având cea mai mare pondere a imigranților tineri, alături de Timișoara și Iași.

Alături de București, Cluj-Napoca și Iașiul sunt centre de servicii cu valoare adăugată mare care au atras persoane calificate din alte zone urbane ale țării sau din propria regiune. Formarea de clustere în sectoarele cu valoare adăugată mare prezintă beneficii clare. Astfel, există un stimulent clar pentru ca persoanele cu înaltă specializare să se mute în clusterelor existente în domeniul lor de competență. În Regiunea NV există mai multe orașe care au dezvoltat zone urbane funcționale (Cluj-Napoca, Oradea și Satu-Mare) care reprezintă motoarele principale de dezvoltare, lucru care a permis regiunii să iasă din zona *regiunilor rămase în urmă*⁷⁰ (Cristea & al., p.119).

Un alt indicator important pentru analiza situației învățământului superior în regiune, este ponderea activităților de cercetare dezvoltare inovare (CDI). La nivelul anului 2007, cele 133 de unități CDI din regiunea NV reprezentau 10% din totalul unităților la nivel național, cea mai mare parte dintre acestea fiind concentrate în principalele instituții de învățământ superior din Cluj-Napoca. Din perspectiva numărului de persoane angajate în activități de cercetare dezvoltare raportat la 10000 de locuitori, regiunea se plasează pe locul al treilea la nivel național. Numărul cercetătorilor a cunoscut o creștere semnificativă în perioada 2005-2008, dar și acest sector a fost afectat de criza din 2009, după 2011 intrând într-o nouă perioadă de creștere. Din punctul de vedere a distribuției în regiune, se constată o concentrare a activităților de cercetare dezvoltare în doar unul dintre județe. Centrul universitar din Cluj-Napoca se plasează pe primul loc la nivel național cu 104 cercetători la 10 000 de locuitori și concentrează 89% din activitățile CDI din regiune

4.2. Implicațiile evoluțiilor pieței muncii pentru învățământul superior

Se observă în continuare o concentrare a programelor universitare în cele două centre mari universitare din Regiunea NV: Cluj și Bihor. Celelalte județe - Satu-Mare, Baia-Mare, Zalău și Bistrița-Năsăud - oferă un număr redus de programe universitare.

Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj este cea mai mare universitate din regiunea NV dar - ca număr de studenți și programe - și din România. Astfel, studiul cu privire la inserția pe piața muncii a absolvenților din Universitatea Babeș-Bolyai între 2011-2013 realizat de Centrul de Dezvoltare Universitară, deși se referă exclusiv la absolvenții proprii, este relevant pentru descrierea trendului legat de inserția pe piața muncii. Studiul a fost realizat prin completarea de către absolvenți a unui chestionar, la ridicarea actelor de studii. Chestionarul vizează programul de studii absolvit, situația absolvenților studiilor nivel de licență și primul loc de muncă, statutul absolvenților pe piața muncii la momentul completării și unele caracteristici socio-demografice. Datele prezentate în tabel au fost culese între decembrie 2012 și septembrie 2015.

	Licență			Master			Doctorat		
Anul	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
	12 luni de la absolvire								
Angajați	68.5	60.2	64.6	88	80.6	84	91.4	85.7	85.7
Continuă studiile	55.5	57.6	53.6	13.6	11.7	13.7	4.1	4.2	2.2
Neocupați	13.1	10.5	7.1	11.4	8.4	6.5	13.6	9.2	7.6
Non răspuns	3.7	2.7	3.1	3.3	3.8	3.8	4.7	3.9	5.9

⁷⁰ utilizând metodologia Comisiei Europene, acestea sunt regiuni cu venituri mici, în care PIB-ul pe cap de locuitor (SPC) este sub 50% din media UE

Tabel 1. Inserția pe piața muncii a absolvenților promoțiilor 2011-2013 de la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj [sursa: ***. *Centrul de Dezvoltare Universitară, Universitatea Babeș-Bolyai*. N.p., n.d. Web.]

Datele prezentate arată faptul că proporția absolvenților angajați după absolvirea studiilor de master crește cu 20% față de angajabilitatea la absolvirea studiilor de licență. Numărul absolvenților de doctorat care se angajează crește și mai mult, lucru explicabil de altfel și prin faptul că șansele de găsire a unui loc de muncă adecvat pregătirii cresc la câțiva ani de la absolvirea primului nivel de învățământ superior. Cu toate acestea, scăderea cu 19,2% a numărului de studenți din regiune NV este mai mică față de nivelul național, unde se înregistrează 40,9%. În anul 2005, exista un total de 97.616 studenți în regiune, în timp ce în anul 2011, numărul acestora s-a redus la 78.862. Cu toate acestea, efectivul de studenți înscriși la nivel regional reprezintă 14,9% din totalul studenților înscriși în România, iar 89,5% dintre aceștia urmează forma de învățământ de zi.

Concluziile raportului de audit al Curții de Conturi subliniază importanța intensificării studiilor care să asiste prognozele pe termen scurt și mediu pentru atenuarea diferențelor dintre cerere și ofertă pe specializări și ocupații.

Rezultatele prognozelor trebuie să constituie elemente pentru fundamentarea unor politici de finanțare prioritară a domeniilor de specializare în care este previzibilă o creștere a cererii pentru locuri noi de muncă și pentru înlocuirea ieșirilor din sistem. Studiile sociologice din anii 2009-2011 au pus în evidență inadecvări între oferta universitară și cerințele angajatorilor. Angajatorii doresc o mai bună pregătire practică în timpul studiilor și specializarea absolvenților chiar din ciclul de licență. În consecință, legătura dintre universități și piața muncii trebuie consolidată. Ratele de angajare a absolvenților trebuie să devină criterii de performanță ale universităților și, în consecință, criterii de finanțare.⁷¹

În ceea ce privește activitățile de cercetare dezvoltare inovare, resursele umane și materiale alocate în regiune sunt limitate. Conform analizei pieței muncii din Planul Regional de Dezvoltare 2014-2020, acestea sunt departe de tinta de 2% din PIB.

Strategia Națională de Cercetare Dezvoltare Inovare 2014-2020 subliniază o serie de priorități legate de necesitatea integrării în activități de cercetare a doctoranzilor și a tinerilor cercetători, printre care:

Integrarea doctoranzilor și tinerilor doctori în proiecte CDI.

Încurajarea atragerii cercetătorilor cu competențe avansate din străinătate pentru conducerea de proiecte într-o instituție gazdă din România.

Obligativitatea organizațiilor publice de cercetare de a publica toate posturile deschise în Euraxess și de a adera la Carta și Codul European al cercetătorului.¹⁰

Introducerea de politici privind identitatea electronică a cercetătorilor pentru acces la servicii digitale pentru cercetare.

Crearea Registrului Cercetătorilor din România, inclusiv pentru cei participă la proiecte românești, în scopul creșterii transparenței în comunitatea cercetătorilor, și al accesului rapid la cercetătorii relevanți pentru orice tip de entitate interesată.⁷²

În ceea ce privește infrastructurile de cercetare, Planul de dezvoltare al Regiunii NV 2014-2020 subliniază că, deși datorită municipiului Cluj Napoca care este un centru universitar care dispune de o infrastructura CDI bine dezvoltată, numărul salariaților ocupați în acest sector în raport cu populația ocupată este în scădere iar aceștia sunt concentrați în proporție de 89% în județul Cluj. Astfel, se impune continuarea investițiilor în infrastructura de cercetare și realizarea unor investiții în parcuri tehnologice și științifice la nivel regional. Dacă aceste obiective vor fi realizate, este de așteptat că și rata absorbției absolvenților de învățământ superior în regiune să crească iar fenomenele migrației să fie reversate.

Din punct de vedere al dotărilor în instituțiile de învățământ superior în raport cu numărul de studenți înscriși, Regiunea NV se situează pe primul loc la nivel național cu un număr de 636 de amfiteatre și săli de curs și 29 306 calculatoare. Astfel, în regiune există un amfiteatru pentru fiecare 143,66 studenți și câte un calculator pentru 3,1 studenți, în timp ce în

⁷¹ ***. (2015). CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI. Retrieved from <http://www.curteadeconturi.ro>

⁷² ***. (2014). STRATEGIA NAȚIONALĂ DE CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE.

regiunea București-Ilfov - regiune aflată pe locul imediat următor - există un amfiteatru la fiecare 172,55 studenți și un calculator la fiecare 6,5 studenți.

5. Învățământul superior în regiunea Nord-Vest

Învățământul superior din Regiunea de NV este puternic reprezentat la nivel național, ponderea studenților din regiune ocupând locul al doilea pe țară după Regiunea București, cu 17% din totalul studenților din România studiind în această regiune.

În regiunea NV sunt acreditate 15 universități în cadrul cărora funcționează un număr de 157 de facultăți. Astfel, din perspectiva raportului dintre numărul studenților înscriși în învățământul superior în anul 2016-2017 și numărul facultăților acreditate în regiune, Regiunea NV se plasează pe primul loc cu 587 de studenți pentru o facultate. Regiunea București-Ilfov se află pe locul al doilea cu 662,32 de studenți per facultate în timp ce în toate celelalte regiuni numărul facultăților și implicit oferta educațională, sunt mai reduse.

Numărul cadrelor didactice universitare la nivel național este de 26,6 mii, din care 50,8% sunt de sex feminin. La nivelul Regiunii NV, Universitatea Babeș-Bolyai are cel mai mare număr de cadre didactice - 1437 - plasându-se pe locul al treilea la nivel național, după Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila" și Universitatea "Politehnica" București (1768, respectiv 1452, de cadre didactice). Ponderea cadrelor didactice de sex feminin din Regiunea NV se situează la 49,26%, ușor sub media pe țară.

Infrastructura de învățământ. Din punct de vedere al dotărilor în instituțiile de învățământ superior în raport cu numărul de studenți înscriși, Regiunea NV se situează pe primul loc la nivel național cu un număr de 636 de amfiteatre și săli de curs și 29 306 calculatoare. Astfel, în regiune există un amfiteatru pentru fiecare 143,66 studenți și câte un calculator pentru 3,1 studenți, în timp ce în regiunea București-Ilfov - regiune aflată pe locul imediat următor - există un amfiteatru la fiecare 172,55 studenți și un calculator la fiecare 6,5 studenți.

5.1. Evoluția ofertei învățământului superior din regiune

Universitățile de stat atrag - în continuare - cel mai mare număr de studenți din regiune. Oferta universităților private cele mai importante din regiune este mult redusă în raport cu oferta universităților de stat, deși putem constata o diversificare a domeniilor și specializărilor oferite. Astfel, cele două universități private maghiare (Universitatea Sapienția din Cluj-Napoca și Universitatea Partum din Oradea) oferă un total de 50 de specializări în 37 de domenii, iar universitățile teologice Emanuel din Oradea și Institutul protestant din Cluj-Napoca oferă însumat 7 specializări în două domenii principale.

O particularitate în spațiul academic din Regiunea NV o reprezintă Universitatea Babeș-Bolyai, care oferă atât un număr semnificativ de programe de studiu în limba maghiară cât și - în cadrul celor patru facultăți de teologie cu predare în limbile română și maghiară - o ofertă diversificată de studii de teologie. Astfel, Universitatea Babeș-Bolyai - universitate finanțată de la bugetul de stat - acoperă într-o bună măsură cererea de pregătire în diferite specializări în limba maghiară, dar și nevoia de pregătire pentru domeniul confesional, categorii tradițional acoperite de sectorul universitar privat.

Oferta academică a universităților de stat din regiune a suferit puține modificări în ultimul an și continuă să fie foarte generoasă, fără a indica însă vreo corelare cu nevoile specifice de pe piața muncii ale regiunii.

Universitatea	Nr. facultăți	Nivel Licență		Nivel master	
		Domenii	Program e IF, IFR	Domenii	Program e
1. Universitatea Tehnică, Cluj	12	54	90	28	105
2. Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj	21	53	240	36	289
3. Universitatea de Medicină și	3	1	16	3	22

Farmacie Iuliu Hașegan, Cluj					
4. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară	5	12	29	9	25
5. Universitatea Oradea	15	54	109	43	82
6. Academia de Muzică Gh. Dima, Cluj	2	1	14	1	6
7. Universitatea de Artă și Design, Cluj	2	1	10	1	9

Tabel 2. Oferta educațională a universităților de stat din Regiune NV la momentul admiterii în anul academic 2017-2018⁷³ [sursa: H.G. 117/2017]

Însumate, conform HG 117/2017, programele de licență și master oferite de către universitățile de stat din regiune depășesc 1000 de specializări (între acestea s-au numărat distinct specializările oferite în altă limbă decât limba română, la alte forme de învățământ decât cu frecvență precum și specializările oferite în colegii aflate în teritoriu).

Deși contestată puternic de multe dintre universități, clasificarea universităților din România, realizată în 2011 de Asociația Universităților Europene, oferă o imagine de ansamblu atât a locului unde se plasează acestea din punct de vedere al vocației didactice și de cercetare științifică cât și al faptului că acoperă o cerere diferențiată pe piață. Obiectivul inițial al clasificării - acela de a sluji la finanțarea diferențiată a universităților - a fost abandonat în urma contestărilor puternice venite din partea unora dintre universități, dar clasificările internaționale mai recente confirmă poziția de lider al Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, universitate care atrage peste 70% din numărul studenților din regiunea NV.

Iată clasificarea pe categorii a universităților din regiunea de NV:

Universitățile de cercetare avansată și educație

Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca

Universitatea de Medicină și Farmacie din Cluj-Napoca

Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca

Universități de educație și cercetare științifică

Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca

Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca

Universități centrate pe educație

Universitatea din Oradea

Universitatea Creștină Partium din Oradea

Universitatea Emanuel din Oradea

Institutul Teologic Protestant din Cluj-Napoca

Universitatea „Avram Iancu” din Cluj-Napoca

Universitatea „Bogdan Vodă” din Cluj-Napoca

Concentrarea universităților în doar două centre universitare (Cluj-Napoca și Oradea), dintre care Cluj-Napoca este de departe cel mai puternic, atrage după sine o serie de efecte negative pentru echilibrul dintre diferitele zone ale regiunii. Majoritatea tinerilor care doresc să urmeze studii superioare vor prefera să o facă într-unul dintre marile centre universitare, foarte adesea alegând acolo un loc de muncă după absolvire. Revenirea în localitățile de origine după absolvire este tot mai improbabilă, dat fiind numărul redus de oportunități de angajare la nivelul pregătirii superioare. Excepție fac acei absolvenți care au spirit antreprenorial și care sunt capabili să deschidă propriile afaceri.

Municipiul Cluj-Napoca - pol de creștere pentru Regiunea NV - contribuie la rezultatul economic regional într-o proporție aproape dublă față de ponderea lui în rândul populației regiunii, ceea ce demonstrează că este un important motor de creștere economică pentru regiune. Conform studiului “Orașe Magnet - Migrație și navetism în România”, realizat de Banca Mondială în 2017, “mărimea [orașelor] chiar pare să conteze, cele mai mari centre

⁷³ N.b. informațiile referitoare la oferta educațională din anul 2016-2017 cuprinse în PRAI 2016-2020 au fost făcute analizând site-urile universităților, motiv pentru care cifrele

urbane din fiecare regiune fiind, de asemenea, și cele mai productive și generând între 24% și 47% din veniturile firmelor din regiunea respectivă.” În cazul regiunii NV, la o populație de 470 939 de locuitori și 215 275 de angajați, veniturile firmelor din orașul Cluj-Napoca reprezintă 35,9% din veniturile firmelor din regiune.

Același studiu relevă faptul că - asemenea orașelor București și Iași - Cluj-Napoca este un centru universitar puternic, cu o mare concentrare de servicii cu valoare adăugată înaltă, care atrage o forță de muncă înalt calificată. Aceste centre urbane exercită o influență mai redusă geografic față de alte centre urbane care sunt concentrate pe domeniul manufacturier, cum ar fi Brașovul sau Piteștiul, care pot atrage forță de muncă de la mai mare distanță. De asemenea, concentrarea forței de muncă înalt calificate angajată în activități de cercetare și dezvoltare în marile centre universitare face dificilă atragerea cadrelor didactice calificate care să predea în centrele universitare sau în unitățile de cercetare aflate în alte zone ale regiunii.

Oferta educațională de nivel universitar (licență și master) din afara marilor centre universitare se face prin extensii în teritoriu ale marilor universități. Dar, nici în acest caz, oferta nu este neapărat corelată cu cererea de pe piața muncii din zonele respective, ci capitalizează avantajul proximității și al costurilor mai reduse.

5.2.Cercetare - Dezvoltare și Inovație

Prin Strategia Europa 2020 s-a stabilit ca, pe ansamblul Uniunii Europene, la nivelul anului 2020, cheltuielile interne brute privind cercetarea și dezvoltarea (acele cheltuieli destinate cercetării și dezvoltării efectuate de către întreprinderi, instituții de învățământ superior, guvern și organizații non-profit private să reprezinte echivalentul a 3,0% din PIB. Pe ansamblul Uniunii Europene, de la 1,78% din PIB în 2007, cheltuielile de cercetare-dezvoltare au ajuns în 2013 la 2,01% din produsul intern brut, situându-se la același nivel cu anul precedent.

La nivelul României, deși s-a afirmat dorința atingerii obiectivelor Europa 2020, cheltuielile s-au redus constant, atingând nivelul de 0,4% din PIB în 2014.

Strategia Națională de Cercetare Dezvoltare și Inovare 2014-2020 reprezintă un nou ciclu de planificare strategică a activităților de CDI în România. În preambulul strategiei, se menționează faptul că strategia anterioară CDI (2007-2013) s-a orientat mai ales spre creșterea producției științifice și a capitalului uman autohton din cercetare și că, deși s-au înregistrat progrese în domeniul CDI iar calitatea și cantitatea publicațiilor științifice au crescut în acest ultim ciclu de planificare, în România nu sunt suficienți cercetători și lipsește masa critică de resurse umane pentru dezvoltarea unor domenii, în mod special, pentru cercetarea și inovarea interdisciplinară. Se menționează faptul că numărul de cercetători din mediul de afaceri este în scădere, iar marile companii cu filiale în România se arată reticente în privința dezvoltării unor centre de cercetare locale și a încadrării activităților specifice ca activități de cercetare-dezvoltare. “Mobilitatea intra- și intersectorială este limitată, având un impact nedorit asupra circulației cunoștințelor tehnice și inovării. Accesul sectorului privat la infrastructurile publice de cercetare este dificil, serviciile oferite sunt limitate și, în consecință, gradul de utilizare al acestor instalații este scăzut.” (HG. 929/21.10.2014, pg. 4). Strategia mai menționează că în România se cheltuiește pentru cercetare și dezvoltare, pe cap de locuitor, de aproape 20 de ori mai puțin decât media europeană. Din păcate, CDI nu reprezintă o prioritate pentru că nu convinge sectorul de afaceri și publicul general că poate reprezenta un factor central al dezvoltării economice și sociale.

Astfel, noua Strategie CDI 2014-2020 (adoptată în 28 octombrie 2014) își propune să construiască să mențină parteneriate pentru inovare. Cele trei direcții principale sunt:

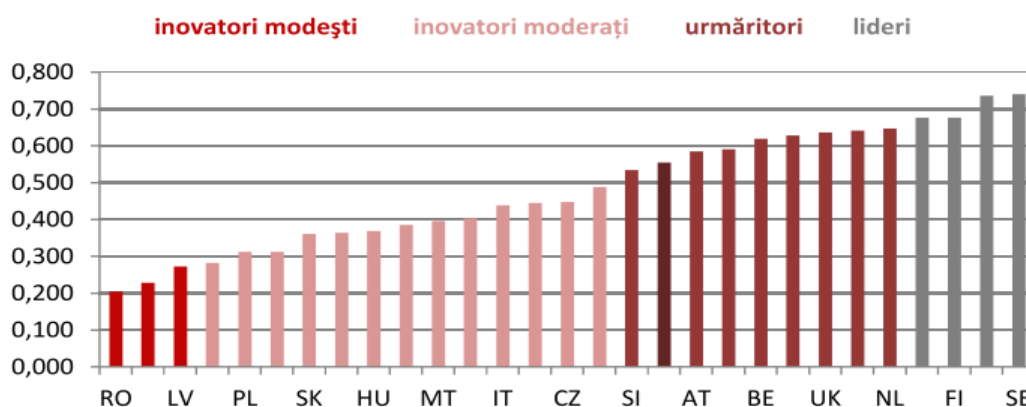
- Asigurarea resurselor. Statul planifică și aprobă bugete publice multianuale pentru CD, cu respectarea țintei angajate pentru 2020.
- Predictibilitatea. Mediul CDI se bucură de reguli clare și stabile, de repere de excelență internaționale, care încurajează colaborarea și competiția în sistem.

- Credibilizarea parteneriatului public-privat. Sectorul public și cel privat evoluează corelat, mobilizând cheltuieli private pentru CDI care să atingă 1% din PIB, în 2020.

O privire asupra bugetului de stat pe anul 2017 arată că principala direcție - alocarea resurelor - nu a fost considerată o prioritate. Bugetul alocat sectorului CDI este de 0,22% din PIB⁷⁴, deci o scădere la aproape jumătate față de momentul 2014 când s-a întocmit strategia, când alocarea pentru CDI era de 0,4%.

Nici în ceea ce privește predictibilitatea mediului CDI nu s-au înregistrat progrese, cercetătorii fiind derutați de schimbarea regulilor de evaluare, eliminarea cercetătorilor internaționali din comisiile de evaluare, modificarea bugetelor proiectelor cu până la 30%, întârzierea comunicării rezultatelor cu până la un an sau nerespectarea condițiilor de alocare a proiectelor câștigătoare.

“Documentul cadru pentru strategia de specializare inteligentă Regiunea NV” face o analiză a poziționării regiunii NV la nivel național și european. Conform tabloului de bord privind inovarea, România se plasează pe ultimul loc din Europa privind rezultatele activităților de cercetare-inovare, fiind inclusă în categoria inovatorilor modești. Nici Regiunea NV nu se poziționează mai bine la nivel european, fiind inclusă alături de toate celelalte regiuni din România - cu excepția regiunii București-Ilfov - în rândul inovatorilor modești, cu cheltuieli pentru inovație sub 50% din media europeană. Datorită crizei economice, în perioada 2011-2014 performanța medie a inovării la nivelul Uniunii Europene a cunoscut un declin semnificativ, de la 46% la 37%. În cazul României, deși în perioada 2007-2011 a existat o dezvoltare ascendentă, la nivelul anului 2014 performanțele erau sub cele ale anului 2007 iar trendul descendent al dezvoltării domeniului CDI a continuat.

Grafic 16: Clasamentul statelor europene din prisma performanței inovării
Sursa: Comisia Europeană, Tabloul de bord privind inovarea 2015

În regiunea Nord-Vest își desfășoară activitatea 22 de **unități de cercetare-dezvoltare de interes național** din cele 168 la nivel național, respectiv:

- 1 institut național de cercetare-dezvoltare în subordinea Ministerului Cercetării și Inovării (fost ANCSI)
- 5 filiale, 1 atelier de cercetare ale unor INCDur cu sediul în capitală
- 5 institute și 1 centru de cercetare ale Academiei Române
- 1 filială a Academiei de Științe Medicale
- 7 universități publice acreditate (primele 4 trecute în tabelul de mai jos considerate ca fiind de cercetare avansată, din totalul de 12 la nivel național încadrate la această categorie)
- 1 filială a unei universități publice acreditate cu sediul în capitală.

În Regiunea Nord-Vest se regăsesc 11 **unități și instituții de drept public**:

- 5 stațiuni de cercetare-dezvoltare cu personalitate juridică, ce aparțin de Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” (ASAS) București

⁷⁴ Buget 2017. [<http://gov.ro/ro/guvernul/sedinte-guvern/bugetul-pentru-2017-aprobat-de-guvern>]

- 6 unități sanitare publice care desfășoară în plan secundar, activități de cercetare-dezvoltare, localizate în Cluj-Napoca.

Unitățile și instituțiile de drept privat din Regiunea NV sunt formate din unități de cercetare-dezvoltare organizate ca societăți comerciale; societăți comerciale, precum și structurile acestora care au în obiectul de activitate cercetarea-dezvoltarea; instituții de învățământ superior private acreditate sau structuri ale acestora.

- Dintre cele 78 de unități CD organizate ca societăți comerciale de la nivelul Regiunii Nord-Vest în ultimul an analizat (2014), două sunt institute naționale organizate ca și societăți comerciale (respectiv INCDTIM și ICB Cluj-Napoca), existând 76 de firme/societăți comerciale fiind cu capital privat.

- Dintre societățile comerciale înregistrate în Regiunea Nord-Vest care au în obiectul de activitate secundar cercetarea-dezvoltarea, este dificil de suprins pe cele care într-adevăr derulează activități CDI, având de regulă propriul departament sau structură internă dedicată.

Domeniile principale în care se concentrează CDI în Regiunea NV sunt:

- Agroalimentar (agronomie, horticultură, silvicultură, pomicultură, zootehnie, zoologie, piscicultură și sericultură, industrie alimentară și siguranță alimentară.) Există și 4 structuri de cercetare cu activitate în domeniul medicinei veterinare.

- Biotehnologii: activitatea de cercetare în biotehnologii este orientată în special spre exobiologie, genetică vegetală, biologie moleculară, markeri, pigmenți, ecotoxicologie, respectiv spre chimie organică, moleculară, supramoleculară și electrochimie.

- Energie: energii alternative și regenerabile/nepoluante, biocombustibili, bioenergie și biomasă, combustibili clasici.

- Mediu: poluanți, ape și ape uzate, știința și protecția mediului.

- Tehnologia informației și comunicațiilor

- Fizică: mecanică și mecatronică, respectiv pe analize și teste fizice, precum și pe spectrometrie, spectroscopie, rezonanță magnetică, existând preocupări și în domeniul izotopilor, opticii și în electromagnetism.

- Materiale și știința materialelor: minerale, metale, materiale ceramice, fluide, materiale avansate, biomateriale, materiale de construcții etc.

- Nanotehnologii, tehnologii avansate și fizică moleculară: nanostructuri, materiale nanofuncționale structurate, nanobiofotonică, tehnologii laser, filme subțiri, respectiv pe pulberi și radicali liberi.

- Mașini și echipamente: pe mașini și acționări electrice, utilaje, automatizări, robotică, prototipuri

- Sănătate umană: medicina generală, imagistica, spectroscopia, ultrasonografia, radioterapia, oncologia, biomedicina, neurologia, psihologia, psihoterapia și bolile mentale, respectiv cardiologia și farmaceutica/farmacologia.

- Domeniul electric și electrotehnic

- Științe sociale

- Științe umaniste, în special în domeniile istorie, arte și design

În ciuda faptului că Regiunea NV ocupă un loc onorabil la nivel național în domeniul cercetare-dezvoltare, rezultatele sunt nesatisfăcătoare iar progresul în îndeplinirea strategiei de dezvoltare 2014-2020 este nesemnificativ. Domeniul continuă să sufere de o finanțare necorespunzătoare, aflată în continuă scădere. În ciuda strategiei adoptate care promitea finanțare și predictibilitate, domeniul este puternic afectat de schimbările politice care nu țin cont de țintele asumate și de indicatorii de calitate care să asigure parteneriate și respect din partea comunității internaționale.

5.3.Exemple de bună practică

5.3.1. Colaborarea cu învățământul profesional și tehnic

În continuare, colaborarea dintre învățământul superior și învățământul profesional și tehnic se reduce la furnizarea de servicii de pregătire a personalului didactic în cadrul centrelor DPPD aflate în aproape toate universitățile.

Punctual, se identifică inițiative venite din partea universităților adresate elevilor, acestea vizând mai ales promovarea admiterii în universitate în cadrul unor programe, vizite, workshopuri sau chiar conferințe.

Cu toate acestea, încă nu putem spune că am identificat inițiative strategice, specifice, care să aibă ca obiectiv o implicare formală a universităților în dezvoltarea învățământului profesional și tehnic din regiune.

5.3.2. Parteneriate ale universităților cu mediul economic

La nivelul universităților există tot mai multe inițiative de colaborare cu mediul economic, funcție de specialitate și de nevoia de formare profesională de pe piața muncii.

În continuare, cea mai importantă colaborare dintre universități și mediul economic are loc la nivelul activităților de practică, fiind încheiate contracte de colaborare. De asemenea, companiile oferă tot mai multe ocazii de internship, deși legislația care reglementează internshipul încă nu este adoptată. Încă din 2006, Fundația Danis pentru Dezvoltare Managerială intermediază relația dintre studenți și companiile dispuse să primească studenți în internship. Doar în primăvara 2018, prin intermediul Fundației Danis s-au oferit 60 de locuri în companii diverse din domeniul comerțului, industriei creative, cultură, ONG, turism și IT.

Universitatea Babeș-Bolyai oferă posibilitatea dezvoltării și acreditării unor cursuri de formare continuă individualizate, adaptate la nevoile de formare ale angajatorilor. În acest moment sunt acreditate șase astfel de programe prin Centrul de Lifelong Learning și Formare continuă.

În mare măsură, legăturile dintre universități și mediul economic se realizează în jurul proiectelor de cercetare și în cadrul activităților de transfer tehnologic. Chiar dacă proiectele se derulează în regiune, adesea transferul tehnologic se face către entități din alte regiuni de dezvoltare.

Au fost câștigate 328 de proiecte cu coordonarea sau implicarea entităților din regiune, ca parteneri. Cele mai multe proiecte sunt în sănătate, bioeconomie și eco-nano-tehnologii și materialele avansate. În sănătate, UMF Cluj-Napoca va coordona 47 de proiecte de cercetare, iar UBB va coordona 11 astfel de proiecte.

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca va coordona 34 de proiecte în bioeconomie. Eco-nano- tehnologiile și materialele avansate reprezintă domeniul de cercetare de interes pentru Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca care va coordona 30 de astfel de proiecte, urmată de UBB Cluj-Napoca (19 proiecte). Tehnologia informației și comunicațiilor reprezintă subiectul a 33 de proiecte, mare parte coordonate de Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca⁷⁵.

5.3.3. Oferta IS din regiune pentru formarea adulților

Analiza ofertei de învățământ netradițional la cele mai mari universități de stat din Regiunea NV include atât formele de învățământ la distanță - cu nivelurile licență și master - dar mai ales oferta de cursuri de perfecționare sau specializare, postuniversitare sau acreditate prin ANC. Am remarcat faptul că fiecare universitate are departamente specializate pentru pregătirea personalului didactic din preuniversitar, și, deși și aceste

⁷⁵ ***. "DOCUMENTUL CADRU Specializare Inteligentă - ADR Nord-Vest." N.p., n.d. Web. 7 Apr. 2018.

module reprezintă o formă de formare continuă, posuniversitară, datorită specificității modulelor pedagogice, adresate formării personalului didactic preuniversitar, vom analiza această ofertă separat.

Universitatea	Număr domenii	Număr programe ID, FC și postuniversitare
Universitatea Tehnică Cluj	7	48 (formare continuă ⁷⁶)
Universitatea Babeș-Bolyai Cluj	20	45 (ID, FC ⁷⁷ și postuniv)
Universitatea de Medicină și Farmacie Cluj	75	448 (FC ⁷⁸ și postuniv)
Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj	4	29 (ID și postuniv)
Universitatea Oradea	6	38 (ID și FC)
Academia de Muzică Gh. Dima Cluj	-	11 (ID, FC și postuniv)
Universitatea de Artă și Design Cluj	1	1 (FC)

Tabel Programe de învățământ netradițional la cele mai importante universități de stat din Regiunea NV în anul 2017 [sursa: paginile web ale universităților].

Numărul cursurilor de formare continuă și a celor postuniversitare a suferit puține modificări față de anul anterior. În timp ce, la Universitatea de Medicină și Farmacie din Cluj, oferta cursurilor de specializare și perfecționare a continuat să se îmbunătățească și să se diversifice, la Universitatea Babeș-Bolyai se remarcă apariția unor cursuri de formare dezvoltate în colaborare cu companiile, cu un conținut individualizat pe nevoile de pregătire specifice ale acestora. De asemenea, universitatea a dezvoltat un curs de perfecționare pentru personalul propriu. Tot în cadrul Universității Babeș-Bolyai se remarcă preocuparea pentru oferirea unor cursuri de formare continuă în folosul comunității. Proiectul **Universitatea în comunitate. Educație continuă în folosul comunității** își propune să crească implicarea universității în comunitatea locală prin deschiderea unor cursuri de interes general pentru audierea lor de către persoane interesate (**altele decât studenții UBB**), pentru a veni în întâmpinarea nevoilor de formare continuă existente în comunitatea locală, în noua paradigmă a societății bazate pe cunoaștere. Proiectul asigură accesul la cursuri cu tematici de interes general (management, informatică, nutriție, scriere creativă, critică și analiză de film, marketing, științe potilice si administrative, etc), oferite în cadrul facultăților universității.

5.3.4. Colaborări ale universităților pentru sprijinirea dezvoltării regionale

În cadrul Regiunii de Dezvoltare NV, universitățile parteneriază cu diferite structuri pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare a regiunii. Agenția de Dezvoltare Nord Vest a elaborat Documentul Cadru pentru Strategia de Specializare Inteligentă. Pentru toate domeniile prioritare de cercetare-dezvoltare menționate, documentul menționează importanța centrelor de cercetare aflate în subordinea universităților. Regiunea NV nu găzduiește nici un parc științific și tehnologic, deși se recunoaște importanța unei astfel de structuri. Singurul parc tehnologic care facilitează legătura dintre domenii conexe este Liberty Tehnology Park din Cluj, o inițiativă privată.

Două dintre cele 6 entități acreditate în regiune ca centre de transfer tehnologic și informare tehnologică sunt găzduite de universități (Universitatea Oradea, respectiv Universitatea Tehnică Cluj). Centrele de Transfer Tehnologic oferă servicii de transfer, informare și

⁷⁶ în cadrul programelor de formare continuă la UT Cluj se numără programe internaționale standardizate (Ex. Cisco)

⁷⁷ programele de formare continuă de la UBB Cluj includ programe acreditate ANC, programe pentru personalul propriu și programe de formare profesională pentru companii, realizate individualizat, în colaborare cu companii din regiune.

⁷⁸ Oferta de programe de formare continuă a UMF este cea mai bogată, răspunzând nevoilor de calificare și formare continuă periodică specifice domeniilor medicale.

dezvoltare tehnologică în timp ce Centrele de Informare Tehnologică oferă servicii în domeniul managementului proprietății intelectuale, facilitarea accesului pe piață, consultanță și altele.

Universitățile din regiune sunt reprezentate și în clusterelor regionale. Cele mai importante structuri asociative de tip cluster din Regiunea de Nord-Vest s-au reunit într-un consorțiu pentru a fi mai eficiente în realizarea și promovarea unor proiecte comune, reprezentând peste 258 de entități, inclusiv universități.

De asemenea, universitățile sunt implicate în elaborarea și monitorizarea Planurilor Regionale de Acțiune în Invățământ și a Planurilor Regionale de Acțiune pentru Ocupare, fiind membre ale consoțiilor regionale respective.

5.3.5. Mecanisme și instrumente de corelare a ofertei educaționale a ÎS din regiune cu nevoile de dezvoltare socio-economică

În baza principiului autonomiei universitare, oferta educațională a universităților din regiunea NV se face în limita numărului de locuri bugetate alocate de către ministerul educației și a cifrei de școlarizare aprobată prin procesul de acreditare ARACIS. În dosarul de solicitare a acreditării, universitățile trebuie să facă dovada existenței nevoii de școlarizare în specializarea respectivă, fie prin cercetări proprii fie prin referire la documente și instrumente de referință care certifică caracterul prioritar al specializării: planuri strategice, documente cadru, parteneriate între universitate și agenți economici, numărul de absolvenți angajați în domeniu etc.

Reacreditarea programelor are loc odată la patru ani astfel încât re-evaluarea oportunității ofertei educaționale are loc periodic.

Scăderea numărului de studenți datorată modificărilor demografice a determinat universitățile să acorde o atenție deosebită atragerii absolvenților de liceu către specializările oferite. Participarea tot mai activă a universităților în cadrul clusterelor, a structurilor consultative de elaborare a planurilor regionale, a centrelor de transfer tehnologic duce la o mai bună corelare a ofertei educaționale, reflectată atât în conținuturile educaționale din cadrul programelor existente cât și în atât în ceea ce privește specializările oferite. În anumite domenii de vîrf - în mod special în domeniul IT - absolvenții nu întâmpină dificultăți în a fi absorbiți pe piața muncii încă din perioada studenției.

Bibliografie

- ***. (2013). STRATEGIA REGIONALĂ DE INOVARE A REGIUNII DE DEZVOLTARE NORD-VEST (TRANSILVANIA DE NORD).
- ***. (2014). *Documentul cadru pentru strategia de specializare inteligentă Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest*. Retrieved from http://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2017/03/Documentul-cadru-regional_07-03-2017.pdf
- ***. (2014). STRATEGIA NAȚIONALĂ DE CERCETARE, DEZVOLTARE ȘI INOVARE - 2014-2020. *Monitorul Oficial*, (785). Retrieved from <https://uefiscdi.ro/resource-82547?&wtok=6b08ef3e1c6dc546c82da7dc3f70b83e7b82df03&wtkps=XY9ZDslwDETV4m9a7KRL5N4BIXGCqgko6t50Q4i7E8IHgr/ReJ49Ljnh+OUYZvrXkFhmRIUmElVOJYMzmrwKkGGJMOhoSGvNbZGj3vZSdWO632NSPTLnEa0Z8pi984Tg4XPBkIVnJxB66E7X44yR6GEwjQMhM9+nQMLpKRvoDBQaaBOfwz5Or9B4T8w4aJXba+XxsT9dlsXc7Wu0jZerdnicppt1TdQPF8=&wchk=ecef1d0a950147afb34de71dbd4a2c714526c1e3>
- ***. (2015). REGIUNEA NV, ROMÂNIA - STATISTICI EUROPENE COMPARATE, 2015.
- ***. (2016). Raport PNCDI 2016.
- ***. (n.d.). Dezvoltarea capacității administrative a MCI de implementare a unor acțiuni stabilite în Strategia Națională de CDI 2014-2020. Retrieved April 7, 2018, from <https://uefiscdi.ro/dezvoltarea-capacitatii-administrative-a-mci-de-implementare-a-unor-actiuni-stabilite-in-strategia-nationala-de-cdi-2014-2020>
- ***. (n.d.). DOCUMENTUL CADRU Specializare inteligentă - ADR Nord-Vest. Retrieved April 7, 2018, from <http://www.nord-vest.ro/s3/>
- ***. (n.d.). EVOLUȚIA NATALITĂȚII ȘI FERTILITĂȚII. Retrieved from http://www.insse.ro/cms/files/publicatii/Evolutia_natalitatii_si_fertilitatii_in_Romania_n.pdf
- ***. (n.d.). PROGNOZA DEMOGRAFICA PENTRU ROMANIA, 2010 - 2030. Retrieved August 23, 2017, from <http://www.creeaza.com/familie/asistenta-sociala/PROGNOZA-DEMOGRAFICA-PENTRU-RO866.php>
- ***. (n.d.). PROIECTAREA POPULAȚIEI ROMÂNIEI LA ORIZONTUL ANULUI 2060. Retrieved from http://media.hotnews.ro/media_server1/document-2013-12-13-16199776-0-proiectarea-populatiei-active-din-romania-orizontul-anului-2060.pdf
- ***. (n.d.). Statistici demografice la nivel regional - Statistics Explained. Retrieved August 23, 2017, from http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population_statistics_at_regional_level/ro
- ***. (2011). INFRASTRUCTURA DE CERCETARE, DEZVOLTARE SI INOVARE, 1-7.

Claudia Popescu, Vîntu, V., Prelipcean, G., (coordonatori), G. J., Florian, B., Gheba, A., ... CNFIS. (2015). Raport public anual - 2014 Starea finanțării învățământului superior și măsurile de optimizare ce se impun. *Consiliul Național Pentru Finanțarea Învățământului Superior*, 219(2). Retrieved from http://www.cnfis.ro/wp-content/uploads/2015/07/CNFIS-Raport-public2014_final_20.06.2015.pdf

Cristea, M., Mare, C., Moldovan, C., China, A., Farole, T., Vințan, A., ... Ionescu-Heroiu, M. (2017). *ORASE-MAGNET Migrație și navetism în România*. București. Retrieved from <http://documents.worldbank.org/curated/en/448771499322731333/pdf/116400-ROMANIAN-REVISED-PUBLIC-Magnet-Cities-Migration-and-Commuting-in-Romania-RO.pdf>

Ghețău, V. (2007). *DECLINUL DEMOGRAFIC ȘI VIITORUL POPULAȚIEI ROMÂNIEI*. Buzău: Alpha MDN. Retrieved from http://www.apapr.ro/images/BIBLIOTECA/demografie/ince_declinul_demografic_ro_2007.pdf

Luca Mircea Chira, Astaliș, D., Buciura, I., Danci, M., Spermezan, M., & Vrîncean, A.-M. (2016). *Regiunea NV - Statistici europene comparative 2015*. Bistrița. Retrieved from [http://www.bistrita.insse.ro/phpfiles/Regiunea NV - Statistici europene comparative 2015.pdf](http://www.bistrita.insse.ro/phpfiles/Regiunea_NV_-_Statistici_europene_comparative_2015.pdf)

Simion, E., & Dinu, A. (n.d.). Potențialul de socializare inteligentă în domeniul robotică în regiunea NV.

Simion, E., & Dinu, A. (n.d.). Potențialul de specializare interligentă în domeniul Wearables în regiunea NV.

Solé, I., Teberosky, A., & Castelló, M. (n.d.). ACADEMIC COMMUNICATION STRATEGIES AT POSTGRADUATE LEVEL. Retrieved from <https://wac.colostate.edu/books/wpww/chapter32.pdf>

Elaborat,

Nume prenume expert: Maria Domnica Simuț

Nume prenume expert: Carmen Tereza Giurgiu

Funcția: Expert actualizare metodologie și actualizare și monitorizare PRAI secțiunile privind Învățământul Profesional și Tehnic (IPT) - regiunea Nord-Vest

Nume prenume expert: Rodica Mocan

Funcția: Expert actualizare metodologie și actualizare și monitorizare PRAI secțiunile privind Învățământul Superior - regiunea NORD-VEST

Centrul Național de Dezvoltare a
Învățământului Profesional și Tehnic

Strada Spiru Haret nr. 10-12, Sector 1
010176, București, ROMÂNIA
Tel: +4021.311.11.62
Fax: +4021.312.54.98
E-mail: vet@tvvet.ro

www.tvvet.ro

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă
cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European.

Titlul proiectului: Cadrul strategic pentru infrastructura educațională și sprijin în planificarea
strategică a educației și formării profesionale - INFRAED

Editorul materialului: Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic
Data publicării: septembrie 2018